

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์
Adaptation in Agriculture to Support Sports Tourism in the Buriram Province.

โดย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

31 พฤษภาคม 2561

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์

โดย

มาลินี จุฑาปะมา

พิสมัย ประชานันท์

เชาวลิต สิมสวย

บัญชา นวนสาย

ณัฐพล วงศ์รัมย์

อุดมพงษ์ เกศศรีพงษ์ศา

จารินี ม้าแก้ว

31 พฤษภาคม 2561

กิตติกรรมประกาศ

การดำเนินงานวิจัยเรื่องนี้มีหลายหน่วยงานให้การสนับสนุน และมีบุคคลหลายท่านที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือ ตลอดจนให้การเสนอแนะและร่วมดำเนินการ กล่าวคือ หน่วยงานแรกมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณ นำโดย รองศาสตราจารย์มาลิณี จุโฑปะมา อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) และโดยเฉพาะท่าน ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย และทีมงานของท่านที่ได้ให้การดูแล ตลอดจนการกำกับติดตามให้งานนี้ (ทำทนายไทย) ให้สำเร็จลุล่วงมาด้วยดีเสมอมา

และงานนี้จำสำเร็จลงไม่ได้หากขาดทีมงานคณะกรรมการในสถาบันวิจัยและพัฒนา ที่เป็นแรงผลักดันเกื้อหนุนการทำงานหนุนเสริมนักวิจัยด้วยดีเสมอมา ตลอดจนคณาจารย์ที่เป็นนักวิจัยทั้ง 17 โครงการของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่ทำให้มหาวิทยาลัยรู้สึกภูมิใจในความใส่ใจตลอดจนตั้งใจในการผลิตงานวิจัยให้เป็นที่ยอมรับแก่หน่วยงานภายนอกด้วยความตั้งใจเต็มที่เสมอมา

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้การสนับสนุนในทุกๆด้านด้วยดีเสมอมา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการการปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์ โดยต้องการให้เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่อการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเข้าเยือนในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) ศึกษาบริบทและพัฒนาการข้อมูลพื้นฐานที่สัมพันธ์ต่อการเติบโตของจังหวัดบุรีรัมย์
- 2) พัฒนาโครงการวิจัยเพื่อสนองต่อแนวโน้มการเติบโตและรองรับนโยบายเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์
- 3) เกิดการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- 4) เกิดการขับเคลื่อนโครงการวิจัยสู่การประยุกต์ใช้ให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมในจังหวัดบุรีรัมย์

โดยมีวิธีการในการดำเนินงานเพื่อตอบวัตถุประสงค์ดังนี้

1) ด้านการศึกษาบริบทและพัฒนาการข้อมูลพื้นฐานที่สัมพันธ์ต่อการเติบโตของจังหวัดบุรีรัมย์นั้นได้ดำเนินการ 2 แนวทางคือ การศึกษาบริบทการเติบโตด้านการท่องเที่ยวทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพได้มาจากการศึกษาวิจัยในร่วมโครงการ พบว่าจากเดิม(2556)ที่มีปริมาณนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเพียง 171,569 คน จำนวนห้องพัก 2,100 ห้องและมีรายได้จากการท่องเที่ยวรวม 359 ล้านบาท ปัจจุบัน(ณ เดือนกรกฎาคม 2561) เพิ่มขึ้นเป็น 178,615 คน จำนวนห้องพัก 4,600 ห้องและมีรายได้จากการท่องเที่ยวรวม 448 ล้านบาท(ท่องเที่ยวและกีฬา,2561) นอกจากนั้นยังพบว่าการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานอื่นเพื่อรองรับการเติบโตด้านนี้ได้แก่ การพัฒนาพื้นที่ผิวการจราจรเพิ่มขึ้นจากเดิม 2 ช่องจราจร เป็น 4 ช่องการจราจรเพิ่มขึ้นระยะทางรวม 126 กิโลเมตร เป็นต้น

2) การพัฒนาโครงการวิจัยเพื่อสนองต่อแนวโน้มการเติบโตและรองรับนโยบายเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์โดยมีกระบวนการดำเนินงานดังต่อไปนี้

2.1) การดำเนินการต้นทางประกอบด้วย 22 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. จัดทำคำสั่งมหาวิทยาลัยเพื่อให้บุคลากรดำเนินการตามโครงการ ทำทนายไทย
2. ประชุมเพื่อสร้างทีมงานโดยร่วมกันสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานภาพรวม
3. ประชุมทีมงานเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน เช่น กำหนดเป้าหมายวางแผนการดำเนินงาน การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย การประสานงาน เป็นต้น
4. การสืบค้นสถานการณ์ แนวคิด ปัญหา และปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่
5. Review แนวทางการแก้ไขปัญหา วิธีการ รูปแบบการดำเนินงาน จากเอกสารและสื่อ Online ทุกช่องทาง
6. ประชุมทีมงานเพื่อร่วมสรุปประเด็นแนวทางการแก้ไขปัญหา และร่วมวางแผนดำเนินงานเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาในภาพรวม
7. กำหนดกลุ่มเป้าหมาย วิเคราะห์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย(Stakeholders) และจำนวนผู้เข้าร่วม วันเวลาและสถานที่ในการดำเนินงานพัฒนาโจทย์วิจัยภายใต้โครงการ
8. ทีมงานร่วมกันออกแบบเวทีเพื่อดำเนินการพัฒนาโจทย์วิจัย โดยการนำ Case ตัวอย่างมานำเสนอแล้วร่วมกันปรับ ตลอดจนกำหนดบุคลากรดำเนินงานแต่ละจุด
9. ประสานงานหน่วยงานและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย(Stakeholders) เข้าร่วมตามกำหนดการที่ได้ออกแบบไว้ร่วมกัน

10. ดำเนินการจัดทำเวทีพัฒนาโจทย์วิจัยโดยใช้ Card Technique ด้วยการมีส่วนร่วมจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย(Stakeholders)

11. ประชุมร่วมกับทีมงานเพื่อสรุปและเชื่อมโยงประเด็นสู่การดำเนินการที่สร้างการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่

12. จัดทำร่างประกาศกรอบการดำเนินงานวิจัยเพื่อเข้าสู่การพิจารณาต่อกรรมการทุกระดับ

13. ประชุมทีมงานร่วมกับพี่เลี้ยงเพื่อสรุปจัดทำประกาศกรอบการดำเนินงานวิจัย

14. ประกาศกรอบการดำเนินงานวิจัยให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยทราบหลายวิธีได้แก่ส่งเป็นเอกสาร จัดเวทีนำเสนอในแต่ละคณะ นำรายละเอียดใส่ไว้ในเว็บไซต์ เป็นต้น

15. รวบรวมเอกสารข้อเสนอการวิจัย(Concept paper) เพื่อส่งเคราะห์ในการตอบโจทย์แต่ละกรอบอย่างไร

16. เวทีสังเคราะห์ข้อเสนอการวิจัย(Concept paper) ร่วมกับพี่เลี้ยงและนักวิจัย เพื่อสังเคราะห์ทิศทางให้ตรงกรอบวิจัย

17. รวบรวมเอกสารข้อเสนอโครงการวิจัย(Full proposal) เพื่อนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ

18. การประชุมนักวิจัยเพื่อปรับปรุงข้อเสนอโครงการวิจัย(Full proposal) ให้สอดคล้องกับเงื่อนไขต่าง ๆ มากขึ้น

19. ประชุมร่วมกับทีมงานเพื่อสรุปข้อเสนอโครงการวิจัย(Full proposal) เพื่อนำไปสู่แนวทางการสนับสนุนโครงการ

20. ประกาศทุนวิจัยเพื่อสนับสนุนโครงการวิจัย ตามประกาศทุน ทำทนายไทย

21. เชื้อสัญญาทุนวิจัยเพื่อสนับสนุนงบประมาณโครงการวิจัยตามประกาศทุน

22. จัดทำวงงาน(กิจกรรม)ให้สัมพันธ์กับหมวดรายจ่ายงวดเงินแต่ละโครงการ

ดำเนินการเปิดบัญชีธนาคาร

2.2) การดำเนินการกลางทางประกอบด้วย 8 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การปฐมนิเทศนักวิจัยก่อนดำเนินงานตามโครงการ

2. จัดส่งเอกสารรายงานติดตามความก้าวหน้าทุกเดือน

3. เวทีหนุนเสริมนักวิจัย การกำหนดเป้าหมายและการเก็บข้อมูลที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดในโครงการ

4. เวทีรายงานความก้าวหน้า 6 เดือน

5. เวทีหนุนเสริมนักวิจัย การใช้เครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์ผลหรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

6. เวทีหนุนเสริมนักวิจัย การสรุปผลที่สัมพันธ์กับการนำไปใช้ประโยชน์

7. เวทีพิจารณารายงานผลการวิจัย(ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์)

8. การส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ รายงานการเงิน

2.3) การดำเนินการปลายทางประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. เวทีการสังเคราะห์ผลจากการดำเนินงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์

2. เวทีการนำเสนอผลงานสู่การใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

3. การจัดทำตลาดนัดผลงานวิจัยสู่การประยุกต์ใช้งานจริง

4. การทำ AAR. ผลจากการดำเนินงานวิจัยตลอดโครงการ เพื่อปรับปรุงการทำงาน และดำเนินงานในปีถัดไป

3) การพัฒนาระบบบริหารการจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยตามลำดับดังนี้

3.1) การพัฒนาระบบเชื่อมโยงกับหน่วยงานภายนอก โดยการติดต่อประสานงานผ่านเครือข่ายปราชญ์ท้องถิ่นของจังหวัดบุรีรัมย์ เครือข่ายหน่วยงานภาครัฐเช่น พัฒนาการจังหวัด ท้องเที่ยว และกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์ วัฒนธรรมจังหวัดบุรีรัมย์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ เกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานอุทยานเขากระโดงจังหวัดบุรีรัมย์ อุทยานธรรมชาติวิทยาจังหวัดบุรีรัมย์ และพาณิชย์จังหวัดบุรีรัมย์ และเครือข่ายภาคเอกชน เช่น สมาคมธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ สมาคมผู้ประกอบการร้านอาหารจังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มผู้ประกอบการสินค้า OTOP หอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์ ส่งผลให้เกิดความความสัมพันธ์ในการดำเนินงานร่วมกัน 2 รูปแบบคือรูปแบบที่เป็นทางการ(คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมดำเนินงานตามภารกิจของจังหวัดอย่างต่อเนื่อง) และรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ (ความสัมพันธ์ส่วนตัว)

3.2) การพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยภายในมหาวิทยาลัยโดยการพัฒนาผ่านกระบวนการวิจัย ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมโดยสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ได้ส่งหนังสือเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามาร่วมสะท้อนปัญหาและหาแนวทางร่วมในการจัดการปัญหา(พัฒนาโจทย์) โดยมีนายอนุสรณ์ แก้วกังวาล ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์ และหัวหน้าส่วนราชการเข้าร่วมพัฒนาโจทย์วิจัย ซึ่งสถาบันวิจัยได้ใช้เทคนิคระดมสมอง โดยใช้การ์ดเทคนิค และการสะท้อนปัญหาผ่านการอภิปราย โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิร่วมเวทีเพื่อสกัดประเด็น และลำดับความสำคัญของปัญหา ซึ่งทำให้การพัฒนาโจทย์วิจัยเป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยและสอดคล้องกับศักยภาพของนักวิจัย ทั้งนี้การดำเนินการดังกล่าวทำให้ได้โจทย์วิจัยจำนวน 4 ประเด็นหลัก มีโครงการวิจัย 17 โครงการ นักวิจัย 33 คน

3.3) การประกาศทุนวิจัย การประกาศทุนแบบแก้มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการประกาศทุนวิจัย โดยใช้ประกาศจากแหล่งทุนเป็นหลักในการสื่อสารระหว่างสถาบันวิจัยกับนักวิจัย ทำให้ขาดรายละเอียดในบางประการเช่นคุณสมบัติของนักวิจัย เงื่อนไขที่จะสนับสนุน รายละเอียดสัญญา และระยะเวลา การดำเนินงานตลอดโครงการ สถาบันวิจัยและพัฒนาจึงได้มีการพัฒนาการประกาศทุนเพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมีการระบุประเด็นดังกล่าวเพิ่มขึ้นในประกาศ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างนักวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา และแหล่งทุน ซึ่งดำเนินการตามระเบียบมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การสนับสนุนการวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก พ.ศ. 2558 ได้บัญญัติไว้ในข้อ 8 และข้อ 9

3.4) การได้มาซึ่งโครงการวิจัยที่มี โดยมีลำดับดังนี้

1) การพัฒนาหัวข้อวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนาได้มีการจัดทำ Research Mapping ร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ตามข้อ 1)

2) การพัฒนาโครงการวิจัย สถาบันวิจัยฯได้จัดให้มีการนำเสนอโครงการต่อผู้ทรงคุณวุฒิ โดยให้นำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงให้สมบูรณ์ ซึ่งนักวิจัยต้องปรับปรุงและส่งผลมายังสถาบันวิจัยและพัฒนาเพื่อตรวจสอบอีกครั้ง

3) สถาบันวิจัยฯ ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ เรื่องการวิเคราะห์กระบวนการวิจัย และวงเงิน ที่เบิกจ่ายให้แก่วิจัยสัมพันธ์กัน ในแต่ละงวด

4) เมื่อนักวิจัยได้แก้ไขตามกระบวนการดังกล่าวข้างต้นแล้ว สถาบันวิจัย จึงนำเสนอต่อ หัวหน้าโครงการเพื่อดำเนินการอนุมัติโครงการต่อไป

3.5) การออกสัญญาทุนวิจัย สถาบันวิจัยได้ดำเนินการออกสัญญาทุนวิจัยโดยมีข้อกำหนดให้เป็นไปตามเงื่อนไข TOR ของประกาศ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) นักวิจัยทุกโครงการจะต้องมีผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยแนบกับสัญญาทุน
2) นักวิจัยจะต้องมีที่ปรึกษาโครงการวิจัย อย่างน้อย 1 คน เพื่อกำกับติดตาม การดำเนินงานวิจัย ในโครงการให้มีคุณภาพ

3) ทุกโครงการจะต้องแนบรายละเอียดของข้อเสนอโครงการ ตามแบบฟอร์มที่ สถาบันวิจัยกำหนด

4) การแบ่งวงงานและวงเงิน สถาบันวิจัยได้ให้นักวิจัยดำเนินการแยกหมวดรายจ่าย ระยะเวลา และผลที่ได้รับ ตามแบบฟอร์มที่สถาบันวิจัยกำหนด ก่อนลงนามในสัญญา

5) สถาบันวิจัยฯ ได้รวบรวมเอกสารประกอบคำสัญญาที่สมบูรณ์ เพื่อเสนออนุมัติ ต่อ หัวหน้าโครงการ และจัดทำประกาศผลผู้ที่ได้รับทุนในลำดับต่อไป

3.6) การกำกับติดตามงานวิจัย

1) สถาบันวิจัยได้จัดทำปฏิทินการติดตามโครงการ ไว้ในประกาศทุนวิจัย เพื่อให้นักวิจัย ได้ทราบควบคู่กับการพัฒนาและอนุมัติโครงการวิจัย โดยกำหนดให้นักวิจัยมีการรายงานความก้าวหน้าเป็นประจำ ในทุกเดือน

2) สถาบันวิจัยได้จัดให้มีการรายงานความก้าวหน้า ต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอก จาก สกว. ในระยะ 6 เดือน และ 12 เดือน เพื่อความสมบูรณ์ของโครงการ

3) สถาบันวิจัยได้มีการตรวจสอบความสมบูรณ์ด้านเนื้อหา และผลการดำเนินงานที่ สัมพันธ์กับวงเงิน แต่ละวงเงินของโครงการ

4) สถาบันวิจัยฯ ได้จัดให้มีการนำเสนอโครงการต่อผู้ทรงคุณวุฒิ โดยให้นำข้อเสนอแนะ จากผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงให้สมบูรณ์ ซึ่งนักวิจัยต้องปรับปรุงและส่งผลมายังสถาบันวิจัยและพัฒนาเพื่อ ตรวจสอบอีกครั้ง

4) เกิดการขับเคลื่อนโครงการวิจัยสู่การประยุกต์ใช้ให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมในจังหวัดบุรีรัมย์ในส่วนนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ได้ดำเนินการอย่างน้อย 4 ขั้นตอนได้แก่

1. จัดเวทีการสังเคราะห์ผลจากการดำเนินงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์

2. เวทีการนำเสนอผลงานสู่การใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

3. การจัดทำตลาดนัดผลงานวิจัยสู่การประยุกต์ใช้งานจริง

4. การทำ AAR. ผลจากการดำเนินงานวิจัยตลอดโครงการ เพื่อปรับปรุงการทำงานและ

ดำเนินงานในปีถัดไป

จากการดำเนินงานส่งผลให้สถาบันวิจัยและพัฒนา มีกลไกการกำกับติดตามนักวิจัยมีความต่อเนื่อง จึงทำให้นักวิจัยมีความตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปตามกำหนดเวลาโครงการท้าทาย ไทยเป็นโครงการที่มีความเข้มงวดในการกำกับติดตามตลอดกระบวนการ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกที่เป็นที่ยอมรับและศรัทธาต่อนักวิจัย จึงทำให้เกิดแรงจูงใจ ความเชื่อมั่นในการดำเนินการวิจัยที่ดีและมีคุณภาพสูงขึ้น

ประกอบกับมีกลไกภายนอก ได้แก่ ส่วนราชการ ภาคเอกชนมีความคาดหวังที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม จึงส่งผลให้นักวิจัยที่ดำเนินการตามโครงการต้องเร่งทำงานวิจัยให้เห็นผลเป็นที่ยอมรับและมีคุณภาพสูง

สรุปผลจากการดำเนินงานตามโครงการปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์ส่งผลดังนี้ มหาวิทยาลัยมีกลไกการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับทุกภาคส่วนในจังหวัดบุรีรัมย์โดยผ่านหน่วยงาน(สถาบันวิจัยและพัฒนา)เป็นหลัก ดังนั้นสถาบันวิจัยและพัฒนาจึงได้พัฒนาระบบกำกับงานวิจัยขึ้นประกอบด้วย การพัฒนาโครงการวิจัย สนับสนุนทุนแก่นักวิจัย การติดตามหนุนเสริมงานวิจัย ตลอดจนการสังเคราะห์งานวิจัยในภาพรวม ผลที่ได้รับคือ ด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย 1) การพัฒนากลไกเชื่อมโยงประเด็นวิจัยภายนอก 2) การพัฒนาโจทย์วิจัย 3) การประกาศทุนวิจัย 4) การได้มาซึ่งโครงการวิจัยที่มี 5) การออกสัญญาทุนวิจัย 6) การกำกับติดตามงานวิจัย ส่งผลให้มหาวิทยาลัยนำระบบกำกับติดตามงานวิจัยไปใช้กับทุกแหล่งทุน ด้านการพัฒนาเชิงพื้นที่มีฐานข้อมูลผู้ประกอบการและผู้ผลิตสินค้าเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันกับส่วนราชการในจังหวัดเช่น พัฒนาการจังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด สำนักงานจังหวัด พาณิชย์จังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น เกิดเครือข่ายผู้ผลิตและเครือข่ายผู้ประกอบการสินค้าเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ เกิดการพัฒนาสินค้าและมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรแก่เกษตรกรและผู้ประกอบการ เกิดช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค คาดว่าจะก่อให้เกิดจุดเริ่มต้นในการปรับตัวเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์ต่อไป

คำนำ

จากความต่อเนื่องในการสร้างและสานความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์กับชุมชนท้องถิ่นสร้าง เกิดความชัดเจนในความเป็นอัตลักษณ์ของการบริหารพันธกิจแบบบูรณาการ เพื่อท้องถิ่นที่มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรม องค์ความรู้เพื่อชุมชนท้องถิ่นที่มีความเข้มแข็ง การมีสถาบันวิจัยและพัฒนาเป็นหน่วยงานเชื่อมประสาน และร้อยเรียงเครือข่ายในการรับใช้สังคมจึงเป็นรากฐานสำคัญและนับเป็นกลไกเชิงระบบในการขับเคลื่อนและส่งเสริมต่อการพัฒนานวัตกรรมองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล ช่วยให้มีการต่อยอดขยายผลองค์ความรู้สู่การนำไปใช้อย่างตรงประเด็นและยกระดับคุณภาพการพัฒนาองค์ความรู้ ชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง

ชาวจังหวัดบุรีรัมย์เดิมมีการผลิตการบริโภคและการบริการที่สมดุลและมีเสถียรภาพสูงเนื่องจากเป็นเมืองที่มีพื้นฐานด้านเกษตรกรรมรองรับอย่างมั่นคง กล่าวคือผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ผลิตได้ในจังหวัด(พืชผัก ถั่วลิสง ข้าว เนื้อสัตว์ ผ้าไหม ผ้าทอมือ อาหาร ตลอดจนสินค้าพื้นเมืองอื่นๆ) มีมากมายจนต้องส่งออกนอกพื้นที่เพื่อนำรายได้กลับเข้ามาในจังหวัด แต่นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 เป็นต้นมาจังหวัดบุรีรัมย์มีการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวทางกีฬามาอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติหลั่งไหลเข้ามาในพื้นที่ในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปีประกอบกับการเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างต่อเนื่องเช่นกัน ประชาชนในจังหวัดได้รับผลกระทบหลายด้าน ซึ่งในด้านเครื่องอุปโภคบริโภคจะเป็นประเด็นที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เนื่องจากเป็นปัญหาปากท้องของชาวบุรีรัมย์เป็นเรื่องสำคัญในลำดับแรก ดังนั้นจึงต้องมีการปรับตัวด้านการเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์จะส่งผลต่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการบริโภคนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีปัจจัยสำคัญ 3 ด้านดังนี้

1. การปรับตัวด้านการผลิต ได้แก่ ปริมาณและคุณภาพการปลูกพืช ปริมาณและคุณภาพการเลี้ยงสัตว์ ปัจจัยการผลิต (แรงงาน น้ำ พื้นที่เกษตรกรรม ปุ๋ย) เป็นต้น
2. การปรับตัวด้านผู้ประกอบการ ได้แก่ รูปแบบการจัดจำหน่าย การแปรรูปของผลิตภัณฑ์ การปรับเปลี่ยนสินค้าและบริการ ที่ตั้งของสถานประกอบการร้านค้าที่เหมาะสม การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นต้น
3. การมีส่วนร่วมของหน่วยงานราชการทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ได้แก่ การให้ข้อเท็จจริง การร่วมคิดและวางแผน ร่วมดำเนินการ การร่วมประเมินผลงาน และการแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น

ปัจจัยดังกล่าวจะส่งผลต่อภาพรวมการประกอบธุรกิจในภาพรวมของจังหวัดบุรีรัมย์ และจะทำให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไปในอนาคต

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สัญญาเลขที่ RDG60A0015

ชื่อโครงการ การปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬา
จังหวัดบุรีรัมย์

หัวหน้าโครงการ รองศาสตราจารย์มาลิณี จุโฑปะมา

หน่วยงานต้นสังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

หน่วยงานร่วมโครงการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์

ระยะเวลาดำเนินการ 1 ปี 4 เดือน (ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2560 ถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2561)

บทคัดย่อ

โครงการการปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์เพื่อต้องการปรับตัวด้านเกษตรกรรมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่กำลังประสออยู่ให้เกิดความเข้มแข็งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) ศึกษาบริบทและพัฒนาการข้อมูลพื้นฐานที่สัมพันธ์ต่อการเติบโตของจังหวัดบุรีรัมย์ 2) พัฒนาโครงการวิจัยเพื่อสนองต่อแนวโน้มการเติบโตและรองรับนโยบายเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ 3) เกิดการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 4) เกิดการขับเคลื่อนโครงการวิจัยสู่การประยุกต์ใช้ให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีวิธีการดังนี้ การร่วมดำเนินงานกับทุกภาคส่วนในจังหวัดบุรีรัมย์ การวางระบบกำกับงานวิจัยประกอบด้วย การพัฒนาโครงการวิจัย สนับสนุนทุนแก่นักวิจัย การติดตามหนุนเสริมงานวิจัย ตลอดจนการสังเคราะห์งานวิจัยในภาพรวม ผลที่ได้รับคือ ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการงานวิจัย 1) การพัฒนากลไกเชื่อมโยงประเด็นวิจัยภายนอก 2) การพัฒนาโจทย์วิจัย 3) การประกาศทุนวิจัย 4) การได้มาซึ่งโครงการวิจัยที่มี 5) การออกสัญญาทุนวิจัย 6) การกำกับติดตามงานวิจัย ส่งผลให้มหาวิทยาลัยนำระบบกำกับติดตามงานวิจัยไปใช้กับทุกแหล่งทุน ด้านการพัฒนาเชิงพื้นที่ เกิดเครือข่ายผู้ผลิตและเครือข่ายผู้ประกอบการสินค้าเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ เกิดการพัฒนาสินค้าและมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรแก่เกษตรกรและผู้ประกอบการ เกิดช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค คาดว่าจะก่อให้เกิดจุดเริ่มต้นในการปรับตัวเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์ต่อไป

สำคัญ : การปรับตัว ท่องเที่ยวเชิงกีฬา

Contract Number RDG60A0015
Project Title Adaptation in Agriculture to Support Sports Tourism
in the Buriram Province.
Project Leader Associate Professor Malinee Chutopama
Original Affiliation Buriram Rajabhat University
Co-project Organization Buriram Provincial Administrative Organization
Project Duration 1 years 4 months (1 February 2017 – 31 May 2018)

ABSTRACT

The objectives of the project entitled “Adaptation in Agriculture to Support Sports Tourism in the Buriram Province.” for adapting in terms of agriculture to be in line with the changes people are facing in nowadays to promote strength within the province were 1) to explore the context and the development of basic data related to the growth of the Buriram province, 2) to develop the research project in responding to the growth trends and in supporting the sport tourism city policy of the province, 3) to develop the area-based research management system of Buriram Rajabhat University, and 4) to drive mechanism of research project for concrete application in Buriram province. The project was conducted through working together with every sector in Buriram Province to establish research controlling system: developing research projects, providing funds to researchers, following up and supporting the research projects including synthesizing overall research projects. The results obtained in terms of developing the research management system included 1) the development of external research topic webbing mechanism, 2) research question development, 3) the research funding announcement, 4) research project acquisition of, 5) research funding contract issuance, 6) research project follow-up and control. This resulted in the use of the research project follow-up and control by the university with every funding resource. Regarding the area-based development, there were the establishment of agriculture product producer networks and agriculture product entrepreneur networks in Buriram province which resulted in the development of products as well as the agriculture product production standards for agricultures and also entrepreneurs. Moreover, there were communication channels between the producers and consumers; this was expected as the beginning of the adaptation for supporting sport tourism city of the Buriram province in the future.

Keywords: Adaptation, Sport Tourism

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
กิตติกรรมประกาศ	
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
บทคัดย่อ(ภาษาไทย)	ฉ
บทคัดย่อ(ภาษาอังกฤษ)	ช
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาหลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	5
1.3 กรอบแนวคิดในการดำเนินงาน	6
1.4 วิธีดำเนินการ	7
1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	
2.1 ความหมายของการปรับตัว	9
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	13
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปรับตัว	15
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
2.5 บริบทของจังหวัดบุรีรัมย์	23
2.6 สถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของเมืองบุรีรัมย์	28
2.7 สรุปกรอบแนวความคิดงานวิจัย	32
บทที่ 3 การดำเนินงานด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย	
3.1 การพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาพื้นที่	34
3.2 การดำเนินงานด้านการวิจัยเพื่อตอบโจทย์ของพื้นที่	38
บทที่ 4 ผลการดำเนินการโครงการวิจัย	
4.1 ผลการดำเนินการโครงการวิจัยช่วงเริ่มต้นพัฒนากรอบ	60
4.2 กระบวนการดำเนินการตามโครงการ	62
4.3 ผลการวิจัยโครงการ	71
4.4 สรุปผลการดำเนินงานด้านการวิจัยเพื่อตอบโจทย์ของพื้นที่และผลลัพธ์	76
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	
5.1 สรุปผลการดำเนินงาน	77
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	85
5.3 ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาแนวทางการทำงานในปีต่อไป	86

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	
ก เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานวิจัย	89
ข สรุปการประชุมพิจารณารายงานความก้าวหน้าระยะ 6 เดือน	104
บรรณานุกรม	121

บทที่ 1

บทนำ

สัญญาเลขที่ RDG60A0015

ชื่อโครงการ การปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์

หัวหน้าโครงการ รองศาสตราจารย์มาลิณี จุโฑปะมา

หน่วยงานต้นสังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

หน่วยงานร่วมโครงการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์

ระยะเวลาดำเนินการ 1 ปี 4 เดือน (ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2560 ถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2561)

1.1 ความเป็นมา หลักการและเหตุผล

เมืองบุรีรัมย์เป็นเมืองแห่งความรื่นรมย์ตามความหมายของชื่อเมืองที่น่าอยู่สำหรับคนในท้องถิ่นและเป็นเมืองที่น่ามาเยือนสำหรับคนต่างถิ่น ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์มีปราสาทหินจำนวนมาก ทั้งปราสาทหินใหญ่น้อยอันหมายถึงความรุ่งเรืองมาแต่อดีต ซึ่งมีทั้งปราสาทอิฐ และปราสาทหินเป็นจำนวนมากกว่า 60 แห่ง โดยจังหวัดบุรีรัมย์ มีเนื้อที่รวมทั้งสิ้น 6,451,178 ไร่ ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป เป็นที่ราบสูงลาดจากทิศใต้ลงไปทางทิศเหนือ การปกครองแบ่งออกเป็น 23 อำเภอ 188 ตำบล 2,546 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 1,570,128 คน เป็นชาย 783,461 คน เป็นหญิง 786,667 คน (ข้อมูลประชากร ณ เดือนสิงหาคม 2557 จปฐ.) ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร มาอย่างต่อเนื่อง และยาวนาน โดยมีพื้นที่การเกษตรประมาณ 4,514,545 ไร่ หรือร้อยละ 69.71 ของพื้นที่จังหวัด อาชีพที่สำคัญคือ การทำนาซึ่งต้องพึ่งพาน้ำฝนปีละครั้ง ส่วนพืชไร่ ได้แก่ มันสำปะหลัง อ้อย ปอ และยางดำเป็นพืชที่ทำรายได้ให้กับจังหวัดบุรีรัมย์รองจากข้าว เมื่อปี พ.ศ. 2492 - 2496 ชาวจังหวัดบุรีรัมย์มีเส้นทางรถไฟผ่านซึ่งขณะนั้นถือว่าเป็นการนำพาความเจริญมาสู่คนในจังหวัดนี้อย่างมากมาย ในด้านการค้าการบริการและการขนส่งสินค้าการเกษตรไปยังพื้นที่ภายนอก และก่อให้เกิดการกระจายสินค้าชนิดอื่นๆเข้ามาในพื้นที่มากขึ้น รวมไปถึงการเดินทางมีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้นจนก่อให้เกิดศูนย์กลางการค้าและการบริการของเมืองขึ้นมาใหม่จากเดิมที่เป็นบริเวณตลาดเทศบาลเปลี่ยนมาเป็นตลาดโพธิ์ (หน้าสถานีรถไฟ) ต่อมาประมาณ ปี พ.ศ. 2515 ได้เกิด การเปลี่ยนแปลงอีกครั้งหนึ่งเมื่อรัฐบาลประกาศจัดตั้งวิทยาลัยครูแห่งใหม่เพิ่มขึ้นจึงทำให้จังหวัดบุรีรัมย์ มีการก่อตั้งวิทยาลัยครูขึ้นซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงแห่งแรกในสมัยนั้น จึงก่อให้เกิดการขยายตัวของเมืองบุรีรัมย์ให้ขยายใหญ่ออกไปนอกเมืองมากขึ้น ประกอบกับวิทยาลัยครูดึงดูดให้คนต่างถิ่นเข้ามาเรียนเพิ่มมากขึ้นทุกปี จึงทำให้เมืองมีการขยายตัวมากขึ้นตามลำดับ ต่อมาประมาณ ปี พ.ศ. 2535 รัฐบาลมีนโยบายเปิดการค้าเสรีส่งผลให้เกิดการค้าชายแดน เกิดศูนย์การค้าของต่างประเทศเข้ามาลงทุนมากขึ้น จังหวัดบุรีรัมย์ ก็เป็นพื้นที่ที่ติดต่อกับชายแดนและได้รับผลกระทบจากนโยบายนี้อย่างเห็นได้ชัดคือ เกิดการแข่งขันกันของห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ในจังหวัดบุรีรัมย์ในขณะนั้นและอีกประมาณ 2 ปี ถัดมาจึงเกิดสนามบินบุรีรัมย์ที่จะนำพาไปสู่การเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่มากยิ่งขึ้น ต่อมาประมาณ ปี พ.ศ. 2552 - 2553 ได้มีการก่อสร้างสนามฟุตบอลมาตรฐานแห่งแรกของประเทศไทยสามารถจุคนได้ 44,000 คน และปัจจุบัน พ.ศ. 2558 ได้เพิ่มสนามแข่งรถ

มาตรฐานโลก สนามแข่งมอเตอร์ไซค์วิบาก สนามเจ็ทสกี กีฬายิงปืนมาตรฐาน เป็นต้น จากกีฬาแต่ละประเภทส่งผลให้เกิดแรงดึงดูดของคนที่น่าสนใจด้านกีฬาความเร็ว กีฬาฟุตบอล อื่นๆหลั่งไหลเข้ามาในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์อย่างไม่ขาดสาย ซึ่งปีหนึ่งมีอยู่ 365 วันชาวจังหวัดบุรีรัมย์จะต้องรับแขกอยู่ประมาณ 280 วัน แต่ครั้งจะมีคนต่างถิ่นเข้ามาไม่ต่ำกว่า 5,000 - 20,000 คน ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีความต้องการและความพร้อมที่จะใช้จ่ายเงินเพื่อสนองความต้องการของทีมงานอย่างน้อยคนละ 5,000 - 10,000 บาทต่อคน (สำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2557) ดังจะเห็นได้จากข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเข้ามาในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ดังแสดงตามตารางที่ 1.1 - 1.2

ตารางที่ 1.1 จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเข้ามาใช้พื้นที่ในจังหวัดบุรีรัมย์

รายการ	พ.ศ.2552	พ.ศ.2553	พ.ศ.2554	พ.ศ.2555	พ.ศ.2556	พ.ศ.2557	พ.ศ.2558
นักท่องเที่ยว (คน)	879,452	908,218	936,228	1,077,084	1,211,212	1,419,833	1,807,952
- ชาวไทย	854,836	885,583	915,435	1,051,782	1,112,666	1,051,782	1,112,666
- ชาวต่างประเทศ	24,616	22,635	20,793	25,302	36,221	48,022	68,188
รายได้ (ล้านบาท)	778.67	984.44	1,148.28	1,406.93	1,625.78	1,722.32	1,855.25

ที่มา : สำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ปี พ.ศ. 2559

ตารางที่ 1.2 ข้อมูลรายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรแต่ละปีเพิ่มขึ้นในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์

รายได้เฉลี่ยปี 2554	รายได้เฉลี่ยปี 2555	รายได้เฉลี่ยปี 2556	รายได้เฉลี่ยปี 2557	รายได้เฉลี่ยปี 2558
45,131	52,862	57,034	60,628	68,226

ที่มา : การสำรวจข้อมูลตามความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) ปี 2559 สำนักงานจังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ 1.3 เปรียบเทียบผลผลิตทางการเกษตรด้านพืชในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ปี พ.ศ.2553 เทียบกับ พ.ศ.2558

ปี พ.ศ.	ผลผลิตทางการเกษตรด้านพืชในจังหวัดบุรีรัมย์ (หน่วย : ตัน)											
	อ้อย	มัน สำปะหลัง	ยางพารา	ข้าว	หอม แบ่ง	ตะไคร้	ผักบุ้ง	กล้วย	มะ นาว	ผักชี	ผัก กาด	เห็ด
2553	1,172,808	833,602	14,200	846,650	24	38	68	105	44	12	22	16
2558	2,964,590	1,537,023	33,000	1,051,272	42	115	126	991	281	28	42	27

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรภาค 5 จังหวัดนครราชสีมา ปี 2559

ตารางที่ 1.4 เปรียบเทียบผลผลิตทางการเกษตรด้านปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ปี พ.ศ.2553
เทียบกับ พ.ศ.2558

ปีพ.ศ.	ผลผลิตทางการเกษตรด้านปศุสัตว์ในจังหวัดบุรีรัมย์ (หน่วย : ตัน)							
	ปลาน้ำจืด	กุ้งก้ามกราม	สุกร	โคเนื้อ	กระบือ	ไก่(ตัว)	เป็ด(ตัว)	แพะ
2553	5,335.23	312	106,491	236,902	89,226	4,682,618	333,844	806
2558	3,322.51	188.90	132,039	158,148	54,720	8,162,883	297,029	590

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรภาค 5 จังหวัดนครราชสีมา ปี 2559

ตารางที่ 1.5 เปรียบเทียบจำนวนประชากรต่อผลผลิตทางการเกษตรด้านปศุสัตว์และด้านพืช
ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ปี พ.ศ.2553 เทียบกับ พ.ศ.2558

ปี พ.ศ.	เปรียบเทียบจำนวนประชากรต่อผลผลิตทางการเกษตรด้านปศุสัตว์และด้านพืช(หน่วย : ตัน)									
	ประชากร (คน)	นักท่อง เที่ยว (คน)	อ้อย	มันฯ	ตะไคร้	ผักบุ้ง	กล้วย	มะนาว	ไก่(ตัว)	สุกร
2553	1,265,020	908,218	1,172,808	833,602	38	68	105	44	4,682,618	106,491
2558	1,584,661	1,419,833	2,964,590	1,537,023	115	126	991	281	8,162,883	132,039

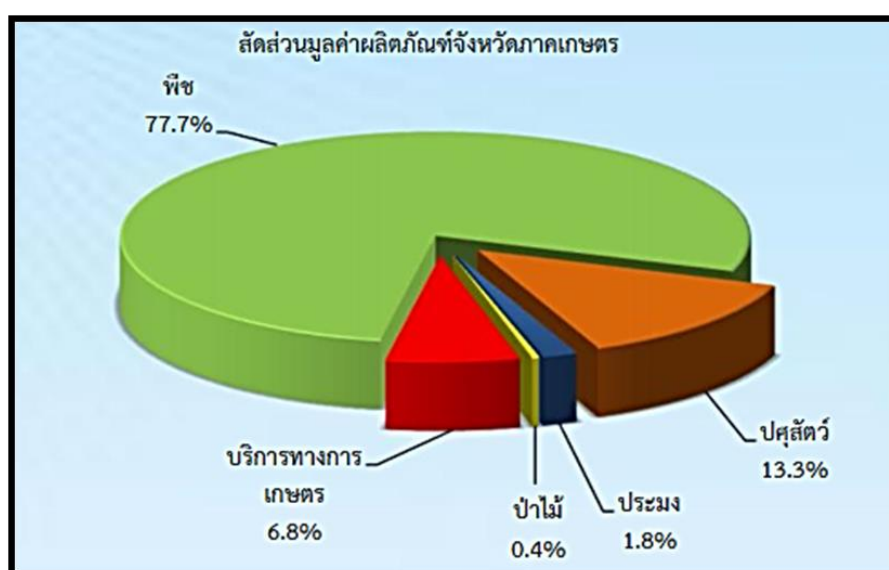
ที่มา : สำนักงานจังหวัดบุรีรัมย์และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรภาค 5 จังหวัดนครราชสีมา ปี 2559

ตารางที่ 1.6 กิจกรรมการผลิตที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ปี พ.ศ. 2547 ถึง พ.ศ.2556

รายละเอียดกิจกรรมการผลิต	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556
โรงแรม ค่ายพัก และที่พักชั่วคราว (ล้านบาท)	101	115	122	121	130	141	154	178	252	373
ภัตตาคาร ร้านอาหาร และบาร์(ล้านบาท)	234	239	228	242	272	276	290	389	455	473
การผลิตผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม	5,351	6,297	6,834	7,023	8,420	10,726	12,323	12,714	12,618	12,705
การผลิตสินค้า (OTOP) (ล้านบาท)	162	160	162	161	223	224	256	265	270	289
การผลิตสิ่งทอสิ่งถัก (ล้านบาท)	46	57	60	64	69	81	125	114	131	146

ที่มา : กลุ่มงานบริหารการคลังและเศรษฐกิจ (CFO) สำนักงานคลังจังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2557

แผนภูมิที่ 1 แสดงสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ทางด้านการเกษตรของจังหวัดบุรีรัมย์ปี พ.ศ. 2558

ที่มา : สำนักงานจังหวัดบุรีรัมย์และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรภาค 5 จังหวัดนครราชสีมา ปี 2559

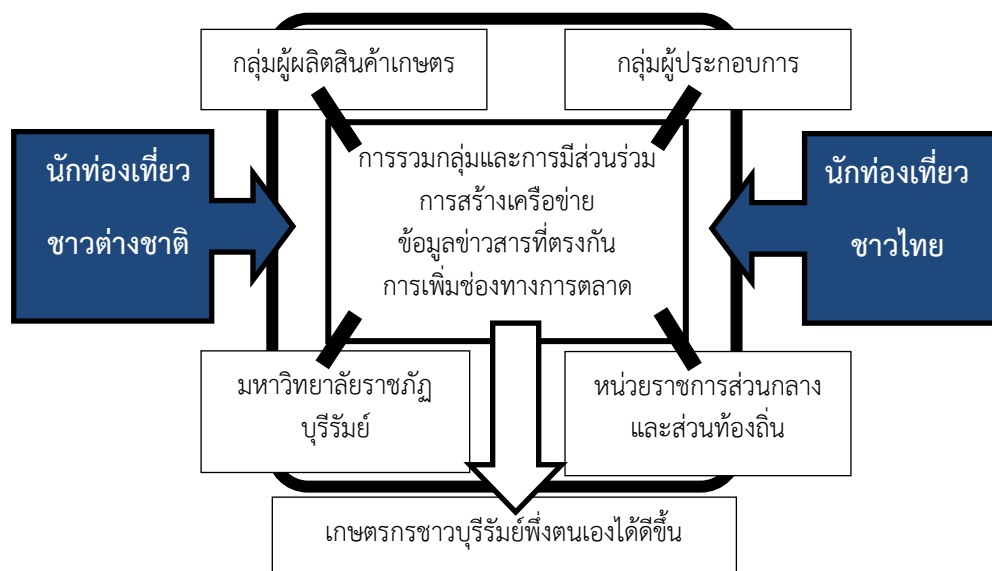
จากข้อมูลแผนภูมิที่ 1 แสดงให้เห็นว่ามูลค่าของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของจังหวัดบุรีรัมย์ในสาขาพืชมีมวลรวมมากที่สุดถึงร้อยละ 77.7 เกิดจากผลิตพืชเศรษฐกิจได้แก่ อ้อย มันสำปะหลัง ข้าว และยางพารา เรียงจากมากไปหาน้อย สาขารองลงมาคือเกษตรในด้านปศุสัตว์ร้อยละ 13.3 ดังนั้นผลิตภัณฑ์จากสาขาพืชจึงควรที่จะได้รับการส่งเสริม เนื่องจากมีมวลรวมค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับสาขาการผลิตตัวอื่น ๆ ขณะเดียวกันหากพิจารณาในด้านแนวโน้มความต้องการในการผลิตโดยเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2553 กับ ปี พ.ศ. 2558 ตาราง 1.3 – 1.5 จะพบว่าภาคการผลิตที่มีแนวโน้มความต้องการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การผลิตอ้อย มันสำปะหลัง ไข่ สุนัข กระบือ ผักบุ้ง ถั่วเขียว มะนาว ผักชี เห็ด เป็นต้น ประกอบกับตัวเลขประชากรและนักท่องเที่ยว (ตาราง 1.5) มีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวมีการเติบโตเพิ่มขึ้นเกือบหนึ่งเท่าตัวภายใน 5 ปี และจากการลงพื้นที่สำรวจในเบื้องต้น พบว่า ผลกระทบจากการเติบโตดังกล่าวอาจส่งผลกระทบในหลายด้าน ได้แก่ ปริมาณร้านอาหารที่มีอยู่ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มาเยือนในจังหวัดบุรีรัมย์ในช่วงเวลาดังกล่าว ประกอบกับที่พักไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ขณะเดียวกันจะพบว่าเกิดปัญหาการปรับตัวไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน กล่าวคือ ประชากรในจังหวัดประสบอุบัติเหตุด้านการจราจรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก ปี พ.ศ. 2554 - 2558 จากผู้บาดเจ็บ 4,854 ราย เสียชีวิต 147 ราย เพิ่มขึ้นเป็น 8,776 ราย เสียชีวิต 518 ราย ภายใน 5 ปีที่ผ่านมา (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์, 2558) สะท้อนถึงระบบการจราจรภายในเมืองที่ไม่ดีและต้องเร่งแก้ไข มีความต้องการผลิตภัณฑ์สินค้าทางการเกษตรด้านพืช ปศุสัตว์ สินค้า OTOP และ ร้านอาหาร เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน (ตาราง 1.6) ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปีเช่นกัน จากแนวโน้มดังกล่าวจึงเป็นเหตุผลที่อธิบายว่า จังหวัดบุรีรัมย์ต้องการปรับตัวด้านเกษตรกรรมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่กำลังประสบอยู่ให้เกิดความเข้มแข็งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 2.1 ศึกษาบริบทและพัฒนาการข้อมูลพื้นฐานที่สัมพันธ์ต่อการเติบโตของจังหวัดบุรีรัมย์
- 2.2 พัฒนาโครงการวิจัยเพื่อสนองต่อแนวโน้มการเติบโตและรองรับนโยบายเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์
- 2.3 พัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- 2.4 ขับเคลื่อนโครงการวิจัยสู่การประยุกต์ใช้ให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมในจังหวัดบุรีรัมย์

1.3 กรอบแนวคิดในการดำเนินงาน

3.1 กรอบแนวคิดและสมมติฐานการวิจัย

ชาวจังหวัดบุรีรัมย์เดิมมีการผลิตการบริโภคและการบริการที่สมดุลและมีเสถียรภาพสูง เนื่องจากเป็นเมืองที่มีพื้นฐานด้านเกษตรกรรมรองรับอย่างมั่นคง กล่าวคือ ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ที่ผลิตได้ในจังหวัด (พืช ผัก ถั่วลิสง ข้าว เนื้อสัตว์ ผ้าไหม ผ้าทอมือ อาหาร ตลอดจนสินค้าพื้นเมือง อื่น ๆ) มีมากมายจนต้องส่งออกนอกพื้นที่เพื่อนำรายได้กลับเข้ามาในจังหวัด แต่นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 เป็นต้นมาจังหวัดบุรีรัมย์มีการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวทางกีฬามาอย่างต่อเนื่อง ทำให้สถานประกอบการโรงแรมและห้างร้านขยายตัวอย่างรวดเร็วเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวเหล่านี้ จึงส่งผลให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติหลั่งไหลเข้ามาในพื้นที่ในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ประกอบกับมีการเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างต่อเนื่องเช่นกัน ประชากรในจังหวัดได้รับผลกระทบหลายด้านซึ่งในด้านเครื่องอุปโภคบริโภคจะเป็นประเด็นที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนเนื่องจากเป็นปัญหาปากท้องของชาวบุรีรัมย์ ดังนั้นจึงมี **สมมติฐาน** เกี่ยวกับการปรับตัวของชาวบุรีรัมย์ ดังต่อไปนี้ **“การปรับตัวด้านการเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์จะส่งผลต่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การบริโภคของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในจังหวัดบุรีรัมย์”** โดยมีปัจจัยสำคัญ 3 ด้าน ดังนี้

1. การปรับตัวด้านการผลิต ได้แก่ ปริมาณและคุณภาพการปลูกพืช ปริมาณและคุณภาพการเลี้ยงสัตว์ ปัจจัยการผลิต (แรงงาน น้ำ พื้นที่เกษตรกรรม ปุ๋ย) เป็นต้น
2. การปรับตัวด้านผู้ประกอบการ ได้แก่ รูปแบบการจัดจำหน่าย การแปรรูปของผลิตภัณฑ์ การปรับเปลี่ยนสินค้าและการบริการ ที่ตั้งของสถานประกอบการร้านค้าที่เหมาะสม การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นต้น

2. ดำเนินงานวิจัย															
2.1 เวทีการเก็บรวบรวมข้อมูล															
2.2 เวทีการประมวลผลและแยกแยะข้อมูล															
2.3 เวทีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล 1															
2.4 เวทีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล 2															
2.5 เวทีการรายงานความก้าวหน้า															
2.6 เวทีการประเมินผลการนำใช้ข้อมูล 1															
2.7 เวทีการประเมินผลการนำใช้ข้อมูล 2															
2.8 เวทีการสังเคราะห์ผลการวิจัย 1															
2.9 เวทีการสังเคราะห์ผลการวิจัย 2															
2.10 เวทีการสรุปผลการวิจัยรายโครงการ															
2.11 เวทีการสรุปผลการวิจัยชุดโครงการ															
3. สรุปโครงการวิจัย															
3.1 เวทีการถอดบทเรียนการดำเนินงาน															
3.2 เวทีการถอดบทเรียนเพื่อการต่อยอดขยาย															
3.3 การขยายผลการดำเนินงานต่อหน่วยงาน															
3.4 เวทีปิดโครงการ															

1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์มีการกำหนดนโยบายวิจัยเชิงพื้นที่ที่สอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัยและท้องถิ่น

5.2 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์มีระบบการบริหารจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่ที่เหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัย

5.3 เกิดฐานข้อมูลและเครือข่ายเกษตรกรที่สามารถรองรับการดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

5.4 เกษตรกรมีช่องทางการจำหน่ายสินค้าการเกษตรที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

5.5 มีผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรใหม่ ๆ หรือมีการแปรรูปสินค้าเกษตรรูปแบบใหม่เข้ามาในตลาดเพิ่มมากขึ้น

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ได้จัดแบ่งเนื้อหาการศึกษาเอกสารด้านต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

- 2.1 ความหมายของการปรับตัว
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปรับตัว
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 บริบทของจังหวัดบุรีรัมย์
- 2.6 สถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของเมืองบุรีรัมย์
- 2.7 สรุปกรอบแนวความคิดงานวิจัย

2.1 ความหมายของการปรับตัว

Coleman (1981) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง ผลของความพยายามของบุคคลที่พยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตน ไม่ว่าปัญหานั้นจะเป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ ด้านความต้องการหรือด้านอารมณ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่บุคคลนั้นอยู่

Bernard (1960) ให้ความหมายของการปรับตัวว่าเป็นการที่บุคคลสามารถปรับตัวให้เข้ากับตนเองและโลกภายนอกได้อย่างดี ความพึงพอใจ ความแจ่มใสอย่างสูงสุด มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสภาพสังคม มีความสามารถที่จะเผชิญและยอมรับความจริงของชีวิต

ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และทัศนากิจ (2543) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง การที่บุคคลพยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตน และพยายามปรับเปลี่ยน พฤติกรรมของตนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและความต้องการของตนเอง จนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขปราศจากความคับข้องใจ

นายแพทย์ชูทิศ ปานปรีชา (2538) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่า เป็นกระบวนการทางจิต ซึ่งคนนำมาใช้เพื่อให้บรรลุถึงความต้องการต่าง ๆ ของตนเองและสังคม และเข้าได้กับสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่หรือที่เปลี่ยนแปลงไป และเป็นวิธีการให้คนคงไว้ซึ่งสุขภาพจิตที่ดีด้วยการแก้ปัญหา หาทางออก เพื่อขจัดหรือผ่อนคลายความทุกข์ ความคับข้องใจ หรือความเครียด

มัลลวีร์ อุดุลพัฒนศิริ และวิศรา ศรีสวัสดิ์ (2538) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การปรับตัว หมายถึง กระบวนการปรับเปลี่ยนแปลงความรู้สึกอัดอั้น ไม่สบายใจ วิตกกังวลและคับข้องใจ อันเนื่องมาจากความรู้สึก คิด และแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้อง และกลมกลืนกับสภาพการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

ละออ หุตางกูร (2535) กล่าวไว้ว่า การปรับตัว หมายถึง กระบวนการตอบสนองของระบบสิ่งมีชีวิตต่อสิ่งเร้าที่ก่อความจำเป็นให้ระบบต้องปรับกระบวนการ เพื่อรักษาดุลยภาพของชีวิต สิ่งเร้าที่เรียกร้องการปรับตัว ได้แก่ สิ่งเร้าที่รบกวนหรือคุกคามดุลยภาพต่อระบบ

สุภัททา ปิณฑะแพทย์ (2532) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การปรับตัว หมายถึง สภาพทางจิตที่ต้องคล้อยตามและยอมรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้น โดยไม่ให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อสุขภาพจิต

ศุภลักษณ์ จารุรัตน์ และคณะ (2532) ได้กล่าวไว้ว่า การปรับตัว หมายถึง กระบวนการปรับความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรม โดยอาศัยพลังกาย ใจ และสติปัญญา ระหว่างความต้องการกับมโนธรรมของบุคคลและความเป็นจริง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายต่าง ๆ ที่เขาแสวงหาหรือปรารถนา

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2542:180) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง กระบวนการที่บุคคลพยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านอารมณ์ ปัญหาด้านบุคลิกภาพและปัญหาด้านความต้องการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม จนเป็น สภาพการณ์ที่ตนสามารถทนได้ในสังคมหรือสภาพแวดล้อมนั้นๆ

พนิดา สุจริตกุลธร (2538:18) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหา และการมีพฤติกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการของตนและสภาพแวดล้อมภายนอกอย่างเป็นกระบวนการ อันจะนำมาซึ่งความสมดุลระหว่างความต้องการของบุคคลและสิ่งแวดล้อมให้ดำเนินอยู่ได้ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการจากความหมายของการปรับตัวที่กล่าวมานั้น พอสรุปได้ว่า การปรับตัว หมายถึงความสามารถของบุคคลในการจัดการกับปัญหา ความคับข้องใจ ความเครียด ความวิตกกังวลหรือภาวะการณ์ต่าง ๆ ที่กำลังเผชิญ โดยการแสดงออกของพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมนั้นๆและสามารถใช้ชีวิตในชุมชนได้อย่างปกติสุขแนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัวพฤติกรรมการปรับตัวของบุคคลตามแนวคิด แอนดริว และรอย (Andrews and Roy1991, อ้างถึงใน จรินทร์ สมภู 2540 :25) ประกอบด้วยด้านต่างๆ 3 ด้าน ได้แก่

1) การปรับตัวด้านร่างกาย (Physiological Model) มีพื้นฐานมาจากความต้องการด้านร่างกาย ได้แก่ อากาศ อาหาร และน้ำ การขับถ่าย การออกกำลังกาย และการพักผ่อน การควบคุมภาวะสมดุลของร่างกาย และการป้องกัน ซึ่งโดยธรรมชาติของระบบต่าง ๆ ในร่างกาย เช่น ระบบไร้ท่อ ระบบประสาทอัตโนมัติ และระบบรับรู้ความรู้สึกต่าง ๆ น้ำ และเกลือแร่ ซึ่งมนุษย์พยายามปรับภาวะเหล่านี้ไว้ เป้าหมาย คือ ความสมดุล ความพอดี

2) การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ (Self -Concept Mode) เป็นการปรับตัวเพื่อให้ได้มาซึ่งความมั่นคงทางด้านจิตใจ (Psychic integrity) ซึ่งเกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองอันเกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ตลอดจนการปะทะสัมพันธ์กับผู้อื่น แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ

2.1) อัตมโนทัศน์ด้านร่างกาย (Physical self) หมายถึง การรับรู้ต่อตนเอง ด้านความรู้สึกต่อสภาพร่างกายของตน (Body sensation) เป็นความรู้สึกเกี่ยวกับสภาวะและสมรรถภาพของร่างกาย และความรู้สึกที่มีต่อลักษณะภายนอกของตัวเอง (Body image) เป็นความรู้สึกต่อโครงสร้างของร่างกายที่มีรูปลักษณ์เปลี่ยนแปลงไป

2.2) อัตมโนทัศน์ (Personal self) เป็นความรู้สึกทางด้านจิตใจแบ่งออกเป็น ความมั่นคงในตนเอง (Self-consistency) เป็นการปรับตัวที่มุ่งรักษาความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบภายในตนทั้งหลาย คือความคาดหวังแห่งตนเองในอุดมคติ (Self-Ideal) เป็นความสำนึกของบุคคลต่อเป้าหมายในชีวิต และอุดมคติต่าง ๆ เกี่ยวกับตนเอง ศีลธรรม จรรยา (Moraletical-spiritual self) เป็นการรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ค่านิยมทางสังคม ค่านิยมทางศาสนาขนบธรรมเนียม

ประเพณีที่บุคคลยึดถือเป็นบรรทัดฐาน ในการปฏิบัติและตัดสินว่าสิ่งใดดีหรือเลว ถูกหรือผิด ความมีคุณค่าในตนเอง (Self -Esteem) เป็นความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า ได้รับการยอมรับและยกย่องจากบุคคลอื่น เมื่อเกิดสภาวะการณ์ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกด้อยคุณค่าในบุคคลบุคคลจะพยายามปรับตัว ซึ่ง จะสำเร็จหรือไม่ ขึ้นกับระดับความเชื่อมั่นความเข้าใจตลอดจนบุคลิกภาพส่วนรวมของบุคคลนั้น

3) การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ (Role function Mode) เป็นการปรับตัวทางบทบาทหน้าที่ของบุคคลเพื่อรักษาความมั่นคงทางสังคมไว้ บุคคลต้องการแสดงบทบาทตามที่สังคมคาดหวังไว้ โดยจะต้องมีการปรับตัว เพื่อให้การแสดงบทบาทของตนเป็นไปตามปกติแต่สำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับรูปแบบ และการแสดงออกในบทบาทนั้นของแต่ละบุคคล แอนดริวและรอย (Andrews and Roy 1991,อ้างถึงใน จรินทร์ สมภู 2540 :31) ได้จำแนกบทบาทออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ บทบาทปฐมภูมิ (Primary role) เป็นบทบาทและพัฒนาการในแต่ละช่วงวัย เช่น เด็กหญิงวัย 5 ปี หญิงสาววัย 21 ปี หญิงชราวัย 60 ปี บทบาททุติยภูมิ (Secondary role) เป็นบทบาทที่สัมพันธ์กับบทบาทปฐมภูมิ ซึ่งมีอิทธิพลต่อชีวิตและพฤติกรรมในสังคม แต่ละบุคคลจะมีได้หลายบทบาทและมักเป็นบทบาทถาวร เช่น บทบาทในการดูแลรับผิดชอบครอบครัว บทบาทตติยภูมิ (Tertiary role) เป็นบทบาทชั่วคราวที่บุคคลแต่ละคนเลือก เช่น บทบาทสมาชิกในชมรมหรือกลุ่มต่าง ๆ บทบาทจะประกอบด้วย พฤติกรรมของบุคคล 2 พฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรมการกระทำ (Instrumental behavior) และพฤติกรรมแสดงความรู้สึก (Expressive behavior) ปัจจัยที่มีผลต่อการแสดงบทบาท คือ พฤติกรรมตนเอง และพฤติกรรมคู่บทบาท (Consumer) รางวัลจากบทบาทของพฤติกรรม (Reward) สิ่งอำนวยความสะดวกหรือแหล่ง บริการที่ควรจะได้รับตามบทบาท (Accesses to facilities) และการได้รับความร่วมมือ (Cooperation หรือ Collaboration) จากความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัวดังกล่าวข้างต้นจึงอาจสรุปได้ว่าเมื่อ บุคคลประสบกับภาวะ การเปลี่ยนแปลงที่เป็นปัญหา การจัดการกับปัญหาและทำให้ตนเองหลุด พ้นจากปัญหาหรือยอมรับกับ ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นสามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข เราเรียก พฤติกรรมนี้ว่าการปรับตัว และจาก ทฤษฎีของแอนดริวและรอย บุคคลจะต้องมีการปรับตัวด้านร่างกาย การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ และการปรับตัวในด้านบทบาทและหน้าที่ โดยมีพื้นฐานมาจากความต้องการทางด้านร่างกาย เพื่อให้ ร่างกายอยู่ในภาวะที่สมบูรณ์และมีสุขภาพที่ดี ซึ่งเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตของบุคคลด้วย เช่น อัตมโนทัศน์ของบุคคลเมื่อรับรู้ภาวะสุขภาพของตนเองอย่างไร การปฏิบัติตัวหรือความรู้สึกก็จะส่งผลไป ยังสุขภาพของจิตใจด้วย และหากเมื่อใดที่ร่างกายอยู่ในภาวะสมบูรณ์แข็งแรง การปฏิบัติตน ต่าง ๆ ก็จะเป็นไปด้วยความเชื่อมั่น และกระทำสิ่งต่าง ๆ สำเร็จได้ดีมากขึ้น

4) ประเภทของการปรับตัว

จากการปรับตัวของมนุษย์เราล้วนเกี่ยวเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในชีวิตประจำวันทั้งสิ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนั้นอาจเกิดขึ้นอย่างค่อยๆเป็นค่อยๆไปหรือเกิดอย่าง รวดเร็วกก็ตาม การที่เราจะมีความสุขและดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข และใช้ชีวิตอยู่ได้ในสังคม เหมือนกับคนอื่น สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ได้จำแนกประเภทของการปรับตัวที่บุคคลต้องเกี่ยวข้องอยู่ เสมอไว้ โดยเน้นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในบริบทของชุมชนตำบลแม่ตาว ซึ่งได้แก่การเปลี่ยนแปลง ในเรื่องของอาชีพ จากการต้องเปลี่ยนแปลงอาชีพไปสู่อาชีพใหม่ การดูแลสุขภาพจากภาวะปัญหาที่

เกิดขึ้น ตลอดจนถึงการดูแลสุขภาพจิตจากภาวะความเครียด ความกดดันต่อสภาพแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยจำแนกประเภทของการปรับตัวที่เกี่ยวข้องกับบริบทชุมชนไว้ 3 ด้าน ดังนี้

1. การปรับตัวด้านการเปลี่ยนแปลงการประกอบอาชีพ

ในการดำเนินชีวิตเมื่อบุคคลที่จบการศึกษาแล้วก็ต้องเข้าสู่วิถีชีวิตการทำงาน เนื่องจากการทำงานเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในการดำเนินชีวิตของบุคคล เพราะนอกจากงานจะเป็นเครื่องบ่งชี้สถานะทางสังคมของบุคคลแล้ว งานยังเป็นแหล่งพบปะทางสังคม และบุคคลไม่ได้ให้คุณค่ากับการทำงานเพียงเพราะเหตุผลทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่บุคคลตระหนักว่างานเป็นส่วนสำคัญของชีวิตส่วนหนึ่ง ถ้าไม่ได้ทำงานหรือทำเพียงเล็กน้อยก็เท่ากับชีวิตขาดสิ่งสำคัญไป มีชีวิตที่ไม่เต็ม (สุภาพรณ โคตรจรัส 2525 ,อ้างถึงใน อุบลวรรณ บุญธง 2546:23-24)

ดังนั้น ในการเริ่มต้นเข้าสู่ชีวิตการทำงาน หรือแม้แต่ทำงานมาแล้วก็ตาม สิ่งที่คุณต้องปฏิบัติเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการทำงานก็คือ การปรับตัวในการทำงาน ทั้งปรับตัวให้เข้ากับงานที่ตนทำ การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในการทำงาน การปรับตัวกับสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ ซึ่งการปรับตัวในการทำงานนั้น แต่ละบุคคลจะต้องมีความสามารถในการปรับตัวที่แตกต่างกันออกไปบางคนก็สามารถปรับตัวได้ดีและบางคนก็ปรับตัวได้ไม่ดีนักในเรื่องของการปรับตัวในอาชีพนั้น แต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกันออกไป บางคนสามารถปรับตัวได้ดี บางคนปรับตัวได้ไม่ดี และบุคคลใดมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับอาชีพได้ดีมากน้อยเพียงใดนั้น มีสถานการณ์ 2 ประการ คือ (อุบลรัตน์ เฟ่งสถิตย์ 2524 ,อ้างถึงใน อุบลวรรณ บุญธง 2546:24)

1. สัมฤทธิ์ผลในการทำงาน (Achievement) เป็นความต้องการที่จะให้งานของคนประสบความสำเร็จเหนือกว่าบุคคลอื่น โดยทุ่มเทความสนใจไปยังงานอาชีพอย่างนั้นอย่างจริงจังโดยไม่มีการคำนึงถึงสุขภาพและความเป็นไปในครอบครัวของตนจะพากเพียรและพยายามทำงานให้ดีที่สุดทั้งปริมาณและคุณภาพ

2. ความรู้สึกพึงพอใจในงาน (Satisfaction) เป็นเครื่องแสดงถึงความสามารถในการปรับตัวในการทำงาน ลักษณะของงานที่สำคัญของความพอใจในงานไม่ได้หมายถึงเฉพาะความพอใจของตนเองเท่านั้น แต่จะต้องเป็นความพอใจของบุคคลในครอบครัวด้วย ลักษณะความพอใจในงานจะมีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคลการปรับตัวด้านการดูแลสุขภาพกายเมื่อสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเกิดการเปลี่ยนแปลงมีปัญหาและมีแนวโน้มจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพทางร่างกาย การใช้กลไกการปรับตัวในด้านของสุขภาพร่างกายจึงเป็นสิ่งสำคัญ แม้ว่าร่างกายจะยังไม่มีปัญหาแต่เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่น่าจะเป็นปัญหาก็ต้องมีการป้องกันก่อนที่จะปัญหาจะเกิดขึ้น และในขณะเดียวกันแม้ว่าร่างกายจะเกิดปัญหาทางด้านสุขภาพขึ้นแล้ว การลดอัตราเสี่ยงหรือการเพิ่มความต้านทานให้กับร่างกายก็เป็นสิ่งสำคัญด้วยเช่นกัน

จากความหมายของการปรับตัวที่กล่าวมาข้างต้น อาจสรุปได้ว่า การปรับตัวเป็นการแก้ไข ปรับปรุงความคับข้องใจ ด้วยการแสวงหาวิถีทางในการตอบสนองความต้องการของตนเองทั้งการปรับตัวทางภายนอกและภายในร่างกาย ให้สามารถปรับตัวได้ดีต่อสภาวะแวดล้อมในชีวิต รวมทั้งการตอบสนองความต้องการทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

(Hall, 1992 : 141-158 ; Standeven and De Knop, 1999) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นการเดินทางที่มีใช้เหตุผลเพื่อการพาณิชย์ แต่มุ่งเข้าร่วมเพื่อกิจกรรมทางการกีฬาทุกรูปแบบ ทั้งทางตรงและทางอ้อม อย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ

การกีฬาจัดเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของมวลมนุษยชาติ ที่ประกอบไปด้วยประโยชน์และคุณค่าต่อการดำรงชีวิตอย่างมากมาหลายศตวรรษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นกิจกรรมที่สำคัญ พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา จังหวัดบุรีรัมย์ วัชร เชียงกุล, เทิดชาย ช่วยบำรุง ในการพัฒนาความเป็นมนุษย์ได้อย่างครบถ้วน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (วรวิทย์ สุวัฒน์ ณ เขมรัฐ และคนอื่น ๆ 2547 : 6) จึงอาจกล่าวได้ว่า กีฬาเป็นวัฒนธรรมที่มนุษย์ประสงค์เข้าร่วมด้วยสัญชาตญาณของความเป็นมนุษย์โดยไม่จำกัดอายุ เพศ และปัจจัยอื่น ๆ (Stephen 2001 : 3) ภายหลังได้นำนักวิชาการหลายท่านได้ออกมาทำการศึกษาด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพิ่มมากขึ้น และได้ให้คำจำกัดความของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่แตกต่างกันออกไป Gibson (1998 : 45-76, อ้างถึงใน สมบัติ กาญจนกิจ, 2554 : 3 ; Delphy 2003 : 1-4) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงกีฬา คือ รูปแบบท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการพักผ่อนหย่อนใจเป็นกิจกรรมแสดงออกถึงความสามารถ มีประโยชน์มุ่งให้ผู้เล่นมีสุขภาพที่แข็งแรงทั้งทางร่างกายเสริมสร้างกำลังใจ สร้างการมีส่วนร่วม ประกอบกับเป็นกิจกรรมเพื่อผ่อนคลายความเครียดรวมถึงเป็นการสร้างประสบการณ์ดี ๆ ให้กับชีวิต (รชพร จันทรสว่าง, 2545) นอกจากนั้นการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นการเดินทางที่มีใช้เหตุผลเพื่อการพาณิชย์ แต่มุ่งเข้าร่วมเพื่อกิจกรรมทางการกีฬาทุกรูปแบบ ทั้งทางตรงและทางอ้อม อย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ (Hall, 1992 : 141-158 ; Standeven and De Knop, 1999) ทั้งยังเป็นการแสดงออกทางด้านพฤติกรรมของคนผ่านรูปแบบต่าง ๆ ในช่วงวันหยุดพักผ่อนโดยผ่านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติเข้าร่วมกิจกรรมกลางแจ้ง นอกพื้นที่ของชุมชนที่ตนพักอาศัย เพื่อเข้าร่วม เพื่อชมหรือเพื่อเยี่ยมเยือนสถานที่ท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางด้านกีฬา ซึ่งกิจกรรมจัดเป็นสิ่งดึงดูดใจหลัก (Ruskin, 1987; Gibson, 1998 : 49) โดยเป็นการเข้าชมหรือเป็นผู้แข่งขันที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกีฬาในช่วงวันหยุดพักผ่อน (Weed and Bull, 1997 : 129-148) หรือการที่บุคคล และ/หรือ กลุ่มบุคคล ที่มีกีฬาเป็นแรงจูงใจอันดับหนึ่ง ที่ทำให้เกิดการเดินทางเพื่อเข้าร่วมในกิจกรรมการแข่งขันกีฬา (Gammon and Robinson, 1997 : 8-24) นอกเหนือจากนั้น การท่องเที่ยวเชิงกีฬา ยังก่อให้เกิดเงินทุนและดอกเบี้ยหรือรายได้จากกีฬาที่เป็นการแข่งขันและไม่ใช้การแข่งขัน ด้วยการกำหนดแนวทางร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการทางด้านกีฬาและทางท่องเที่ยวและองค์กรภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (Tassiopoulos and Haydam, 2007:870-882)

จากการให้คำจำกัดความของนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน งานวิจัยชิ้นนี้ขอสรุปความหมายของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา หมายถึง รูปแบบของการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการพักผ่อนหย่อนใจเป็นผสมผสานระหว่างการท่องเที่ยวและการกีฬา โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อการแข่งขันกีฬา การออกกำลังกาย การชมการแข่งขันกีฬาหรือการสถานที่ที่จัดการแข่งขันกีฬา เป็นต้น

วัชร เชียงกุล (2560) ได้ทำการสำรวจพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาส่วนใหญ่ ใช้สื่อที่เพื่อการรับรู้ก่อนการเดินทางคือ สื่อสังคมออนไลน์ (เช่น Facebook, Instagram, Youtube ฯลฯ) มีจุดประสงค์การ

ท่องเที่ยวเพื่อชมการแข่งขันกีฬา โดยมีผู้ร่วมเดินทาง ใช้รถส่วนบุคคล (รถยนต์/จักรยานยนต์) เพื่อการเดินทาง ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ทำการค้างแรม มีระยะเวลาการท่องเที่ยว 2 วัน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการท่องเที่ยวแต่ละครั้งอยู่ที่ 10,000 บาท มีความถี่ในการท่องเที่ยวอยู่ที่ 2 ครั้งต่อปี

บุรีรัมย์กูรู (2557) กล่าวว่า กระแสการตื่นตัวด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา จังหวัดบุรีรัมย์ จัดได้ว่าเป็นจังหวัดหนึ่งที่มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวของตน นอกเหนือจากการนำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยเล็งเห็นถึงโอกาสในการมุ่งพัฒนาสู่เป้าหมายหลักเป็นเมืองกีฬามาตรฐานโลกโดยมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาจังหวัดบุรีรัมย์ให้เป็นจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่สำคัญของประเทศไทย

บริษัทแฟรงค์ สมอลล์ แอนด์ อะโซซิเอตส์ จำกัด (2537) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การท่องเที่ยวเพื่อการกีฬาในประเทศไทย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่สนใจท่องเที่ยวเพื่อการกีฬาส่วนใหญ่ จะอยู่ในช่วงอายุ 15-24 ปี การศึกษาจะอยู่ในระดับมหาวิทยาลัย อาชีพอยู่ในกลุ่มนักบริหารหรือคนงาน สำหรับด้านรายได้เฉลี่ยของนักท่องเที่ยวสำหรับงานวิจัยชิ้นนี้อยู่ที่ 15,000 บาทต่อเดือนสอดคล้องกับงานวิจัยของ

พรวัลย์ จีระออน (2547) ที่ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกใช้บริการของโรงแรมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์ส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 10,001 - 15,000 บาท ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นสัดส่วนของรายได้ของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น เพราะจากงานวิจัยของบริษัท แฟรงค์ สมอลล์ แอนด์ อะโซซิเอตส์ จำกัด (2537) ศึกษา การท่องเที่ยวเพื่อการกีฬาในประเทศไทย กลับพบว่ารายได้ของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาอยู่ในช่วง 10,000 - 12,999 บาท เท่านั้น

Ruskin (1987) และ Gibson (1998 : 49) ที่กล่าวว่า การเข้าชมการแข่งขันกีฬา จัดเป็นกิจกรรมหลักที่คนให้ความสนใจ และเป็นแรงจูงใจอันดับหนึ่งในการเดินทางท่องเที่ยว (Gammon and Robinson, 1997) นอกเหนือจากนั้น

รชพร จันทร์สว่าง (2545) ที่กล่าวว่า สถานที่แข่งขันกีฬา สามารถจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทหนึ่งที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้เข้าไปชม ถึงแม้ว่าในขณะที่เข้าไปชมนั้น จะไม่มีการแข่งขันอยู่ก็ตาม เนื่องจากนักท่องเที่ยวต้องการเข้าไปชมสถานที่ เข้าไปซื้อของที่ระลึกเกี่ยวกับกีฬาหรือของที่ระลึกที่เกี่ยวข้องกับผู้เล่นกีฬาที่ตนเองชื่นชอบ หรือเพื่อเป็นของฝาก เนื่องจากประเภทนี้ไม่มีจำหน่ายทั่วไป สำหรับด้านผู้ร่วมเดินทาง (รวมผู้ตอบแบบสอบถาม) ของงานวิจัยชิ้นนี้อยู่ที่จำนวน 2 คน ใช้รถส่วนบุคคล (รถยนต์/จักรยานยนต์) เพื่อการเดินทาง

พิสมัย ประชานันท์ และคณะ (2550) ที่ศึกษาถึงเรื่องพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ส่วนด้านการค้างแรมสำหรับงานวิจัยชิ้นนี้นั้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ทำการค้างแรม ในที่พักราคาประมาณ 1,000 บาทมีระยะเวลาการท่องเที่ยว 2 วัน

พรวัลย์ จีระออน (2547) ที่ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกใช้บริการของโรงแรมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์พบว่า ผู้ใช้บริการเลือกที่พักที่มีอัตราค่าห้องพักต่อวันประมาณวันละต่ำกว่า 500 บาท แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มในการเลือกที่พักที่มีอัตราค่าห้องพักที่สูงขึ้น

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปรับตัว

2.3.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปรับตัวของรอย

รอยได้ให้ความหมายของมนุษย์ว่า เป็นบุคคลเดี่ยว ครอบครัว กลุ่ม องค์กร และชุมชนเป็นระบบการปรับตัวแบบองค์รวม (Holistic adaptation system) ระบบของมนุษย์เป็นทั้งหมดใน หนึ่งเดียวแสดงถึงพฤติกรรมที่มีความหมายของมนุษย์ มีความสามารถในการคิด มีสติ และมีความหมาย ซึ่งจะมีการพิจารณาอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อที่จะทำการเปลี่ยนแปลงคนและสิ่งแวดล้อมจะมีรูปแบบ และมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก

ระบบการปรับตัวของบุคคลเป็นระบบเปิด ภายในมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดนิ่งมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกตลอดเวลา (Roy, 1999) รอยมองว่า บุคคลประกอบด้วยกาย จิต และสังคม (Biopsychosocial being) ความเป็นองค์รวม (Roy, 1984) ไม่สามารถแยกจากกันได้เพื่อความปกติสุข หรือภาวะสุขภาพที่ดี นอกจากนี้ ยังขึ้นอยู่กับระดับ การปรับตัว (Adaptation level) ซึ่งเป็นปัจจัยนำเข้าสู่ระบบการปรับตัวของบุคคลอีกตัวหนึ่ง ระดับการปรับตัว ก็คือระดับหรือขอบเขตที่แสดงถึงความสามารถของบุคคลในการตอบสนองทางบวกต่อสถานการณ์หนึ่ง หรือเป็นผลจากการที่บุคคลตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้นเอง ทั้งนี้ รอย ได้แบ่งระดับการปรับตัวออกเป็น 3 ลักษณะ (Roy, 1999) ได้แก่

1) ระดับการปรับตัวที่มีการผสมผสานกันได้ดี (Integrated level of adaptation) หมายถึง ระดับของการปรับตัวที่โครงสร้างและหน้าที่ของร่างกาย สามารถ ทำงานประสานกันได้อย่างเหมาะสม ตอบสนองความต้องการของบุคคลได้ เช่น สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตามปกติ สามารถตอบสนองความต้องการของร่างกายได้ เมื่อมีเหตุการณ์ใด เข้ามาสามารถยอมรับได้ บุคคลมีความมั่นคงในด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมสามารถแสดงบทบาทของตนเองได้อย่างเหมาะสม มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นอย่างเหมาะสมและขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นตามความเหมาะสมเช่นกัน

2) ระดับการปรับตัวที่อยู่ในระยะของการชดเชย (Compensatory level of adaptation) หมายถึง ระดับที่กลไกการควบคุมและกลไกการคิดรู้จักกระตุ้นการทำงานเพื่อ ที่จะให้เกิดกระบวนการปรับตัวอย่างผสมผสาน (Integrated)

3) ระดับการปรับตัวที่อยู่ภาวะอันตราย/ไม่ดี (Compromised level of adaptation) หมายถึง ระดับการปรับตัวที่ยังไม่เพียงพอที่จะไปถึงระดับของการปรับตัวที่ผสมผสานกันได้ดีและระดับการปรับตัวในระยะของการชดเชยทำให้เกิดปัญหาการปรับตัวในระยะการปรับตัวที่ไม่ดีนี้ เมื่อสิ่งเร้าที่มากหรือน้อยอยู่ในขอบเขตความสามารถในการปรับตัวของบุคคล บุคคลจะสามารถปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ถ้าสิ่งเร้านั้นอยู่เหนือความสามารถของบุคคลจะเกิดการปรับตัวที่ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งระดับความสามารถในการปรับตัวของแต่ละบุคคล จะมีลักษณะเฉพาะตัว และมีขอบเขตจำกัด แต่ถ้าหากบุคคลเคยประสบความสำเร็จในสถานการณ์เช่นนี้มาก่อนแล้ว ขอบเขตระดับความสามารถในการปรับตัวจะกว้างขึ้นในสถานการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นคล้ายกันหากการปรับตัวไม่มีประสิทธิภาพจะส่งผลสะท้อนกลับสู่ระดับการปรับตัวใหม่ เพื่อให้บุคคลนั้นอยู่ในสมดุลได้ต่อไปเมื่อสิ่งเร้าเข้ามามากหรือน้อยทำให้ระบบเกิดการเปลี่ยนแปลงการปรับตัวให้เข้าสู่สมดุลของระบบโดยใช้กลไกการเผชิญปัญหา (Coping mechanism) เป็นกระบวนการที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง

ของสิ่งแวดล้อม เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ โดยที่บุคคลไม่ต้องคิด (Roy, 1984) การปรับตัวนั้นอาศัยกลไก ที่ทำงานประสานกัน 2 กลไก ได้แก่

3.1) กลไกการควบคุม (Regulator mechanism) รอย มองว่าเป็นกลไกการปรับตัวเพื่อตอบสนองโดยอัตโนมัติเพื่อรักษาสมดุลการทำงานของร่างกายในระบบต่างๆโดยอาศัยระบบประสาทของร่างกาย (Neural) สารเคมี (Chemical) และระบบต่อมไร้ท่อ (Endocrine) กระบวนการเผชิญปัญหาทำงาน จากการที่สิ่งเร้าทั้งจากภายนอกและภายใน ผ่านการรับรู้ความรู้สึก (Sense) เข้าสู่ระบบประสาท ระบบไหลเวียน และระบบต่อมไร้ท่อผ่านวิถีประสาท (Channel) โดยอัตโนมัติ ส่งผลให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนองโดยอัตโนมัติ (Automatic and unconscious responses) (Roy, 1984) และจะมีผลต่อกลไกการคิดด้วย

3.2) กลไกการคิด (Cognator mechanism) รอย มองว่าเป็นกลไกการปรับตัวที่ทำงานผ่านทางกระบวนการการคิดและอารมณ์ (Cognitive-emotive) มี 4 วิถีทาง ได้แก่ กระบวนการรับรู้หรือรับข้อมูล (perceptual and information processing) คือ กิจกรรมการเลือกรับข้อมูล เก็บรหัส (Coding) และจดจำข้อมูล (Memory) นั้นเอง ผ่านกระบวนการการเรียนรู้ (Learning) จะเกี่ยวข้องกับการเลียนแบบ การได้รับรางวัลผ่านกระบวนการตัดสินใจ (Judgement) และการแสดงอารมณ์ (Emotion) (Roy, 1984) ตลอดจนกลไกการป้องกันทางจิต (Defense mechanism) (Roy, 1999) แล้วเกิดเป็นพฤติกรรมตอบสนองออกมาการทำงานของกลไกการควบคุมและกลไกการคิดมีการทำงานร่วมกันอย่างแยกจากกันไม่ได้ส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ (Outcome) ซึ่งตอบสนองออกมาเป็นพฤติกรรมปรับตัว 4 ด้าน ได้แก่

3.2.1) การปรับตัวด้านร่างกาย (Physiological mode) ซึ่งรอย (Roy, 1999)กล่าวว่า เป็นความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการทางด้านร่างกายและสารเคมีที่เกี่ยวข้องกันในเรื่องการทำหน้าที่และกิจกรรมของระบบอวัยวะโดยจะเป็นการทำงานของเซลล์ เนื้อเยื่ออวัยวะและระบบต่าง ๆ ในร่างกายของบุคคลเป็นการปรับตัวเพื่อดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงด้านร่างกาย (Physiologic integrity) ได้แก่ อากาศ น้ำ อาหาร การออกกำลังกายและการพักผ่อน การขับถ่าย การควบคุมภาวะสมดุลของร่างกาย ยังรวมถึงการทำหน้าที่ของกลไกการควบคุม คือ การรับรู้ความรู้สึก สารน้ำ และอิเล็กโทรไลต์ การทำหน้าที่ของระบบประสาทและการทำหน้าที่ของระบบต่อมไร้ท่อ เป้าหมายสูงสุดเป็นการปรับตัวเพื่อเข้าสู่สมดุลของร่างกาย การประเมินพฤติกรรมปรับตัวด้านร่างกายเป็นการประเมินพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความต้องการพื้นฐานด้านร่างกายสามารถประเมินได้จากการสังเกต การวัด การตรวจร่างกาย การตรวจพิเศษ การสัมภาษณ์และการรายงานด้วยตนเอง มีรายละเอียดดังนี้

3.2.1.1) ออกซิเจน (Oxygenation)

3.2.1.2) โภชนาการ (Nutrition)

3.2.1.3) การขับถ่าย (Elimination)

3.2.1.4) การมีกิจกรรมและการพักผ่อน (Activity and rest)

3.2.1.5) การป้องกันอันตรายของร่างกาย (Protection)

3.2.1.6) การรับรู้ความรู้สึก (Sense)

3.2.1.7) สารน้ำและอิเล็กโทรไลต์ (Fluid and Electrolyte)

3.2.1.8) การทำหน้าที่ของระบบประสาท (Neurological function)

3.2.1.9) การทำหน้าที่ของระบบต่อมไร้ท่อ (Endocrine function)

3.2.2) การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ (Self-concept mode) ประกอบขึ้นจากความเชื่อ และความรู้สึกเกี่ยวกับตัวเองในช่วงเวลาหนึ่ง เกิดขึ้นจากการรับรู้ในตนเองและจากปฏิกิริยาของบุคคลรอบข้าง (Roy, 1999) ซึ่งรอยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ

3.2.2.1) อัตมโนทัศน์ด้านร่างกาย (Physical self) ซึ่งรอย (Roy, 1999) อธิบายว่า เป็นการประเมินตนเองด้านร่างกายของบุคคลอันประกอบด้วยคุณลักษณะทางด้านร่างกาย การมีเพศสัมพันธ์ ภาวะสุขภาพและการเจ็บป่วย และลักษณะที่ปรากฏ รอย (Roy, 1999) แบ่งเป็นด้านการรับรู้ความรู้สึกของร่างกาย (Body sensation) และด้านภาพลักษณ์ (Body image)

3.2.2.2) อัตมโนทัศน์ส่วนบุคคล (Personal self) รอย (Roy, 1999) กล่าวว่า เป็นการประเมินของแต่ละบุคคลเกี่ยวกับลักษณะนิสัย ความคาดหวัง ความรู้สึกมีค่า การให้คุณค่า อัตมโนทัศน์ส่วนบุคคลนี้ประกอบด้วย ด้านความมั่นคงในตนเอง (Self consistency) ด้านอุดมคติของตนเอง (Self ideal) ด้านศีลธรรมจรรยาและจิตวิญญาณแห่งตน (Moral ethical spiritual self)

3.2.3) การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ (Role function mode) เป็นการปรับตัวเพื่อตอบสนองทางด้านความมั่นคงหรือได้รับการยอมรับในสังคม (Social integrity) เป็นการกระทำหน้าที่ตามความคาดหวังของสังคม เน้นบทบาทตำแหน่งหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น เป็นสิ่งกำหนดพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์หนึ่ง ๆ โดยบุคคลจะต้องปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ตามที่สังคมคาดหวังไว้อย่างเหมาะสม หากไม่สามารถปรับตัวในด้านบทบาทหน้าที่ได้จะเกิดปัญหาคือการไม่สามารถแสดงบทบาทใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Ineffective role transition) การแสดงบทบาทไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง (Role distance) ความขัดแย้งในบทบาท (Role conflict) และความล้มเหลวในบทบาท (Role failure) การแสดงบทบาทนี้จะสัมพันธ์กับความรู้สึกต่อบทบาทตามที่รอยได้แบ่งบทบาทของบุคคล ออกเป็น 3 ประเภท คือ

3.2.3.1) บทบาทปฐมภูมิ (Primary role) บทบาทนี้เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น บทบาทนี้เป็นไปตามการเจริญเติบโตของบุคคลหรือขั้นพัฒนาการแต่ละวัย เช่น บทบาทการเป็นเด็กวัยเรียน บทบาทในการเป็นผู้สูงอายุ

3.2.3.2) บทบาททุติยภูมิ (Secondary role) เป็นบทบาทที่สัมพันธ์กับบทบาทปฐมภูมิ บุคคลหนึ่งอาจมีบทบาท ทุติยภูมิได้หลายบทบาท ทั้งบทบาทในครอบครัว เช่น บทบาท การเป็นบุตรของบิดามารดา บทบาทการเป็นพี่หรือเป็นน้อง และบทบาทตามอาชีพ เช่น บทบาทการเป็นพยาบาล บทบาทการเป็นครู บทบาทการเป็นนักศึกษาพยาบาล

3.2.3.3) บทบาทตติยภูมิ (Tertiary role) เป็นบทบาทชั่วคราวที่บุคคลนั้นได้รับบทบาทนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับระยะเวลาและระยะพัฒนาการของบุคคล เช่น บทบาทการเป็นผู้ป่วย บทบาทการเป็นประธานการประชุม เป็นต้น ทั้งนี้ บทบาทจะประกอบไปด้วยพฤติกรรมของบุคคล 2 พฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรมการกระทำ (Instrumental behavior) และพฤติกรรมความรู้สึก (Expressive behavior)

3.2.4) การปรับตัวด้านการพึ่งพาหะหว่างกัน (Interdependence mode) เป็นการปรับตัวเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางสังคมเช่นกันเป็นการตอบสนองต่อ ความต้องการที่จะมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลการให้ได้รับความรัก ความห่วงใย ก่อให้เกิดความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย หากปฏิบัติตัวหรือปรับตัวไม่เหมาะสมจะเกิดการพึ่งพาผู้อื่นไม่เหมาะสม (Dysfunction dependence) และการพึ่งพาตนเองไม่เหมาะสม (Dysfunction independence) แต่โดยปกติแล้วบุคคลจะพยายามพึ่งพาตนเองและผู้อื่นภายในขอบเขตที่เหมาะสมและสังคมยอมรับ มีการรับและให้ความเอาใจใส่ดูแล พึ่งพาอย่างสม่ำเสมอ มีปฏิสัมพันธ์และการอยู่คนเดียวอย่างเหมาะสม ซึ่งถือว่าเป็นการปรับตัวด้านนี้ที่มีความเหมาะสม ซึ่งรอย (Roy,1999) แบ่งการประเมินออกได้ดังนี้

3.2.4.1) บุคคลสำคัญ (Significant other) เป็นการประเมินความรู้สึก ความผูกพัน สัมพันธภาพ และ การช่วยเหลือกันระหว่างผู้รับบริการกับบุคคลที่มีความหมายต่อชีวิต

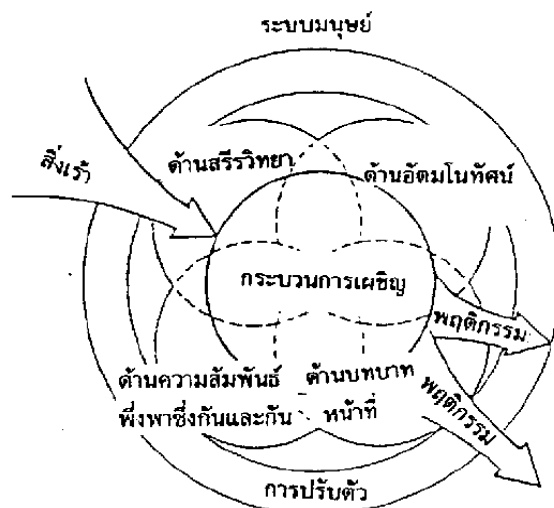
3.2.4.2) ระบบสนับสนุน (Supporting system) ประเมินความรู้สึก ความผูกพัน การช่วยเหลือระหว่างผู้รับบริการกับ ครอบครัว เครือญาติ เพื่อนร่วมงาน

รอยให้คำจำกัดความของสิ่งแวดล้อม โดยยึดตามทฤษฎีของเฮลสัน ที่กล่าวว่า “การปรับตัวเป็นการทำงานของระดับการเปลี่ยนแปลงระดับและระบบการปรับตัวของมนุษย์” รอยมองว่าสิ่งแวดล้อม เป็นทุกสิ่งทุกอย่าง ทุกสภาพการณ์ ที่ล้อมรอบตัวบุคคลทั้งภายในและภายนอกบุคคล มีผลกระทบต่อพัฒนาการและพฤติกรรมของบุคคล (Roy, 1999) สิ่งแวดล้อมถือเป็นปัจจัยนำเข้าเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมเกิดขึ้นจะกลายเป็นสิ่งเร้าที่มากระตุ้นให้บุคคลเกิดการปรับตัว โดยจำแนกสิ่งเร้าออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1) สิ่งเร้าตรง (Focal stimuli) คือ สิ่งเร้าทั้งจากภายนอกและภายในที่บุคคลกำลังเผชิญอยู่ในขณะนั้นมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการปรับตัวมากที่สุดทำให้ต้องมีการตอบสนองต่อสิ่งเร้า นั้นเกิดขึ้น สิ่งเร้าเปรียบเสมือนตัวกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม เช่น การเจ็บป่วยขณะนั้น

2) สิ่งเร้าร่วม (Contextual stimuli) คือ สิ่งเร้าอื่น ๆ ที่มีอยู่ในขณะนั้น นอกเหนือจากสิ่งเร้ามีผลมากระทบบุคคลเช่นกัน เป็นได้ทั้งในทางบวกและทางลบ ซึ่งถ้ามีผลในทางบวกจะช่วยลดอิทธิพลของสิ่งเร้าตรงหรือช่วยลดความรุนแรงได้แต่ถ้ามีผลในทางลบจะทำให้อิทธิพลของสิ่งเร้าตรงมีอิทธิพลมากยิ่งขึ้นจะทำให้บุคคลปรับได้ยากเพิ่มขึ้นโดยอาจจะมีผลเป็นตัวเสริมต่อสิ่งเร้าตรง สิ่งเร้าร่วมเหล่านี้ เช่น เพศ การศึกษา สัมพันธภาพ รายได้ของครอบครัว เป็นต้น

3) สิ่งเร้าแฝง (Residual stimuli) คือ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในระบบบุคคลเป็นลักษณะเฉพาะตัวของมนุษย์ หรืออาจเกิดจากประสบการณ์ในอดีต เช่น นิสัย ทักษะคติ ความเชื่อ ค่านิยม บุคลิกภาพ เป็นต้น

ภาพที่ 2.1 แผนภาพแสดงการปรับตัวตามแนวคิดของรอย (Roy, 1999)

2.3.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปรับตัวของซิกมันด์ ฟรอยด์

ซิกมันด์ ฟรอยด์ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัวในรูปของกลไกทางจิตในการป้องกันตนเอง (defense mechanism) กลไกทางจิตในการป้องกันตนเองเป็นกลวิธีทางจิตวิทยาที่ บุคคล นำมาใช้เพื่อลดหรือหลีกเลี่ยงออกจากสถานการณ์ที่ไม่ดี เช่น ความเครียด ความขัดแย้งในใจและความคับข้องใจ เนื่องจาก เป็นที่เข้าใจกันทั่วไปแล้วว่าคนเรามีแนวโน้มของแรงจูงใจที่หลีกเลี่ยงออกจากสถานการณ์เหล่านี้ ในการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกลไกทางจิตในการป้องกันตนเองนี้มีสาระที่น่าสนใจที่ควรนำมากล่าวไว้ถึง 3 ประการ คือ ประการแรก กลไกทางจิตในการป้องกันตนเองเป็นวิธีการทางจิตที่บุคคลนำมาใช้เพื่อหลีกเลี่ยงหรือลดสภาพอารมณ์ที่ไม่น่าพึงพอใจลงเช่น ความขัดแย้งในใจ ความคับข้องใจ ความวิตกกังวล และความเครียด ประการที่สอง กลไกทางจิตในการป้องกันตนเองที่บุคคลนำมาใช้นี้ เป็นกลไกที่บิดเบือนออกไปจากความเป็นจริงเมื่อไรก็ตามที่ได้มีการใช้กลไกทางจิตในการป้องกันตนเอง แล้วบุคคลจะต้องปฏิเสธความรู้สึกหรือเหตุการณ์ที่แท้จริง มีการแสสร้าง กลบเกลื่อน ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นลักษณะของบุคคลที่ใช้กลไกทางจิตในการป้องกันตัวเอง ซึ่งเป็นแนวทางการแสดงออกที่ไม่ตรงและไม่ยอมรับความจริงที่เกิดขึ้น ประการที่สาม บุคคลจะไม่ตระหนักรู้ว่าขณะนี้ตนได้ใช้กลไกทางจิตในการป้องกันตัวเองแล้ว ถ้าหากเขาได้ตระหนักในเรื่องนี้แล้ว สิ่งที่เขากระทำอยู่ก็จะไม่สามารถลดภาวะความเครียด ทางจิตใจที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ได้เลย (ลิขิต กาญจนารณ์ 2547:55-56)

3.3.2.1 วิธีจัดการกับความเครียดที่เหมาะสมและนำไปสู่การปรับตัวที่ดี

- 1) การปรับตัว ทำการวิเคราะห์หาสาเหตุของความเครียด พิจารณาว่าภาวะความเครียดของตนอยู่ในลักษณะใด มีอะไรเป็นสาเหตุหลักของความเครียด หาทางแก้ไขที่ต้นเหตุ
- 2) การระบายออก ผลักความเครียดออกจากตัวเอง โดยการระบาย ความรู้สึก ความคิด ด้วยการปรึกษากับเพื่อนสนิทที่สามารถรับฟังได้ ผู้ใหญ่ที่ไว้ใจได้ ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ จิตแพทย์ ศูนย์ให้คำปรึกษาส่วนตัว Hotline

3) การลดความตึงเครียด ทำให้ร่างกายและจิตใจผ่อนคลาย เช่น ทำสมาธิ ทำใจให้สงบ การพักผ่อน การออกกำลังกายตามวัย เล่นกีฬา แอโรบิค ฟุตบอล โยคะ ทำตัวให้สนุกกับเพื่อนทักซ์ศึกษา อยู่กับธรรมชาติ นอนให้เป็นเวลา และวิธีการอื่นๆที่น่าสนใจ เช่น

- การนอนหลับเป็นวิธีที่ดีที่สุด เพราะอวัยวะทุกส่วนของร่างกายจะทำงานลดลง
- แก้ไขเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต เช่น ไม่ควรทำกิจกรรมต่างๆอย่างรีบเร่ง พักผ่อนให้

เพียงพอ

- ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
- ปรับปรุงนิสัยและทัศนคติต่อการดำเนินชีวิต เช่น มีความยืดหยุ่นในเรื่องต่างๆ ทำงานให้เสร็จทีละเรื่องรู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีเมตตาต่อคนข้างเคียง

- สำรวจและปรับปรุงสัมพันธภาพต่อคนในครอบครัวและสังคมภายนอก โดยการยิ้มแย้ม แจ่มใส รู้จักควบคุมอารมณ์ตนเอง ไม่บ่นมากเกินไป รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

- รู้จักไว้วางใจผู้อื่นเมื่อมอบหมายให้ทำกิจกรรมใดๆ

- ไม่ควรคำนึงถึงความรุ่งเรือง ความสำเร็จ ความล้มเหลวในอดีต และไม่คาดหวังในอนาคตให้มากเกินไป

- ไม่พะวงกับการพิสูจน์ว่าตนเองเป็นฝ่ายถูกเสมอไป หรือไม่พะวงว่าพยายามให้ผู้อื่นเป็นผู้รับผิดชอบ

- หลีกเลี่ยงการแข่งขันกับผู้อื่น

- ประเมินความสามารถของตนเองทุกครั้งเมื่อตั้งความหวัง เพื่อว่าจะได้ไม่พบกับความผิดหวัง

- ให้ความสำคัญผ่อนคลาย อยู่กับครอบครัวหรือเพื่อนฝูง

- ทำงานอดิเรก เช่น อ่านหนังสือ ปลูกต้นไม้ ฟังเพลง

- ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา

4) หลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความเครียด เช่น การดื่มสุรา การเที่ยวกลางคืน การใช้จ่ายสารเสพติด การปะทะคารมหรือการทะเลาะวิวาท การประพาสผิดทางเพศ การเล่นเกมพนัน(ลิขิต กาญจนารักษ์ 2547:163-164)

สรุปคือ บุคคลที่มีสุขภาพจิตดี จะเป็นผู้มีชีวิตอยู่อย่างสดชื่น รื่นเริง สนุกสนานสามารถกระทำกิจกรรมต่างๆได้ มีความรับผิดชอบในการทำงาน มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักใช้ความสามารถของตนให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม มีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งต่างๆ พยายามแก้ไขปัญหาด้านต่างๆและรู้จักปรับตัวได้อย่างเหมาะสมและถูกต้องทั้งในทางกลับกัน บุคคลที่มีสุขภาพจิตเสื่อม จะมีลักษณะตรงกันข้าม คือเป็นคนที่ปราศจากความคิดสร้างสรรค์ ท้อแท้ เบื่อหน่ายงาน หมดความรู้สึในด้านการทำงานต่อตัวเอง มีความเครียดในจิตใจ ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมได้ มีความคับข้องใจ มีความขัดแย้ง มีความกังวลใจ การปรับตัวของบุคคลเหล่านี้ก็จะไปแบบหลีกเลี่ยงปัญหา และอาจสร้างปัญหาอื่นๆตามมาได้อีก ชุมชนแม่ตาวเองเมื่อเกิดปัญหาขึ้น เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในชุมชน ความวิตกกังวล ความเครียดต่อเหตุการณ์ต่างๆต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน วิธีการปรับตัวในเรื่องของสุขภาพของจิตใจ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะป้องกันปัญหาทางสุขภาพจิตที่จะตามมาได้ ดังนั้นการยึดหลักของการดูแลสุขภาพจิต การใช้การ

จัดการกับปัญหาที่เหมาะสม จึงเป็นแนวทางที่จะทำให้หลีกเลี่ยงการเกิดปัญหาต่อสุขภาพจิตได้ เพศ เพศกับการปรับตัวเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัว เนื่องจากเพศชายและเพศ หญิงมีค่านิยมหรือทัศนคติต่อการเจ็บป่วยแตกต่างกัน (Anderson and Noris1972,อ้างถึงใน นัยนา อินธิโชติ 2545:69)

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จงกลณี ดุษฎีเจริญ (2540:45,อ้างถึงใน นัยนา อินธิโชติ 2545:69) กล่าวว่าเพศมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวเพราะเพศเป็นตัวกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละบุคคลในการดำเนินชีวิตในสังคมซึ่งสอดคล้องกับดวงรัตน์ พิทักษ์ (2540:บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปรับตัวในการทำงานของพนักงานสายอิเล็กทรอนิกส์คอมพิวเตอร์ ใน บริษัทสื่อสารคมนาคม พบว่า เพศ ลักษณะงาน ความรู้สีกมั่นคงในงาน ความขัดแย้งในตนเอง และบุคลิกภาพของพนักงานที่แตกต่างกันทำให้มีการปรับตัว ในการทำงานที่แตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศของบุคคล โดยส่วนใหญ่แล้วพบว่าการปรับตัวของเพศ ชายและเพศหญิงมีการปรับตัวแตกต่างกัน เมื่อเพศเป็นตัวที่กำหนดความสามารถในการปรับตัว ดังนั้นการศึกษาตัวแปรเพศของประชาชนในตำบลแม่ดาว จึงเป็นตัวแปรที่ผู้วิจัยนำมาศึกษา โดย คาดว่าประชาชนของตำบลแม่ดาว อำเภอแม่สอด จังหวัดตากที่มีเพศต่างกัันน่าจะมีการปรับตัว จากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน อายุ

สุรพล อินทุราม (2543:บทคัดย่อ) ศึกษาการปรับตัวในการทำงานของพนักงานต้อนรับหญิงต่างชาตินบนเครื่องบิน ศึกษาเฉพาะกรณี บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) พบว่า อายุของพนักงานมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในการทำงาน สอดคล้องกับ จันทนา ห่าน รุ่งชลธร (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาการปรับตัวของแรงงานต่างชาติ : ศึกษาเฉพาะแรงงาน ในจังหวัดสมุทรสาคร พบว่าอายุของแรงงานต่างชาติในจังหวัดสมุทรสาครมีความสัมพันธ์ ทางบวกกับการ ปรับตัว แต่ขัดแย้งกับ เกษม เฉลิมธนะกิจโกศล (2543:บทคัดย่อ) ศึกษาการปรับตัวในการ ทำงานของพนักงานบริษัทผู้ให้บริการระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ ไม่พบว่า อายุต่างกันมีการ ปรับตัวในการทำงานแตกต่างกัน จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอายุของบุคคล โดยส่วนใหญ่แล้วพบว่าการปรับตัวของอายุ ที่ต่างกันมีการปรับตัวแตกต่างกัน เมื่ออายุเป็นตัวที่กำหนดความสามารถในการปรับตัว

ดังนั้นการศึกษาตัวแปรอายุของประชาชนในตำบลแม่ดาว จึงเป็นตัวแปรที่ผู้วิจัยนำมาศึกษา โดยคาดว่าประชาชนของตำบลแม่ดาว อำเภอแม่สอด จังหวัดตากที่มีอายุต่างกัันน่าจะ มีการปรับตัว จากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันสภาพในครอบครัว เกษม เฉลิมธนะกิจโกศล (2543:บทคัดย่อ) ศึกษาการปรับตัวในการทำงานของ พนักงานบริษัทผู้ให้บริการระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ ไม่พบว่า อายุต่างกันมีการปรับตัวในการ ทำงานแตกต่างกัน นอกจากอายุและเพศแล้ว สภาพภาพของบุคคลในครอบครัว นั้นมีส่วนสำคัญ ในการช่วยเหลือและเป็นแกนนำของครอบครัวในการแก้ปัญหาต่างๆเช่นกัน ศึกษาพนักงาน ธนาคารหญิงที่แต่งงานแล้ว พบว่าประสิทธิภาพของการสื่อสารในครอบครัว ความขัดแย้งบาง บทบาท และตำแหน่ง เป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวในการทำงานของพนักงาน หญิงที่แต่งงานแล้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ชนิษฐา ปรัชญนันท์ 2538:29 ,อ้างถึง ใน อุบลวรรณ บุญธง 2546:31) และ ศึกษา

ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังพฤติกรรมเผชิญ สถานการณ์ชีวิต และการสนับสนุนทางสังคมกับความเครียดในบทบาทตามการรับรู้ของอาจารย์ พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ผลการศึกษาพบว่า ภูมิหลังในด้านรายได้ ประสบการณ์ทำงาน อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ มีความสัมพันธ์ ทางลบกับความเครียดในบทบาทของอาจารย์พยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการวิจัย ที่ศึกษาพนักงานธนาคารหญิงที่แต่งงานแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่า ภูมิหลังในด้านรายได้ ก็มีผลต่อ ความสัมพันธ์ทางลบกับบทบาทเช่นเดียวกัน (ศุภรีใจ เจริญสุข 2536:67, อ้างถึงใน จิตา ผ่องอำไพ 2547:42) จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของครอบครัว โดยส่วนใหญ่แล้วพบว่า การปรับตัวของผู้มีสถานภาพในครอบครัวต่างกันมีการปรับตัวแตกต่างกัน เมื่อสถานภาพในครอบครัวเป็นตัวที่กำหนดความสามารถในการปรับตัว ดังนั้นการศึกษาตัวแปรสถานภาพในครอบครัวของประชาชนในตำบลแม่ตาว จึงเป็นตัวแปรที่ผู้วิจัยนำมาศึกษา โดยคาดว่าประชาชนของตำบลแม่ตาว อำเภอ แม่สอด จังหวัดตากที่มีสถานภาพในครอบครัวต่างกันั้นน่าจะมีการปรับตัวจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน ฐานะทางเศรษฐกิจ

นพมาศ อำนวยการ (2536:บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางจิตของ ลูกจ้างที่ประสบอันตราย โดยศึกษาเฉพาะศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน สำนักประกันสังคมพบว่าลูกจ้างที่ประสบอันตรายที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ ระยะเวลาหลังจากประสบอันตรายระยะเวลาเข้าฟื้นฟูสติปัญญา และการสนับสนุนทางสังคมที่แตกต่างกัน มีการปรับตัวทางจิตแตกต่างกัน ส่วนเพศ สถานภาพสมรส และบุคลิกภาพแตกต่างกันมีการปรับตัวทางจิตใจไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจ สติปัญญา บุคลิกภาพ และการสนับสนุนทางสังคม สามารถร่วมทำนายการปรับตัวทางจิตใจได้และ อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ์ (2532:55-56) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น ซึ่งผลการวิจัย สรุปได้ว่านักเรียนวัยรุ่นที่ครอบครัวมีฐานะเศรษฐกิจแตกต่างกันมีความสามารถในการปรับตัวแตกต่างกัน ในส่วนของเรื่องอารมณ์

จิราภรณ์ ไชยรัตน์ (2539:85) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เขตคลองเตย สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ขนาดครอบครัว บรรยายาศในครอบครัว และบรรยายาศการเรียนการสอนต่างกัน มีการปรับตัวทางอารมณ์แตกต่างกันจากตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจ พบว่า บุคคลเมื่อมีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน การปรับตัวในด้านต่างๆมีความแตกต่างกัน ดังนั้นในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจและนำฐานะเศรษฐกิจเป็นตัวแปรที่ศึกษา โดยคาดว่าประชาชนตำบลแม่ตาว อำเภอแม่สอด จังหวัดตากที่มีฐานะทางเศรษฐกิจในครอบครัวแตกต่างกัน น่าจะมีการปรับตัวจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันการมีประสบการณ์ร่วมในการประชุมของชุมชน

รัชณี ตรียตริงศ์โกศล (2533:บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวด้านอาชีพ ของผู้รับบริการจัดหางาน ศึกษาเฉพาะกรณีสตรีภาคเหนือซึ่งผ่านการฝึกอบรมและรับบริการจัดหางานจาก กรมประชาสงเคราะห์ พบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีการปรับตัวเข้ากับกฎระเบียบและระบบการบริหารงานของโรงงานแตกต่างกัน โดยผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษามีแนวโน้มปรับตัวได้ลำบากกว่าผู้ที่จบระดับประถมศึกษา และงานวิจัยของ วิลเลียม (Williams 1993,อ้างถึงใน ธัญมาส

วงศ์สิงหราช 2547:34) พบว่า ผู้บริหารและลูกจ้างที่มีระยะเวลาในการทำงานที่แตกต่างกันมีการปฏิบัติงานแตกต่างกัน โดยผู้ที่มีระยะเวลาในการทำงานมากจะมีการปฏิบัติงานดีกว่าผู้ที่มีระยะเวลาในการทำงานน้อย การมีส่วนร่วมในกิจกรรมก็เป็น อีกส่วนที่อยู่ร่วมกับประสบการณ์อย่างแยกออกจากกันไม่ได้ วิวัช วิวัชนิ ภาวรรณ และทวีสุข รื่นรมย์ (2531 :93-98) ศึกษาเรื่องบทบาทขององค์กรในท้องถิ่นต่อการบริหารและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดอุบลราชธานี พบว่าในเรื่องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมนั้น องค์กรภายในท้องถิ่นส่วนใหญ่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติจริง ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อม และในขณะเดียวกันการมีส่วนร่วมขององค์กรจะเป็นลักษณะการทำ นุบำรุง และรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่แล้ว รวมทั้งป้องกันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่ให้ถูกทำลายไป ส่วนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดและเสริมสร้างทรัพยากรธรรมชาติประชาชนโดยทั่วไปจะมีส่วนร่วมในการบริจาคแรงงาน มากกว่าบริจาคเงิน เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะยากจนจากตัวแปรการมีประสบการณ์การมีส่วนร่วมในการประชุมของชุมชนพบว่า บุคคลเมื่อมีประสบการณ์การมีส่วนร่วมในชุมชนต่างกับการปรับตัวในด้านต่างๆมีความแตกต่างกัน ดังนั้นในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจและนำการมีประสบการณ์การมีส่วนร่วมเป็นตัวแปรที่ศึกษา โดยคิดว่าประชาชนตำบลแม่ตาว อำเภอแม่สอด จังหวัดตากที่มีการมีประสบการณ์การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของในชุมชนแตกต่างกันน่าจะมีการปรับตัวจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน

2.5 บริบทของจังหวัดบุรีรัมย์

เมืองบุรีรัมย์เป็นเมืองอันเก่าแก่ขึ้นชื่อในเรื่องของ ดินแดนภูเขาไฟเมืองไทยและเป็นแหล่งรวมอารยธรรมขอมโบราณ จึงมีความสำคัญในฐานะแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ชื่อของจังหวัดนี้หมายถึง เมืองแห่งความสุข นอกจากนี้ บุรีรัมย์ยังได้รับสมญานามว่าดินแดนปราสาทหินอันมากมายไปด้วยมรดกทางวัฒนธรรมโดยมีงานศิลปหัตถกรรมลือเลื่องคือผ้าไหมและผ้ามัดหมี่ที่อำเภอโนนโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์ตั้งอยู่ในเขตภาคอีสานตอนล่าง สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง พื้นที่ลาดจากทิศใต้ลงไปทางทิศเหนือ พื้นที่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นน้อย เป็นที่ราบขั้นบันไดช่องเขาและภูมิประเทศที่เกิดจากภูเขาไฟ มีพื้นที่ประมาณ 1.75 ล้านไร่ ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้

ทิศเหนือ : ติดต่อกับ จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดมุกดาหาร

ทิศตะวันออก :ติดต่อกับ จังหวัดสุรินทร์

ทิศตะวันตก : ติดต่อกับจังหวัดนครราชสีมา

ทิศใต้ : ติดต่อกับจังหวัดปราจีนบุรี และเทือกเขาพนมมาลย์เป็นเทือกเขาที่กั้นระหว่างประเทศไทยกับกัมพูชา

เมืองบุรีรัมย์อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครเป็นระยะทางประมาณ 410 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางจากกรุงเทพมหานครถึงจังหวัดบุรีรัมย์ประมาณ 5-6 ชั่วโมง นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางสู่จังหวัดบุรีรัมย์ได้หลายวิธี ทั้งทางรถยนต์ส่วนตัว รถประจำทาง รถไฟ และเครื่องบิน

จังหวัดบุรีรัมย์แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 23 อำเภอเป็นจังหวัดที่มีครัวเรือนทั้งหมด 437,904 ครัวเรือน และมีประชากรทั้งหมด 1,581,746 คน แบ่งเป็นชาย 788,883 คน หญิง 792,913 คน ซึ่งในพื้นที่ต่าง ๆ มีจำนวนครัวเรือนและประชากรดังนี้(ตาราง 2.1)

ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนครัวเรือนและประชากรจังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2560

อำเภอ	จำนวนครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม
เมืองบุรีรัมย์	47,010	86,047	85,145	171,192
คูเมือง	14,850	29,553	29,197	58,750
กระสัง	24,218	50,437	51,076	101,513
นางรอง	23,952	45,114	46,324	91,438
หนองกี่	14,266	28,437	27,910	56,347
ละหานทราย	5,293	9,824	9,663	19,487
ประโคนชัย	32,605	62,982	62,656	125,638
บ้านกรวด	10,602	20,323	20,360	40,683
พุทไธสง	11,402	20,837	21,348	42,185
ลำปลายมาศ	28,463	57,631	57,460	115,091
สตึก	25,244	50,485	50,066	100,551
ปะคำ	11,146	19,311	19,092	38,403
นาโพธิ์	7,507	14,475	14,720	29,195
หนองหงส์	8,721	17,930	17,549	35,479
พลับพลาชัย	6,442	13,905	13,436	27,341
ห้วยราช	7,498	16,020	16,039	32,059
โนนสุวรรณ	5,923	10,859	10,814	21,673
ชำนิ	8,383	17,498	17,459	34,957
บ้านใหม่ไชยพจน์	5,711	11,261	11,459	22,720
โนนดินแดง	5,210	9,295	9,054	18,349
บ้านด่าน	4,309	9,538	9,706	19,244
แคนดง	6,895	13,670	13,605	27,275
เฉลิมพระเกียรติ	3,211	6,105	6,149	12,254
รวม	437,904	788,833	792,913	1,581,746

ที่มา : ระบบสถิติทางการทะเบียน สิงหาคม 2560

2.5.1 แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในจังหวัดบุรีรัมย์

1) สนามช้างอารีนา (Chang Arena)

สนามช้างอารีนา (Chang Arena) ชื่อเดิม สนามไอ - โมบาย (I - Mobile Stadium) หรือชื่ออย่างไม่เป็นทางการว่า ธันเดอร์คาสเซิลสเตเดียม (Thunder Castle Stadium) เป็นสนาม

กีฬาที่สร้างขึ้น เพื่อใช้เป็นสนามเหย้าของสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด ตั้งอยู่ที่ ตำบลลิสาณ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ สนามแห่งนี้มีความจุ 24,000 ที่นั่ง (ในปี พ.ศ. 2557 ได้ต่อเติมเป็น 32,600 ที่นั่ง) โครงสร้างประกอบด้วยเหล็กและไฟเบอร์ ซึ่งสร้างด้วยงบประมาณกว่า 500 ล้านบาท โดยเป็นเงินสนับสนุนของไอ - โอบายและบางส่วนของนายเนวิน ชิดชอบ สนามช้างอารีนา (Chang Arena) จัดเป็นสนามฟุตบอลที่ได้มาตรฐานแห่งแรกและแห่งเดียวในประเทศไทยที่ไม่มีลู่วิ่งคั่นสนาม และผ่านมาตรฐานสหพันธ์ฟุตบอลระหว่างประเทศ (FIFA), สมาพันธ์ฟุตบอลเอเชีย (AFC) และสหพันธ์ฟุตบอลอาเซียน (AFF) ผ่านมาตรฐานสนามกีฬาระดับเอจากสมาพันธ์ฟุตบอลเอเชีย และยังผ่านมาตรฐานระดับโลกจากสหพันธ์ฟุตบอลระหว่างประเทศ และยังได้บันทึกลงกินเนสบุ๊กว่าเป็นสนามฟุตบอลในระดับฟีฟ่าแห่งเดียวในโลกที่ใช้เวลาก่อสร้างน้อยที่สุดในโลกคือ 256 วัน (จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี)

2) สนามแข่งรถ Chang International Circuit

บุรีรัมย์ อินเตอร์เนชันแนล เซอร์กิต (Buriram International Circuit ; BRIC) หรือ ช้าง อินเตอร์เนชันแนล เซอร์กิต (ชื่อตามบริษัทเปียร์ช้าง ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนหลักของสนามในปัจจุบัน) เป็นสนามแข่งรถมาตรฐานสมาพันธ์รถยนต์นานาชาติ (FIA) ในประเทศไทย ตั้งอยู่ด้านทิศตะวันตกของสนามช้างอารีนา (Chang Arena) ตำบลลิสาณ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ (จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี)

3) อุทยานประวัติศาสตร์เขาพนมรุ้ง

อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง หรือ ปราสาทหินพนมรุ้ง เป็นหนึ่งในปราสาทหินในกลุ่มราชมรรคา ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 2 บ้านดอนหนองแหวน ตำบลตาเป็ก อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ห่างจากตัวเมืองบุรีรัมย์ลงมาทางทิศใต้ประมาณ 77 กิโลเมตร ประกอบไปด้วยโบราณสถานสำคัญ ซึ่งตั้งอยู่บนยอดภูเขาไฟที่ดับสนิทแล้ว สูงประมาณ 200 เมตรจากพื้นราบ (ประมาณ 350 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง) คำว่า พนมรุ้ง นั้น มาจากภาษาเขมร คำว่า วนรุง แปลว่า ภูเขาใหญ่ ปราสาทหินพนมรุ้งเป็นโบสถ์พราหมณ์ลัทธิไศวยะ มีการบูรณะก่อสร้างต่อเนื่องกันมาหลายสมัย ตั้งแต่ประมาณพุทธศตวรรษที่ 15 ถึงพุทธศตวรรษที่ 17 และในพุทธศตวรรษที่ 18 พระเจ้าชัยวรมันที่ 7 แห่งอาณาจักรขอมได้หันมานับถือศาสนาพุทธนิกายมหายาน เทวสถานแห่งนี้จึงได้รับการดัดแปลงเป็นวัดมหายาน ในช่วงแรกปราสาทหินพนมรุ้ง สร้างขึ้นจากหินทรายสีชมพู ตั้งอยู่บนยอดเขาพนมรุ้ง สูง 1,320 ฟุตจากระดับน้ำทะเล ดังนั้นชื่อพนมรุ้งแปลว่าภูเขาใหญ่ สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 15 - 18 จากจารึกต่าง ๆ ที่นักวิชาการได้อ่านและแปลพอจะสรุปได้ว่า พระเจ้าราชนทรวรมันที่ 3 กษัตริย์แห่งพระนคร (พ.ศ. 1487 - 1511) ได้สถาปนาเทวสถานถวายพระศิวะที่เขาพนมรุ้ง ซึ่งในสมัยแรก ๆ คงยังไม่ใหญ่โตนัก ต่อมาพระเจ้าชัยวรมันที่ 5 (พ.ศ. 1511 - 1544) ได้ทรงอุทิศที่ดินและข้าทาสถวายแด่เทวสถานพนมรุ้ง ในสมัยพุทธศตวรรษที่ 17 นเรนทราทิตย์ เจ้านายแห่งราชวงศ์มหิธรปุระที่ปกครองดินแดนแถบนี้ (ซึ่งเป็นต้นตระกูลของพระเจ้าสุริยวรมันที่ 2 ผู้สร้างนครวัด) ได้สร้างปราสาทแห่งนี้ขึ้นและได้ทรงบำเพ็ญพรตเป็นโยคี ณ ปราสาทพนมรุ้ง

ปัจจุบัน ปราสาทหินพนมรุ้งอยู่ในเกณฑ์พิจารณาเป็นมรดกโลก เช่นเดียวกับ ปราสาทหินในกลุ่มราชมรรคา ปราสาทหินพนมรุ้งเป็นหนึ่งในปราสาทหินขอมของไทยที่มีชื่อเสียงมากที่สุด เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของจังหวัดบุรีรัมย์ และถือเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญของ

จังหวัดบุรีรัมย์ รวมถึงเป็นภาพพื้นหลังตราสัญลักษณ์ของสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ ยูไนเต็ดอีกด้วย (จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี)

4) วนอุทยานภูเขาไฟกระโดง

วนอุทยานภูเขาไฟกระโดง ตั้งอยู่ที่บ้านน้ำซับ ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เดิมชาวบ้านเรียกเขากระโดงว่า "พนมกระดอง" ซึ่งเป็นภาษาเขมร หมายถึงภูเขากระดอง (เต่า) เพราะมีรูปลักษณ์คล้ายกระดองเต่า ต่อมาจึงเพี้ยนเป็น “กระโดง” วนอุทยานภูเขาไฟกระโดงจัดเป็นซากภูเขาไฟที่มีสภาพดีและอายุน้อยที่สุดในประเทศไทย (ประมาณ 3-9 แสนปี) ประกอบด้วยเนินเขา 2 ลูกติดกัน คือ เขาใหญ่ เป็นขอบปล่องภูเขาไฟด้านทิศใต้ และเขาน้อย(เขากระโดง) เป็นขอบปล่อง ด้านทิศเหนือ ตัวปล่องเป็นหุบเขาอยู่ตรงกลางมีเนื้อที่ราว 80 ไร่ บริเวณทั้งหมดได้จัดตั้งเป็นวนอุทยานเมื่อ พ.ศ. 2521 ครอบคลุมเนื้อที่ 1,450 ไร่ ซึ่งต่อมาใน พ.ศ.2523 ได้ประกาศเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าอีกด้วย บนยอดสูงสุดของเขากระโดงเป็นที่ประดิษฐานของพระสุภัทรบพิตร พระพุทธรูปใหญ่คู่มืองบุรีรัมย์ ซึ่งสร้างขึ้น ตั้งแต่ พ.ศ.2512 นอกจากนี้ยังมีบันไดนาคและพระพุทธรูปบาทจำลองประดิษฐานในปราสาทเขากระโดงอีกด้วย (จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี)

4.1) พระสุภัทรบพิตร

พระสุภัทรบพิตร เป็นพระพุทธรูปคู่มือง ภายในเศียรบรรจพระธาตุ ประดิษฐานอยู่บนเขากระโดง เป็นพระพุทธรูปก่ออิฐฉาบปูนขนาดใหญ่ หน้าตักกว้าง 12 เมตร ฐานยาว 14 เมตร หันหน้าไปทางทิศเหนือ สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2512 โดยผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์ นายสุรวุฒิ บุญญานุสาสน์ ในขณะนั้น ร่วมกับพ่อค้าประชาชนและผู้มีจิตศรัทธาเลื่อมใสในความคิดและโครงการต่าง ๆ ของหลวงพ่อบุญมา ปัญญาปโชโต อดีตเจ้าอาวาสวัดเขากระโดง ได้ร่วมกันจัดสร้างขึ้นบริเวณยอดเขากระโดง เพื่อให้เป็นที่สักการบูชาของพุทธศาสนิกชนทั่วไป จากจุดที่ตั้งขององค์พระ สามารถมองเห็นทัศนียภาพของตัวเมืองบุรีรัมย์ได้ พร้อมทั้งได้จัดสร้างบันไดพญานาคขึ้นลงเขากระโดง ซึ่งมีทั้งหมด 297 ขั้น

4.2) ปราสาทเขากระโดง

ปราสาทเขากระโดงตั้งอยู่บนปากปล่องภูเขาไฟกระโดง อยู่ในเขตบ้านเขากระโดง (คุ้มบ้านน้ำซับ) ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ ปราสาทเขากระโดงเป็นศาสนสถาน สร้างขึ้นก่อนสมัยสุโขทัย เดิมเป็นปรางค์หินทราย ก่อบนฐานศิลาแลงองค์เดียวโดด ๆ ฐานสี่เหลี่ยมขนาด 4x4 เมตร มีช่องทางเข้า 4 ด้าน ต่อมาหินพังหรือถูกรื้อลงมา มีผู้นำหินมาเรียงขึ้นมาใหม่ แต่ไม่ตรงตามรูปแบบเดิม ในสมัยรัตนโกสินทร์ ตระกูลสิงห์เสนีย์ได้ประดิษฐานพระพุทธรูปบาทจำลองไว้ในองค์ปรางค์ แล้วสร้างมณฑปครอบทับปราสาทเขากระโดงถูกประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานของชาติในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 52 ตอนที่ 75 วันที่ 8 มีนาคม 2518 ขอบเขตโบราณสถาน 1 งาน 60 ตารางวา

4.3) พระพุทธรูปบาทจำลอง

พระพุทธรูปบาทจำลองประดิษฐานในปราสาทหินศิลาแลงโบราณเขากระโดง บนปากปล่องภูเขาไฟกระโดง สร้างขึ้นโดยพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงห์เสนีย์) เจ้าเมืองบุรีรัมย์ กับคุณหญิงประเสริฐ สุนทราศรัย (ต๋ม สิงห์เสนีย์) เพื่อเป็นพุทธบูชา และเป็นปูชนียสถานสำหรับพุทธศาสนิกชนทั่วไป เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2448 ต่อมาพระพุทธรูปบาทจำลองของเดิมได้หายไป และปราสาทหินศิลาแลงได้ปรักหักพัง พ.ศ. 2505 คุณหญิงนครราชสีมา (เจือ สิงห์เสนีย์) พร้อมด้วยน้อง

ๆ ซึ่งเป็นบุตรธิดาของพระยาประเสริฐสุนทราศรัย และคุณหญิงประเสริฐสุนทราศรัย ได้สร้างมณฑปกับพระพุทธรูปจำลองขึ้นใหม่ และได้นำมาประดิษฐานไว้ในมณฑปนี้ พระพุทธรูปจำลองมีขนาดยาว 2 ศอก 1 คืบ (60 นิ้ว) กว้าง 1 ศอก (24 นิ้ว)

4.4) ปากปล่องภูเขาไฟกระโดง

ปากปล่องภูเขาไฟเขากระโดง อยู่ในเขตบ้านเขากระโดง (คุ้มบ้านซำน้ำซำ) ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มีอายุประมาณ 3 แสนถึง 9 แสนปี สูงจากระดับน้ำทะเล 265 เมตร ซากปากปล่องเป็นรูปพระจันทร์ครึ่งซีก ยอดเนินเขาเป็นขอบปล่องด้านทิศใต้เรียกว่า เขาใหญ่ ส่วนยอดเนินเป็นขอบปล่องด้านทิศเหนือเรียกว่า เขาน้อย หรือเขากระโดง ส่วนบริเวณที่เป็นขอบปล่องปะทุคือ บริเวณที่เป็นหุบเขา ปัจจุบันมีสภาพเป็นสระน้ำ เป็นซากภูเขาไฟที่ยังคงสภาพดีและมีอายุน้อยที่สุดในประเทศไทย มีเส้นทางเดินชมรอบปล่อง และมีสะพานแขวนให้ยืนชมจากมุมสูงได้อย่างชัดเจน

4.5) สะพานพิสูจน์ศรัทธาสาธุชน (บันไดนาคราช)

สะพานพิสูจน์ศรัทธาสาธุชน (บันไดนาคราช) สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2512 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ขึ้นบันไดไปสักการบูชาพระสุภัทรบพิตร ซึ่งตั้งอยู่บนยอดเขากระโดง จำนวน 297 ขั้น ชมการละเล่นพื้นบ้านในงานประเพณีขึ้นเขากระโดง วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 5 และร่วมทำบุญงานประกวตกวณข้าวทิพย์ – ตักบาตเทโวโรหณะ ในช่วงก่อนวันออกพรรษาและวันออกพรรษาของทุกปี (goburiram : 2560)

4.6) อ่างเก็บน้ำเขากระโดง (อ่างเก็บน้ำวุฒิสวัสดิ์)

อ่างเก็บน้ำเขากระโดง (อ่างเก็บน้ำวุฒิสวัสดิ์) อยู่ด้านเหนือของภูเขากระโดง บริเวณหน้าที่ทำการวนอุทยานภูเขาไฟเขากระโดง เนื้อที่ประมาณ 40 ไร่ เป็นแหล่งอาศัยของเหล่านกน้ำประจำถิ่นและอพยพหนีหนาว รอบอ่างจะอุดมไปด้วยพันธุ์ไม้เต็ง-รัง นานาชนิด จุดนั่งชมวิวเหมาะสำหรับเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ทางเดินที่พักแรมและศึกษาธรรมชาติ จากจุดนี้หากมองขึ้นไปบนยอดเขากระโดงจะมองเห็นองค์พระ สุภัทรบพิตร

5) เฟลาเพลิน บูติก รีสอร์ทแอนด์แอดเวนเจอร์แคมป์ (Paylaploen Boutique Resort & Adventure Camp)

เฟลาเพลิน บูติก รีสอร์ท แอนด์ แอดเวนเจอร์แคมป์ (Paylaploen Boutique Resort & Adventure Camp) ตั้งอยู่เลขที่ 252 หมู่ 7 ตำบลหนองขาม อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ห่างจากตัวเมืองบุรีรัมย์ 32 กิโลเมตร เปิดบริการเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2556 มุ่งเน้นให้เป็น สถานที่ “พัฒนาผู้เรียนนอกห้องเรียน” สำหรับ เยาวชน นักเรียนและบุคคลทั่วไปเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และทักษะให้กว้างไกล เพื่อจุดประกาย และสร้างแรงบันดาลใจให้แก่เด็กๆ ในพื้นที่ภาคอีสานอีกทั้งเติมเต็มความรู้ ด้านประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมโบราณ ซึ่งเป็นทั้งบูติกรีสอร์ท สถานที่จัดสัมมนา จัดทัศนศึกษาแบบพักแรม และแบบเข้าไปเย็นกลับสำหรับเยาวชน และกำลังจัดสร้างอุทยานไม้ดอกให้เที่ยวชมได้ตลอดทั้งปี และตั้งแต่วันที่ 25 ธันวาคม 2556 จะมีเทศกาลดอกทิวลิปให้ชมรับเทศกาลปีใหม่ ภายในพื้นที่มีฐานการเรียนรู้และเที่ยวชมมากมาย และกิจกรรมผจญภัยปีนหน้าผา ขับรถ ATV พายเรือพายัค และอื่นๆอีกมากมาย รวมทั้งร้านอาหาร ร้านกาแฟ และ เบเกอรี่ (สืบค้นจาก <http://www.playlaploen.com/th/> เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2560)

6) เชื้อนลำนางรอง

เชื้อนลำนางรอง มีสมญานามว่า “ทะเลสาบแห่งอีสานใต้” ซึ่งถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดบุรีรัมย์ ภายในรอบเขื่อนมีการทำหาดทรายเทียมเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ลงเล่นน้ำทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเยี่ยมชมอย่างมาก แต่เดิมเชื้อนลำนางรองเป็นพื้นที่โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงตามพระราชดำริ ต่อมาได้รับการปรับปรุงเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีทั้งบ้านพักรับรอง ห้องประชุม และร้านอาหารโดยเฉพาะบริเวณแกวหาดทรายเทียม รวมทั้งยังมีการสร้างถนนลาดยางเพื่อสำหรับชมทัศนียภาพ นอกจากนี้ ในบริเวณเดียวกันยังมีโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูป (ดอยคำ) ผลิตผักผลไม้กระป๋อง อาทิ ข้าวโพดอ่อน หน่อไม้ และน้ำมะเขือเทศอีกด้วย และบริเวณตรงแกวสันเขื่อนจะมีหินลอย (หินภูเขาไฟอีกชนิดหนึ่ง) สีสันแบ่งกันเป็นชั้นๆ สวยงาม ซึ่งได้นำออกไปกองไว้กันน้ำเซาะสันเขื่อน และใกล้ๆ กัน ยังมีเขื่อนคลองมะนาวที่มีขนาดเล็กกว่า แต่ก็สวยงามและเงียบสงบ (สืบค้นจาก <http://thailandscanme.com> วันที่ 3 กันยายน 2560)

7) ปราสาทหินเมืองต่ำ

ปราสาทเมืองต่ำ เป็นหนึ่งในกลุ่มปราสาทมรรคโค เป็นศาสนสถานที่สร้างตามคติความเชื่อทางศาสนาฮินดู สันนิษฐานว่าสร้างขึ้น เพื่อถวายพระศิวะ มีลักษณะเป็นศาสนสถานประจำเมืองหรือประจำชุมชน ตั้งอยู่บริเวณหน้าวัดปราสาทบูรพาราม ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ คำว่า เมืองต่ำ ไม่ใช่ชื่อดั้งเดิม แต่เป็นชื่อที่ชาวพื้นเมืองเรียกโบราณสถานแห่งนี้ เพราะปราสาทแห่งนี้ตั้งอยู่บนพื้นราบ ส่วนปราสาทพนมรุ้งตั้งอยู่บนเชิงเขา ซึ่งทั้งปราสาทเมืองต่ำและปราสาทพนมรุ้งอยู่ไม่ห่างกันมาก คือห่างกันเพียง 8 กิโลเมตร นอกจากนี้ วัสดุส่วนหนึ่งจากโบราณสถาน และโบราณวัตถุ ของปราสาทเมืองต่ำ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงนำมาเป็นส่วนประกอบในการทำพระเครื่อง ที่เรียกว่า "พระสมเด็จจิตรลดา" อีกด้วย ปราสาทเมืองต่ำสร้างขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ 16 ในศิลปะบาปวนตอนต้น และลดความสำคัญลงไป ในราวพุทธศตวรรษที่ 18 และถูกทิ้งร้างในที่สุด จนเมื่อราวปี พ.ศ. 2490 จึงเริ่มมีการอพยพเข้ามาของชาวบ้าน มาตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้อีกครั้งหนึ่ง ปราสาทเมืองต่ำน่าจะเป็นเทวสถานในศาสนาฮินดู ลัทธิไวษณพนิกาย ภาพสลักส่วนมากนี้ ล้วนเป็นภาพเกี่ยวกับการอวตารของพระนารายณ์ อีกทั้งเป็นปราสาทน้ำล้อม ซึ่งเป็นลักษณะของไวษณพนิกาย ต่างจากปราสาทพนาฏของไศวนิกาย ปราสาทเมืองต่ำมีปรางค์ประธานห้าองค์บนฐานเดียวกัน เช่นเดียวกับปราสาทศีขรภูมิ

2.6 สถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของเมืองบุรีรัมย์

หลังจากทีมฟุตบอลสโมสรประจำจังหวัดคือทีมบุรีรัมย์ยูไนเต็ด ได้เลื่อนชั้นจากฟุตบอล สโมสรดิวิชั่น 1 เข้าสู่ระดับชั้นไทยพรีเมียร์ลีกครั้งแรกในฤดูกาลปี 2548 ได้สร้างปรากฏการณ์ที่ทำให้ชาวจังหวัดบุรีรัมย์ร่วมกับกองเชียร์ที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากและมีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง กระแสการพัฒนาฟุตบอลของจังหวัดบุรีรัมย์ ทำให้เกิดกระแสการท่องเที่ยวเชิงการกีฬาอย่างเห็นได้ชัด การเข้าสู่ระดับชั้นไทยพรีเมียร์ลีกซึ่งเป็นลีกสูงสุดของวงการฟุตบอลไทยของบุรีรัมย์ยูไนเต็ด ตลอดจนการเป็นแชมป์ประจำไทยพรีเมียร์ลีกหลายสมัย พร้อมกับการได้เป็นตัวแทนประเทศ

ไทยเข้าร่วมการแข่งขันระดับเอเชีย ที่เรียกว่า AFC Champions League ทำให้ผู้คนเริ่มสนใจเข้าชม กีฬาในจังหวัดบุรีรัมย์มากขึ้น

การนำร่องการพัฒนาเศรษฐกิจด้วยการจัดกีฬาอาชีพประเภทฟุตบอลที่ได้รับกระแสการตอบรับจากทั้งประชาชนท้องถิ่น ต่างจังหวัด และต่างชาติที่ดี ส่งผลไปสู่การขยายตัวการพัฒนาเศรษฐกิจด้วยกีฬาประเภทอื่นๆ ตามมา อาทิ สนามฟุตบอลประจำสโมสรบุรีรัมย์ยูไนเต็ดนิวไอโมบายสเตเดียม (New I-Mobile Stadium) สนามแข่งขันรถ ช้าง อินเตอร์เนชั่นแนล เซอร์กิต (Chang International Circuit) รวมไปถึงโครงสร้างพื้นที่อื่นๆ ที่เป็นส่วนร่วมเช่น สนามฝึกซ้อม ลานกีฬา การเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดแข่งขันกีฬาอย่างหลากหลาย รวมไปถึงเตรียมความพร้อมในการจัดการในกิจกรรมทางการกีฬาอีกจำนวนมากที่มีมาตรฐานระดับนานาชาติ มีการเชื่อมโยงกับการพัฒนาเมืองระหว่างภาคเอกชนกับหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์ภายใต้วิสัยทัศน์ “บุรีรัมย์เมืองกีฬามาตรฐานโลก” จากการพยายามกระตุ้นทางเศรษฐกิจดังที่กล่าวมาได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งเชิงพื้นที่ เศรษฐกิจ และสังคมของเมืองบุรีรัมย์อย่างต่อเนื่อง ทำให้เมืองบุรีรัมย์เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงบทบาท ซึ่งแต่เดิมมีลักษณะของความเป็นเมืองที่ไว้สำหรับรองรับกิจกรรมภาคเกษตรกรรมเพียงอย่างเดียวไปสู่การมีบทบาทที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น อาทิ รองรับกิจกรรมภาคการค้าและบริการที่มากขึ้น ตลอดจนการสู่ผลเชื่อมโยงกับภาคการท่องเที่ยวทั้งในระดับประเทศและระดับชาติ

ปรากฏการณ์ดังกล่าวส่งผลทำให้จังหวัดบุรีรัมย์มีการเปลี่ยนแปลงเป็นเมืองเพิ่มขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ไม่ใช่การเกษตรกรรม (อุตสาหกรรมกับการค้าและการบริการ) ซึ่งกระบวนการเป็นเมืองดังกล่าวมีแรงผลักดันจากการพัฒนาธุรกิจการค้าและธุรกิจต่อเนื่อง จากการพิจารณาการเปลี่ยนแปลงบทบาททางด้านเศรษฐกิจของจังหวัดบุรีรัมย์ข้างต้น ที่แสดงถึงการขยายตัวในภาคตติยภูมิ (Tertiary Sector) ภาคทุติยภูมิ (Secondary Sector) และการลดลงของบทบาทในภาคปฐมภูมิ (Primary Sector) ในช่วงปี พ.ศ. 2549 – 2555 สะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงบทบาททางเศรษฐกิจจากเดิม(ช่วงปี พ.ศ. 2538 – 2548) ที่มีความชัดเจนจากการผลิตทางด้านเกษตรกรรมที่มีความได้เปรียบทางการแข่งขันมาเป็นบทบาททางด้านการค้าและการบริการ ซึ่งเกิดจากการพัฒนาทางด้านการกีฬา โครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนการกีฬา และการจัดการกับธุรกิจการกีฬา (ปานปั้น รองหานาม, 2560)

บุรีรัมย์เดินหน้าพัฒนาเมืองสู่การเป็น”สปอร์ตซิตี” Realist Solution Co., Ltd, (2016) หลังมีสนามไอ-โมบายสเตเดียม และช้าง อินเตอร์เนชั่นแนลเซอร์กิต ที่ปลูกทั้งเมืองให้คึกคักด้วยแมตช์ฟุตบอลและอีเวนต์แข่งรถรวมกว่า 100 อีเวนต์ต่อปี เรียกนักท่องเที่ยวเข้ามาในเมืองได้เพิ่มขึ้นจากเดิม 10.2% ทำให้บุรีรัมย์ได้รับความสนใจ จากกลุ่มทุนขนาดใหญ่ทั้งภาคบริการและค้าปลีก ที่ทยอยเข้ามาลงทุนอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะร้านค้า ร้านอาหาร ผุดขึ้นกว่า 100 ร้าน คึกคักที่สุดคือธุรกิจที่พักโรงแรม มีการลงทุนเพิ่มขึ้น ทำให้บุรีรัมย์มีโรงแรมกว่า 1,000 ห้อง หอพักและอพาร์ทเมนต์ราว 3,000 ห้อง ส่งผลต่อเนื่องมาถึงราคาที่ดินทะลุสูงขึ้น ด้านรายได้ GPP. เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ล่าสุดปี 2556 GPP. เพิ่มขึ้น 80,688 ลบ. เพิ่มขึ้นจากเดิม 10.1% ส่วนรายได้ต่อหัวก็ขยับขึ้นมาอยู่ที่ 63,889 บาท หรือเพิ่มขึ้น 10.5% สรุปได้ว่าบุรีรัมย์เป็นเมืองที่มีอนาคตพร้อม

ต้อนรับนักลงทุนที่มองเห็นโอกาส และมีฮับของฟุตบอลและมอเตอร์สปอร์ต เป็นจุดแข็งของเมืองนี้ที่ไม่มีใครเหมือนและไม่เหมือนใคร ในแง่ของการลงทุนต้องยอมรับว่า โครงการก่อสร้างสนามกีฬาทั้ง 2 สนาม เป็นหัวหอกที่มาจุดพลุการลงทุนให้ธุรกิจอื่นๆ ตื่นตัวขึ้นมา โดยสนามไอ-โมบาย สเตเดียม หรือ อินเตอร์ คาสเซิล สเตเดียมใช้งบก่อสร้าง 500 ล้านบาท ขณะที่สนามช้าง อินเตอร์เนชั่นแนล เซอร์กิต ทุ่มงบก่อสร้าง 2,000 ล้านบาท Realist Solution Co., Ltd, (2016)

ล่าสุด “เนวิน ชิดชอบ” ประธานสโมสรบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด เปิดเผยถึงความสำเร็จตามโรดแมปการปลูกปั้นเมืองฮับสปอร์ตเอ็นเตอร์เทนเมนต์เอเชียแห่งนี้ว่า บุรีรัมย์เคยเป็นเมืองผ่านมาก่อนแต่ปัจจุบันบุรีรัมย์มีสนามฟุตบอลและสนามแข่งรถ ซึ่งถือเป็นแม็กเนตสำคัญที่ดึงดูดคนเข้ามาในบุรีรัมย์ และทำให้บุรีรัมย์สามารถกลายเป็นเมืองพักได้ในที่สุด โดยทั้ง 2 สนามทำให้เกิดอีเวนต์กว่า 70 อีเวนต์ต่อปี แมตช์ฟุตบอลปีละกว่า 30 แมตช์ โดยในวันที่มีการแข่งขันฟุตบอลจะมีผู้คนหลั่งเข้ามาไม่ต่ำกว่า 2 หมื่นคน คาดว่าอนาคตจะมีผู้ชมถึงปีละ 2 ล้านคน และด้วยแม็กเนตเฉพาะตัวนี้เองที่ทำให้เศรษฐกิจของบุรีรัมย์เริ่มเติบโตได้ โดยไม่ต้องอิงกับเศรษฐกิจไทยหรือเศรษฐกิจโลกนัก จากการที่กลายเป็นเมืองพักเศรษฐกิจเมืองบุรีรัมย์ก็เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะที่พัก โรงแรมที่เพิ่มขึ้นกว่า 1,000 ห้อง หอพักและอพาร์ทเมนต์ราว 3,000 ห้อง ร้านอาหารที่เพิ่มขึ้นมากกว่า 100 ร้าน Realist Solution Co., Ltd, (2016)

ภาพรวมแสดงเศรษฐกิจจังหวัดบุรีรัมย์ปี พ.ศ. 2560

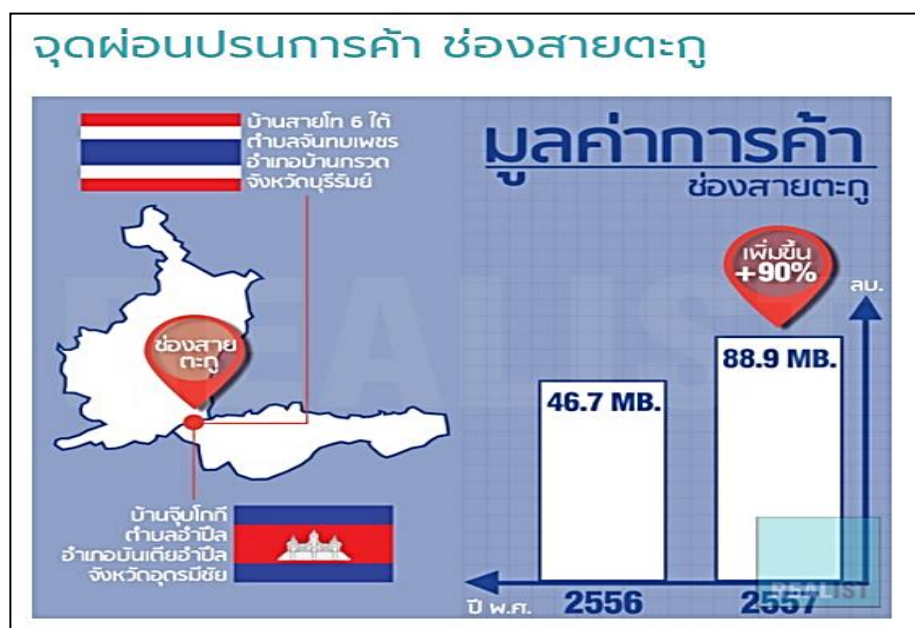
ที่มา : Realist Solution Co., Ltd, (2016)

ปัจจุบันมีร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ เช่น บิ๊กซี โฮมโปร โกลบอลเฮ้าส์ และห้างสรรพสินค้าโรบินสัน เครือเซ็นทรัล โดยในระยะนี้พาร์ทเมนต์และหอพักหลายแห่งเริ่มปรับตัวจากเป็นให้เช่ารายเดือนเป็นรายวัน เพื่อรองรับความต้องการที่พักที่ไม่เพียงพอในช่วงมีเมตซ์แข่งกีฬา อัตราค่าห้องมีตั้งแต่ 800-2,500 บาท เฉลี่ยอยู่ที่ 1,000-1,200 บาท และหากเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นๆในเขตภาคอีสานด้วยกัน เพราะว่าจังหวัดบุรีรัมย์มีค่า GPP. หรือผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสูงเป็นอันดับที่ 5 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือรองจากจังหวัดนครราชสีมา 242,475 ล้านบาท ขอนแก่น 190,826 ล้านบาท อุบลราชธานี 113,296 ล้านบาท อุดรธานี 103,742 ล้านบาท ตามลำดับ

ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ขยายตัวอย่างรวดเร็วในเขตอำเภอเมือง และมีแนวโน้มขยายตัวไปถนนจระถนนบุรีรัมย์-นางรอง ที่ดินจะถูกเปลี่ยนมือมากขึ้น โดยนักธุรกิจในพื้นที่และจังหวัดใกล้เคียง รวมถึงนายทุนใหญ่เริ่มเข้ามาสำรวจการลงทุน เช่น ซี.พี.แลนด์ ซื้อที่ดิน 98 ไร่ใกล้โฮมโปร เพื่อสร้างโรงแรมหรู 5 ดาว บริษัทอินเด็กซ์ลิฟวิ่งมอลล์ จำกัด ซื้อที่ดินเส้นบายพาส 9 ไร่ บริษัท พีมาร์ท ซูเปอร์สโตร์ จำกัด ผู้ผลิตและจำหน่ายอาหารสดและแช่แข็ง อุปกรณ์เครื่องครัว ขยายสาขาบริเวณเส้นบายพาสเจาะร้านอาหารและภัตตาคารหรู

โดยในเขตเมืองมีการพัฒนาโครงการเกือบเต็มพื้นที่แล้ว มูลค่าที่ดินเพิ่มขึ้นหลายเท่าโดยราคาที่ดินพุ่งสูงขึ้นถึง 50 - 60 ลบ./ไร่ ราคาที่ดินบริเวณใกล้ห้างโรบินสันสูงถึง 13-15 ลบ./ไร่ จาก 2 ปีก่อน 5-6 ลบ./ไร่ ที่ดินโซนบายพาสราคา 8 -9 ลบ./ไร่ จากเดิมไม่เกิน 5 ล้านบาท ลดราคาที่ดินตั้งแต่อนุสาวรีย์ ร. 1 ถึงสนาม i-mobile stadium นั้นอยู่ที่ 15-17 ลบ./ไร่

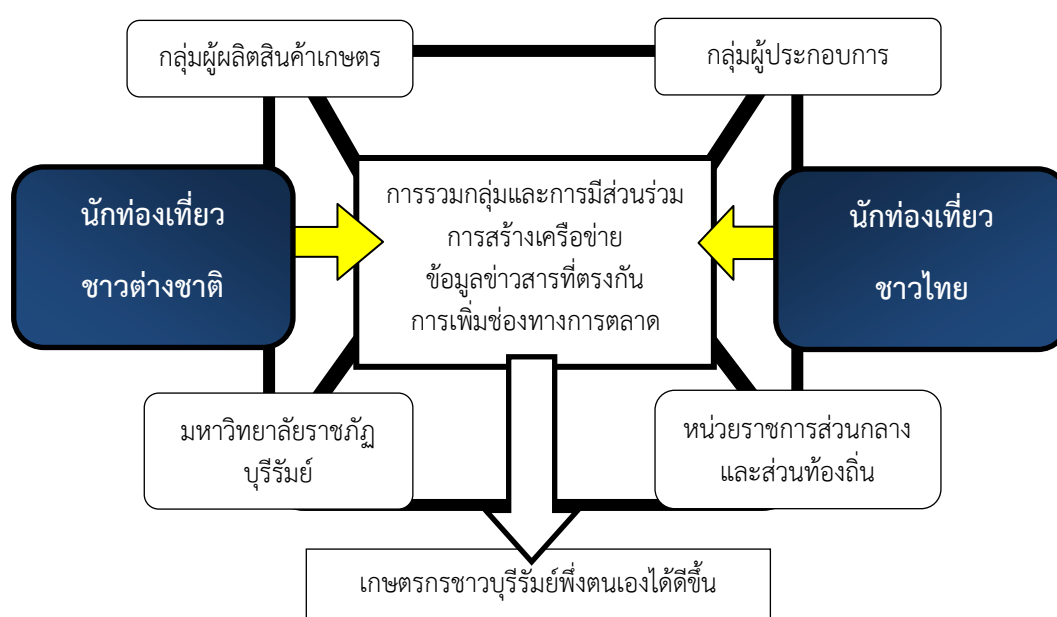
ภาพแสดงเศรษฐกิจบริเวณจุดผ่อนปรนช่องสายตะกู อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ 2560

ที่มา : Realist Solution Co., Ltd, (2016)

เมื่อปีที่ผ่านมาพบว่า การค้าชายแดนได้เข้ามามีบทบาทในการสร้างรายได้มากขึ้น หลังจากมีการเปิดจุดผ่อนปรนการค้าช่องสายตะกู ตำบลจันทบเพชร อำเภอบ้านกรวด กับบ้านจู้โกก ตำบลอำปิล อำเภอบันเตียอำปิล จังหวัดอุดรธานี ประเทศกัมพูชา อยู่ห่างจากตัวเมืองบุรีรัมย์ประมาณ 70 กม. ถูกยกระดับจากจุดเปลี่ยนสินค้าเพื่อมนุษยธรรมระหว่างไทย และกัมพูชา เป็นจุดผ่อนปรนทางการค้า เมื่อวันที่ 28 ม.ค. 2557 ทำให้มีเม็ดเงินสะพัดปีละหลายร้อยล้านบาทจากการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า การท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงอารยธรรมขอมโบราณ เพื่อรองรับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน AEC สำหรับการเดินทางจากตัวเมืองบุรีรัมย์มุ่งหน้าไปอำเภอบ้านกรวดแหล่งหินตัดขนาดใหญ่ และเป็นหินชนิดเดียวกับที่นำมาสร้างปราสาทพนมรุ้งเมื่อในอดีตให้ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 219 มุ่งหน้าอำเภوبرาโคนชัย ไปอำเภอบ้านกรวดจากนั้นมุ่งหน้าไปตำบลจันทบเพชร สภาพถนนยังเป็นสองเลนตัดผ่านหมู่บ้าน และสวนยางพารา ยังไม่มีการพัฒนาในเชิงพาณิชย์ แต่ได้มีการปรับปรุงเส้นทางสัญจรเพื่อให้เข้าถึงตัวด่านได้สะดวกบางช่วงเป็นถนนลาดยาง ถนนช่วงที่จะถึงชายแดนยังเป็นถนนลูกรังมีต้นไม้เป็นแนวกันชนกับชายแดนปัจจุบันรายได้ขยายเวลาทำการค้าเป็นทุกวันแล้ว ในปี พ.ศ. 2557 มีมูลค่าการค้ารวม 88,867,212 บาทไม่ใช้มาเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากปี 2556 ที่มีมูลค่า 46,713,284 บาท หรือเพิ่มขึ้นกว่า 42 ล้านบาท ขณะนี้อยู่ระหว่างการผลักดันให้เป็นด่านถาวร Realist Solution Co., Ltd, (2016)

2.7 สรุปกรอบแนวความคิดงานวิจัย

2.7.1 การรวมกลุ่มและการมีส่วนร่วมการสร้างเครือข่ายข้อมูลข่าวสารที่ตรงกันการเพิ่มช่องทางการตลาด หมายถึง การรวมกลุ่มระหว่าง กลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตร กลุ่มผู้ประกอบการหน่วยงานส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในการดำเนินกระบวนการด้านการวิจัยเกี่ยวกับการปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์เพื่อให้เกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์สามารถผลิตและจำหน่ายสินค้าเกษตรเกษตรให้กับนักท่องเที่ยวและพึ่งพาตนเองได้

2.7.2 กลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตร หมายถึง กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์

2.7.3 กลุ่มผู้ประกอบการ หมายถึง กลุ่มผู้ประกอบการสินค้าในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่พัฒนาแหล่งประกอบการเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์

2.7.4 หน่วยราชการส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น หมายถึง หน่วยงานราชการในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่ให้การสนับสนุนต่าง ๆ การท่องเที่ยวทางการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์

2.7.5 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นหน่วยงานวิจัยที่ขับเคลื่อนกระบวนการด้านวิชาการการรวมกลุ่มและการมีส่วนร่วมการสร้างเครือข่ายข้อมูลข่าวสารที่ตรงกัน การเพิ่มช่องทางการตลาดเพื่อการปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์

2.7.6 นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ หมายถึง กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากต่างประเทศเพื่อมาท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์

2.7.7 นักท่องเที่ยวชาวไทย หมายถึง กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นคนไทยอาศัยอยู่ในประเทศไทยและเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์

บทที่ 3

การดำเนินงานด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย

3.1 การพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาพื้นที่

ผลการดำเนินงานการพัฒนาระบบการบริหารจัดการในมหาวิทยาลัย ขอให้พิจารณาวิเคราะห์ในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้โดยเชื่อมโยงกับเป้าหมายการทำงานของโครงการในระยะนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงการเปลี่ยนแปลงบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

เชิงพื้นที่	สิ่งที่เป็นอยู่ (ปัจจุบัน พ.ศ. 2559)	เป้าหมาย (ใหม่ พ.ศ. 2560 - 2561)
มหาวิทยาลัย	1. นโยบายการส่งเสริมงานวิจัยเป็นแบบเอาเงินเป็นตัวตั้ง 2. การพัฒนาโจทย์วิจัยของนักวิจัยจากทักษะตนเองเป็นฐาน 3. การดำเนินงานวิจัยโดยไม่มีการกำกับติดตามระหว่างทำงานวิจัย 4. ผลงานวิจัยเพื่อการตีพิมพ์ในวารสารและขอผลงาน	1. เกิดการวางนโยบายใหม่โดยเอาผลงานเป็นตัวตั้ง 2. เกิดการวางระบบพัฒนาโจทย์โดยเอาพื้นที่เป็นตัวตั้ง 3. เกิดการวางระบบติดตามประเมินผลระหว่างทำวิจัย 4. เกิดผลงานวิจัยที่มีผลกระทบต่อสังคมเพิ่มขึ้น 5. เกิดการกำหนดภาระงานด้านการวิจัยในมหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 3.1 เชื่อมโยงจากตารางที่ 1.7 (ในบทที่ 1) เป็นประเด็นที่ตั้งไว้เพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบภายหลังจากการดำเนินงานวิจัยท้าทายไทยผ่านไป ภายหลังจากการดำเนินงานวิจัยควบคู่กับการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัย ด้วยการเริ่มจากการตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการท้าทายไทย (การปรับตัวทางการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬา) หลังจากนั้นจึงร่วมกันทำทีมงานเพื่อดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย เริ่มจากการวิเคราะห์เครือข่ายผู้ร่วมดำเนินการ หน่วยงานในจังหวัด ผู้ประกอบการโรงแรม ผู้ประกอบร้านค้า กลุ่มเกษตรกร กลุ่มเกษตร SMART ฟาร์มเมอร์ เป็นต้น เข้ามาร่วมกันดำเนินงานภายในร่วมกับมหาวิทยาลัย โดยการร่วมปรึกษาวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน ร่วมลงมือดำเนินงานเก็บข้อมูลร่วมทำงานและวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน จนทำให้เกิดผลการดำเนินงานตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงการเปรียบเทียบการปรับเปลี่ยนในการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย

ประเด็น	สถานการณ์ระบบเดิม	กระบวนการที่ใช้ ในการสร้างการเปลี่ยนแปลง และพัฒนา	ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจาก ระบบใหม่
2.1 โครงสร้าง/ กลไกการจัดการ งานวิจัยใน มหาวิทยาลัย	1. การพัฒนาโจทย์วิจัย ปล่อยให้ให้นักวิจัยเสนอ โครงการขึ้นมาโดยไม่มี กรอบและทิศทางงานวิจัย 2. การพิจารณาโครงการ เป็นการพิจารณาตาม โครงสร้างบริหารเป็นหลัก เช่น คณบดี อธิการ รอง อธิการฯ 3. การเสนอโจทย์ไม่ได้มา จากผู้ที่ต้องการใช้งานวิจัย แต่มาจากนักวิจัยเองเท่านั้น 4. โครงสร้าง/กลไกการ จัดการงานวิจัย จะอยู่ ภายใต้การกำกับดูแลของ สถาบันวิจัยและพัฒนา 5. ผู้บริหารระดับสูงมีส่วน ร่วมในกระบวนการจัดการ เพียงบางช่วงเท่านั้น 6. คณาจารย์ที่สนใจไม่มี เวทีการมีส่วนร่วมในการ แสดงความคิดเห็น	1. เสนอที่ประชุม กรรมการบริหารมหาวิทยาลัยให้ จัดทำประกาศมหาวิทยาลัยใน การพัฒนาโจทย์ทุกโจทย์ของ มหาวิทยาลัยต้องมาจากผู้มีส่วน ได้เสียก่อน 2. เสนอที่ประชุม กรรมการบริหารมหาวิทยาลัยให้ จัดทำประกาศมหาวิทยาลัย กำหนดให้งานวิจัยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 เป็นต้นไปต้องมีผู้ใช้ ประโยชน์จากงานวิจัยทุก โครงการจึงจะให้ทุน 3. การประชุมสร้างความเข้าใจ ผ่านเวทีการประชุม คณะกรรมการบริหาร มหาวิทยาลัย 4. การประชุมสร้างความเข้าใจ ผ่านเวทีการประชุม คณะกรรมการบริหารงานวิจัย ระดับคณะ 5. การจัดทำเวทีนักวิจัยที่สนใจ รายประเด็นจัดโดยสถาบันวิจัย และพัฒนาทุกเดือน	1. เกิดประกาศมหาวิทยาลัยใน การพัฒนาโจทย์ทุกโจทย์ของ มหาวิทยาลัยต้องมาจากผู้มีส่วน ได้เสียก่อน 2. เกิดประกาศมหาวิทยาลัย กำหนดให้งานวิจัยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 เป็นต้นไปต้องมีผู้ใช้ ประโยชน์จากงานวิจัยทุก โครงการจึงจะให้ทุน 3. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยทุก ระดับเข้ามามีส่วนร่วมในกลไก การจัดการ 4. มีโครงสร้างการบริหาร จัดการฯ ที่ผู้บริหารระดับสูงเข้า มาเป็นประธานคณะกรรมการ ทำให้การดำเนินงานในระยะต่าง ๆ ของแผนงานวิจัยได้รับการ สนับสนุนและเกิดความคล่องตัว มากขึ้น 5. ผู้บริหารระดับพื้นที่ (ผู้ว่า ราชการจังหวัด / หัวหน้าส่วนฯ) เข้ามามีส่วนสำคัญต่อการดำเนิน งานวิจัยตั้งแต่ระดับต้นทาง กลาง ทาง และปลายทาง

ตารางที่ 3.2 แสดงการเปรียบเทียบการปรับเปลี่ยนในการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย (ต่อ)

ประเด็น	สถานการณ์ระบบเดิม	กระบวนการที่ใช้ในการสร้างการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา	ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากระบบใหม่
2.2 บุคลากรของมหาวิทยาลัย	1.บุคลากรของมหาวิทยาลัยให้ความสนใจทำงานวิจัยงานวิจัยเชิงพื้นที่มีจำนวนน้อยประมาณ 8 – 12 คน 2.มีนักวิจัยที่เล็งจำนวนน้อยและที่มีอยู่ยังมีประสบการณ์น้อย 3.คุณภาพงานวิจัยเป็นที่ยอมรับน้อย	1. มหาวิทยาลัยจัดทำหลักสูตรพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่อย่างต่อเนื่องเป็นรุ่นที่5 (พ.ศ.2560) 2. เปิดรับสมัครนักวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อฝึกอบรมและให้โครงการเชิงพื้นที่ทำจริงโดยใช้งบรายได้มหาวิทยาลัย 3. อบรมนักวิจัยใหม่เพื่อรับรู้แนวทางการดำเนินงานวิจัยและจรรยาบรรณนักวิจัยทุกปี 4. อบรมการเขียนโครงการวิจัยเพื่อขอทุนจากแหล่งทุนภายนอกทุกปี 5. อบรมการเขียนรายงานการวิจัยทุกปี 6.อบรมการเขียนบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ระดับชาติและนานาชาติทุกปี 7.การประชาสัมพันธ์ผ่านผู้บริหารระดับคณะ/หน่วยงานต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย 8.เสนอข้อมูลความสำคัญ ความจำเป็นต่ออธิการบดีเพื่อยกระดับให้เป็นนโยบายของมหาวิทยาลัย 9. มีการวางระบบบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัยตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง	1.มหาวิทยาลัยมีบุคลากรที่สนใจทำงานวิจัยที่ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งเพิ่มมากขึ้น เป็น 25 – 30 คน 2.เกิดเครือข่ายในระดับบุคคลในพื้นที่ทำงานร่วมกับบุคลากรของมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น 3. เกิดการวางระบบในเชิงโครงสร้างมหาวิทยาลัยโดยการจัดตั้งหน่วยบริหารจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่ขึ้นภายใต้การกำกับดูแลของสถาบันวิจัยและพัฒนา 4. เกิดการวางระบบเพื่อพัฒนาระบบที่เล็งนักวิจัย

ตารางที่ 3.2 แสดงการเปรียบเทียบการปรับเปลี่ยนในการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย (ต่อ)

ประเด็น	สถานการณ์ระบบเดิม	กระบวนการที่ใช้ ในการสร้างการเปลี่ยนแปลง และพัฒนา	ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจาก ระบบใหม่
2.3 การบริหารจัดการ งบประมาณ/ การเงิน	1. การสนับสนุนงบประมาณเพื่อการวิจัยเชิงพื้นที่มีจำนวนน้อย(งบรายได้) 2. ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมามหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณวิจัยจากงบประมาณแผ่นดินเพิ่มขึ้นทุกปี (พ.ศ. 2557- 2561) จาก 5 ล้าน, 8 ล้าน, 12 ล้าน, 17 ล้าน, 21 ล้าน, 30 ล้าน ตามลำดับ เป็นต้น 3. มหาวิทยาลัยไม่เคยมีการประกาศกรอบทิศทางการวิจัยที่เป็นอยู่เพียงการแบ่งงบประมาณเพื่อให้ผ่านตัวชี้วัดเท่านั้น 4. ไม่มีระบบการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการวิจัยโดยเฉพาะ แต่ใช้ระบบการบริหารจัดการเช่นเดียวกับการบริหารจัดการงบประมาณเรื่องอื่นๆ เช่นเดียวกัน 5. มหาวิทยาลัยมีกองทุนวิจัยแต่ไม่นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการงานวิจัย	1. นำเสนอปัญหาอุปสรรคต่อที่ประชุมผู้บริหาร เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาร่วมกัน และเพื่อให้เอื้อต่อการทำงานวิจัยของบุคลากร 2. ศึกษาข้อมูลจากสถาบันการศึกษาที่มีระบบการบริหารจัดการงบประมาณ/การเงินที่คล่องตัวเสนอต่อผู้บริหารระดับสูง 3. ปรับปรุงระเบียบการใช้จ่ายงบประมาณกองทุนวิจัยให้ครอบคลุมการบริหารจัดการหลายรูปแบบมากขึ้น 4. จัดทำประกาศแนวทางการจัดสรรงบประมาณอย่างมีทิศทางให้แก่กรรมการบริหารมหาวิทยาลัยพิจารณา	1. มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญต่อการปรับ / พัฒนาระบบการบริหารจัดการงบประมาณ / การเงินที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงบประมาณด้านการวิจัยโดยมอบหมายให้สถาบันวิจัยและพัฒนาเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กองคลังและทรัพย์สิน กองนโยบายและแผนฯ ฯลฯ 2. คาดว่าระเบียบกองทุนวิจัยจะผ่านความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.2 แสดงการเปรียบเทียบการปรับเปลี่ยนในการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย (ต่อ)

ประเด็น	สถานการณ์ระบบเดิม	กระบวนการที่ใช้ ในการสร้างการเปลี่ยนแปลงและ พัฒนา	ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจาก ระบบใหม่
2.4 กฎ/ ระเบียบ/ หลักเกณฑ์	1.ระเบียบ / หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานวิจัยยังไม่ครอบคลุมการดำเนินงานวิจัยตั้งแต่ระดับต้นทาง กลางทาง และปลายทาง	1.การนำเสนอปัญหา อุปสรรคต่อการดำเนินงานวิจัยต่อที่ประชุมผู้บริหารมหาวิทยาลัย 2.นำเสนอสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เป็นต้นทางของการที่จะต้องปรับเปลี่ยนกฎ/ระเบียบ/หลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัย 3. นำเสนอสถานการณ์และแนวทางการบริหารจัดการแก่ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารงานวิจัยระดับคณะเพื่อรับทราบและร่วมกันหาทางออกร่วมกัน แล้วนำเสนอต่อกรรมการบริหารระดับสูงต่อไป	1.มหาวิทยาลัยมอบหมายให้สถาบันวิจัยและพัฒนา ดำเนินการวางแผนการชำระระเบียบที่เอื้อต่อการบริหารจัดการงานวิจัยที่ครอบคลุมการดำเนินงานวิจัยทั้งระบบ 2.เกิดกระบวนการทบทวน ตรวจสอบกฎ / ระเบียบ / หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยทั้งระบบ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันทั้งด้านการวิจัย การจัดการเรียนการสอน การบริการวิชาการ และอื่น ๆ 3. อธิการบดีได้สั่งการไปยังทุกหน่วยงานให้มีการสังเคราะห์ระเบียบประกาศต่างๆ ที่มีพันต่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงให้นำมาปรับปรุงด่วน โดยท่านได้สั่งการและจัดทำขั้นตอนการสังเคราะห์ระเบียบใหม่อย่างเป็นรูปธรรมแล้ว

3.2 การดำเนินงานด้านการวิจัยเพื่อตอบโจทย์ของพื้นที่

3.2.1 ขั้นตอนการดำเนินงานการพัฒนาโครงการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ได้ดำเนินการจัดเวทีเสนอกรอบแนวทางการวิจัย ผลจากการประชุมร่วมระดมสมองในการทำเวทีพัฒนารอบการวิจัยการปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับ

เมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์ในวันที่ 17 มีนาคม 2560 โดยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) พบว่าชาวจังหวัดบุรีรัมย์มีข้อเสนอที่ต้องการเร่งดำเนินการให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวทางด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์ สามารถสรุปได้ 4 กรอบประเด็นดังต่อไปนี้

3.2.1.1 การพัฒนาเครือข่ายฐานข้อมูลเกษตรปลอดภัยและอาหารปลอดภัย

1. ประเด็นวิจัย

- 1) การพัฒนาระบบจัดการฐานข้อมูลด้านเกษตรเพื่อรองรับการใช้ประโยชน์ร่วมกันทุกหน่วยงาน
- 2) การสำรวจเพื่อจัดทำฐานข้อมูลทางการเกษตรเพื่อรองรับการใช้ประโยชน์ร่วมกัน
- 3) การสร้างเครือข่ายผู้ผลิตสินค้าเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์เพื่อรองรับการสื่อสารแบบสองทาง
- 4) การสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการสินค้าเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์เพื่อรองรับการสื่อสารแบบสองทาง
- 5) การเชื่อมโยงและวางระบบฐานข้อมูลด้านการเกษตรในองค์กรเพื่อรองรับการใช้ประโยชน์ร่วมกันทุกหน่วยงาน
- 6) การพัฒนาสื่อเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่าของแหล่งผลิตและแหล่งจำหน่ายเกษตรปลอดภัยและอาหารปลอดภัยในจังหวัดบุรีรัมย์
- 7) อื่น ๆ (ที่เป็นไปตามเป้าหมายของกรอบการวิจัย)

ซึ่งฐานข้อมูลด้านการเกษตร หมายถึง ชุดดินและการปรุงดิน แหล่งน้ำและปริมาณน้ำ แหล่งผลิตปุ๋ยอินทรีย์และราคาปุ๋ย แหล่งผลิตและจำหน่ายพืชผัก แหล่งผลิตและจำหน่ายผลไม้ แหล่งผลิตและจำหน่ายเนื้อสัตว์ เป็นต้น

2. เป้าหมาย

- 1) เพื่อพัฒนาและจัดทำฐานข้อมูลด้านเกษตรปลอดภัยและอาหารปลอดภัย (ดิน น้ำ ป่า สัตว์)
- 2) เพื่อให้เกิดกลุ่มแกนนำในการติดต่อสื่อสารแบบสองทางด้านการแหล่งผลิตและแหล่งจำหน่ายเกษตรปลอดภัยและอาหารปลอดภัย
- 3) เพื่อให้เกิดสถานที่หรือพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านเกษตรปลอดภัยและอาหารปลอดภัยลักษณะสองทาง

3. ผู้ที่คาดว่าจะใช้ประโยชน์ (USER)

หน่วยงานราชการในจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ประกอบการร้านค้าอาหารในจังหวัดบุรีรัมย์

3.2.1.2 การผลิตอาหารปลอดภัย (การเพิ่มปริมาณ คุณภาพ คุณค่า ความเพียงพอ)

1. ประเด็นการวิจัย

- 1) แนวทางการเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิตการปลูกผักปลอดภัยพืช
- 2) การขยายผลการเพาะเลี้ยงโคขุนให้แพร่หลายทันต่อความต้องการของตลาด
- 3) การศึกษาความต้องการด้านการบริโภคอาหารของนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน

4) การจัดการความรู้ด้านอาหารพื้นถิ่นเพื่อการผลิตและจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวเชิง
กีฬา

5) อื่น ๆ (ที่เป็นไปตามเป้าหมายของกรอบการวิจัย)

2. เป้าหมาย

1) เพื่อให้เกิดการควบคุมปัจจัยการผลิตทางการเกษตร (ดิน น้ำ ปุ๋ย แรงงาน)
2) เพื่อเกิดการเพิ่มคุณภาพการผลิตทางการเกษตร (พืชผักปลอดสารพิษ ผลไม้
ปลอดสารพิษ เนื้อสัตว์ปลอดภัย)

3) เพื่อให้เกิดการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร (พืชผัก ผลไม้ และเนื้อสัตว์)

3. ผู้ที่คาดว่าจะใช้ประโยชน์ (USER)

เกษตรกรผู้ปลูกพืช กลุ่มผักปลอดสาร กลุ่มเลี้ยงโคขุน กลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรอื่น ๆ

3.2.1.3 การพัฒนาการแปรรูปและการเพิ่มมูลค่าอาหารปลอดภัย (ของกิน ของใช้ ของ
ฝาก)

1. ประเด็นการวิจัย

1) การพัฒนาเมนูอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์
2) แนวทางการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อาหารท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์
3) แนวทางการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อาหาร (จากพืช ผัก ผลไม้และเนื้อสัตว์ ที่มีความ
หลากหลาย) ให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวทางกีฬาในจังหวัดบุรีรัมย์

4) การแปรรูปผลิตภัณฑ์จาก (ผลไม้ พืชผัก เนื้อสัตว์) ให้มีความหลากหลายรสชาติ
มีคุณค่าทางโภชนาการ และมีคุณภาพปลอดภัย

5) การจัดทำบรรจุภัณฑ์ (ชั้นที่ 1 - 3) ที่สื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์หรือมีประวัติ
ความเป็นมาและความสำคัญของอาหาร

6) อื่น ๆ (ที่เป็นไปตามเป้าหมายของกรอบการวิจัย)

2. เป้าหมาย

1) การพัฒนาเมนูอาหารที่เป็นเอกลักษณ์และหลากหลายเพิ่มขึ้น
2) การเพิ่มปริมาณ หรือเพิ่มมูลค่า ผลิตภัณฑ์และด้านอาหาร ทางเกษตร เพื่อ
รองรับนักท่องเที่ยวทางกีฬา (เมนูอาหารจากพืชผัก ผลไม้และเนื้อสัตว์ที่หลากหลายมีคุณภาพดีขึ้น)

3) การแปรรูปผลิตภัณฑ์ผลไม้ พืชผัก เนื้อสัตว์ ให้มีความหลากหลาย มีคุณค่าทาง
โภชนาการ มีคุณภาพและปลอดภัยเพิ่มขึ้น

4) การจัดทำบรรจุภัณฑ์ทุกประเภทที่เป็นเอกลักษณ์หรือมีประวัติความเป็นมาหรือ
ความสำคัญของอาหารพื้นถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มขึ้น

3. ผู้ที่คาดว่าจะใช้ประโยชน์ (USER)

กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าอาหารในจังหวัดบุรีรัมย์กลุ่มผู้ผลิต OTOP ในจังหวัด กลุ่มแปรรูปฯ

3.2.1.4 การเข้าถึงสินค้าและระบบการจัดจำหน่ายสินค้าอาหารปลอดภัย (สะดวก รวดเร็ว)

1. ประเด็นการวิจัย

1) แนวทางพัฒนาที่ตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรครบวงจรเพื่อเพิ่มแหล่งจำหน่ายอาหารและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรให้สะดวกเพิ่มขึ้น (ที่ตั้งแหล่งอาหารเหมาะสม การเพิ่มเมนูอาหาร การเพิ่มร้านอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ ศูนย์รวมสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน)

2) การบริหารจัดการตลาดกลางสินค้าเกษตรครบวงจรเพื่อเพิ่มแหล่งจำหน่ายอาหารและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ (ที่ตั้งแหล่งอาหารเหมาะสม การเพิ่มเมนูอาหาร การเพิ่มร้านอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ ศูนย์รวมสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน)

3) แนวทางกระจายอาหารไปยังผู้บริโภคด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม

4) การบริหารจัดการสินค้าเกษตรไปยังร้านค้าทุกระดับอย่างปลอดภัยและรวดเร็ว

5) การเพิ่มจุดบริการสินค้าเกษตรเพื่อสร้างความปลอดภัยและรวดเร็วในการเข้าถึง

6) อื่น ๆ (ที่เป็นไปตามเป้าหมายของกรอบการวิจัย)

2. เป้าหมาย

1) เพื่อให้เกิดแหล่งจำหน่ายอาหารและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรสะดวกเพิ่มขึ้น

2) เพื่อให้เกิดการเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้ารูปแบบใหม่

3) เพื่อให้เกิดการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและการจัดส่งที่สะดวกและรวดเร็วขึ้น

4) เพื่อให้เกิดการกระจายสินค้าเกษตรให้ครอบคลุมแหล่งจำหน่ายสินค้าทุกระดับ

5) เพื่อให้เกิดการกระจายสินค้าเกษตรไปยังกลุ่มผู้บริโภคทุกระดับ

6) เพื่อให้เกิดการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร (พืชผัก ผลไม้ และ เนื้อสัตว์)

3. ผู้ที่คาดว่าจะใช้ประโยชน์ (USER)

กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าอาหารในจังหวัดบุรีรัมย์หน่วยงานราชการในจังหวัดบุรีรัมย์ เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตร นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้บริโภคอื่น ๆ

2) ชุดโครงการวิจัยหรือโครงการวิจัยเป็นโครงการที่เน้นการดำเนินงานบนแนวคิด และหลักการวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่ของสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

3) ชุดโครงการวิจัยหรือโครงการวิจัยต้องมีลักษณะการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานที่ต้องการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย โดยให้ผู้ที่ต้องการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยร่วมโครงการอยู่ด้วย

4) ชุดโครงการวิจัยหรือโครงการวิจัยต้องมีลักษณะการทำงานร่วมกันกับบุคลากรในพื้นที่วิจัย อย่างน้อย 1 คน (ซึ่งต้องเป็น Key Man) หรือแกนนำหลักในประเด็นนั้นมาร่วมดำเนินงานวิจัย

5) ชุดโครงการวิจัยหรือโครงการวิจัยต้องมีที่ปรึกษาโครงการ (พี่เลี้ยง) ซึ่งต้องร่วมดำเนินงานตั้งแต่เริ่มพัฒนาโครงการไปจนกระทั่งสิ้นสุดโครงการอย่างน้อย 2 คน

ทั้งนี้ ชุดโครงการ/โครงการที่นำเสนอต้องเป็นการดำเนินการที่ไม่ซ้ำซ้อนกับโครงการของหน่วยงานอื่นๆ ที่ดำเนินการในพื้นที่ แต่สามารถดำเนินงานแบบบูรณาการร่วมกันได้ โดยมีเอกสารหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน

2. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ ไม่เกิน 12 เดือน

3. คุณสมบัติผู้ขอรับทุน

1) เป็นอาจารย์หรือบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2) ไม่เคยเป็นผู้ถูกระงับโครงการวิจัยจากแหล่งทุนต่างๆ อันเนื่องจากละทิ้งโครงการ

3) ผู้ขอรับทุนต้องไม่เป็นผู้ติดค้างการส่งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์กับหน่วยงานต่างๆ ของจังหวัดบุรีรัมย์ หรือมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หรือสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

4. งบประมาณโครงการ สนับสนุนโครงการละไม่เกิน 250,000 บาท

5. เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการ

1) ความครบถ้วนของข้อเสนอโครงการตามกรอบการประกาศรับข้อเสนอโครงการ

2) เป้าหมายชัดเจน สอดคล้องกับความมุ่งหมายของกรอบวิจัยแต่ละด้าน ขอบเขตเนื้อหาพร้อมแผนงาน ผลผลิต ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดมีความชัดเจน วัดผลการเปลี่ยนแปลงได้จริง

3) มีทุนการดำเนินงานเดิมในการทำงานวิจัยเพื่อพัฒนา การพัฒนาสังคม พื้นที่และชุมชนท้องถิ่นและ/หรือนโยบายในการขับเคลื่อนการทำงานลักษณะนี้ (จะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ)

4) กระบวนการพิจารณาทุนดังกล่าวมหาวิทยาลัยจะดำเนินการแต่งตั้งกรรมการชุดหนึ่งขึ้นมาพิจารณาข้อเสนอโครงการ ตลอดจนกำกับติดตามงานไปจนถึงสิ้นสุดโครงการ (การนำผลงานไปใช้ประโยชน์)

5) มหาวิทยาลัยจะดำเนินการแต่งตั้งที่ปรึกษาโครงการ (พี่เลี้ยง) ตามที่แต่ละโครงการเสนอมาโครงการละ 2 ท่าน เพื่อเข้าร่วมกระบวนการพิจารณาข้อเสนอโครงการ ตลอดจนกำกับติดตามงานไปจนถึงสิ้นสุดโครงการ (การนำผลงานไปใช้ประโยชน์) ร่วมกับกรรมการหลัก

6) แบบฟอร์มการเขียนชุดโครงการ/โครงการวิจัย ให้นักวิจัยยึดตามหัวข้อและแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมประกาศนี้เท่านั้น

6. รายละเอียดการส่งข้อเสนอโครงการ (Full proposal)

- 1) ชื่อโครงการ/หัวข้อการวิจัย (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
- 2) ชื่อ - นามสกุล หัวหน้าโครงการและทีมงาน (พร้อมแบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบด้วย) พร้อมลงนาม
- 3) ระบุชื่อ - นามสกุล ที่ปรึกษาโครงการ พร้อมเบอร์โทรและที่อยู่ติดต่อได้สะดวก พร้อมลงนาม
- 4) ระบุชื่อ องค์กรหรือหน่วยงานหรือกลุ่มคนที่ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยนี้ พร้อมลงนาม
- 5) สถานที่ติดต่อทางจดหมาย โทรศัพท์ โทรสาร และ E-mail address
- 6) ที่มา/ความสำคัญของปัญหาการวิจัย ประกอบด้วย
 - ข้อวิเคราะห์โจทย์ปัญหาความต้องการของพื้นที่ (Situation Review)
 - ทวนเดิมของคณะผู้วิจัยในการทำงานร่วมกับหน่วยงาน/ภาคในพื้นที่ และความพร้อมของ
 - คณะผู้วิจัยที่เชื่อมโยงกับการตอบโจทย์ของพื้นที่ ที่เลือก
- 7) ทบทวนวรรณกรรม (แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง)
- 8) กรอบแนวคิดการวิจัย/ทฤษฎีที่ใช้พัฒนารอบแนวคิด
- 9) คำถามการวิจัย
- 10) วัตถุประสงค์การวิจัย
- 11) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 12) ระเบียบวิธีวิจัย/ทฤษฎีที่ใช้เป็นแนวทางการดำเนินงาน
- 13) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับพร้อมระบุตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรม
- 14) งบประมาณโครงการ (แยกตามรายการกิจกรรมโดยนำเสนอเป็นตารางให้รายละเอียดครบถ้วน)
- 15) ประวัติคณะวิจัย การศึกษา การทำงาน ประสบการณ์ในการวิจัยและผลงานวิชาการ
- 16) ประวัติที่ปรึกษางานวิจัย (พี่เลี้ยง) อย่างน้อย 2 ท่าน

3.2.3 รับข้อเสนอโครงการ

มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการเปิดรับข้อเสนอโครงการจากนักวิจัยได้ดำเนินการคัดแยกตามกรอบประเด็นทั้ง 4 กรอบประเด็นซึ่งมีทั้งหมด 27 โครงการ ดังนี้

กรอบประเด็นที่ 1 การพัฒนาเครือข่ายฐานข้อมูลเกษตรปลอดภัยและอาหารปลอดภัย มีทั้งหมด 7 โครงการ ดังนี้

ตารางที่ 3.3 รายชื่อโครงการวิจัย กรอบประเด็นวิจัยที่ 1

ลำดับ	นักวิจัย	สังกัด/คณะ	ชื่อเรื่อง
1	อาจารย์วิริญช์ญ์ สี่ออก อาจารย์ ดร.สุพัทธา แดงทับทิม	คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์	การวิเคราะห์และจัดทำฐานข้อมูลดินในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อใช้ในการปรับปรุงบำรุงดินที่ใช้ในการเกษตร
2	ผศ.สายใจ ทันการ อาจารย์ปิติวรรณ ฝ่ายโคกสูง	คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ	การสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการสินค้าเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์เพื่อรองรับการสื่อสารสองทาง
3	อาจารย์อนงค์ ทองเรือง อาจารย์คราวุฒิ จันบัวลา อาจารย์ภักคิษา อภิศุกรกรกุล ผศ.ทศพร แก้วขวัญไกร	คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ	การบูรณาการระบบสารสนเทศสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยววิถีพาจังหวัดบุรีรัมย์
4	อาจารย์ ดร.สุขสรรค์ ชูบุญ อาจารย์ ดร. สุภาพร ปาโมกษ์	คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์	ความหลากหลายทางชีวภาพของทรัพยากรอาหารในอ่างเก็บน้ำห้วยตลาด บนฐานการพัฒนาและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
5	อาจารย์ชูศักดิ์ ยาทองไชย ผศ.วิไลรัตน์ ยาทองไชย อาจารย์นพพล เขาวนกุล	คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์	การพัฒนาแบบสารสนเทศแบบมีส่วนร่วมเพื่อการสนับสนุนการวางแผนการผลิตเกษตรปลอดภัยในโครงการสืบสารเกษตรทฤษฎีใหม่ถวายเป็นหลวง
6	ผศ.สุธีรา สุนทรารักษ์	คณะวิทยาศาสตร์	การสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพหัตถ์พื้นบ้านที่รับประทานได้ ในเขตพื้นที่วนอุทยานภูเขไฟระโดง ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ประจำปี 2560
7	ผศ.ปัญญา เจริญพจน์	คณะเทคโนโลยีการเกษตร	การพัฒนาศักยภาพมัคคุเทศก์ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน ในพื้นที่ตำบลพรสำราญ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

กรอบประเด็นที่ 2 การผลิตอาหารปลอดภัย (การเพิ่มปริมาณ คุณภาพ คุณค่า ความเพียงพอ)
มีทั้งหมด 6 โครงการดังนี้

ตารางที่ 3.4 รายชื่อโครงการวิจัย กรอบประเด็นวิจัยที่ 2

ลำดับ	นักวิจัย	สังกัด/คณะ	ชื่อเรื่อง
1	อาจารย์แก้วมณี อุทัยรัมย์ อาจารย์ผกามาศ มุลวันดี อาจารย์สายฝน อุไร	คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ	การวิเคราะห์ต้นทุนเพื่อเพิ่มผลผลิต กลุ่มผู้ปลูกแตงโมปลอดสารพิษของ แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านโคก เมือง ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคน ชัย จังหวัดบุรีรัมย์
2	รศ.ดร. อาลัย จันทร์พานิชย์ อาจารย์ สมคิด สาลี นางจิรฐิพร นวนสาย	คณะมนุษยศาสตร์ ฯ คณะมนุษยศาสตร์ ฯ โรงเรียนสาธิตราชภัฏบุรีรัมย์	พฤติกรรมการท่องเที่ยวและความ ต้องการของนักท่องเที่ยวในจังหวัด บุรีรัมย์
3	อาจารย์รัตนา เพ็งเพราะ อาจารย์ ดร.สันธยา บุญรุ่ง อาจารย์ศรัณย์ จำรัสธนสาร อาจารย์ ดร.สรวิธ แก้วศรี นางสาวปณิธร กุศลกรรมบถ	คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	การส่งเสริมการเพาะเลี้ยงเห็ด Milky (<i>Calocybe indica</i>) เพื่อเพิ่มผลผลิต ทางการเกษตรในเขตชุมชนจังหวัด บุรีรัมย์ รองรับการท่องเที่ยวเชิง เกษตรกรรม
4	อาจารย์ ดร.สุภาพร ปาโมกษ์ อาจารย์ ดร.สุขสรรค์ ชูบุญ	คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์	การจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนเพื่อการผลิต สินค้าทางการเกษตร ตาม ยุทธศาสตร์การพัฒนายั่งยืน ของจังหวัดบุรีรัมย์
5	อาจารย์สมยศ โสมอินทร์	คณะมนุษยศาสตร์ฯ	รูปแบบการบริหารจัดการตลาดของ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเมล็ดพันธุ์ข้าว เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากที่ เข้มแข็งของชุมชนบ้านบันถนน
6	อาจารย์อุกฤษฏ์ นาจำปา	คณะวิทยาศาสตร์	การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตปุ๋ย อินทรีย์อัดเม็ดสู่ชุมชนหมู่บ้านสวาย เจริญอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดบุรีรัมย์

กรอบประเด็นที่ 3 การพัฒนาการแปรรูปและการเพิ่มมูลค่าอาหารปลอดภัย (ของกิน ของใช้ ของฝาก) มีทั้งหมด 10 โครงการดังนี้

ตารางที่ 3.5 รายชื่อโครงการวิจัย กรอบประเด็นวิจัยที่ 3

ลำดับ	นักวิจัย	สังกัด/คณะ	ชื่อเรื่อง
1	อาจารย์อุทิศ ทาหอม อาจารย์สำราญ ฐระตา นายเคนศ วงษา อาจารย์ชูลิพร บึงทอง	คณะมนุษยศาสตร์ฯ คณะมนุษยศาสตร์ฯ กระทรวงสาธารณสุขคณะ วิทยาศาสตร์	รูปแบบการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อาหารพื้นถิ่น "ตำเปียงทรงเครื่อง" เพื่อสร้างความเข้มแข็งของ เศรษฐกิจชุมชน บ้านเสม็ด ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์
2	อาจารย์เทพอัปสร แสนสุข ผศ.สุธีรา สุนทรารักษ์	คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์	การพัฒนาผลิตภัณฑ์สบู่อิงเชื้อแบคทีเรียก่อโรคทางผิวหนังจากสารสกัด เห็ดพื้นบ้านที่พบในเขตพื้นที่วนอุทยานภูเขาไฟกระโดง ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
3	อาจารย์ผกามาศ มุลวันดี อาจารย์ธัญรศม์ ยุทธสารเสนีย์ อาจารย์ทิพย์สุดา ทาสีดำ อาจารย์จตุพัฒน์ สมบัติโต	คณะวิทยาการจัดการ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาศาสตร์	การสร้างมูลค่าเพิ่มวัตถุดิบเหลือใช้ทาง การเกษตรกลุ่มผู้ปลูกแตงโมปลอดสารพิษของแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน บ้านโคกเมือง ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
4	อาจารย์ ดร.วรวัฒน์ พรหมเด่น	คณะครุศาสตร์	การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารสุขภาพเพื่อเพิ่มมูลค่าจากหม่อนสายพันธุ์บุรีรัมย์ 60 และสมุนไพรในจังหวัดบุรีรัมย์
5	อาจารย์จตุพร จันทารัมย์ อาจารย์กิตติกร ฮวดศรี อาจารย์ชนินาถ ทิพย์อักษร	คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ	ภูมิปัญญาในการบริหารจัดการพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารและบรรจุภัณฑ์ บ้านกลันทา อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
6	อาจารย์ภคณิศา อภิศรกรกุล นางณิชาภา ยายรัมย์	คณะวิทยาการจัดการ นักวิจัยอิสระ	การเพิ่มมูลค่าข้าวแต่นเพื่อสุขภาพ กรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชนข้าวแต่นด้านทิพย์ อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์
7	ผศ.สายใจ ทันการ อาจารย์อนงค์ ทองเรือง	คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ	การพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่าของแหล่งผลิตและแหล่งจำหน่ายเกษตรปลอดสารและอาหารปลอดสารพิษในจังหวัดบุรีรัมย์ : กรณีศึกษาศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอีโต้้น้อย ตำบลโคกล่าม อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ 3.5 รายชื่อโครงการวิจัย กรอบประเด็นวิจัยที่ 3 (ต่อ)

ลำดับ	นักวิจัย	สังกัด/คณะ	ชื่อเรื่อง
8	อาจารย์ธัญรัตน์ ยุทธสารเสนีย์	คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	การพัฒนาผลิตภัณฑ์แต่งโมลูกเล็กเพื่อประโยชน์เชิงพาณิชย์และรองรับการท่องเที่ยวของชุมชนโคกเมือง ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัยจังหวัดบุรีรัมย์
9	อาจารย์ดิเรกต์น์ คิมกระโทก อาจารย์พลอยไพลิน ศรีวิเศษ อาจารย์ชุลีกานต์ สายเนตร	คณะมนุษยศาสตร์ ฯ คณะมนุษยศาสตร์ ฯ คณะวิทยาศาสตร์	การพัฒนาเมนูอาหารท้องถิ่นบ้านสวน ตำบลสวน อำเภอ ห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์
10	อาจารย์ภัทรพงศ์ ขำคม อาจารย์รัตนภรณ์ สมฤทธิ์ อาจารย์สินีนาฏ รามฤทธิ์ อาจารย์วัลลภ หอมระหัด	คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเทคโนโลยี อุตสาหกรรม	การแปรรูปแก่งตะวันอบแห้งด้วยเครื่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ร่วมกับชุดแลกเปลี่ยนความร้อนแบบสั่นรอบที่ติดตั้งระบบฮีตเตอร์แบบครีป ที่ใช้กับผลิตภัณฑ์แก่งตะวันสายพันธุ์KKU AC 008 222 ต.ลุมพิก อ.เมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวทางกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์

กรอบประเด็นที่ 4 การเข้าถึงสินค้าและระบบการจัดจำหน่ายสินค้าอาหารปลอดภัย (สะดวก รวดเร็ว) มีทั้งหมด 2 โครงการดังนี้

ตารางที่ 3.6 รายชื่อโครงการวิจัย กรอบประเด็นวิจัยที่ 4

ลำดับ	นักวิจัย	สังกัด/คณะ	ชื่อเรื่อง
1	อาจารย์นิธิโรจน์ ศุภกฤษสุวรรณกุล อาจารย์รัชนิกร บวรชาติ	คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ	การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาระบบการทำธุรกิจ Ecommerce เชิงพาณิชย์เพื่อขยายช่องทางการตลาดของผู้ผลิตสินค้าประเภทอาหารรองรับการท่องเที่ยวทางกีฬาในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2	อาจารย์ ดร.พิพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์ อาจารย์ปิติวรรณ ฝ่ายโคกสูง	คณะวิทยาการจัดการ	ระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์สถานประกอบการอาหารปลอดภัยในเขตอำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์

3.2.4 จัดเวที Review ประเด็นสถานการณ์ในจังหวัดบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ เครือข่ายร่วมมือในจังหวัดบุรีรัมย์จัดกิจกรรม การปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์ภายใต้การสนับสนุนของโครงการท้าทายไทย ในวันพุธ ที่ 5 เมษายน 2560 ณ ห้องประชุมขวัญข้าว ชั้น 2 อาคารสิริวิทยา (อาคาร 20) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีรายละเอียดดังนี้

1. ชี้แจงความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการ “การปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์” โดย อาจารย์พิสมัย ประ찬ันท์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนานวัตกรรมท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ภาพที่ 3.2 อาจารย์พิสมัย ประ찬ันท์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนานวัตกรรมท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ชี้แจงความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการ

2. เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการพิจารณาโครงการ “การปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์” โดยการแบ่งกลุ่ม 4 กลุ่ม ตามกรอบประเด็นวิทยาการโดย

- ดร.ปรีชา อุตระกุล (ผู้ทรงคุณวุฒิ สกว.)
- อาจารย์พิสมัย ประ찬ันท์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนา
ท้องถิ่น
- อาจารย์ ดร.เชาวลิต สิมสวย ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

ภาพที่ 3.3 ดร.ปรีชา อุตระกุล (ผู้ทรงคุณวุฒิ สกว.) บรรยายถึงการเขียนโครงการวิจัยเพื่อให้ได้ซึ่งประโยชน์อันสูงสุด

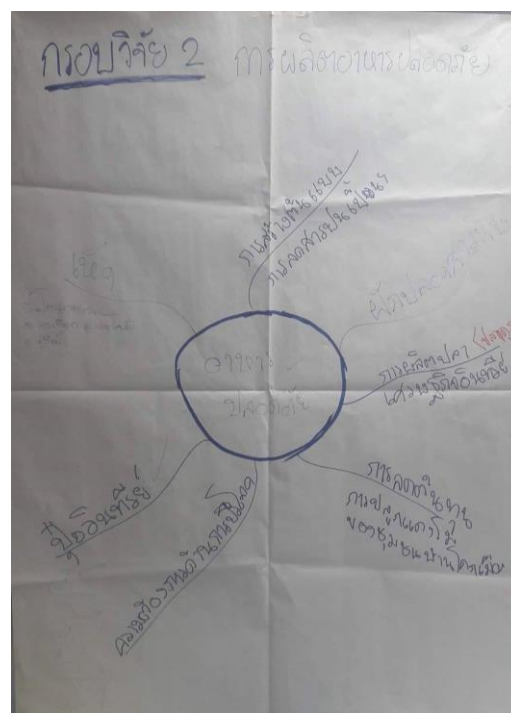
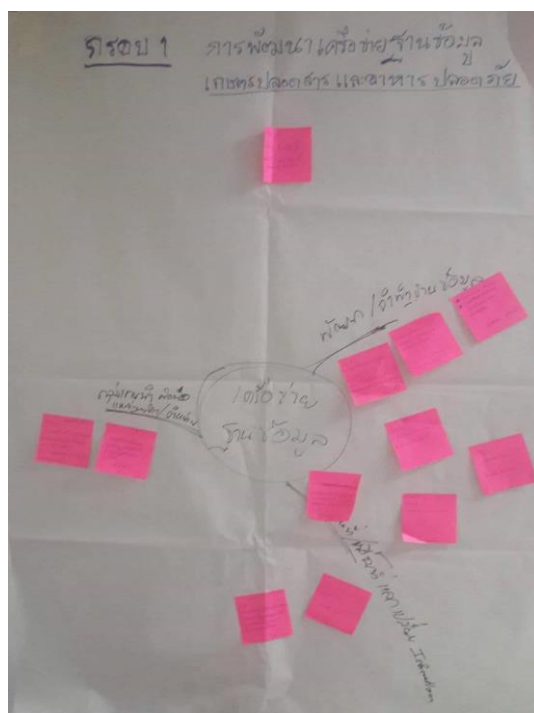
ภาพที่ 3.4 อาจารย์บัญชา นวลสาย บรรยายเนื้อหากรอบประเด็นที่ 2 เรื่องการผลิตอาหารปลอดภัย เพื่อให้นักวิจัยได้ทราบถึงกรอบประเด็นวิจัยโครงการ

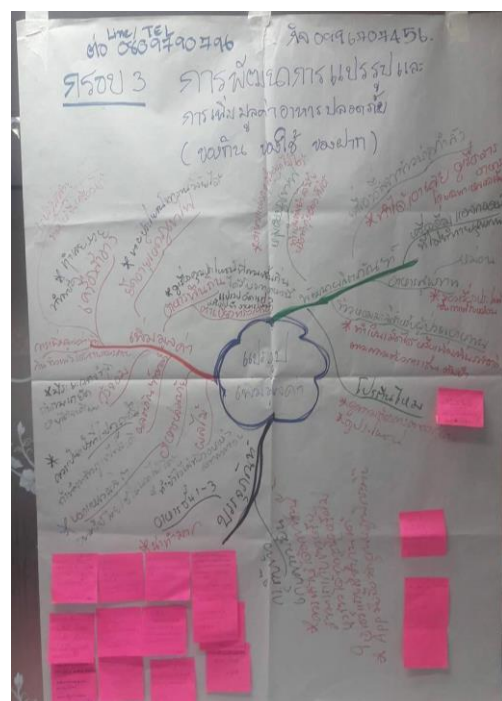
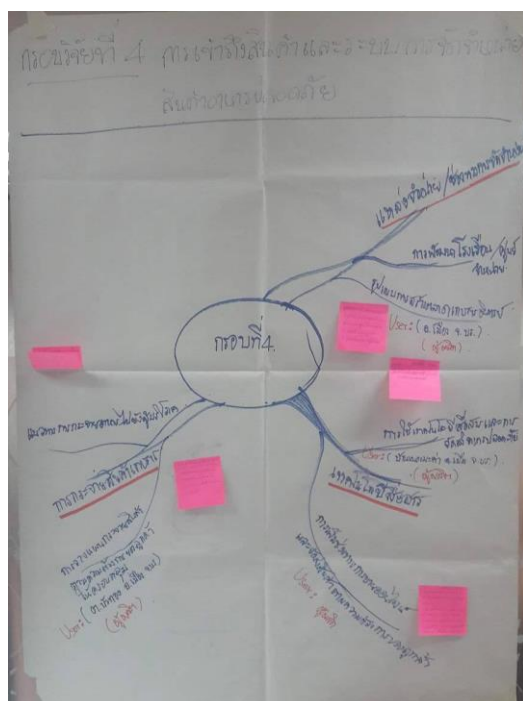
ภาพที่ 3.5 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารินี ม้าแก้ว ร่วมกับวิทยากรบรรยายถึงเนื้อหาในกรอบประเด็นที่ 3 การพัฒนาการแปรรูปอาหารปลอดภัย และเปิดโอกาสให้นักวิจัยได้ซักถามข้อสงสัย

ภาพที่ 3.6 อาจารย์ ดร.เขาวลิต สิมสวย ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา บรรยายเรื่องกระบวนการเขียนโครงการวิจัยให้ตรงตามกรอบประเด็นทั้ง 4 กรอบ

ภาพที่ 3.7 แผนภาพแสดงเนื้อหาและข้อคิดเห็นจากนักวิจัยในประเด็นกรอบวิจัยที่ 1 และ 2

ภาพที่ 3.8 แผนภาพแสดงเนื้อหาและข้อคิดเห็นจากนักวิจัยในประเด็นกรอบวิจัยที่ 3 และ 4

3.2.5 เวทีวิพากษ์โครงการการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ได้กำหนดจัดกิจกรรมเวทีนำเสนอโครงการวิจัยภายใต้โครงการการปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์ในวันที่ 23 เมษายน 2560 ณ ห้องประชุมสถาบันวิจัยและพัฒนา เพื่อให้แก่นักวิจัยที่ส่งข้อเสนอโครงการวิจัยทั้ง 27 โครงการได้นำเสนอโครงการวิจัยต่อผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ก่อนจะดำเนินการพิจารณาคัดเลือกโครงการวิจัยในวันที่ 26 และ 27 เมษายน 2560 สามารถสรุปกิจกรรมได้ดังนี้

โครงการที่ 1 ระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์สถานประกอบการอาหารปลอดภัยในเขตอำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์ (กรอบวิจัยที่ 4) โดยอาจารย์ ดร.รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์ และผู้ทรงคุณวุฒิได้วิพากษ์ไว้ว่า เป็นโครงการที่น่าสนใจโดยสังเกตจากการทำงานของกลุ่มผู้ใช้หลายกลุ่ม นอกเหนือจากกลุ่มที่เขียนโดยมีประเด็นคำถามของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวจะตั้งคำถามอยู่ 2 ประเด็นคือ ข้อแรกไม่มีข้อมูลอาหารปลอดภัยในโลกอินเทอร์เน็ต อย่างที่สอง คือ เพราะเหตุใดจึงต้องทำงานวิจัยชิ้นนี้งานวิจัยที่ทำเป็นงานวิจัยหรือไม่ นักวิจัยยังสับสนระหว่างงานวิจัยและการบริการวิชาการ ควรมีการสร้างกระบวนการความรู้ ต้องมีกระบวนการเชิงปฏิบัติการ อธิบายความเป็นมาของปัญหาและเนื้อหาของงานวิจัยให้ชัดเจน

ภาพที่ 3.9 ดร.ปรีชา อูยตระกุล (ผู้ทรงคุณวุฒิ สกว.) กล่าวถึงที่มาและความสำคัญของโครงการทำหยาไทยและให้ข้อเสนอแนะนักวิจัยเพื่อนำไปโครงการวิจัย

ภาพที่ 3.10 นักวิจัยนำเสนอโครงการวิจัย

ภาพที่ 3.11 ภาพบรรยากาศเวทีวิพากษ์โครงการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

3.2.6 กระบวนการพิจารณาโครงการ

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จัดเวทีกระบวนการพิจารณาโครงการ “การปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์” ภายใต้การสนับสนุนโครงการทำทายไทย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ เครือข่ายความร่วมมือในจังหวัดบุรีรัมย์ขึ้นในวันที่ 25-26 เมษายน 2560 ณ ห้องประชุมพุทธรักษา ชั้น 3 อาคารเฉลิมพระเกียรติ 50 พรรษา มหาวชิราลงกรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.2.6.1ชี้แจงความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการ “การปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์” โดย อาจารย์พิสมัย ประชนันท์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนานวัตกรรมท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

3.2.6.2 เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการพิจารณาโครงการ (ช่วงที่ 1) “การปรับตัวด้านการเกษตร เพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์” วิทยากรโดย

- ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- ดร.ปรีชา อุตระกุล (ผู้ทรงคุณวุฒิ สกว.)
- คุณเบญจมาศ ตีระมาศวณิช (ผู้ทรงคุณวุฒิ สกว.)

3.2.6.3 เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการพิจารณาโครงการ (ช่วงที่ 2) “การปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์” วิทยากรโดย

- ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- ดร.ปรีชา อุตระกุล (ผู้ทรงคุณวุฒิ สกว.)
- คุณเบญจมาศ ตีระมาศวณิช (ผู้ทรงคุณวุฒิ สกว.)

3.2.6.4 เวทีสรุป กระบวนการพิจารณาโครงการ โดย อาจารย์ ดร.เชาวลิต สิมสวย ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

ภาพที่ 3.12 รองศาสตราจารย์มาลิณี จุโฑปะมา รักษาการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์กล่าวเปิดงานเวทีกระบวนการพิจารณาโครงการการปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์

ภาพที่ 3.13 นักวิจัยนำเสนอโครงการวิจัยต่อผู้ทรงคุณวุฒิ

3.2.7 การดำเนินการคัดเลือกโครงการวิจัย

สถาบันวิจัยและพัฒนาได้ดำเนินการคัดเลือกโครงการวิจัยโดยมีการเวทีกระบวนการพิจารณาโครงการ“การปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์” ภายใต้การสนับสนุนโครงการทำทายไทย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ เครือข่ายความร่วมมือในจังหวัดบุรีรัมย์ทั้งหมด 4 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 เวทีการพัฒนาโครงการ จัดที่คณะเทคโนโลยีการเกษตร ครั้งที่ 2 จัดขึ้นที่ห้องประชุมสถาบันวิจัยและพัฒนาชั้น 5 อาคาร 15 ชั้น ครั้งที่ 3 จัดขึ้นที่ห้องประชุมชั้น 3 อาคาร 15 ชั้น และครั้งที่ 4 จัดขึ้นที่ห้องประชุมสถาบันวิจัยและพัฒนาชั้น 5 อาคาร 15 ชั้น(ภาพรายละเอียดภาคผนวก) ทำให้เกิดโครงการและนำไปสู่การเซ็นสัญญาทั้งหมด 17 โครงการเพื่อดำเนินโครงการดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.6 รายชื่อโครงการที่ผ่านการคัดเลือกการพิจารณาภายใต้โครงการ“การปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์”

เลขที่สัญญา	ชื่อผู้ได้รับจัดสรร	ชื่อโครงการวิจัย	กรอบวิจัยที่	จำนวนเงินจัดสรร
RDG/BRU-001	อาจารย์วิริญรัชญ์ สือออก อาจารย์ ดร.สุพัทธา แดงทับทิม	การวิเคราะห์และจัดทำฐานข้อมูลดินภูเขาไฟ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อใช้ในการเกษตร	1	180,000
RDG/BRU-002	อาจารย์อนงค์ ทองเรือง อาจารย์ศราวุฒิ จันบัวลา อาจารย์ภักดิษา อภิศุภกรกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร แก้วขวัญไกร อาจารย์คณางค์ ช่อชู	การบูรณาการระบบสารสนเทศสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์	1	200,000
RDG/BRU-003	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สายใจ ทั้นการ อาจารย์อนงค์ ทองเรือง อาจารย์ปิติวรรณ ฝ่ายโคกสูง	การพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการสินค้าเกษตรปลอดภัยในจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยระบบการสื่อสารสองทางเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์	1	180,000
RDG/BRU-004	อาจารย์ ดร.ผดุงชาติ ยิงดี อาจารย์สมคิด สาลี นางจิรจิพร นวนสาย	พฤติกรรมการท่องเที่ยวและความต้องการอาหารปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์	2	180,000
RDG/BRU-005	อาจารย์รัตนา เพ็งเพระ อาจารย์ ดร.สันธยา บุญรุ่ง อาจารย์ศรัณย์ จำรัสธนสาร อาจารย์ ดร.สรารุช แก้วศรี นางสาวปณัฏฐ์ กุศลกรรมบถ	การส่งเสริมการเพาะเลี้ยงเห็ด Milky (<i>Calocybe indica</i>) เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในเขตชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม	2	200,000
RDG/BRU-006	อาจารย์จตุพร จันทารัมย์ อาจารย์กิตติกร ฮวดศรี อาจารย์ชนินาถ ทิพย์อักษร อาจารย์ภักดิษา อภิศุภกรกุล อาจารย์อนงค์ ทองเรือง	การศึกษาภาพรวมธุรกิจของฝากในจังหวัดบุรีรัมย์	2	180,000
RDG/BRU-007	อาจารย์เทพอัปสร แสนสุข ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุธีรา สุนทรารักษ์	การพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรยับยั้งเชื้อแบคทีเรียก่อโรคทางผิวหนังจากสารสกัดของผลต้นแปะ (<i>Vitex canescens</i> Kurz.) ที่พบในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ สำหรับ เป็นสินค้าของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยว	3	180,000

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

เลขที่สัญญา	ชื่อผู้ได้รับจัดสรร	ชื่อโครงการวิจัย	กรอบ วิจัยที่	จำนวนเงิน จัดสรร
RDG/BRU-008	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวุฒิ พรหมเด่น อาจารย์ ดร. อรุณรัตน์ แสงศิลา อาจารย์ ดร.เทพพร โลมารักษ์ อาจารย์อารยา มุสิกกา	โครงการหลัก การพัฒนาผลิตภัณฑ์ แปรรูปอาหารสุภาพเพื่อเพิ่มมูลค่า จากหม่อน สายพันธุ์บุรีรัมย์ 60 และสมุนไพรร ใน จังหวัดบุรีรัมย์	3	360,000
		โครงการย่อยที่ 1 การศึกษา องค์ประกอบพฤกษเคมีและฤทธิ์ทาง ชีวภาพของหม่อนสายพันธุ์บุรีรัมย์ 60 และพืชสมุนไพร เพื่อคัดเลือก เป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตภัณฑ์อาหาร สุภาพ		
		โครงการย่อยที่ 2 การพัฒนา ผลิตภัณฑ์และแปรรูปอาหารสุภาพ ด้วยเทคนิคโมเลคิวลาร์แกสโครโมมี จากผลหม่อนสายพันธุ์บุรีรัมย์ 60		
RDG/BRU-009	อาจารย์อุทิศ ทาหอม อาจารย์สำราญ ชูระตา อาจารย์ชูลีพร บึงทอง นายคนศ วงษา	รูปแบบการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ อาหารพื้นถิ่น "ตำเปียงทรงเครื่อง" เพื่อสร้างความเข้มแข็งของ เศรษฐกิจชุมชนบ้านเสม็ด ตำบล หนองเต็ง อำเภอกะสัง จังหวัด บุรีรัมย์	3	200,000
RDG/BRU-010	อาจารย์ธิดารัตน์ คิมกระโทก อาจารย์พลอยไพลิน ศรีวิเศษ อาจารย์ชูลีกานต์ สายเนตร	การพัฒนาตำรับอาหารท้องถิ่นบ้าน สนวน ตำบลสนวน อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์เพื่อรองรับเมือง ท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์	3	200,000
RDG/BRU-011	อาจารย์ ดร.รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์ อาจารย์ปิติวรรณ ฝ่ายโคกสูง	ระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการอาหารปลอดภัย ในเขต อำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์	4	180,000
RDG/BRU-012	อาจารย์ชูศักดิ์ ยาทองไชย ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิไลรัตน์ ยาทอง ไชย อาจารย์นพพล เขาวนกุล	การพัฒนาระบบสารสนเทศแบบมี ส่วนร่วมเพื่อการสนับสนุนการวาง แผนการผลิตเกษตรปลอดภัยใน โครงการสืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายเป็นหลวง ตำบลหนองเต็ง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์	4	200,000

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

เลขที่สัญญา	ชื่อผู้ได้รับจัดสรร	ชื่อโครงการวิจัย	กรอบวิจัยที่	จำนวนเงินจัดสรร
RDG/BRU-013	อาจารย์ธัญรัตน์ ยุทธสารเสนีย์ อาจารย์แก้วมณี อุทัยรัมย์ อาจารย์ทิพย์สุตา ทาสีคำ อาจารย์ผกามาศ มุลวันดี อาจารย์สินีนาง งามฤทธิ์ อาจารย์สายฝน อุไร อาจารย์จตุพัฒน์ สมบัติโต	<u>โครงการหลัก</u> การพัฒนาผลิตภัณฑ์แต่งโมชุมชนโคกเมือง ตำบลจรเข้มาก อำเภอ ประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์	3	300,000
		<u>โครงการย่อยที่ 1</u> การเพิ่มผลผลิตกลุ่มผู้ปลูกแต่งโมชุมชนบ้านโคกเมือง ตำบล จรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์		
		<u>โครงการย่อยที่ 2</u> การประยุกต์ใช้เปลือกแต่งโมเพิ่มมูลค่าทางการตลาดของกลุ่มผู้ปลูกแต่งโมชุมชนบ้านโคกเมือง ตำบล จรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์		
รวมทั้งสิ้น 11 โครงการกับ 2 โครงการชุด เป็นเงิน 2,740,000 บาท (สองล้านเจ็ดแสนสี่หมื่นบาทถ้วน)				2,740,000

บทที่ 4

การดำเนินงานด้านการวิจัยเพื่อตอบโจทย์ของพื้นที่และผลลัพธ์

4.1 ผลการดำเนินการโครงการวิจัยช่วงเริ่มต้นพัฒนารอบ

ชาวบุรีรัมย์ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ ภาครัฐการ ภาคเอกชน และภาคประชาชน รวมไปถึงเกษตรกรทุกกลุ่มมีความเห็นตรงกันที่จะร่วมกันส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวทางกีฬาของจังหวัดให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น จึงร่วมกันค้นหาทางออกโดยการร่วมกันระดมสมองเพื่อวางกรอบแนวทาง การปรับตัวด้านเกษตรกรรมเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาส่งเสริมจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีทิศทางที่ตรงกันคือ “การเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารปลอดภัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” สอดคล้องกับนโยบายของจังหวัดบุรีรัมย์ว่าเราจะเป็นผู้นำด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย ซึ่งจะเร่งดำเนินการให้เป็นรูปธรรมทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้ซึ่งมีกรอบการสนับสนุนทุนวิจัยในโจทย์ประเด็นวิจัยสำคัญ 4 ด้านต่อไปนี้

4.1.1 กรอบวิจัยที่ 1 การพัฒนาเครือข่ายฐานข้อมูลเกษตรปลอดภัยและอาหารปลอดภัย

เป้าหมาย

- 1) เพื่อพัฒนาและจัดทำฐานข้อมูลด้านเกษตรปลอดภัยและอาหารปลอดภัย (ดิน น้ำ ป่า สัตว์)
- 2) เพื่อให้เกิดกลุ่มแกนนำในการติดต่อสื่อสารแบบสองทางด้านการแหล่งผลิตและแหล่งจำหน่ายเกษตรปลอดภัยและอาหารปลอดภัย
- 3) เพื่อให้เกิดสถานที่หรือพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านเกษตรปลอดภัยและอาหารปลอดภัยลักษณะสองทาง

ผู้ที่คาดว่าจะใช้ประโยชน์ (USER)

หน่วยงานราชการในจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ประกอบการร้านค้าอาหารในจังหวัดบุรีรัมย์

ประเด็นวิจัย

- 1) การพัฒนาระบบจัดการฐานข้อมูลด้านเกษตรเพื่อรองรับการใช้ประโยชน์ร่วมกันทุกหน่วยงาน
- 2) การสำรวจเพื่อจัดทำฐานข้อมูลทางการเกษตรเพื่อรองรับการใช้ประโยชน์ร่วมกัน
- 3) การสร้างเครือข่ายผู้ผลิตสินค้าเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์เพื่อรองรับการสื่อสารแบบสองทาง
- 4) การสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการสินค้าเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์เพื่อรองรับการสื่อสารแบบสองทาง
- 5) การเชื่อมโยงและวางระบบฐานข้อมูลด้านการเกษตรในองค์กรเพื่อรองรับการใช้ประโยชน์ร่วมกันทุกหน่วยงาน
- 6) การพัฒนาสื่อเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่าของแหล่งผลิตและแหล่งจำหน่ายเกษตรปลอดภัยและอาหารปลอดภัยในจังหวัดบุรีรัมย์
- 7) อื่นๆ (ที่เป็นไปตามเป้าหมายของกรอบการวิจัย)

ซึ่งฐานข้อมูลด้านการเกษตร หมายถึง ชุดดินและการปรุงดิน แหล่งน้ำและปริมาณน้ำ แหล่งผลิตปุ๋ยอินทรีย์และราคาปุ๋ย แหล่งผลิตและจำหน่ายพืชผัก แหล่งผลิตและจำหน่ายผลไม้ แหล่งผลิตและจำหน่ายเนื้อสัตว์ เป็นต้น

4.1.2 กรอบวิจัยที่ 2 การผลิตอาหารปลอดภัย (การเพิ่มปริมาณ คุณภาพ คุณค่า ความเพียงพอ)

เป้าหมาย

- 1) เพื่อให้เกิดการควบคุมปัจจัยการผลิตทางการเกษตร (ดิน น้ำ ปุ๋ย แรงงาน)
- 2) เพื่อเกิดการเพิ่มคุณภาพการผลิตทางการเกษตร (พืชผักปลอดสารพิษ ผลไม้ปลอดสารพิษ เนื้อสัตว์ปลอดภัย)
- 3) เพื่อให้เกิดการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร (พืชผัก ผลไม้ และเนื้อสัตว์)

ผู้ที่คาดว่าจะใช้ประโยชน์ (USER)

เกษตรกรผู้ปลูกพืช กลุ่มผักปลอดสาร กลุ่มเลี้ยงโคนม กลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรอื่นๆ

ประเด็นการวิจัย

- 1) แนวทางการเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิตการปลูกผักปลอดสารพิษ
- 2) การขยายผลการเพาะเลี้ยงโคนมให้แพร่หลายทันต่อความต้องการของตลาด
- 3) การศึกษาความต้องการด้านการบริโภคอาหารของนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน
- 4) การจัดการความรู้ด้านอาหารพื้นถิ่นเพื่อการผลิตและจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬา
- 5) อื่นๆ (ที่เป็นไปตามเป้าหมายของกรอบการวิจัย)

4.1.3 กรอบวิจัยที่ 3 การพัฒนาการแปรรูปและการเพิ่มมูลค่าอาหารปลอดภัย (ของกิน ของใช้ ของฝาก)

เป้าหมาย

- 1) การพัฒนาเมนูอาหารที่เป็นเอกลักษณ์และหลากหลายเพิ่มขึ้น
- 2) การเพิ่มปริมาณ หรือเพิ่มมูลค่า ผลิตภัณฑ์และด้านอาหาร ทางเกษตร เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทางกีฬา (เมนูอาหารจากพืชผัก ผลไม้และเนื้อสัตว์ที่หลากหลายมีคุณภาพดีขึ้น)
- 3) การแปรรูปผลิตภัณฑ์ผลไม้ พืชผัก เนื้อสัตว์ ให้มีความหลากหลาย มีคุณค่าทางโภชนาการ มีคุณภาพและปลอดภัยเพิ่มขึ้น
- 4) การจัดทำบรรจุภัณฑ์ทุกประเภทที่เป็นเอกลักษณ์หรือมีประวัติความเป็นมาหรือความสำคัญของอาหารพื้นถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มขึ้น

ผู้ที่คาดว่าจะใช้ประโยชน์ (USER)

กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าอาหารในจังหวัดบุรีรัมย์กลุ่มผู้ผลิต OTOP ในจังหวัด กลุ่มแปรรูปฯ

ประเด็นการวิจัย

- 1) การพัฒนาเมนูอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์
- 2) แนวทางการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อาหารท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์

- 3) แนวทางการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อาหาร (จากพืช ผัก ผลไม้และเนื้อสัตว์ ที่มีความหลากหลาย) ให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวทางกีฬาในจังหวัดบุรีรัมย์
- 4) การแปรรูปผลิตภัณฑ์จาก (ผลไม้ พืชผัก เนื้อสัตว์) ให้มีความหลากหลายรสชาติ มีคุณค่าทางโภชนาการ และมีคุณภาพปลอดภัย
- 5) การจัดทำบรรจุภัณฑ์ (ชั้นที่ ๑ - ๓) ที่สื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์หรือมีประวัติความเป็นมาและความสำคัญของอาหาร
- 6) อื่นๆ (ที่เป็นไปตามเป้าหมายของกรอบการวิจัย)

4.1.4 กรอบวิจัยที่ 4 การเข้าถึงสินค้าและระบบการจัดจำหน่ายสินค้าอาหารปลอดภัย (สะดวก รวดเร็ว)

เป้าหมาย

- 1) เพื่อให้เกิดแหล่งจำหน่ายอาหารและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรสะดวกเพิ่มขึ้น
- 2) เพื่อให้เกิดการเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้ารูปแบบใหม่
- 3) เพื่อให้เกิดการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและการจัดส่งที่สะดวกและรวดเร็วขึ้น
- 4) เพื่อให้เกิดการกระจายสินค้าเกษตรให้ครอบคลุมแหล่งจำหน่ายสินค้าทุกระดับ
- 5) เพื่อให้เกิดการกระจายสินค้าเกษตรไปยังกลุ่มผู้บริโภคทุกระดับ
- 6) เพื่อให้เกิดการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร (พืชผัก ผลไม้ และ เนื้อสัตว์)

ผู้ที่คาดว่าจะใช้ประโยชน์ (USER)

กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าอาหารในจังหวัดบุรีรัมย์หน่วยงานราชการในจังหวัดบุรีรัมย์ เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตร นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้บริโภคอื่นๆ

ประเด็นการวิจัย

- 1) แนวทางพัฒนาที่ตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรครบวงจรเพื่อเพิ่มแหล่งจำหน่ายอาหารและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรให้สะดวกเพิ่มขึ้น (ที่ตั้งแหล่งอาหารเหมาะสม การเพิ่มเมนูอาหาร การเพิ่มร้านอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ ศูนย์รวมสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน)
- 2) การบริหารจัดการตลาดกลางสินค้าเกษตรครบวงจรเพื่อเพิ่มแหล่งจำหน่ายอาหารและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ (ที่ตั้งแหล่งอาหารเหมาะสม การเพิ่มเมนูอาหาร การเพิ่มร้านอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ ศูนย์รวมสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน)\
- 3) แนวทางกระจายอาหารไปยังผู้บริโภคด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม
- 4) การบริหารจัดการสินค้าเกษตรไปยังร้านค้าทุกระดับอย่างปลอดภัยและรวดเร็ว
- 5) การเพิ่มจุดบริการสินค้าเกษตรเพื่อสร้างความปลอดภัยและรวดเร็วในการเข้าถึง
- 6) อื่นๆ (ที่เป็นไปตามเป้าหมายของกรอบการวิจัย)

4.2 กระบวนการดำเนินการตามโครงการ

จากโครงการที่ผ่านการคัดเลือกทั้งหมด 11 โครงการกับ 2 โครงการชุด โดยใช้งบประมาณจัดสรรทั้งหมด 2,740,000 บาท (สองล้านเจ็ดแสนสี่หมื่นบาทถ้วน) นักวิจัยได้ลงนามทำสัญญากับมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2560 โดยมีระยะเวลาดำเนินการทั้งสิ้น 10

เดือน (ตั้งแต่วันที่ 30 พฤษภาคม 2560 – 31 มีนาคม 2561) ผลการดำเนินกิจกรรมโครงการวิจัย ประกอบด้วย กระบวนการต้นทาง กระบวนการกลางทาง และกระบวนการปลายทาง ดังนี้

4.2.1) การดำเนินการต้นทางประกอบด้วย 22 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. จัดทำคำสั่งมหาวิทยาลัยเพื่อให้บุคลากรดำเนินการตามโครงการ ทำทนายไทย

ภายหลังจากเป็นที่แน่ชัดแล้วว่ามหาวิทยาลัยได้ดำเนินโครงการทำทนายไทย ทางสถาบันวิจัยและพัฒนาจึงได้ดำเนินการสร้างความเข้าใจโดยอาศัยการประชุมคณะกรรมการของสถาบันวิจัยและพัฒนาเป็นเวทีในการสร้างความเข้าใจในเบื้องต้น หลังจากนั้นจึงเสนอรายชื่อเพื่อจัดทำคำสั่งมหาวิทยาลัยโดยแบ่งคณะกรรมการออกเป็น 4 กลุ่มคือ คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการที่ปรึกษา คณะกรรมการพี่เลี้ยง และคณะกรรมการดำเนินงาน โดยกลุ่มที่ดำเนินงานส่วนใหญ่เป็นนักวิจัยของมหาวิทยาลัยร่วมกับบุคลากรในพื้นที่เป้าหมาย เป็นต้น

2. ประชุมเพื่อสร้างทีมงานโดยร่วมกันสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานภาพรวม

ภายหลังจากการออกคำสั่งของมหาวิทยาลัยตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ในคณะกรรมการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มบริหารจัดการงานวิจัย และกลุ่มดำเนินงานวิจัยในพื้นที่ โดยกลุ่มบริหารจัดการงานวิจัยเป็นกลุ่มผู้บริหารในสถาบันวิจัยและพัฒนา ได้แก่ ผู้ช่วยอธิการบดี ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ เป็นต้น จึงทำให้ง่ายต่อการสื่อสารและการทำความเข้าใจร่วมกันในการทำงานทำทนายไทย โดยทุกเย็นวันศุกร์สุดสัปดาห์จะมีการประชุมเพื่อทำความเข้าใจกันในเรื่องนี้ โดยเฉพาะ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและขับเคลื่อนให้เห็นผลได้ด้วยดี

3. ประชุมทีมงานเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน เช่น กำหนด

เป้าหมาย วางแผนการดำเนินงาน การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย การประสานงาน เป็นต้น

กลุ่มบริหารจัดการงานวิจัย ซึ่งเป็นทีมดำเนินงานจึงร่วมกันวางแผนการดำเนินงานตามแนวทางโครงการทำทนายไทยอย่างเป็นระบบ ตัวอย่างเช่น การวางแผนจัดเวทีหนุนเสริมต่างๆ การวางแผนเชิญวิทยากร การวางแผนจัดทำเนื้อหาการประชุม การดำเนินงานในเวที เป็นต้น

4. การสืบค้นสถานการณ์ แนวคิด ปัญหา และปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่

เป็นการสืบค้นประเด็นด้วยการ Review เอกสารหรือสื่อ Online ต่างๆเพื่อพิจารณาว่าในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์มีสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงใดเกิดขึ้น และต้องการแก้ไขปัญหาคือต้องการให้ดำเนินการด้านใดเพื่อให้เกิดผลกระทบเชิงบวกต่อพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ เช่น เกษตรกรควรต้องเตรียมตัวหรือปรับตัวด้านใด ผู้ประกอบการร้านค้าควรต้องทำอะไร ผู้ประกอบการโรงแรมควรต้องดำเนินการด้านใด เป็นต้น

5. Review แนวทางการแก้ไขปัญหา วิธีการ รูปแบบการดำเนินงาน จากเอกสาร

และสื่อ Online ทุกช่องทาง

เมื่อได้ประเด็นที่แน่ชัดแล้วเป็นเรื่องอะไรบ้าง จึงเตรียมโครงการเพื่อจัดทำเวทีและวางแผนการดำเนินงานเชิญกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมเวที ก่อนจะไปถึงตรงนั้นทางทีมงานร่วมกันสืบค้นแนวทางการแก้ไขปัญหามาในเบื้องต้น เพื่อเป็นให้เห็นในทางในการคาดเดาคำตอบของการทำเวทีพัฒนาโครงการวิจัย

6. ประชุมทีมงานเพื่อร่วมสรุปประเด็นแนวทางการแก้ไขปัญหา และร่วมวางแผน

ดำเนินงานเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหามาภาพรวม

เมื่อได้ข้อมูลในเชิงประเด็นและแนวทางในการแก้ไขปัญหาจึงนำข้อมูลมาพิจารณาร่วมกัน และร่วมกันวางแผนการเตรียมคำถามในการจัดเวทีการพัฒนาโครงการร่วมกัน และเป็นการป้องกันผู้ดำเนินการในเวทีพัฒนาโจทย์

7. กำหนดกลุ่มเป้าหมาย วิเคราะห์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย(Stakeholders) และจำนวนผู้เข้าร่วม วันเวลาและสถานที่ในการดำเนินงานพัฒนาโจทย์วิจัยภายใต้โครงการ

ทีมงานหรือคณะกรรมการบริหารจัดการโครงการ ประชุมร่วมกันวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าร่วมพัฒนาโครงการวิจัย ว่าคนกลุ่มใดควรจะมีผลทำให้ได้คำตอบจากการทำเวทีการพัฒนาโจทย์ เกษตรกรควรปรับตัวอย่างไรเพื่อให้สามารถรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ ดังนั้นจึงสรุปว่าน่าจะเป็น 1)กลุ่มเกษตรกร(ปลูก-ผลไม้ผักอินทรีย์ ข้าวอินทรีย์ SMART Farmer) 2)กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม 3)กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้า 4)กลุ่มผู้ค้าพืชผัก-ผลไม้ 5)กลุ่มนักธุรกิจ ในจังหวัดบุรีรัมย์ 6)กลุ่มหอการค้า 7)อุตสาหกรรมจังหวัด 8)กลุ่มหน่วยงานส่วนราชการในจังหวัดบุรีรัมย์ และอื่นๆ เป็นต้น

8. ทีมงานร่วมกันออกแบบเวทีเพื่อดำเนินการพัฒนาโจทย์วิจัย โดยการนำ Case ตัวอย่างมานำเสนอแล้วร่วมกันปรับ ตลอดจนกำหนดบุคลากรดำเนินงานแต่ละจุด

เมื่อผ่านการกำหนดกลุ่มเป้าหมายแล้วจึงร่วมกันออกแบบเวทีเพื่อนำเสนอและสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงการวิจัย โดยนำเอา Case ตัวอย่างมานำเสนอต่อที่ประชุม ร่วมกันวิเคราะห์เวที กำหนดเป้าหมายที่อยากเห็นภายหลังจากการทำเวทีเป็นตัวตั้ง จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อดำเนินงาน นัดหมายและจัดคิดการนำเสนอความคิดเห็นในเวที เป็นต้น

9. ประสานงานหน่วยงานและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย(Stakeholders) เข้าร่วมตามกำหนดการที่ได้ออกแบบไว้ร่วมกัน

กำหนดให้ทีเลขาดำเนินการออกหนังสือเชิญแต่ละหน่วยตามที่ได้วางแผนไว้ในเบื้องต้น โดยแบบแนวคำถามที่อยากให้มีส่วนร่วมในเวทีไปด้วยเพื่อให้เกิดการเตรียมตัวมาตอบคำถามร่วมกันในเวที และนอกจากนั้นยังต้องติดตามตรวจเช็คได้ว่าแต่ละหน่วยงานที่ส่งไปนั้นได้ส่งใครมาเพื่อเข้าร่วมหรือไม่หรือมีปัญหาอุปสรรคใด ซึ่งมีผลต่อการทำเวทีเป็นอย่างมากเพราะถ้าหากส่งคนที่ไม่รู้มา ก็จะเป็นปัญหาคือมาแล้วไม่ร่วมอะไรเลย แต่เนื่องจากการวางแผนให้ส่งแนวคำถามที่อยากได้คำตอบไปพร้อมกับหนังสือเชิญ จึงทำให้แต่ละหน่วยงานที่เชิญไปนั้นส่งคนเข้ามาร่วมตรงกับความรู้ความสามารถมากขึ้นเรียกได้ได้เหมาะสมและตรงประเด็นมากขึ้น

10. ดำเนินการจัดทำเวทีพัฒนาโจทย์วิจัยโดยใช้ Card Technique ด้วยการมีส่วนร่วมจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย(Stakeholders)

การจัดทำเวทีเพื่อพัฒนาโจทย์วิจัยมีในช่วงแรกเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมจึงสร้างกิจกรรมละลายพฤติกรรม การจัดเวทีพัฒนาโจทย์วิจัยในวันพุธ ที่ 5 เมษายน 2560 ณ ห้องประชุมขวัญข้าว ชั้น 2 อาคารสิริวิทยา (อาคาร 20) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีรายละเอียดดังนี้ ชี้แจงความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการ “การปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับ เมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์” โดย อาจารย์พิสมัย ประชานันท์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการพิจารณาโครงการ “การปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์” โดยการแบ่งกลุ่ม 4 กลุ่ม

ตามกรอบประเด็น โดยวิทยากรประจำกลุ่มทั้ง 4 กลุ่ม หลังจากเสร็จการทำเวทีได้นำทีมงานมาร่วม AAR. เพื่อถอดบทเรียนสรุปผลการดำเนินงาน และวางแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาคิดไป

11. ประชุมร่วมกับทีมงานเพื่อสรุปและเชื่อมโยงประเด็นสู่การดำเนินการที่สร้างการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่

เพื่อเป็นการสรุปผลการดำเนินงานในเชิงประเด็นอีกครั้งและเป็นการ ทบทวนประเด็น เนื้อหาต่างๆที่จำเป็นหรือที่ยังขาดต้องการการเติมเต็มให้ครบอีกครั้ง จึงต้องมีการประชุมทีมงานเพื่อ สรุปผลการจัดทำเวทีพัฒนารอบการวิจัยทั้ง 4 ประเด็นกล่าวคือ 1) การพัฒนาเครือข่ายฐานข้อมูล เกษตรปลอดสารและอาหารปลอดภัย 2) การผลิตอาหารปลอดภัย (การเพิ่มปริมาณ คุณภาพ คุณค่า ความเพียงพอ) 3) การพัฒนาการแปรรูปและการเพิ่มมูลค่าอาหารปลอดภัย (ของกิน ของใช้ ของ ผัก) 4) การเข้าถึงสินค้าและระบบการจัดจำหน่ายสินค้าอาหารปลอดภัย (สะดวก รวดเร็ว) เป็นต้น

12. จัดทำร่างประกาศกรอบการดำเนินงานวิจัยเพื่อเข้าสู่การพิจารณาต่อกรรมการ ทุกระดับ

หลังจากได้ดำเนินการจัดทำร่างประกาศ สถาบันวิจัยและพัฒนาได้ดำเนินการจัดส่งร่าง ประกาศไปยังหลายหน่วยงานเพื่อร่วมกันพิจารณา ได้แก่ สำนักงานจังหวัดเพื่อเสนอผู้ว่าราชการ จังหวัด เสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ เสนอต่อสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ หอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงาน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ คณะวิชาต่างๆภายในมหาวิทยาลัยทุกคณะ เพื่อร่วมกันแก้ไข และเสนอการแก้ไขกลับมายังสถาบันวิจัยและพัฒนา เพื่อดำเนินการปรับปรุงถ้อยคำต่างๆ

13. ประชุมทีมงานร่วมกับพี่เลี้ยงเพื่อสรุปจัดทำประกาศกรอบการดำเนินงานวิจัย

เมื่อรวบรวมเอกสารหลักฐานการแก้ไขต่างๆแล้วนำเข้าที่ประชุม คณะกรรมการบริหาร จัดการงานวิจัย โดยสถาบันวิจัยได้ยกร่างการแก้ไขเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการแล้วจึงนำ เรื่องดังกล่าวส่งให้ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ลงนามในประกาศ ตามลำดับ

14. ประกาศกรอบการดำเนินงานวิจัยให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยทราบหลายวิธี ได้แก่ส่งเป็นเอกสาร จัดเวทีนำเสนอในแต่ละคณะ นำรายละเอียดใส่ไว้ในเว็บไซต์ เป็นต้น

ภายหลังจากที่อธิการบดีลงนามในประกาศเรียบร้อยแล้ว จึงได้จัดส่งประกาศกระจายไปยัง หน่วยงานต่างๆเพื่อทราบและร่วมดำเนินการ ได้แก่ คณะวิชาต่างๆทั้ง 6 คณะของมหาวิทยาลัย สำนักงานจังหวัดเพื่อเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ หอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเกษตรจังหวัด บุรีรัมย์ เป็นต้น เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมจึงเกิดอีก 1 กิจกรรมคือ การประชุมร่วมกับคณะวิชาต่างๆ เพื่อร่วมสร้างความรู้ความเข้าใจให้เกิดขึ้นแก่บุคลากร ตลอดจนจะส่งผลให้นักวิจัยมีการส่งผลงานที่ ตรงเป้าหมายขึ้น และครบทุกกรอบการวิจัย

15. รวบรวมเอกสารข้อเสนอการวิจัย (Concept paper) เพื่อสังเคราะห์ในการตอบ โจทย์แต่ละกรอบอย่างไร

สถาบันวิจัยและพัฒนาในฐานะหน่วยงานเลขฯ ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลการส่งผลงานทำ ทายไทยเข้าร่วมพิจารณาทั้งหมดส่งมาครบ 4 กรอบประเด็นรวมทั้งสิ้น 27 โครงการ ดังนั้นเพื่อให้

เกิดความรอบครอบในการพิจารณาโครงการ(ข้อเสนอการวิจัยที่ส่งเข้ามา) จึงได้ดำเนินการคัดกรองอีกครั้งโดยคณะกรรมการบริหารจัดการโครงการอีกทีจึงเข้าสู่เวทีสังเคราะห์ข้อเสนอการวิจัย

16. เวทีสังเคราะห์ข้อเสนอการวิจัย(Concept paper) ร่วมกับพี่เลี้ยงและนักวิจัย เพื่อสังเคราะห์ทิศทางให้ตรงกรอบวิจัย

สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ได้กำหนดจัดกิจกรรมเวทีนำเสนอโครงการวิจัยภายใต้โครงการการปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์ในวันที่ 23 เมษายน 2560 ณ ห้องประชุมสถาบันวิจัยและพัฒนา เพื่อให้นักวิจัยที่ส่งข้อเสนอโครงการวิจัยทั้ง 27 โครงการได้นำเสนอโครงการวิจัยต่อผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ก่อนจะดำเนินการพิจารณาคัดเลือกโครงการวิจัยในวันที่ 26 และ 27 เมษายน 2560 ในลำดับถัดไป โดยผู้ทรงคุณวุฒิจะเป็นคนพิจารณาอีกครั้ง

17. รวบรวมเอกสารข้อเสนอโครงการวิจัย(Full proposal) เพื่อนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิจัยและพัฒนาในฐานะหน่วยงานเลขฯ ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลการส่งผลงานทำทนายไทยเข้าร่วมพิจารณาทั้งหมดส่งมาครบ 4 กรอบประเด็นรวมทั้งสิ้น 27 โครงการ ดังนั้นเพื่อให้เกิดความรอบครอบในการพิจารณาโครงการ(ข้อเสนอการวิจัยที่ส่งเข้ามา) จึงได้ดำเนินการคัดกรองอีกครั้งโดยคณะกรรมการบริหารจัดการโครงการอีกทีจึงเข้าสู่เวทีสังเคราะห์ข้อเสนอการวิจัย

18. การประชุมนักวิจัยเพื่อปรับปรุงข้อเสนอโครงการวิจัย(Full proposal) ให้สอดคล้องกับเงื่อนไขต่าง ๆ มากขึ้น

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จัดเวทีกระบวนการพิจารณาโครงการ “การปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์” ภายใต้การสนับสนุนโครงการทำทนายไทย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ เครือข่ายความร่วมมือในจังหวัดบุรีรัมย์ รวมทั้งสิ้น 27 โครงการ ในวันที่ 25-26 เมษายน 2560 ณ ห้องประชุมพุทธรักษา ชั้น 3 อาคารเฉลิมพระเกียรติ 50 พรรษา มหาวชิราลงกรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ชี้แจงความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการ “การปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์” โดย อาจารย์พิสมัย ประชานันท์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัย และพัฒนานวัตกรรมท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2) เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการพิจารณาโครงการ (ช่วงที่ 1) “การปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์” วิทยากรโดย

- ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- ดร.ปรีชา อุตระกุล (ผู้ทรงคุณวุฒิ สกว.)
- คุณเบญจมาศ ติระมาศวณิช (ผู้ทรงคุณวุฒิ สกว.)

19. ประชุมร่วมกับทีมงานเพื่อสรุปข้อเสนอโครงการวิจัย(Full proposal) เพื่อนำไปสู่แนวทางการสนับสนุนโครงการ

สถาบันวิจัยและพัฒนาได้ดำเนินการคัดเลือกโครงการวิจัยโดยมีการเวทีกระบวนการพิจารณาโครงการ “การปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์” ภายใต้การ

สนับสนุนโครงการทำทนายไทย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ เครือข่ายความร่วมมือในจังหวัดบุรีรัมย์ทั้งหมด 4 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 เวทีการพัฒนาโครงการ จัดที่คณะเทคโนโลยีการเกษตร ครั้งที่ 2 จัดขึ้นที่ห้องประชุมสถาบันวิจัยและพัฒนาชั้น 5 อาคาร 15 ชั้น ครั้งที่ 3 จัดขึ้นที่ห้องประชุมชั้น 3 อาคาร 15 ชั้น และครั้งที่ 4 จัดขึ้นที่ห้องประชุมสถาบันวิจัยและพัฒนาชั้น 5 อาคาร 15 ชั้น (ภาพรายละเอียดภาคผนวก) ทำให้เกิดโครงการและนำไปสู่การเซ็นสัญญาทั้งหมด 17 โครงการ จากจำนวนโครงการทั้งสิ้น 27 โครงการ

20. ประกาศทุนวิจัยเพื่อสนับสนุนโครงการวิจัย ตามประกาศทุน ทำทนายไทย สถาบันวิจัยและพัฒนาได้ดำเนินการคัดเลือกโครงการวิจัยตามกระบวนการเสร็จสิ้นจึงนำเสนอต่ออธิการบดีเพื่อลงนามในประกาศการสนับสนุนทุนทำทนายไทยเป็นต้นมา

21. เซ็นสัญญาทุนวิจัยเพื่อสนับสนุนงบประมาณโครงการวิจัยตามประกาศทุน สถาบันวิจัยและพัฒนาดำเนินการเตรียมแบบฟอร์มการทำสัญญาโครงการเพื่อร่วมกันดำเนินการให้เกิดผลต่อภาพรวม และถือโอกาสดำเนินการปรับปรุงสัญญาบางข้อ เช่น ให้ทุกโครงการมีรายชื่อ USER และที่อยู่พร้อมลงนามกำกับในสัญญารับทุนของมหาวิทยาลัย ทุกโครงการต้องมีพี่เลี้ยงนักวิจัยปรากฏอย่างต่อเนื่อง การปรับงวดเงินให้สอดคล้องกับการดำเนินงาน เป็นต้น

22. จัดทำวงงาน(กิจกรรม)ให้สัมพันธ์กับหมวดรายจ่ายงวดเงินแต่ละโครงการ ดำเนินการเปิดบัญชีธนาคาร

เป็นการนำเอาโครงการที่ประกาศทั้ง 17 โครงการมาทบทวนในหมวดกิจกรรมเพื่อให้สัมพันธ์กับงบประมาณที่กำลังจะดำเนินการ สอดรับกับงวดเงินในแต่ละงวด ดังนั้นในขั้นตอนนี้จึงเป็นขั้นตอนสุดท้ายหลังจากการลงนามในสัญญา

4.2.1) การดำเนินการกลางทางประกอบด้วย 8 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) การปฐมนิเทศนักวิจัยโครงการทำทนายไทยก่อนดำเนินงานวิจัย

สถาบันวิจัยได้ดำเนินการปฐมนิเทศนักวิจัยทั้ง 17 โครงการให้รับรู้และรับทราบในแนวทางการดำเนินงานวิจัย เช่นด้านการติดตามประเมินผล การใช้จ่ายงบประมาณการวิจัย การดำเนินงานวิจัยให้ตรงเป้า การส่งหลักฐาน ตลอดจนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักวิจัยและผู้อำนวยการสถาบันวิจัย ในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2560 ณ ห้องประชุมสถาบันวิจัยและพัฒนา ชั้น 5 อาคารเฉลิมพระเกียรติ 50 พรรษา มหาวิชราลงกรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2) จัดส่งเอกสารรายงานติดตามความก้าวหน้าทุกเดือน

จากมติที่ประชุมจังหวัดร่วมกับมหาวิทยาลัยเสนอให้นักวิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์มีการส่งรายงานความก้าวหน้าเข้าสู่ที่ประชุมประจำเดือนของจังหวัดบุรีรัมย์ทุกเดือน โดยจัดทำเป็นเอกสารรายงานสรุปความก้าวหน้าประจำเดือน เพื่อแจ้งให้จังหวัดทราบเป็นประจำทุกเดือน ดังนั้นนักวิจัยของมหาวิทยาลัยจึงได้ดำเนินการตามมติที่ประชุมทุกเดือนอย่างปกติ

3) เวทีหนุนเสริมนักวิจัย การกำหนดเป้าหมายและการเก็บข้อมูลที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดในโครงการ

การติดตามหนุนเสริมงานวิจัย เป็นการดำเนินงานอบรมพัฒนาเครื่องมือวิเคราะห์งานวิจัยเชิงพื้นที่หรือการวิเคราะห์ทางสังคม และเป็นการกระตุ้นให้นักวิจัยเร่งดำเนินงานวิจัยไปในตัว โดยได้เชิญวิทยากรจากมหาวิทยาลัยขอนแก่นมาให้ความรู้เสริมในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 ที่ผ่านมามีผลจากการดำเนินงานทำให้นักวิจัยในโครงการมีการดำเนินงานด้านนี้ดีขึ้นโดยลำดับ และมีทัศนคติที่ดีขึ้นกับทีมบริหารจัดการงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดความก้าวหน้าต่อการดำเนินงานในระดับโครงการวิจัยให้เกิดความต่อเนื่อง

4) เวทีรายงานความก้าวหน้า 6 เดือน

สถาบันวิจัยและพัฒนาได้ดำเนินการจัดทำเวทีการรายงานความก้าวหน้า รอบ 6 เดือนในวันที่ 11 ตุลาคม 2560 ณ ห้องประชุมชั้น 3 อาคาร 15 ชั้น โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิจาก สกว.เข้าร่วมประกอบด้วย ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย ดร.ปรีชา อุยตระกูล (ผู้ทรงคุณวุฒิ สกว.) คุณเบญจมาศ ตีระมาศวนิช (ผู้ทรงคุณวุฒิ สกว.) และ ดร.กิตติ สัจจาวัฒนา เข้าร่วมตรวจสอบรายงานความก้าวหน้า ส่งผลให้นักวิจัยมีความมั่นใจขึ้นในการดำเนินงาน และเกิดการปรับทิศทางการทำงานให้ตรงมากขึ้น

5) เวทีหนุนเสริมนักวิจัย การใช้เครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์ผลหรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

สถาบันวิจัยและพัฒนาและทีมคณะกรรมการบริหารจัดการงานวิจัย ได้ดำเนินการหนุนเสริมนักวิจัยโดยการจัดเวทีขึ้นในวันที่ 15 ธันวาคม 2560 ณ ห้องประชุมชั้น 5 อาคาร 15 ชั้นเพื่อโดยมี ดร.เชาวลิต สิมสวย ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา เป็นผู้ดำเนินการจัดอบรมหนุนเสริมในหลักสูตร การวิเคราะห์ผลและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยมีนักวิจัยเข้าร่วมทุกโครงการ ผลการดำเนินงานทำให้นักวิจัยสายวิทยาศาสตร์ เกิดความรู้ความเข้าใจในแนวทางการทำการวิเคราะห์ผลจากกลุ่มตัวอย่างและการสังเกตผลการเปลี่ยนแปลงทางสังคม จึงทำให้นักวิจัยมีความมั่นใจยิ่งขึ้น

6) เวทีหนุนเสริมนักวิจัย การสรุปผลที่สัมพันธ์กับการนำไปใช้ประโยชน์

สถาบันวิจัยและพัฒนาและทีมคณะกรรมการบริหารจัดการงานวิจัย ได้ดำเนินการหนุนเสริมนักวิจัยโดยการจัดเวทีขึ้นในวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2561 ณ ห้องประชุมศิวิลีย์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในหัวข้อการสรุปผลการวิจัยกับการนำไปใช้ประโยชน์ โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจาก สกว. ดร.ปรีชา อุยตระกูล และ รศ.ดร.อดุลย์ อภินันท์ เป็นวิทยากรในการร่วมให้ข้อเสนอแนะและวิพากษ์โครงการที่จะนำไปสู่การใช้ประโยชน์ ผลที่ได้ทำให้อย่างน้อย 8 โครงการจาก 17 โครงการสามารถนำไปสู่การประยุกต์ใช้งานอย่างเป็นรูปธรรม จนส่งผลให้สามารถคว้ารางวัลประกวดผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ได้หลายรางวัลตามมา

7) เวทีพิจารณารายงานผลการวิจัย(ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์)

สถาบันวิจัยและพัฒนาและทีมคณะกรรมการบริหารจัดการงานวิจัย ได้ดำเนินการจัดรายงานผลการวิจัย หรือพิจารณาร่างรายงานฉบับสมบูรณ์รายโครงการ(17 โครงการ) โดยการจัดเวทีขึ้นในวันที่ 23-24 เมษายน 2561 จัดเวทีพิจารณา 12 เดือน(สกว.) ณ ห้องประชุมชั้น 3 อาคาร 15 ชั้น โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิจาก สกว.เข้าร่วมประกอบด้วย ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย ดร.ปรีชา อุยตระกูล (ผู้ทรงคุณวุฒิ สกว.) คุณเบญจมาศ ตีระมาศวนิช (ผู้ทรงคุณวุฒิ สกว.) และ ดร.กิตติ สัจจาวัฒนา เข้าร่วมตรวจสอบรายงานผลการวิจัย โดยมีนักวิจัยเข้าร่วมทุกโครงการตลอด 2 วันส่งผล

ให้นักวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานวิจัยในทิศทางที่ตรงกัน และหลายโครงการได้รับการยกย่องให้อยู่ในระดับดีมาก จึงทำให้นักวิจัยมีกำลังใจในการทำงานวิจัยต่อยอดต่อไป นอกจากนี้ในวันที 2 ของการรายงานยังมีการสะท้อนแนวทางการทำงาน และถอดบทเรียนการบริหารจัดการตลอดโครงการ ทำให้ทีมงานบริหารจัดการงานวิจัยปรับทัศนคติในการบริหารจัดการงานวิจัยให้ดียิ่งขึ้นหากได้รับการพิจารณาทำงานต่อไปในปีที่ 2

8) การส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ รายงานการเงิน

สถาบันวิจัยและพัฒนาและทีมคณะกรรมการบริหารจัดการงานวิจัย ได้รับการประสานงานจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) อย่างต่อเนื่องในเรื่องแบบฟอร์มรายงานผลการวิจัย และแบบฟอร์มรายงานทางการเงินของแต่ละโครงการ ซึ่งทางทีมงานได้มีการประสานงานต่อไปยังนักวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดแนวทางการดำเนินงานที่ตรงกันเป็นแบบแผนเดียวกัน ผลคือทำให้นักวิจัยทำงานได้ตรงเวลาและรวดเร็วขึ้น

4.2.3) การดำเนินการปลายทางประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) เวทีการสังเคราะห์ผลจากการดำเนินงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์

ในระหว่างวันที่ 1-2 กุมภาพันธ์ 2561 ณ ห้องประชุมชั้น 5 อาคาร 15 ชั้น ดร.พิสมัย ประชานันท์ ผู้ช่วยอธิการบดีฯ ดร.เชาวลิต สิมสว้ย ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา และทีมงานสถาบันวิจัยและพัฒนา ได้ร่วมกันดำเนินการจัดเวทีวิเคราะห์ผลโครงการทำหายไทยและโครงการวิจัยอื่นในมหาวิทยาลัย เพื่อสังเคราะห์ผลจากการดำเนินงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ โดยการมีส่วนร่วมจากนักวิจัยร้อยละ 80 เข้าร่วม ส่งผลให้นักวิจัยสามารถถอดเป็นชุดความรู้เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ได้น้อย 8 เรื่อง และจะนำไปสู่การนำไปประยุกต์สู่การใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม โดยแท้จริงในเวทีวันที่ 14-16 กุมภาพันธ์ 2561 ต่อไป

2) เวทีการนำเสนอผลงานสู่การใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

ในช่วงระหว่างวันที่ 14-16 กุมภาพันธ์ 2561 ณ ห้องประชุมชั้น 5 อาคาร 15 ชั้น โดยมี ดร.เชาวลิต สิมสว้ย ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาเป็นผู้ดำเนินการโดยมี ดร.ปรีชา อุตระกุล รศ.ดร.จรีพร จันทพณิษฐ์ รศ.ดร.อดุลย์ อภินันท์ และอีกหลายท่านเป็นผู้ร่วมวิพากษ์โครงการและร่วมตัดสินโครงการด้วยการทดลองจริง ผลจากการดำเนินงานทำให้พบว่าโครงการดำเนินงาน 17 โครงการมีทั้งหมด 12 โครงการที่สามารถนำมาประยุกต์สู่การใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรมได้แก่ เห็ดมิลค์กี้ (Milky Mushroom) เป็นเห็ดอีกสายพันธุ์หนึ่งที่สามารถปลูกได้ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ ไทย เห็ดมิลค์กี้มีเนื้อที่แน่นจึงทำให้สามารถเก็บไว้ได้นานกว่าเห็ดชนิดอื่นๆ และนอกจากนั้นเห็ดมิลค์กี้เป็นเห็ดที่สามารถทนกับอุณหภูมิสูงได้ถึงประมาณ 30-38 องศาเซลเซียส ซึ่งหากอุณหภูมิสูงมากๆ อาจจะส่งผลต่อการเพาะเห็ดชนิดอื่นๆ ได้ แต่จากการรายงานพบว่าอุณหภูมิสูงๆ ไม่มีผลกระทบต่อ การเพาะเห็ดมิลค์กี้ อย่างที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีอากาศค่อนข้างร้อน ดังนั้นหากเกษตรกรต้องการที่จะเพาะเห็ดชนิดใหม่เพื่อเป็นอาชีพทางเลือก เห็ดมิลค์กี้ก็อาจจะ เป็นเห็ดอีกหนึ่งชนิดที่เป็นทางเลือกให้กับเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์หรือเกษตรกรในประเทศไทย เนื่องจากเห็ดมิลค์กี้มีวิธีการที่เพาะง่าย ดอกมีขนาดใหญ่ เนื้อแน่น รสชาติคล้ายกับเห็ดออริโนจิ ดังนั้น หากมีการส่งเสริมให้เกษตรกรเพาะเห็ดมิลค์กี้ก็อาจจะ เป็นทางเลือกใหม่ในการสร้างอาชีพและสร้าง

รายได้ให้กับเกษตรกรในประเทศไทยได้ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ 2 ด้านคือ 1) ประโยชน์ทางการเกษตร เห็ดมิลค์ก็เป็นเห็ดที่สามารถเจริญเติบโตได้ดีในฟางข้าว ในอดีตฟางข้าวเป็นเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่ไม่ได้รับความสนใจเกษตรกรจะกำจัดทิ้งโดยการเผาทำให้เกิดมลภาวะทางอากาศส่งผลกระทบต่อประชากรในประเทศไทยเป็นอย่างมาก ดังนั้นหากมีการนำฟางข้าวมาใช้ในการเพาะเห็ดมิลค์ก็จะเป็นการนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และสามารถลดมลภาวะทางอากาศได้อีกด้วย 2) ประโยชน์ด้านโภชนาการและทางการแพทย์ เห็ดมิลค์ก็มีสารประกอบทางด้านเคมีมากมาย เช่น โปรตีน น้ำตาล โกลโคเจน ไขมัน วิตามิน กรดอะมิโนและเส้นใยเป็นจำนวนมาก นอกจากนั้นยังมีสารอาหารจำพวกแร่ธาตุที่สำคัญที่จำเป็นสำหรับการทำงานของร่างกาย และในช่วงหลายปีที่ผ่านมาการนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาใช้ในการศึกษาการใช้ประโยชน์จากเห็ด พบว่าเห็ดมีการนำมาใช้ประโยชน์ทางการรักษาโรคมะเร็ง โรคหัวใจ โรคเบาหวาน การอักเสบ โรคตับ และใช้ในการยับยั้งเชื้อจุลินทรีย์ก่อโรคได้อีกด้วย เป็นต้น

3) การจัดทำตลาดนัดผลงานวิจัยสู่การประยุกต์ใช้งานจริง

มีการวางแผนการดำเนินงานในส่วนนี้ไว้ในวันที่ 30 พฤษภาคม 2561 แต่ไม่ได้รับการพิจารณาให้ดำเนินการ ซึ่งจะเป็นการจัดงานให้นักวิจัยที่ดำเนินงานตามโครงการการปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬา มีโอกาสนำเสนอผลงานให้แก่ผู้ประกอบการชาวบุรีรัมย์ได้ทดลองนำไปใช้และเป็นการนำเสนองานให้แก่ผู้ใช้ประโยชน์ได้เห็นว่างานวิจัยมันสามารถนำมาใช้งานได้จริง เช่น การนำ AAP มาใช้ในการช่วยให้ค้นหาแหล่งเพาะปลูกพืชผักหรือผลไม้ การนำผลงานต่ำเพียงทรงเครื่องมาประยุกต์เป็นเมนูอาหารพื้นถิ่นสูตรต่างๆ การประยุกต์เอาดินภูเขาไฟมาทดลองปลูกกับพืชชนิดต่างๆ เป็นต้น

4) การทำ AAR. ผลจากการดำเนินงานวิจัยตลอดโครงการ เพื่อปรับปรุงการทำงานและดำเนินงานในปีถัดไป

สถาบันวิจัยและพัฒนาและทีมคณะกรรมการบริหารจัดการงานวิจัย ได้ประสานกับนักวิจัยในการดำเนินงานโครงการ ทำทนายไทยปีที่ 2 ในวันที่ 11 มิถุนายน 2561 เรื่องการ การทำ AAR. ผลจากการดำเนินงานวิจัยตลอดโครงการ โดยมี ดร.เชาวลิต สิมสวย ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา และ ดร.พิสมัย ประชานันท์ ผู้ช่วยอธิการบดีฯ ร่วมในการทำ AAR. ในครั้งนี้ นักวิจัยทั้งหมดทุกคนในโครงการมีความเห็นตรงกันว่าโครงการทำทนายไทยเป็นโครงการที่ดีมีคุณภาพสูง หากมีการดำเนินงานต่อนักวิจัยอยากให้มีการหนุนเสริมนักวิจัยเพิ่มขึ้น เพื่อให้ นักวิจัยใหม่มีความมั่นใจในการดำเนินงานมากขึ้น มีการเพิ่มทุนให้นักวิจัยทำงานเยอะขึ้น และมีกรอบที่กว้างครอบคลุมทุกคณะมากขึ้น เป็นต้น

4.3 ผลการวิจัยโครงการ

ตารางที่ 4.1 แสดงชื่อนักวิจัย โครงการวิจัย และผลการดำเนินงานวิจัย 2560

ชื่อผู้ได้รับจัดสรร	ชื่อโครงการวิจัย	ที่	ผลการดำเนินงาน
1. นางสาววิริญชัย สือออก 2. นางสาวสุพัทธา แดงทับทิม	การวิเคราะห์และจัดทำฐานข้อมูลดินภูเขาไฟ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อใช้ในการเกษตร	1	ผลการวิจัยพบว่า ในจังหวัดบุรีรัมย์มีภูเขาไฟทั้งหมด 6 ภูเขาด้วยกันคือ ภูเขาไฟกระโดง อ.เมืองบุรีรัมย์ ภูเขาไฟพนมรุ้ง ภูเขาไฟหลุบ และภูเขาไฟอังคาร อ.เฉลิมพระเกียรติ ภูเขาไฟคอก และภูเขาไฟปลายบัด อ.ประโคนชัย โดยพื้นที่ดินภูเขาไฟส่วนใหญ่จะทำการเกษตรคือการปลูกข้าว โดยเฉพาะในเขต ภูเขาไฟพนมรุ้ง ภูเขาไฟอังคาร ภูเขาไฟคอก และภูเขาไฟปลายบัด และบริเวณภูเขาไฟอื่น ๆ จะมีการทำการเกษตรอื่น ๆ เช่น การปลูกพืชผักต่าง ๆ และการขายหน้าดิน
1. นางสาวอนงค์ ทองเรือง 2. นายศราวุฒิ จันบัวลา 3. นางภคณิศา อภิศุภกรกุล	การบูรณาการระบบสารสนเทศสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยววิถีจังหวัดบุรีรัมย์	2	ผลการวิจัยพบว่า การบูรณาการระบบสารสนเทศสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยววิถีจังหวัดบุรีรัมย์ แบ่งการทำงานของระบบออกเป็น 2 ส่วน ซึ่งได้แก่ 1) ส่วนของผู้ดูแลระบบและตัวแทนเกษตรกร ในส่วนนี้จะเป็นการจัดการข้อมูลเบื้องต้นของเกษตรกร ซึ่งได้แก่ ข้อมูลของเกษตรกรและข้อมูลเกี่ยวกับไม้ผล โดยระบบที่พัฒนามีการทดสอบระบบในด้านต่าง ๆ เพื่อให้การทางานมีประสิทธิภาพ 2) ส่วนของนักท่องเที่ยวซึ่งหมายถึงแอปพลิเคชันระบบสารสนเทศที่ประชาชนสัมพันธ์ให้แก่เกษตรกรที่มีผลผลิตที่สามารถเก็บเกี่ยวได้ตามช่วงเวลาต่างๆตลอด 12 เดือน แอปพลิเคชันสามารถแสดงผลข้อมูล 2 ส่วน คือ 1) ส่วนของข้อมูลผลผลิตที่ออกตามฤดูกาลตลอด 12 เดือนและข้อมูลเกษตรกรเจ้าของสวน ที่แสดงที่อยู่ พิกัด ปริมาณผลผลิต และการตกลงซื้อขายผลผลิตระหว่างนักท่องเที่ยวและเกษตรกร
1. นางสาวสายใจ ทันการ 2. นางสาวอนงค์ ทองเรือง 3. นางสาวปิติวรรณ ฝ่ายโคกสูง	การพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการสินค้าเกษตรปลอดภัยในจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยระบบการสื่อสารสองทางเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬา จังหวัดบุรีรัมย์	3	ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการสินค้าเกษตรปลอดภัยในจังหวัดบุรีรัมย์โดยใช้กระบวนการสื่อสารสองทาง คือแต่ละชุมชนจะมีการตั้งกลุ่มขึ้นมาเป็นศูนย์กลางในการสื่อสาร เลือกประธานกลุ่มจากบุคคลที่กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ ในกลุ่มจะใช้วิธีการสื่อสารแบบพูดคุยปรึกษาหารือ เมื่อสงสัยข้อข้องใจ ค จะซักถามกับผู้รู้โดยตรง สมาชิกมีความกระตือรือร้นที่จะสร้างรายได้ให้กับครอบครัวโดยการเพิ่มการผลิต เพิ่มปริมาณการขาย จึงต้องการสร้างเครือข่ายเพื่อกระจายสินค้า รูปแบบการสร้างเครือข่าย คือสื่อสารผ่านผู้นำชุมชนหรือตัวแทนกลุ่มให้เป็นผู้ทำหน้าที่แทนตนในการแสวงหากลุ่มที่มีอาชีพเดียวกันเพื่อช่วยกันสนับสนุน ส่งเสริมด้านความรู้และส่งเสริมให้เกิดรายได้

ตารางที่ 4.1 แสดงชื่อนักวิจัย โครงการวิจัย และผลการดำเนินงานวิจัย 2560 (ต่อ)

1. นายผดุงชาติ ยิงดี 2. นายสมคิด สาลี 3. นางจิรัฐพร นวนสาย	พฤติกรรมการท่องเที่ยวและความต้องการอาหารปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์	4	ผลการวิจัยพบว่าความต้องการอาหารปลอดภัยของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศในจังหวัดบุรีรัมย์ ด้านประเภทอาหารและอาหารแปรรูป คุณค่าทางอาหาร ความเชื่อมั่นในการบริโภค และความปลอดภัยในการบริโภค พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกด้าน ผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหารบริการร้านอาหารทั่วไปที่ตั้งตามเส้นทางที่นักท่องเที่ยวไปตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ สำหรับอาหารเย็นโดยส่วนใหญ่จะนิยมตามร้านที่เป็นร้านที่ขึ้นชื่อของจังหวัด ใช้การสืบค้นหาผ่านอินเทอร์เน็ต นักท่องเที่ยวไทยนิยมสั่งอาหารรสจัดตามเมนูทางร้านและคานะนาอาหารที่มีชื่อของร้านรวมทั้งอาหารท้องถิ่นของจังหวัด นักท่องเที่ยวต่างชาติไม่สนใจอาหารพื้นบ้าน แต่จะเลือกรับประทานอาหารที่ขึ้นชื่อของประเทศไทย เช่น ต้มยำไก่ ต้มยา ทั้งนักท่องเที่ยวไทยและต่างชาติไม่เรียกร้องเรื่องอาหารปลอดภัย แต่สนใจหน้าตาของอาหารที่ดูแล้วน่ารับประทานและตรงกับความต้องการ
1. นางสาวรัตนา เพ็งเพราะ 2. นายสันธยา บุญรุ่ง 3. นายศรัณย์ จำรัสธนสาร	การส่งเสริมการเพาะเลี้ยงเห็ด Milky (<i>Calocybe indica</i>) เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในเขตชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม	5	จากการศึกษาพบว่า การส่งเสริมการเพาะเห็ดมิลค์ก๊บนางฟ้าขาวที่ไม่มีส่วนผสมของดินภูเขาไฟส่งเสริมให้เห็ดมิลค์ก๊เกิจริญและออกดอกไม่แตกต่างจากการเพาะเห็ดมิลค์ก๊บนางฟ้าขาวที่มีส่วนผสมของดินภูเขาไฟ และจากการเพาะเห็ดมิลค์ก๊โดยใช้ดินภูเขาไฟในอัตราส่วนที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเจริญและการเกิดดอกของเห็ดมิลค์ก๊ไม่แตกต่างกัน แต่จากการทดลองพบว่า การใช้ดินภูเขาไฟที่แตกต่างกันในการ casing การเพาะเห็ดมิลค์ก๊ส่งผลต่อการเจริญและการออกดอกของเห็ดมิลค์ก๊แตกต่างกัน โดยดินภูเขาไฟกระโดงสามารถส่งเสริมและกระตุ้นให้เห็ดมิลค์ก๊เกิจริญและเกิดดอกได้ดีกว่าดินภูเขาไฟพนมรุ้ง เมื่อเปรียบเทียบกับชุดดินธรรมชาติของจังหวัดบุรีรัมย์
1. นางสาวจตุพร จันทรัมย์ 2. นายกิตติกร ฮวดศรี 3. นางสาวชนินาถ ทิพย์อักษร	การศึกษาภาพรวมธุรกิจของฝากในจังหวัดบุรีรัมย์	6	ผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวที่สนใจมาเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์สนใจในของฝากของจังหวัดบุรีรัมย์ทั้งเสื้อบอล อาหาร และของที่ระลึกต่างๆอีกมากมาย ทั้งนี้ทำให้ความเป็นอยู่บุรีรัมย์ดีขึ้นตามลำดับเพราะสามารถขายสินค้าที่มีเอกลักษณ์/อัตลักษณ์/ท้องถิ่น ของจังหวัดบุรีรัมย์
1. นางสาวเทพอัปสร แสนสุข 2. นางสาวสุธีรา สุนทรารักษ์	การพัฒนาผลิตภัณฑ์สบู่สมุนไพรยับยั้งเชื้อแบคทีเรียก่อโรคทางผิวหนังจากสารสกัดของผลต้นแปะ (<i>Vitex canescens</i> Kurz.) ที่พบในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ สำหรับเป็นสินค้าของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยว	7	ผลการวิจัยพบว่า การสกัดด้วยสารละลายเอทานอลต่อผลแปะแห้งมีปริมาณร้อยละผลผลิตมากที่สุด ทั้งนี้พบว่าความเข้มข้นต่ำสุดของสารสกัดยับยั้งที่ทำให้สบู่เริ่มออกฤทธิ์ต้านเชื้อแบคทีเรีย 3 สายพันธุ์ ได้แก่ <i>S. epidermidis</i> , <i>S. aureus</i> และ <i>P. acnes</i> ได้ดี คือ ที่ความเข้มข้น 25 มก./มล. จึงนำไปพัฒนาสูตรสบู่สมุนไพรจากสารสกัดผลแปะ ทั้งหมด 4 สูตร โดยพบว่า สบู่ทุกสูตรมีคุณสมบัติทางกายภาพและทางเคมีเป็นไปตามเกณฑ์กำหนดตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มอก.29-2545 และผลิตภัณฑ์ชุมชน มพช. 94/2545 และเมื่อนำไปประเมินผลทางประสาทสัมผัสและความพึงพอใจของสบู่อยู่ในเกณฑ์ผู้ใช้อยอมรับมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในทุกๆด้านระดับดีมาก

1. นายวรวัฒน์ พรหมเด่น 2. นางสาวอรุณรัศมี แสงศิลา 3. นายเทพพร โลมารักษ์	โครงการหลัก การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารสุขภาพเพื่อเพิ่มมูลค่าจากหม่อน สายพันธุ์บุรีรัมย์ 60 และสมุนไพรใน จังหวัดบุรีรัมย์	8	ผลการวิจัยพบว่าน้ำสกัดเข้มข้นของผลไม้หรือสมุนไพรท้องถิ่นในบุรีรัมย์ 7 ชนิด ได้แก่ หม่อน มะเมาะ มะม่วงหาวมะนาวโห่ ฟักข้าว เสาวรส ลูกหว้า และ ดอกอัญชันแห้ง พบว่าน้ำสกัดจากมะเมาะมีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระสูงที่สุด และรองลงมาคือน้ำสกัดหม่อน ขณะที่น้ำสกัดจากมะเมาะและมะม่วงหาวมะนาวโห่มีสารประกอบฟีนอลรวมสูงที่สุด น้ำสกัดของผลไม้หรือสมุนไพรทั้งหมดถูกนำไปแปรรูปเป็นเม็ดเจลคาเวียร์น้ำผลไม้ด้วยเทคนิคการขึ้นรูปทรงกลม เทคนิคการแปรรูปเม็ดเจลคาเวียร์น้ำผลไม้หรือสมุนไพรนี้ผู้ประกอบการร้านอาหารสามารถนำไปประยุกต์ใช้ตกแต่งเมนูอาหารสุขภาพหรืออาหารฟิวชั่นเพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าและดึงดูดผู้บริโภคได้
1. นายวรวัฒน์ พรหมเด่น 2. นางสาวอรุณรัศมี แสงศิลา 3. นายเทพพร โลมารักษ์	โครงการย่อยที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบพฤกษเคมีและฤทธิ์ทางชีวภาพของหม่อนสายพันธุ์บุรีรัมย์ 60 และพืชสมุนไพรเพื่อคัดเลือกเป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพ	9	ผลการวิจัยพบว่าการศึกษาฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระด้วยวิธี DPPH [•] และวิธี ABTS ⁺ ของน้ำสกัดผลไม้หรือสมุนไพรเข้มข้น พบว่าน้ำสกัดมะเมาะมีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระสูงที่สุดโดยมีค่าการกำจัดอนุมูล DPPH คือ 285.62 mg AAE/100 mL และ 444.79 TE/100 mL และรองลงมาคือน้ำสกัดหม่อนสายพันธุ์บุรีรัมย์ 60 ซึ่งมีค่า 85.16 mg AAE/100 mL และ 123.65 TE/100 mL น้ำสกัดผลไม้หรือสมุนไพรที่มีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระด้วยวิธี ABTS ⁺ สูงที่สุดคือน้ำสกัดมะเมาะซึ่งมีค่า 1,182.95 mg AAE/100 mL และ 1,386.73 TE/100mL รองลงมาคือน้ำสกัดฟักข้าวมีค่า 678.93 mg AAE/100 mL และ 822.74 TE/100 mL และตามด้วยน้ำสกัดหม่อนสายพันธุ์บุรีรัมย์ 60 มีค่า 606.35 mg AAE/100 mL และ 739.75 TE/ 100 mL น้ำสกัดผลไม้หรือสมุนไพรที่มีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระสูงประกอบกับมีสีส้มและกลิ่นรสที่เหมาะสมจะถูกคัดเลือกไปเป็นวัตถุดิบสำหรับแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพต่อไป
1. นายเทพพร โลมารักษ์ 2. นายวรวัฒน์ พรหมเด่น 3. นางสาวอรุณรัศมี แสงศิลา	โครงการย่อยที่ 2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และแปรรูปอาหารสุขภาพด้วยเทคนิคโมเลคิวลาร์แกสโตรโนมีจากผลหม่อนสายพันธุ์บุรีรัมย์ 60	10	ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพด้วยเทคนิคโมเลคิวลาร์แกสโตรโนมี โดยอาศัยหลักการไฮโดรเจลของสารไฮโดรคอลลอยด์อัลจินเตในสภาพที่มีเกลือแคลเซียม จะทำให้ผลิตภัณฑ์มีความน่าสนใจและสร้างความแปลกใหม่กับผู้บริโภค งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้มข้นที่เหมาะสมของสารละลายอัลจินเตและสารละลายแคลเซียมอออนในการเตรียมคาร์เวียร์น้ำผลไม้พัฒนาสูตรตำรับคาร์เวียร์ และทดสอบการยอมรับของผู้บริโภค จากผลไม้และสมุนไพร 7 ชนิด ได้แก่ หม่อน (<i>Morus alba</i> L.) มะเมาะ (<i>Antidesma thwaitesianum</i>) มะม่วงหาวมะนาวโห่ (<i>Carissa carandas</i> L.) ฟักข้าว (<i>Momordica cochinchinensis</i> L.) เสาวรส (<i>Passiflora foetida</i> L.) ลูกหว้า (<i>Syzygium cumini</i>) และ ดอกอัญชันแห้ง (<i>Clitoria ternatea</i> L.) คาเวียร์น้ำผลไม้หรือสมุนไพรจึงมีศักยภาพนำไปตกแต่งเมนูอาหารฟิวชั่นที่เป็นกระแสนิยมของผู้บริโภคยุคใหม่ ทั้งนี้ผู้ประกอบการสามารถประยุกต์ใช้เทคนิคการเตรียมคาร์เวียร์ร่วมกับซอสปรุงรสต่างๆได้ด้วยเทคนิคที่ไม่ยุ่งยาก

1. นายอุทิศ ทาหอม 2. นายสำราญ ชูระตา 3. นายคเนศ วงษา	รูปแบบการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อาหารพื้นถิ่น "ตำเปียงทรงเครื่อง" เพื่อสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชนบ้านเสม็ด ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์	11	ผลการศึกษา พบว่าอาหารพื้นถิ่น "ตำเปียงทรงเครื่อง" มีการผลิตสืบทอดกันมาเป็นระยะเวลานาน จนนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ผ่านการวิเคราะห์องค์ความรู้จากภายในชุมชนและภายนอกชุมชน จนนำไปสู่การสร้างรูปแบบผลิตภัณฑ์อาหารพื้นถิ่น "ตำเปียงทรงเครื่อง" โดยการแปรรูปผลิตภัณฑ์ การกำหนดราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และส่งเสริมการขาย ตลอดจนการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานระดับพื้นที่ในการยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อให้กลายเป็นสินค้าทางวัฒนธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ต่อไป
1. นางสาวธิดารัตน์ คิมกระโทก 2. นางสาวพลอยไพลิน ศรีวิเศษ 3. นางสาวสุลีกันต์ สายเนตร	การพัฒนาตำรับอาหารท้องถิ่นบ้านสนวน ตำบลสนวน อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์เพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์	12	ผลการวิจัยพบว่าตำรับอาหารหมู่บ้านสนวนนอกมีอาหารประจำท้องถิ่นที่หลากหลายตามฤดูกาล แต่เมื่อดำเนินการสนทนากลุ่มเพื่อคัดเลือกอาหารที่ชุมชนคิดว่าจะนำเสนอให้กับนักท่องเที่ยวให้เป็นที่ยอมรับหรือเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน โดยมีการคัดเลือกทั้งอาหารคาวและอาหารหวาน จำนวนทั้งสิ้น 8 ชนิด ซึ่งทั้งหมดล้วนเป็นทรัพยากรที่มีอยู่ชุมชน ที่ดำเนินการปลูกเองโดยปราศจากสารเคมี ได้แก่ แกงกล้วยใส่ไก่บ้าน ต้มไก่ใส่ยอดหม่อน ขนมจีนน้ำยาปลาเกะทิ น้ำพริกปลาหูดัดกับกะทิรับประทานคู่กับผักสดและผักลวกที่มีอยู่ในชุมชน แกงมะละกอใส่ปูนา อาหารหวาน ได้แก่ ขนมตดหมา ข้าวต้มด่างและขนมต้มโยน ซึ่งอาหารแต่ละชนิดล้วนมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตและประเพณีของชุมชน กล่าวคือ ชุมชนจะนำอาหารดังกล่าวมาใช้ในการจัดเลี้ยงแขกในงานมงคลต่างๆ
1. นางสาวรพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์ 2. นางสาวปิติวรรณ ฝ่ายโคกสูง	ระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์สถานประกอบการอาหารปลอดภัยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์	13	ผลการวิจัยพบว่าศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกใช้บริการสถานประกอบการอาหารปลอดภัยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 2) จัดหาฐานข้อมูลสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์สถานประกอบการอาหารปลอดภัยเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 3) จัดทำระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์สถานประกอบการอาหารปลอดภัยเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาในรูปแบบของเว็บไซต์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โปรแกรมที่รองรับได้ดีที่สุด คือ โปรแกรม Google Chrome โดยแบ่งออกเป็น ส่วนหน้าบ้านและส่วนหลังบ้าน ผลการประเมินประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์สถานประกอบการอาหารปลอดภัยเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาในรูปแบบของเว็บไซต์บุรีรัมย์ มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี ผ่านเกณฑ์การประเมินและสามารถนำไปใช้งานได้
1. นายชูศักดิ์ ยาทองไชย 2. นางวิไลรัตน์ ยาทองไชย 3. นายนพพล เขาวนกุล	การพัฒนาระบบสารสนเทศแบบมีส่วนร่วมเพื่อการสนับสนุนการวางแผนการผลิตเกษตรปลอดภัยในโครงการสืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ถวายเป็นหลวง ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์	14	ผลการวิจัยพบว่าเพื่อศึกษาบริบทชุมชนการปลูกพืชปลอดภัยและพัฒนาระบบสารสนเทศแบบมีส่วนร่วมเพื่อสนับสนุนการวางแผนการผลิตเกษตรปลอดภัย ในการจัดทำสารสนเทศเพื่อการนำเสนอข้อมูลการวางแผนการผลิตและการจัดจำหน่ายพร้อมทั้งประมาณการปริมาณผลผลิตทางการเกษตรปลอดภัยในแต่ละช่วงเวลา ตามโครงการสืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ถวายเป็นหลวง ต.หนองเต็ง อ.กระสัง จ.บุรีรัมย์ ทำให้ได้ผลการวิจัย คือ ระบบสารสนเทศแบบมีส่วนร่วมเพื่อสนับสนุนการวางแผนการผลิตเกษตรปลอดภัยที่พัฒนาขึ้นมีความสามารถในการทำงาน คือ การตรวจสอบสิทธิผู้ใช้ที่เกี่ยวข้องกับระบบ การเก็บข้อมูลพื้นฐาน

			การเกษตร การสอบถามข้อมูลการเกษตรปลอดสาร การคาดการณ์ผลผลิตการเกษตรตามช่วงเวลา และผลิตสารสนเทศทั้งในรูปแบบที่และข้อมูลคุณลักษณะ โดยได้มีการออกแบบสถาปัตยกรรมระบบแบบโปรแกรมประยุกต์บนเว็บและโมบายแอปพลิเคชัน เพื่อให้เกษตรกรสามารถจัดการข้อมูลในการวางแผนการเพาะปลูกได้ด้วยตนเอง
1. นางธัญรัศม์ ยุทธสารเสนีย์ 2. นางสาวแก้วมณี อุทัยรัมย์ 3. นางสาวผกามาศ มุลวันดี	โครงการหลัก การพัฒนาผลิตภัณฑ์ แตงโมชุมชนโคกเมือง ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์	15	ผลการวิจัยพบว่า ผลิตภัณฑ์ที่นำมาเพิ่มมูลค่าให้กับแตงโมที่ไม่ได้คุณภาพ คือ การทำแยมเปลือกแตงโม และข้าวแต่น้ำแตงโม ซึ่งผลการทดลอง พบว่า แยมเปลือกแตงโม ได้สูตรที่เหมาะสม มีรสชาติดี อร่อย มีองค์ความรู้ด้านสูตรและเทคนิคการทำ และสามารถสร้างมูลค่ารายได้จากการนำไปทดลองขาย ส่วนข้าวแต่น้ำแตงโม ได้สูตรที่เหมาะสม มีรสชาติอร่อย กรอบ หอม รับประทานง่าย ขายได้ในราคาถุงละ 35 บาท ซึ่งจากกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์แตงโมนี้ ส่งผลให้เกษตรกรในพื้นที่เกิดการปรับตัวด้านการเกษตรและผลิตภัณฑ์จากผลผลิตการเกษตร ทำให้สามารถรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาในจังหวัดได้
1. นางสาวแก้วมณี อุทัยรัมย์ 2. นางสาวผกามาศ มุลวันดี 3. นางสาวสายฝน อุไร	โครงการย่อยที่ 1 การเพิ่มผลผลิต กลุ่มผู้ปลูกแตงโมชุมชนบ้านโคกเมือง ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์	16	ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพทั่วไปของการปลูกแตงโมชุมชนบ้านโคกเมือง ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ มีข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปลูกแตงโมโดยรวมดังนี้ 1.1) ชุมชนเพาะปลูกปีละ 1 ครั้ง ในช่วงเดือนมกราคม – มีนาคม รวมระยะเวลาในการปลูกประมาณ 60 - 70 วัน โดยชุมชนมักนิยมปลูกในฤดูแล้ง 1.2) ต้นทุนการปลูกแตงโม ประกอบไปด้วย ค่าที่ดิน ค่าแรงงาน ค่าปุ๋ย ค่าเมล็ดพันธุ์ และค่ายาฆ่าแมลง เป็นต้น และชุมชนมักมีต้นทุนการปลูกแตงโมในปีแรกสูงกว่าปีถัดไป ในการขยายช่องทางการจำหน่ายให้มีตลาดรองรับที่แน่นอน เนื่องจากถ้าชุมชนมีช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น ก็จะสามารถจำหน่ายแตงโมได้ในปริมาณที่เพิ่มขึ้นและสามารถต่อราคาได้ ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนต้องเพิ่มผลผลิตในการปลูกแตงโมในปริมาณที่มากขึ้นตามไปด้วย
1. นางสาวทิพย์สุตา ทาสีดำ 2. นางสาวผกามาศ มุลวันดี	โครงการย่อยที่ 2 การประยุกต์ใช้ เปลือกแตงโมเพิ่มมูลค่าทาง การตลาดของกลุ่มผู้ปลูกแตงโม ชุมชนบ้านโคกเมือง ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์	17	ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มสมาชิกมีการนำผลิตภัณฑ์แยมแตงโมไปจำหน่ายในการจัดงานเทศกาลแตงโมของชุมชนบ้านโคกเมือง โดยในการแปรรูปแยมแตงโมครั้งที่ 2 มีปริมาณการทำ จำนวน 50 กระปุก และมีการจัดทาโลโก้ ฉลากติด และมีการปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ใหม่ โดยการออกแบบจากทีมนักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งโลโก้ที่ได้มาจากการร่วมกันคิดค้นของสมาชิกกลุ่ม หลังจากนั้น ทีมนักวิจัย และชุมชนจึงมีการนำผลิตภัณฑ์แยมแตงโมไปจำหน่ายในงานเทศกาลวัน ซึ่งจากการนำผลิตภัณฑ์แยมแตงโมไปจำหน่าย ส่งผลสมาชิกกลุ่มสามารถจำหน่ายแยมแตงโมได้ จำนวน 1,500 บาท ซึ่งทีมนักวิจัยได้มีการมีกรมอบเงินจำนวนดังกล่าวให้กับสมาชิกกลุ่มเพื่อเป็นทุนเริ่มต้นใน การดำเนินงาน

4.4 สรุปผลการดำเนินงานด้านการวิจัยเพื่อตอบโจทย์ของพื้นที่และผลลัพธ์

ตลอดการดำเนินงานสถาบันวิจัยและพัฒนา ร่วมกับ คณะกรรมการบริหารจัดการงานวิจัย ตามโครงการท้าทายไทยปี 2560 เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปตามตัวชี้วัดจากตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ตัวชี้วัดการเปลี่ยนแปลงตามโครงการ

เชิงพื้นที่	สิ่งที่เป็นอย่าง (ปัจจุบัน พ.ศ. 2559)	เป้าหมาย (ใหม่ พ.ศ. 2560 - 2561)
ชุมชนและท้องถิ่น	1. ไม่มีช่องทางการรับรู้ข้อมูลด้านการผลิตทางการเกษตร 2. ไม่มีตัวเชื่อมเครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตทางการเกษตร 3. ช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรมีจำกัด 4. สินค้าเกษตรเป็นรูปแบบเดิมไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	1. ร่วมกันสร้างเครือข่ายฐานข้อมูลผลผลิตทางการเกษตรและเพิ่มช่องทางการสื่อสารร่วมกัน 2. มีช่องทางเลือกในการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น 3. มีการแปรรูปสินค้าเกษตรตัวใหม่ๆ เพิ่มขึ้นในตลาด 4. เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรเพิ่มจาก 68,226 บาท (ในปี พ.ศ. 2558) เพิ่มขึ้น(ในปี พ.ศ. 2560 - 2561)

อย่างน้อย 3 ด้านคือ 1. ร่วมกันสร้างเครือข่ายฐานข้อมูลผลผลิตทางการเกษตรและเพิ่มช่องทางการสื่อสารร่วมกัน สิ่งนี้เห็นได้ชัดจากการทำงานวิจัยด้านเครือข่าย และยังสามารถนำไปติดตั้งให้เกิดการใช้งานจริงในระดับจังหวัดโดยสำนักงานเกษตรจังหวัดเป็นคนดำเนินการ 2. การมีช่องทางเลือกในการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น ผลจากการดำเนินการในข้อ 1 ทำให้เกษตรกรมีช่องทางการจำหน่ายสินค้าอยู่เป็นประจำอย่างน้อย 2 แห่งคือ ตลาดถนนเซราะกราว และตลาดเช้าวันเสาร์หน้าอำเภอ รวมไปถึงการขายสินค้าผ่าน Face Book. ของกลุ่มเกษตรกรเอง 3. มีการแปรรูปสินค้าเกษตรตัวใหม่ๆ เพิ่มขึ้นในตลาด ซึ่งเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดจากผลงานการวิจัยได้แก่ การเพาะเห็ดมวกี้ ตำเปียงหลวงเครื่อง ผลิตภัณฑ์จากแตงโม เป็นต้น ซึ่งผลิตภัณฑ์เหล่านี้สามารถผลิตและนำมาขายที่ตลาดทั้งสองแห่งในเบื้องต้นอยู่เป็นประจำในขณะนี้ ส่วนในข้อที่ 4. นั้นยังไม่สามารถสรุปได้ตามตัวชี้วัดในตาราง เนื่องจากต้องรอผลการประเมินหลายด้าน และอีกประการหนึ่งยังไม่สามารถบอกได้ว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการวิจัยนี้ร้อยละเท่าไร เป็นต้น

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการดำเนินงานวิจัยในช่วงเวลาประมาณ 10 เดือนที่ผ่านมาภายใต้โครงการทำทายไทย ประจำปี 2560 เรื่องการปรับตัวด้านเกษตรกรรมเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์ภายใต้การสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์และองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ (อบจ.) ซึ่งอยู่ในช่วงของการรวบรวมข้อมูลพื้นที่ฐานและบริบทของแต่ละโครงการ จึงทำให้สามารถสรุปผลในภาพรวมได้บางส่วนในขณะนี้ และแนวทางการสรุปผลมีประเด็นหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการดำเนินงาน

5.1.1 ด้านการบริหารจัดการงานวิจัย ตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทางการบริหารจัดการงานวิจัยของสถาบันวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย 6 ประเด็นได้แก่

กระบวนการต้นทาง

1) การพัฒนากลไกเชื่อมโยงประเด็นวิจัยภายนอก โดยการติดต่อประสานงานผ่านเครือข่าย ปรากฏท้องถิ่นของจังหวัดบุรีรัมย์ เครือข่ายหน่วยงานภาครัฐเช่น พัฒนาการจังหวัดท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์ วัฒนธรรมจังหวัดบุรีรัมย์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ เกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานวนอุทยานเขากระโดงจังหวัดบุรีรัมย์ อุทยานธรรมชาติวิทยาบุรีรัมย์ และเครือข่ายภาคเอกชน เช่น สมาคมธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ สมาคมผู้ประกอบการร้านอาหารจังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มผู้ประกอบการสินค้าOTOP หอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์ ส่งผลให้เกิดความความสัมพันธในการดำเนินงานร่วมกัน 2 รูปแบบคือรูปแบบที่เป็นทางการ(คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมดำเนินงานตามภารกิจของจังหวัดอย่างต่อเนื่อง) และรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ(ความสัมพันธ์ส่วนตัว)

2) การพัฒนาโจทย์วิจัย ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมโดยสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ได้ส่งหนังสือเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย(ตามข้อ 1) เข้ามาร่วมสะท้อนปัญหาและหาแนวทางร่วมในการจัดการปัญหา(พัฒนาโจทย์) โดยมีนายอนุสรณ์ แก้วกังวาล ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์ และหัวหน้าส่วนราชการเข้าร่วมพัฒนาโจทย์วิจัย ซึ่งสถาบันวิจัยได้ใช้เทคนิคระดมสมอง โดยใช้การ์ดเทคนิค และการสะท้อนปัญหาผ่านการอภิปราย โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิร่วมเวทีเพื่อสกัดประเด็น และลำดับความสำคัญของปัญหา ซึ่งทำให้การพัฒนาโจทย์วิจัยเป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยและสอดคล้องกับศักยภาพของนักวิจัย ทั้งนี้การดำเนินการดังกล่าวทำให้ได้โจทย์วิจัยจำนวน 4 ประเด็นหลัก มีโครงการวิจัย 17 โครงการ นักวิจัย 33 คน

3) การประกาศทุนวิจัย การประกาศทุนแบบเก๋ามหาวิทยาลัยได้ดำเนินการประกาศทุนวิจัยโดยใช้ประกาศจากแหล่งทุนเป็นหลักในการสื่อสารระหว่างสถาบันวิจัยกับนักวิจัย ทำให้ขาดรายละเอียดในบางประการเช่นคุณสมบัติของนักวิจัย งบประมาณที่จะสนับสนุน รายละเอียดสัญญา และระยะเวลาการดำเนินงานตลอดโครงการ สถาบันวิจัยและพัฒนาจึงได้มีการพัฒนาการประกาศทุนเพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมีการระบุประเด็นดังกล่าวเพิ่มขึ้นในประกาศ เพื่อให้เกิด

ความเข้าใจตรงกันระหว่างนักวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา และแหล่งทุน ซึ่งดำเนินการตามระเบียบมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การสนับสนุนการวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก พ.ศ. 2558 ได้บัญญัติไว้ในข้อ 8 และข้อ 9

4) การได้มาซึ่งโครงการวิจัยที่มี โดยมีลำดับดังนี้

4.1) การพัฒนาหัวข้อวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนาได้มีการจัดทำ Research Mapping ร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ตามข้อ 1)

4.2) การพัฒนาโครงการวิจัย สถาบันวิจัยฯ ได้จัดให้มีการนำเสนอโครงการต่อผู้ทรงคุณวุฒิ โดยให้นำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงให้สมบูรณ์ ซึ่งนักวิจัยต้องปรับปรุงและส่งผลมายังสถาบันวิจัยและพัฒนาเพื่อตรวจสอบอีกครั้ง

4.3) สถาบันวิจัยฯ ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ เรื่องการวิเคราะห์กระบวนการวิจัย และวงเงิน ที่เบิกจ่ายให้แก่ักวิจัยสัมพันธ์กัน ในแต่ละงวด

4.4) เมื่อนักวิจัยได้แก้ไขตามกระบวนการดังกล่าวข้างต้นแล้ว สถาบันวิจัยจึงนำเสนอต่อหัวหน้าโครงการเพื่อดำเนินการอนุมัติโครงการต่อไป

5) การออกสัญญาทุนวิจัย สถาบันวิจัยฯ ได้ดำเนินการออกสัญญาทุนวิจัย โดยมีข้อกำหนดให้เป็นไปตามเงื่อนไข TOR ของประกาศ โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1) นักวิจัยทุกโครงการจะต้องมีผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยแนบกับสัญญาทุน

5.2) นักวิจัยจะต้องมีที่ปรึกษาโครงการวิจัย อย่างน้อย 1 คน เพื่อกำกับติดตาม การดำเนินงานวิจัย ในโครงการให้มีคุณภาพ

5.3) ทุกโครงการจะต้องแนบรายละเอียดของข้อเสนอโครงการ ตามแบบฟอร์มที่สถาบันวิจัยกำหนด

5.4) การแบ่งงวดงานและวงเงิน สถาบันวิจัยฯ ได้ให้นักวิจัยดำเนินการแยกหมวดรายจ่าย ระยะเวลา และผลที่ได้รับ ตามแบบฟอร์มที่สถาบันวิจัยกำหนด ก่อนลงนามในสัญญา

5.5) สถาบันวิจัยฯ ได้รวบรวมเอกสารประกอบคำสัญญาที่สมบูรณ์ เพื่อเสนออนุมัติ ต่อหัวหน้าโครงการ และจัดทำประกาศผลผู้ที่ได้รับทุนในลำดับต่อไป

6) การกำกับติดตามงานวิจัย

6.1) สถาบันวิจัยฯ ได้จัดทำปฏิทินการติดตามโครงการ ไว้ในประกาศทุนวิจัย เพื่อให้ให้นักวิจัยได้ทราบควบคู่กับการพัฒนาและอนุมัติโครงการวิจัย โดยกำหนดให้นักวิจัยมีการรายงานความก้าวหน้าเป็นประจำในทุกเดือน

6.2) สถาบันวิจัยฯ ได้จัดให้มีการรายงานความก้าวหน้า ต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จาก สกว. ในระยะ 6 เดือน และ 12 เดือน เพื่อความสมบูรณ์ของโครงการ

6.3) สถาบันวิจัยฯ ได้มีการตรวจสอบความสมบูรณ์ด้านเนื้อหา และผลการดำเนินงานที่สัมพันธ์กับวงเงิน แต่ละวงเงินของโครงการ

6.4) สถาบันวิจัยฯ ได้จัดให้มีการนำเสนอโครงการต่อผู้ทรงคุณวุฒิ โดยให้นำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงให้สมบูรณ์ ซึ่งนักวิจัยต้องปรับปรุงและส่งผลมายังสถาบันวิจัยและพัฒนาเพื่อตรวจสอบอีกครั้ง

5.1.2 ด้านการวิจัยเพื่อตอบโจทย์ของพื้นที่

สถาบันวิจัยได้กำกับติดตามการดำเนินงานวิจัยร่วมกับพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วย 17 โครงการย่อย ตามกรอบ 4 ประเด็นซึ่งมีผลแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ด้านผลการดำเนินงานที่ส่งผลต่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ และด้านการพัฒนาระบบกลไกการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.1 ตารางสรุปผลการดำเนินงานที่ส่งผลต่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ จังหวัดบุรีรัมย์

กรอบประเด็นการวิจัย	เป้าหมายการเปลี่ยนแปลง	ผลที่ได้รับจากงานวิจัย
1. การพัฒนาเครือข่ายฐานข้อมูลเกษตรปลอดภัยและอาหารปลอดภัย	เกิดการพัฒนาฐานข้อมูลสินค้าเกษตรปลอดภัยในจังหวัดบุรีรัมย์	มีฐานข้อมูลเครือข่ายผู้ผลิตสินค้าเกษตรและผู้ประกอบการสินค้าเกษตร
2. การผลิตอาหารปลอดภัย	เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ออกสู่ตลาด	มีการค้นพบผลิตภัณฑ์อาหารพื้นถิ่นใหม่ๆ
3. การพัฒนาการแปรรูปและการเพิ่มมูลค่าอาหารปลอดภัย	เกิดการยกระดับสินค้าและบริการสู่มาตรฐานที่ดีขึ้น	สามารถนำมาปรับปรุงเพิ่มมูลค่าทางการตลาดให้สูงขึ้น และมีผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรใหม่ๆออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น
4. การเข้าถึงสินค้าและระบบการจัดจำหน่ายสินค้าอาหารปลอดภัย	เพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภคที่หลากหลายมากขึ้น	เกิดช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภคแบบสองทาง

ตารางที่ 5.2 ตารางสรุปผลการพัฒนาระบบกลไกการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

กรอบประเด็นการวิจัย	เป้าหมายการเปลี่ยนแปลง	ผลที่ได้รับจากงานวิจัย
1. โครงสร้าง/กลไกการจัดการงานวิจัยในมหาวิทยาลัย	1. มหาวิทยาลัยมีระบบบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง 2. มหาวิทยาลัยมีระบบและกลไกการทำงานร่วมกับท้องถิ่นให้เกิดความต่อเนื่อง	1.สถาบันวิจัยและพัฒนาประกาศใช้คู่มือในการพัฒนาโครงการวิจัยตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง 2.มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อให้เกิดการใช้ร่วมกันกับหน่วยงานระดับจังหวัดอย่างต่อเนื่อง
2. บุคลากรของมหาวิทยาลัย		มีกระบวนการพัฒนานักวิจัยใหม่ให้มีความรู้ด้านการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องนับตั้งแต่ ปี 2556 เป็นต้นมา
3. การบริหารจัดการงบประมาณ/การเงิน		1.มีการจัดสรรงบประมาณภายใต้กรอบการพัฒนาท้องถิ่นเพิ่มขึ้น 2.มีการปรับปรุงการเบิกงวดงานให้สัมพันธ์สอดคล้องกับกิจกรรมและงบประมาณ 3.ปรับปรุงการเขียนแยกแยะหมวดรายจ่ายให้เป็นหมวดหมู่เพื่อให้ง่ายต่อการเบิกจ่าย
4. กฎ/ระเบียบ/หลักเกณฑ์		1.ปรับปรุงสัญญาให้มีการใส่งวดงานที่สัมพันธ์กับงบประมาณและกิจกรรม 2.มีการจัดทำประกาศทุนกับทุกทุนในมหาวิทยาลัย

5.1.3 ด้านการดำเนินการโครงการวิจัย

ตารางที่ 5.3 ด้านการดำเนินการโครงการวิจัย

ที่	รหัสโครงการ	ชื่อผู้ได้รับจัดสรร	ชื่อโครงการวิจัย	ร้อยละความสำเร็จ	สรุปผลการดำเนินงาน
1	RDG/BRU-001	1. นางสาววิริญชัยย์ สือออก 2. นางสาวสุพัทธา แดงทับทิม	การวิเคราะห์และจัดทำฐานข้อมูลดินภูเขาไฟ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อใช้ในการเกษตร	100	ผลการวิจัยพบว่าดินภูเขาไฟนั้นมีปริมาณอินทรีย์วัตถุในดินมากกว่าดินอื่นๆ เป็นดินที่ประทุออกมาพร้อมกับลาวา ไหลทับถมมากับดิน สะสมธาตุอาหารต่างๆ เหมาะแก่การเพาะปลูกทำเกษตรกรรมเป็นอย่างมาก การเกษตรตอบรับและให้ผลผลิตเป็นไปตามที่ต้องการ
2	RDG/BRU-002	1. นางสาวอนงค์ ทองเรือง 2. นายศราวุฒิ จันบัวลา 3. นางภคณิษา อภิศุกรกุล	การบูรณาการระบบสารสนเทศสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวกีฬาท้องถิ่นบุรีรัมย์	100	ผลการวิจัยที่ได้จากพัฒนาระบบสารสนเทศในการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาด มีความตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยว สามารถเลือกผลผลิตของเกษตรกรผ่านการซื้อขายโดยตรง ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการซื้อขาย ส่งผลให้การกระจายรายได้ไปยังชุมชน ผนวกกับการขนส่งที่ทันสมัย ลดความเสียหายของผลผลิตได้
3	RDG/BRU-003	1. นางสาวสายใจ ทันการ 2. นางสาวอนงค์ ทองเรือง 3. นางสาวปิตีวรรณ ฝ่ายโคกสูง	การพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการสินค้าเกษตรปลอดสารในจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยระบบการสื่อสารสองทางเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬา จังหวัดบุรีรัมย์	100	ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการสินค้าเกษตรพบว่า การใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนช่วยในการตลาด ช่องทางในการจำหน่ายสินค้า สามารถทำได้สะดวกสบาย ลดค่าใช้จ่ายและแรงงานในการขนส่งสินค้า ทำให้สินค้ากระจายสู่ตลาดได้อย่างรวดเร็ว
4	RDG/BRU-004	1. นายผดุงชาติ ยั่งดี 2. นายสมคิด สาลี 3. นางจิรฐิพร นวนสาย	พฤติกรรมการท่องเที่ยวและความต้องการอาหารปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์	100	ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันจังหวัดบุรีรัมย์เป็นเมืองท่องเที่ยวที่ผู้คนให้ความสนใจเป็นอย่างมากที่จะมาเที่ยว นักท่องเที่ยวสนใจในอาหาร และพฤติกรรมกินของคนท้องถิ่น ทำให้อาหาร และของฝากขายดีขึ้นโดยลำดับ และเกิดการเชิญชวนบอกต่อลักษณะปากต่อปากให้มาชิม ชม ช้อป ทำให้เศรษฐกิจโดยรวมในจังหวัดบุรีรัมย์เป็นไปในทางที่ดีขึ้น
5	RDG/BRU-005	1. นางสาวรัตนา เพ็งเพราะ 2. นายสันธยา บุญรุ่ง 3. นายศรัณย์ จำรัสสนสาร	การส่งเสริมการเพาะเลี้ยงเห็ด Milky (<i>Calocybe indica</i>) เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในเขตชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม	100	ผลการวิจัยพบว่าปัจจุบันนี้เห็ดมิลค์ก็กำลังเป็นที่ต้องการของท้องตลาด ราคาค่อนข้างสูง มีจำนวนผู้เพาะเห็ดน้อยมาก แม้จะเป็นเห็ดชนิดใหม่แต่ได้รับความนิยมเป็นจำนวนมาก ส่งเสริมให้เกษตรกรชุมชนในจังหวัดบุรีรัมย์เพาะเห็ดมิลค์ก็เป็นอาชีพเสริมในจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น สามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัวเพิ่มขึ้น ส่งผลให้เศรษฐกิจของจังหวัดบุรีรัมย์ดียิ่งขึ้น

ตารางที่ 5.3 ด้านการดำเนินการโครงการวิจัย (ต่อ)

ที่	รหัสโครงการ	ชื่อผู้ได้รับจัดสรร	ชื่อโครงการวิจัย	ร้อยละความสำเร็จ	สรุปผลการดำเนินงาน
6	RDG/BRU-006	1. นางสาวจตุพร จันทารัมย์ 2. นายกิตติกร ฮวดศรี 3. นางสาวชนินาถ ทิพย์อักษร	การศึกษาภาพรวมธุรกิจของฝากใน จังหวัดบุรีรัมย์	100	ผลการวิจัยพบว่ากระบวนการจูงใจในการท่องเที่ยวมีผลต่อ ธุรกิจการซื้อขายของฝาก ปัจจัยที่มีผลต่อการดึงดูดให้ นักท่องเที่ยวสนใจมาเที่ยวคือ ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม เช่น ปราสาทเขาพนมรุ้ง ปราสาทหินเมืองต่ำ สนามแข่งรถ สนาม ฟุตบอล ซึ่งนักท่องเที่ยวต้องการซื้อของฝากกลับบ้านไปฝาก ญาติพี่น้อง จึงส่งผลให้ภาพรวมของธุรกิจของฝากในจังหวัด บุรีรัมย์เป็นไปในทางที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลทำให้เศรษฐกิจของ จังหวัดบุรีรัมย์สูงขึ้นตามลำดับ
7	RDG/BRU-007	1. นางสาวเทพอัปสร แสนสุข 2. นางสาวสุธีรา สุนทรารักษ์	การพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรยั้ง เชื้อแบคทีเรียก่อโรคทางผิวหนังจากสาร สกัดของผลต้นแปะ (Vitex canescens Kurz.) ที่พบในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ สำหรับเป็นสินค้าของที่ระลึกเพื่อการ ท่องเที่ยว	100	ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาสมุนไพรยั้งเชื้อแบคทีเรีย เป็นที่ยอมรับและสามารถใช้ได้กับทุกเพศทุกวัย เนื่องจากทำมา จากสมุนไพร ไม่มีสารอันตราย บำรุงผิวพรรณ ช่วยในการลด กลิ่นตัว เป็นสินค้า OTOP สามารถใช้เป็นสินค้าที่ระลึก หรือของ ฝากจากจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นที่รู้จักและติดตาม เป็นการกระจาย สินค้าอีกรูปแบบหนึ่ง สามารถสร้างรายได้ตามมาอีกด้วย
8	RDG/BRU-008	1. นายวรวุฒิ พรหมเด่น 2. นางสาวอรุณศรี มีแสงศิลา 3. นายเทพพร โลมารักษ์	โครงการหลัก การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูป อาหารสุขภาพเพื่อเพิ่มมูลค่าจาก หม่อน สายพันธุ์บุรีรัมย์ 60 และ สมุนไพรใน จังหวัดบุรีรัมย์	100	ผลการวิจัยพบว่าผลผลิตทางการเกษตรที่ถูกละทิ้งและไม่ มีมูลค่าเชิงพาณิชย์ เช่น ผลหม่อน หว้า มะม่วงหาว และผลมะเมี ซึ่งไม่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจมากนัก การเกษตรจึงต้องพึ่งพา ยุทธในการแปรรูปในผลผลิตออกมาในรูปแบบของผลิตภัณฑ์ ของหวาน และเครื่องดื่ม เช่น ไอศกรีม เบเกอรี่ อาหาร ประเภทยา น้ำผลไม้ เป็นเอกลักษณ์ที่มีจุดขายและผู้บริโภค เข้าถึงได้ง่าย จากวัตถุดิบที่ปล่อยทิ้งแบบไม่มีมูลค่า สามารถ นำมาสร้างมูลค่าเพิ่มได้

ตารางที่ 5.3 ด้านการดำเนินการโครงการวิจัย (ต่อ)

ที่	รหัสโครงการ	ชื่อผู้ได้รับจัดสรร	ชื่อโครงการวิจัย	ร้อยละความสำเร็จ	สรุปผลการดำเนินงาน
9	RDG/BRU-008-1	1. นายวรวัฒน์ พรหมเด่น 2. นางสาวอรุณรัศมี แสงศิลา 3. นายเทพพร โลมารักษ์	<u>โครงการย่อยที่ 1</u> การศึกษาองค์ประกอบพฤกษเคมีและฤทธิ์ทางชีวภาพของหม่อนสายพันธุ์บุรีรัมย์ 60 และพืชสมุนไพรเพื่อคัดเลือกเป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพ	100	ผลการวิจัยพบว่าคนไทยสมัยนี้ใส่ใจในเรื่องสุขภาพส่วนใหญ่ มะเมาและหม่อนมีศักยภาพที่สามารถถูกเลือกให้เป็นวัตถุดิบอาหารแปรรูปเพื่อสุขภาพ โดยจุดเด่นของของน้ำสกัดเข้มข้นมีสารประกอบฟีนอลประเภท แอนโทไซยานิน ซึ่งแอนโทไซยานิน เป็นสารต่อต้านอนุมูลอิสระ ช่วยยับยั้งการเกิดออกซิเดชันของลิโปรตีนและการตกตะกอนของเกล็ดเมล็ดเลือด แถมยังช่วยป้องกันการเกิดโรคเรื้อรังต่างๆ สามารถนำมาแปรรูปเป็นน้ำดื่มสมุนไพร เป็นเครื่องดื่มสุขภาพ และยังสามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนเพิ่มมากขึ้น
10	RDG/BRU-008-2	1. นายเทพพร โลมารักษ์ 2. นายวรวัฒน์ พรหมเด่น 3. นางสาวอรุณรัศมี แสงศิลา	<u>โครงการย่อยที่ 2</u> การพัฒนาผลิตภัณฑ์และแปรรูปอาหารสุขภาพด้วยเทคนิคโมเลคิวลาร์แกสโตรโนมีจากผลหม่อนสายพันธุ์บุรีรัมย์ 60	100	ผลการวิจัยพบว่าการประยุกต์ใช้คาร์เวียในน้ำสมุนไพรเพื่อสร้างรูปลักษณ์แบบใหม่ให้กับเมนูอาหาร โดยใช้เทคนิคโมเลคิวลาร์แกสโตรโน จะช่วยเพิ่มคุณค่าทางอาหาร จึงเป็นนวัตกรรมการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่เมนูอาหารเพื่อสุขภาพ สามารถเข้าถึงผู้บริโภค และสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้เพิ่มมากขึ้น
11	RDG/BRU-009	1. นายอุทิศ ทาหอม 2. นายสำราญ ฐระดา 3. นายคเนศ วงษา	รูปแบบการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อาหารพื้นถิ่น "ตำเปียงทรงเครื่อง" เพื่อสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชนบ้านเสม็ด ตำบลหนองเต็ง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์	100	ผลการวิจัยพบว่าการเพิ่มมูลค่าให้กับอาหารพื้นบ้านยกระดับจากคำว่า “คุณค่า” เป็น “มูลค่า” ก่อให้เกิดรายได้ โดยประชาสัมพันธ์ผ่าน FACEBOOK และ TAC ให้กับสมาชิกเพื่อให้เกิดการกระจายข้อมูล ยกระดับภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล ฟังตนเองและสามารถทำเป็นอาชีพเสริม สร้างรายได้ให้กับชุมชน

ตารางที่ 5.3 ด้านการดำเนินการโครงการวิจัย (ต่อ)

ที่	รหัสโครงการ	ชื่อผู้ได้รับจัดสรร	ชื่อโครงการวิจัย	ร้อยละความสำเร็จ	สรุปผลการดำเนินงาน
12	RDG/BRU-010	1. นางสาวธิดารัตน์ คิมกระโทก 2. นางสาวพลอยไพลิน ศรีวิเศษ 3. นางสาวชุลีกานต์ สายเนตร	การพัฒนาตำรับอาหารท้องถิ่นบ้านสนวน ตำบลสนวน อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์เพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์	100	ผลการวิจัยพบว่าในการพัฒนาอาหารต้นตำหรับ หรืออาหารพื้นบ้านของชุมชน ต้องใช้โภชนาการเข้ามามีส่วนร่วมในการรับประทาน เช่น กินร้อน ช้อนกลาง ล้างมือ เพื่อสุขอนามัยของคนในชุมชน และยังเพิ่มโภชนาการในอาหาร ให้เหมาะสมกับทุกเพศทุกวัย ลดการกินอาหารที่รสจัด หรือไม่ถูกหลักโภชนาการ ส่งผลทำให้พฤติกรรมการกินของชุมชนคุณภาพพลักษณ์ที่ดีขึ้นตามลำดับ
13	RDG/BRU-011	1. นางสาวรพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์ 2. นางสาวปิติวรรณ ฝ่ายโคกสูง	ระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์สถานประกอบการอาหารปลอดภัยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์	100	ผลการวิจัยพบว่าการใช้ระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ในการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบของเว็บไซต์ ทำให้ผู้สนใจสามารถเข้าดูข้อมูล เช็ครายละเอียด โทรสอบถามเพื่อเพิ่มความสะดวกสบายในการเดินทาง นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจ และมาเยี่ยมชมสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดบุรีรัมย์ได้มากขึ้น
14	RDG/BRU-012	1. นายชูศักดิ์ ยาทองไชย 2. นางวิไลรัตน์ ยาทองไชย 3. นายนพพล เขาวนกุล	การพัฒนาระบบสารสนเทศแบบมีส่วนร่วมเพื่อการสนับสนุนการวางแผนการผลิตเกษตรปลอดภัยในโครงการสืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ถวายเป็นหลวงตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์	100	ผลการวิจัยพบว่าการใช้สารสนเทศเพื่อการเกษตรกร เป็นเรื่องที่สำคัญมากในยุคนี้ เพราะระบบสารสนเทศเป็นระบบที่ถูกต้องแม่นยำ และรวดเร็ว ในการสืบค้นข้อมูล ทำให้การคาดการณ์ทางผลผลิตสะดวกสบายพร้อมทั้งลดค่าใช้จ่าย นำไปสู่การสร้างเครือข่ายผู้เพาะปลูกพืชสารปลอดภัย และผู้ประกอบการให้มาเจอกันง่ายขึ้น ส่งผลให้เกิดการต่อสารเพื่อการค้าและการบริการเพิ่มขึ้นนอกจากนี้ยังทำให้สร้างตลาดที่เข้มแข็งให้กับเกษตรกรต่อไป
15	RDG/BRU-013	1. นางธัญรัตน์ ยุทธสารเสนีย์ 2. นางสาวแก้วมณี อุทัยรัมย์ 3. นางสาวผกามาศ มุลวันดี	โครงการหลัก การพัฒนาผลิตภัณฑ์แตงโมชุมชนโคกเมือง ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์	100	ผลการวิจัยพบว่าการประยุกต์ใช้เปลือกแตงโมเพื่อเพิ่มมูลค่าทางการตลาดของกลุ่มผู้ปลูกแตงโม เป็นไปในทางที่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากเปลือกแตงโมที่ไม่มีมูลค่าสามารถนำมาทำเป็นแยมรสแตงโมได้ เพิ่มผลผลิตจากสิ่งที่ไม่เคยมีมูลค่าให้เป็นสิ่งมีมูลค่าก่อให้เกิดรายได้ให้กับครัวเรือน

ตารางที่ 5.3 ด้านการดำเนินการโครงการวิจัย (ต่อ)

ที่	รหัสโครงการ	ชื่อผู้ได้รับจัดสรร	ชื่อโครงการวิจัย	ร้อยละความสำเร็จ	สรุปผลการดำเนินงาน
16	RDG/BRU-013-1	1. นางสาวแก้วมณี อุทัยรัมย์ 2. นางสาวผกามาศ มุลวันดี 3. นางสาวสายฝน อุไร	โครงการย่อยที่ 1 การเพิ่มผลผลิตกลุ่มผู้ปลูกแตงโม ชุมชนบ้านโคกเมือง ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคน ชัย จังหวัดบุรีรัมย์	100	ผลการวิจัยพบว่าการประยุกต์ใช้เปลือกแตงโมเพื่อเพิ่ม มูลค่าทางการตลาดของกลุ่มผู้ปลูกแตงโม เป็นไปในทางที่ ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากเปลือกแตงโมที่ไม่มีมูลค่า สามารถนำมาทำเป็นแยมรสแตงโมได้ เพิ่มผลผลิตจากสิ่งที่ แทบจะไม่มีมูลค่าให้เป็นสิ่งมีมูลค่า ก่อให้เกิดรายได้ให้กับ ครัวเรือน
17	RDG/BRU-013-2	1. นางสาวทิพย์สุดา ทาสีดำ 2. นางสาวผกามาศ มุลวันดี	โครงการย่อยที่ 2 การประยุกต์ใช้เปลือกแตงโม เพิ่มมูลค่าทางการตลาดของกลุ่มผู้ปลูกแตงโม ชุมชนบ้านโคกเมือง ตำบลจรเข้มาก อำเภอประ โคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์	100	ผลการวิจัยพบว่าการประยุกต์ใช้เปลือกแตงโมเพื่อเพิ่ม มูลค่าทางการตลาดของกลุ่มผู้ปลูกแตงโม เป็นไปในทางที่ ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากเปลือกแตงโมที่ไม่มีมูลค่า สามารถนำมาทำเป็นแยมรสแตงโมได้ เพิ่มผลผลิตจากสิ่งที่ แทบจะไม่มีมูลค่าให้เป็นสิ่งมีมูลค่า ก่อให้เกิดรายได้ให้กับ ครัวเรือน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 การวิเคราะห์ปัจจัยเงื่อนไขของความสำเร็จหรือความไม่สำเร็จ ในทั้ง 2 มิติ ด้านการบริหารจัดการการวิจัยและด้านการวิจัยเพื่อตอบโจทย์ของพื้นที่ พบว่า

ในมิติของการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อตอบโจทย์เชิงพื้นที่ ประสบผลสำเร็จซึ่งเกิดจากปัจจัยดังต่อไปนี้

ปัจจัยภายใน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีระบบการติดตามการดำเนินงานของนักวิจัยที่ดี โดยใช้ พี่เลี้ยง ที่ปรึกษาซึ่งมีความเชี่ยวชาญ ประกอบกับนักวิจัยมีความรับผิดชอบ กระตือรือร้น ในการทำงานวิจัยให้มีคุณภาพ

ปัจจัยภายนอก มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีความสัมพันธ์อันดีต่อหน่วยงาน เครือข่ายทุกภาคส่วน ส่งผลให้ได้รับความไว้วางใจ และอำนวยความสะดวกในการทำงานวิจัย นักวิจัยสามารถเข้าถึงข้อมูลและปฏิบัติการในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับระบบกลไกการสนับสนุนของผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งให้ความสำคัญกับประเด็นการพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยมีการออกคำสั่งของจังหวัดเพื่อกำกับ ติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

5.2.2 การวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาระบบจัดการงานวิจัยของสถาบัน

จุดเด่น พบว่า การบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยมีลักษณะแบบรวมศูนย์ ซึ่งเป็นนโยบายที่ผู้บริหารมากำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กลไกเชิงอำนาจแบบมีส่วนร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีระบบการบริหารและติดตามงานวิจัยที่เป็นระบบ และมีการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง การกำกับต่อเนื่องของสถาบันวิจัย ทำให้นักวิจัยได้พัฒนาตนเองสร้างคุณภาพผ่านระบบพี่เลี้ยงและที่ปรึกษางานวิจัย ส่งผลให้นักวิจัยหน้าใหม่สามารถดำเนินงานวิจัยได้อย่างมีคุณภาพ

จุดที่ควรพัฒนา พบว่า สถาบันวิจัยและพัฒนาควรสร้างผู้บริหารแผนงานวิจัย ที่มีลักษณะเป็นชุดโครงการ การประกาศทุนวิจัยควรมีนักวิเคราะห์การแบ่งงวดงาน และงวดเงิน ที่เหมาะสมและสัมพันธ์กับกิจกรรมในโครงการ ควรมีการแต่งตั้งและคัดเลือกที่ปรึกษาเพิ่มเติม ให้สอดคล้องกับงานวิจัย

5.2.3 การวิเคราะห์ผลกระทบของโครงการต่อความตื่นตัวของคณาจารย์ ผู้บริหาร ชุมชนที่ได้รับประโยชน์ การปรับเปลี่ยนระบบการทำงาน การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย คุณค่าอื่นๆ

เนื่องจากโครงการทำทนายไทยเป็นโครงการที่มีความเข้มงวดในการกำกับติดตามตลอดกระบวนการ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกที่เป็นที่ยอมรับและศรัทธาต่อนักวิจัย จึงทำให้เกิดแรงจูงใจ ความเชื่อมั่นในการดำเนินการวิจัยที่ดีและมีคุณภาพสูงขึ้น

กลไกภายนอก ได้แก่ ส่วนราชการ ภาคเอกชนมีความคาดหวังที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม จึงส่งผลให้นักวิจัยที่ดำเนินการตามโครงการต้องทำงานวิจัยให้เห็นผลและมีคุณภาพสูง

กลไกการกำกับติดตามนักวิจัยมีความต่อเนื่อง จึงทำให้นักวิจัยมีความตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปตามกำหนดเวลา

5.3 ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาแนวทางการทำงานในปีต่อไป

5.3.1 ข้อเสนอแนะของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในด้านการบริหารจัดการงานวิจัย และ
ในการพัฒนางานวิจัยเพื่อตอบโจทย์ของพื้นที่

ประเด็น	แนวทางการพัฒนา
1. การจัดทำรอบการวิจัย	- การประชุมชี้แจงกระบวนการให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งระบบ ได้เข้าใจก่อนร่วมพัฒนาโจทย์วิจัย(คนใน-คนนอก) - การชี้แจงวัตถุประสงค์ และประเด็นการพัฒนากับผู้ที่เกี่ยวข้อง (หัวหน้าส่วน/ผู้แทนองค์กร) ให้ชัดเจน - วิเคราะห์ Stakeholder ให้ชัดเจน โดยใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพและเหมาะสม - การตีกรอบยุทธศาสตร์ จังหวัด /มหาวิทยาลัย ให้ชัดเจน
2. การประกาศทุน	ประชาสัมพันธ์ ล่วงหน้า ผ่านผู้บริหารระดับคณะ ผู้ประสานงานระดับคณะ เว็บไซต์ราชภัฏบุรีรัมย์ ประกาศกรอบล่วงหน้า และมี Time Line ที่ชัดเจน
3. การสร้างกลไกความร่วมมือของมหาวิทยาลัยกับกลไกในพื้นที่	- การประชุมติดตาม ปฏิทินความร่วมมือ กับจังหวัดและภาคีที่เกี่ยวข้อง - การแต่งตั้งคณะกรรมการร่วม เพิ่มเวทีสะท้อนผล การกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง - ใช้การ MOU ความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ผ่านมหาวิทยาลัยหรือสวพ .
4. การได้มาซึ่งโครงการวิจัยที่มีคุณภาพ	- การวิพากษ์ ผ่านผู้ทรงคุณวุฒิ (กลั่นกรอง) - เปรียบเทียบ ติดตามผล ข้อเสนอแนะของผู้ทรงที่มีต่องานวิจัยหลังจากมีการส่งข้อเสนอโครงการ และการรายงานความก้าวหน้า (จัดทำในทุกระยะ) - สร้างทีม วิเคราะห์ ปัญหา และจัดทีมพี่เลี้ยง ที่ปรึกษาดูแลติดตามโครงการวิจัย
5. การออกสัญญา	- วิเคราะห์ Output ให้สอดคล้องกับ งบประมาณและวงเงิน - ควรมีการกำกับติดตาม ประเมินความก้าวหน้า อย่างต่อเนื่อง
6. การติดตามผลงานวิจัยอย่างมีคุณภาพ	- กระบวนการสร้างระบบ PLC ของสถาบันวิจัย (ระหว่างนักวิจัย Stakeholder พี่เลี้ยง และผู้ทรงคุณวุฒิ) - กำหนดระยะติดตามดูแลช่วยเหลือ 3 เดือน (ภายใน) 6 เดือน (ภายนอก) 9 เดือน (ภายใน)

5.3.2 ข้อเสนอแนะของ สกว. /แหล่งทุน ทั้งในด้านเงื่อนไขการสนับสนุน การจัดการระบบพี่เลี้ยง การพัฒนาระบบงานสนับสนุนเครือข่าย การผลักดันผลงานวิจัยให้เกิดการใช้ประโยชน์ ฯลฯ

การจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัย ควรมีการจัดสรรงบประมาณในด้านการบริหารจัดการงานวิจัยเพิ่มเติม จากร้อยละ 20 เป็น ร้อยละ 30 เนื่องจากการดำเนินงานที่ผ่านมา งบประมาณไม่เพียงพอส่งผลให้ กระบวนการติดตามหนุนเสริม นักวิจัย ช่วงกลางน้ำทำได้ไม่ดีนัก และ ส่งผลต่อคุณภาพของงานวิจัย สกว.ควรมีเวทีและงบประมาณหนุนเสริม การพัฒนาศักยภาพนักวิจัยเครือข่าย (ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภาคีนักวิจัยร่วมภาครัฐและเอกชน)

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. (2542). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : มหามกุฏราชวิทยาลัย, กรมการปกครอง.สำนักบริหารการทะเบียน ก. “ข้อมูลจำนวนประชากรตำบลแม่ตาว.” 8 พฤศจิกายน 2548.
- จิราภรณ์ ไชยรัตน์. (2539). **ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เขตคลองเตย สังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรินทร์ สมภู. (2540). **การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ของสตรีที่มีโคลอสโตมีชนิดถาวร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ลัดดาวลย์ เกษมนตรและทัศนาก ทอภักดี. (2543). **รายงานการวิจัยสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลิขิต กาญจนภรณ์. (2525). **พื้นฐานพฤติกรรมมนุษย์**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ลออ หุตางกูร. (2534). **หลักพื้นฐานเพื่อการพยาบาล ชีว-จิต-สังคม**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย รังสิต.
- สุภัททา ปิณฑะแพทย์. (2542). **พฤติกรรมมนุษย์และการพัฒนาคน**. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2544). **นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สุภาพรรณ โคตรจรัส. (2528). **ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ซูทิพย์ ปานปรีชา. (2540). **ปรับตัวปรับใจสู่วัยเกษียณ**. มติชน, 17. ข้อเสนอแนะการออกแบบสภาพแวดล้อม และที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ. http://www.oppo.opp.go.th/older_data/webpages/workoppo2/house_older%20030653.pdf
- มัลลวีร์ อุดุลฉนวนศิริและวิศรา ศรีสวัสดิ์ (2538). **ปัญหาการปรับตัวและวิถีแก้ไขของนักเรียนประถมศึกษา**. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศุภลักษณ์ จารุรัตน์และคณะ. (2532). **การปรับตัวและสุขภาพจิต**. จิตวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- พินดา สุจริตกุลธร. (2538). **การปรับตัวของแรงงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี : ศึกษาเฉพาะกรณีอุตสาหกรรมปั่นด้าย-ทอผ้า และอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี**. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- อุบลรัตน์ เฟื่องสกลิต. (2546). การอบรมเลี้ยงดู การบรรจุงานตามขั้นพัฒนาการและพฤติกรรม การพึ่งตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วัชรระ เชียงกุลและเทิดชาย ช่วยบำรุง. (2560). พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม- มิถุนายน 2560).
- วรวิณฑ์ สุวัฒน์ ณ เขมรัฐ และคณะ. (2547). โรงเรียนปิ่นผไทไทยก้าวหน้าใหม่ของวงการท่องเที่ยวเชิงกีฬา. Annual of international Thai Tourism Journal 2016.
- รัชพร จันทรสว่าง. (2546). ความหมายของนักท่องเที่ยว. ภาควิชารัฐศาสตรศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิสมัย ประชาพันธ์และคณะ (2550). พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ และอุบลราชธานี : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว).
- พรพลย์ จีระออน. (2547). ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกใช้บริการโรงแรมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. การศึกษาปัญหาพิเศษ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ซิกมันด์ ฟรอยด์ S. M. Freud. แปลโดย กิตติกร มีทรัพย์. (2531). ทฤษฎีแรงจูงใจของฟรอยด์. กรุงเทพฯ ฯ : สมิต.
- Coleman, J. S. (1981). "Cognitive Outcomes in Public and Private Schools," Sociology of Education.
- Roy, C., & Andrew, H. A. (1991). The Roy Adaptation Model : The Definitive Statement. Connecticut: Appleton & Lange.
- _____. (1999). The Roy Adaptation Model (2nded.). Connecticut: Appleton & Lange.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานวิจัย

ภาคผนวก ข

สรุปการประชุมพิจารณารายงานความก้าวหน้าระยะ
6 เดือน โครงการวิจัยย่อย

ภายใต้โครงการ “การปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมือง
ท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์”

ณ ห้องประชุมพุทธรักษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
วันพฤหัสบดีที่ 19 ตุลาคม 2560

ระเบียบมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ว่าด้วยหลักเกณฑ์การสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัยจากแหล่งทุนภายใน
พ.ศ. ๒๕๕๘

.....
เพื่อเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยของบุคลากรในมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ และเกิดประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยและท้องถิ่น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘ (๒) และ (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ
พ.ศ. ๒๕๔๗ และโดยมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยในการประชุมสมัยสามัญครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ เมื่อวันที่
๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘ สภามหาวิทยาลัยจึงออกระเบียบ ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ว่าด้วย หลักเกณฑ์การสนับสนุน
ทุนอุดหนุนการวิจัยจากแหล่งทุนภายใน พ.ศ.๒๕๕๘”

ข้อ ๒ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศหรือคำสั่งใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบ
นี้แทน

ข้อ ๓ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกระเบียบมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ว่าด้วย หลักเกณฑ์การสนับสนุนทุนอุดหนุน
งานวิจัย ปี ๒๕๕๘

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

“อธิการบดี” หมายความว่า อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการพิจารณาทุนอุดหนุนการวิจัย

“บุคลากร” หมายความว่า บุคลากรที่สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

“การวิจัย” หมายความว่า การศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์ หรือทดลองอย่างมีระบบ โดยอาศัย
อุปกรณ์หรือวิธีการ เพื่อให้พบข้อเท็จจริงหรือหลักการไปใช้ในการตั้งกฎ ทฤษฎีหรือแนวทางในการปฏิบัติ

“โครงการวิจัย” หมายความว่า รูปการที่กำหนดหรือคิดไว้ใน การดำเนินการวิจัย โดยมี
แผนการ แสดงหัวข้อรายละเอียดในการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ หรือทดลองอย่างมีระบบที่แน่นอน
ซึ่งหน่วยงานหนึ่ง ๆ หรือหลายหน่วยงานจะร่วมกันดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

“แผนงานวิจัย” หมายความว่า แผนซึ่งถูกกำหนดขึ้นเพื่อดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย
โครงการวิจัย (research project) หลาย ๆ โครงการ หรืออาจเรียกว่าชุดโครงการวิจัย โดยมีความสัมพันธ์
หรือสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีลักษณะบูรณาการ (integration) ทำให้เกิดองค์รวม (holistic ideology) เป็น
การวิจัยที่เป็นสหสาขาวิชาการ (multi-disciplines) และครบวงจรโดยมีเป้าหมายที่จะนำผลงานวิจัยไปใช้
ประโยชน์อย่างชัดเจน

“ทุนอุดหนุนการวิจัยจากแหล่งทุนภายใน” หมายความว่าทุนอุดหนุนการวิจัยที่บุคลากร
สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ที่ได้รับการพิจารณาจากเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้ของ
มหาวิทยาลัย

ข้อ ๖ ให้มหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า คณะกรรมการพิจารณาทุนอุดหนุนการวิจัย ประกอบด้วย

- (๑) รองอธิการบดีที่รับผิดชอบด้านงานวิจัย เป็นประธานกรรมการ
 - (๒) กรรมการที่เป็น ผู้แทนคณบดีตามกลุ่มสาขาที่เลือกกันเองสาขาสละ ๑ คน ประกอบด้วย สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสาขาศึกษาศาสตร์
 - (๓) กรรมการที่เป็นผู้อำนวยการสำนัก สถาบัน หรือศูนย์ที่เลือกกันเองจำนวน ๑ คน
 - (๔) กรรมการที่ดำรงตำแหน่งรองคณบดีที่รับผิดชอบด้านงานวิจัย คณะละ ๑ คน
 - (๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจำนวน ๒ คน
- ให้ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา เป็นกรรมการและเลขานุการและให้หัวหน้าสำนักงานผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาเป็นผู้ช่วยเลขานุการ
- ให้กรรมการตาม (๒) - (๕) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่

อีกได้

ข้อ ๗ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอแนะนโยบายการบริหารและแนวทางจัดการทุนอุดหนุนการวิจัย
- (๒) พิจารณาข้อเสนอโครงการ (Research Proposal) เพื่อรับทุนอุดหนุนการวิจัย
- (๓) ปฏิบัติงานอื่นตามที่กำหนดในระเบียบ หรือตามที่อธิการบดีมอบหมาย

ข้อ ๘ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์ที่จะขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย มีเงื่อนไข ดังนี้

- (๑) ผู้ขอรับทุนอุดหนุนงานวิจัยที่เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย หรือหัวหน้าชุดโครงการวิจัยต้อง

เป็นอาจารย์ประจำ

- (๒) ผู้ขอรับทุนอุดหนุนงานวิจัย ต้องไม่อยู่ระหว่างการลาศึกษาต่อ หรือลาฝึกอบรมเกินกว่า

๖ เดือนในปีงบประมาณนั้น

- (๓) ไม่เป็นผู้ที่เคยถูกลงโทษเกี่ยวกับความผิดทางจรรยาบรรณนักวิจัย หรืออยู่ระหว่างการสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความผิดทางจรรยาบรรณนักวิจัยมาก่อน

(๔) ไม่ติดค้างทุนอุดหนุนงานวิจัยของมหาวิทยาลัย รวมทั้งไม่ค้างส่งผลงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ในระบบบริหารจัดการงานวิจัยของประเทศ (NRMS) เว้นแต่อยู่ระหว่างการปรับปรุงแก้ไขรายงานฉบับสมบูรณ์ตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำหรือคณะกรรมการเห็นชอบให้สามารถกระทำได้

ข้อ ๙ ผู้เสนอโครงการวิจัย สามารถเสนอขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยต่อปีงบประมาณ ได้ดังต่อไปนี้

- (๑) กรณีโครงการวิจัยเดี่ยวผู้ที่เป็นหัวหน้าโครงการเสนอขอรับทุนอุดหนุนวิจัยได้ไม่เกิน ๒ โครงการเท่านั้น

(๒) กรณีแผนงานวิจัย (ชุดโครงการ) ผู้ที่เป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัยสามารถขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยได้ ๑ โครงการวิจัย และหัวหน้าโครงการภายใต้แผนงานวิจัยสามารถขอรับทุนได้ ๑ โครงการ

ข้อ ๑๐ ให้สถาบันวิจัยและพัฒนารวบรวมรายชื่อเรื่องโครงการวิจัยที่ผ่านระบบการประเมินจากระบบบริหารจัดการงานวิจัยของประเทศ (NRMS) ต่อกองคลังและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยเพื่อหักเงินทุนอุดหนุนการวิจัยที่ได้รับนำเข้าสู่สมทบกองทุนเพื่อสนับสนุนการวิจัย โดยหลักเกณฑ์การหักเงินให้จัดทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัย

ข้อ ๑๑ การทำสัญญารับทุนอุดหนุนการวิจัย เมื่อผู้ขอรับทุนได้รับแจ้งอนุมัติการสนับสนุนทุนอุดหนุนงานวิจัยแล้ว ให้ผู้ขอรับทุนอุดหนุนงานวิจัยปฏิบัติดังนี้

(๑) ทำสัญญารับทุนอุดหนุนการวิจัย ตามแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด พร้อมส่งหลักฐานประกอบสัญญาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ส่วนกรณีการรับทุนอุดหนุนการแหล่งทุนภายนอกให้ทำสัญญาตามแบบที่หน่วยงานนั้นๆกำหนด

(๒) การเปลี่ยนแปลงใดๆ เกี่ยวกับรายละเอียดตามข้อเสนอโครงการวิจัยที่ได้รับการอนุมัติแล้วต้องได้รับอนุมัติจากอธิการบดี หรือรองอธิการบดีที่ได้รับมอบหมาย

(๓) ผู้รับทุนอุดหนุนงานวิจัยต้องปฏิบัติตามข้อเสนอโครงการวิจัยที่ได้รับอนุมัติแล้ว และปฏิบัติตามสัญญาโดยเคร่งครัด

(๔) ผู้รับทุนอุดหนุนงานวิจัยต้องยึดมั่นในจรรยาบรรณของนักวิจัย

(๕) ผู้รับทุนอุดหนุนงานวิจัยต้องส่งหลักฐานการใช้เงินและหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยไว้เพื่อเป็นหลักฐานในการตรวจสอบ

(๖) ทุนอุดหนุนการวิจัยให้ถือว่าเป็นภาระหนี้สินที่ผู้รับทุนอุดหนุนงานวิจัยมีต่อมหาวิทยาลัย ในกรณีที่ผู้รับทุนอุดหนุนงานวิจัยลาออกจากมหาวิทยาลัย ต้องให้สถาบันวิจัยและพัฒนาของมหาวิทยาลัย จัดทำบัญชีค่าใช้จ่ายต่างๆดังกล่าวให้เรียบร้อยก่อน

ข้อ ๑๒ ให้มหาวิทยาลัยแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณากันกรองโครงการวิจัยและแผนงานวิจัยเพื่อให้งานวิจัยมีคุณภาพ

ข้อ ๑๓ หลักเกณฑ์การระงับทุนอุดหนุนการวิจัย

๑๓.๑ มหาวิทยาลัย ขอสงวนสิทธิ์การระงับการดำเนินการวิจัยในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) แก่ไขเป็นพันสภาพการเป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัย หรือถูกลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงกรณีผู้รับทุนเกษียณอายุราชการให้ดำเนินการวิจัยให้เสร็จภายใน ๑ ปี นับแต่เกษียณอายุราชการ
- (๒) ไม่รายงานความก้าวหน้าตามกำหนดเวลาโดยไม่มีเหตุผลสมควร
- (๓) ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยในเรื่องเดียวกันจากแหล่งทุนอื่น
- (๔) ถูกตั้งกรรมการสอบข้อเท็จจริง เรื่องการคัดลอกผลงานทางวิชาการ

หรือสิ่งพิมพ์อื่น

(๕) ไม่ปฏิบัติตามสัญญาการรับทุนอุดหนุนการวิจัย

๑๓.๒ เมื่อผู้รับทุนอุดหนุนงานวิจัยไม่ปฏิบัติตามสัญญาการรับทุนอุดหนุนการวิจัยที่ถูกระงับการดำเนินงานวิจัยจะต้องปฏิบัติดังนี้

(๑) กรณียังไม่ได้เริ่มดำเนินการ ให้ผู้รับทุนอุดหนุนการวิจัยส่งเงินทุนทั้งหมดที่ได้รับพร้อมดอกเบี้ยร้อยละสิบห้าต่อปี คืนมหาวิทยาลัยภายใน ๓๐ วัน (สามสิบวัน) นับตั้งแต่วันถูกระงับ

(๒) กรณีดำเนินการไปบางส่วน ให้ผู้รับทุนส่งสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และชี้แจงเหตุผลต่อมหาวิทยาลัยเป็นลายลักษณ์อักษรทั้งนี้จะไม่ได้รับเงินทุนในส่วนที่เหลือ

ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยจะงดการพิจารณาให้ทุนอุดหนุนการวิจัยของบุคคลดังกล่าว เป็นเวลา ๓ ปี (สามปี)

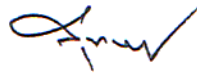
ข้อ ๑๔ การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนการวิจัย ให้เป็นไปตามประกาศมหาวิทยาลัย

ข้อ ๑๕ การส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ให้นักวิจัยส่งที่สถาบันวิจัยและพัฒนา จำนวน ๕ เล่ม (ห้าเล่ม) พร้อมทั้งแผ่นบันทึกข้อมูลที่บรรจุนงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ จำนวน ๑ แผ่น (หนึ่งแผ่น)

สำหรับหลักฐานการเผยแพร่ผลงานวิจัยในรูป Proceeding หรือหลักฐานตอบรับการเผยแพร่ผลงานวิจัยให้เป็นไปตามประกาศที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือหลักฐานแบบตอบรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์จากหน่วยงานภายในและภายนอก

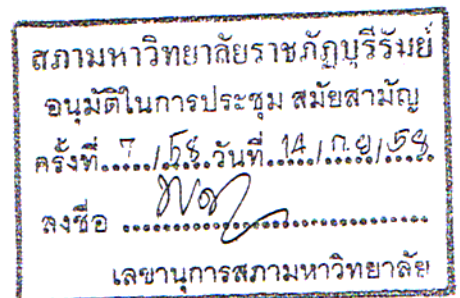
ข้อ ๑๖ ให้อธิการบดีรักษาการตามระเบียบนี้ มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ และคำวินิจฉัยให้ถือเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘

(ดร.สุชาติ เมืองแก้ว)

นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ระเบียบมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ว่าด้วยหลักเกณฑ์การสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก
พ.ศ.๒๕๕๘

.....
เพื่อเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยของบุคลากรในมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ และเกิดประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยและท้องถิ่น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘ (๒) และ (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ
พ.ศ. ๒๕๔๗ และโดยมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยในการประชุมสมัยสามัญครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ เมื่อวันที่
๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘ สภามหาวิทยาลัยจึงออกระเบียบ ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ว่าด้วย หลักเกณฑ์การสนับสนุน
ทุนอุดหนุนการวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก พ.ศ.๒๕๕๘”

ข้อ ๒ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศหรือคำสั่งใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบ
นี้แทน

ข้อ ๓ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกระเบียบมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ว่าด้วย ทุนอุดหนุนการวิจัย พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

“อธิการบดี” หมายความว่า อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการพิจารณาทุนอุดหนุนการวิจัย

“บุคลากร” หมายความว่า บุคลากรที่สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

“การวิจัย” หมายความว่า งานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ใน การพัฒนา

ด้านวิชาการ วิชาชีพและภารกิจของมหาวิทยาลัย ตลอดจนตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น

“ทุนอุดหนุนการวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก” หมายความว่า ทุนอุดหนุนการวิจัยที่บุคลากร
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ได้รับการพิจารณาให้ได้รับทุนวิจัยจากหน่วยงานภายนอก

ข้อ ๖ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์ที่จะขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยให้เป็นไปตามแหล่งทุนกำหนด

ข้อ ๗ การส่งข้อเสนอโครงการวิจัย ผู้ที่ประสงค์จะขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย จะต้องยื่นแบบเสนอ
โครงการวิจัย ตามที่แหล่งทุนกำหนด

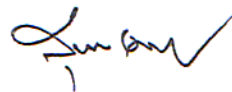
ข้อ ๘ ให้สถาบันวิจัยและพัฒนาแจ้งชื่อเรื่องโครงการวิจัยและงบประมาณที่ได้รับจากแหล่งทุน
ภายนอกต่อกองคลังและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยเพื่อหักเงินทุนอุดหนุนการวิจัยที่ได้รับนำเข้าสู่สมทบกองทุน
เพื่อสนับสนุนการวิจัย โดยหลักเกณฑ์การหักเงินให้จัดทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัย

ข้อ ๙ การทำสัญญารับทุนอุดหนุนการวิจัยให้เป็นไปตามที่แหล่งทุนกำหนด

ข้อ ๑๐ การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนการวิจัย และการส่งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ ให้เป็นไปตามที่แหล่งทุนกำหนด

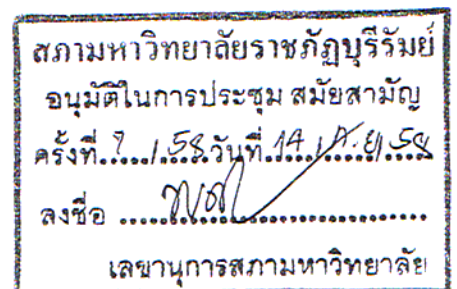
ข้อ ๑๑ ให้อธิการบดีรักษาการตามระเบียบนี้ มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ และคำวินิจฉัยให้ถือเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘

(ดร.สุชาติ เมืองแก้ว)

นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

เรื่อง การให้ทุนอุดหนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘

ด้วย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จะดำเนินการคัดเลือกข้อเสนอการวิจัย เพื่อรับทุนอุดหนุนการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จากเงินนอกงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยทำการวิจัยและได้แสดงศักยภาพด้านการวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ซึ่งจะช่วยพัฒนาความสามารถทางการแข่งขันในระยะยาว มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จึงประกาศ รับข้อเสนอการวิจัยที่อยู่ในกรอบการให้ทุนอุดหนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. กรอบการวิจัย

๑.๑ การวิจัยที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐

๑.๒ การวิจัยที่สอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัย หรือเป็นงานวิจัยที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย ในกรอบประเด็นการวิจัย ดังนี้

๑. การบูรณาการงานวิจัยและการเรียนการสอน
๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่น และศิลปวัฒนธรรม
๓. การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
๔. ยกระดับคุณภาพบัณฑิต และการเรียนการสอน
๕. สร้างความเป็นเลิศสู่ประชาคมอาเซียน
๖. วิจัยเพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

๒. ลักษณะโครงการวิจัย

- ๒.๑ โครงการวิจัยมีระยะเวลาดำเนินการเสร็จสิ้นภายใน ๑ ปี
- ๒.๒ ไม่เป็นโครงการวิจัยเพื่อรับทุนอุดหนุนหรือปริญญาใด ๆ
- ๒.๓ ไม่เป็นโครงการวิจัยที่เคยได้รับทุนอุดหนุนหรือกำลังเสนอขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยจากหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ

๒.๔ ข้อเสนอโครงการวิจัย จะต้องมัลักษณะเป็นโครงการวิจัยเดี่ยว/โครงการวิจัยย่อยภายใต้แผนงานวิจัย หรือชุดโครงการ

๒.๕ ข้อเสนอโครงการวิจัย ให้ใช้รูปแบบตามเอกสารแนบท้ายประกาศ

๓. เกณฑ์การให้ทุนอุดหนุนการวิจัย

เกณฑ์การให้ทุนอุดหนุนการวิจัย ให้คณะกรรมการของแต่ละคณะเป็นผู้พิจารณาภายใต้งบประมาณ ดังต่อไปนี้

คณะครุศาสตร์	งบประมาณ	๑,๐๖๕,๒๘๒	บาท
--------------	----------	-----------	-----

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	งบประมาณ	๙๓๐,๔๔๐	บาท
------------------------------	----------	---------	-----

คณะวิทยาศาสตร์...

คณะวิทยาศาสตร์	งบประมาณ	๑,๙๙๒,๒๕๐	บาท
คณะวิทยาการจัดการ	งบประมาณ	๒๐๐,๐๐๐	บาท
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	งบประมาณ	๓๐๐,๐๐๐	บาท
คณะเทคโนโลยีการเกษตร	งบประมาณ	๓๔๐,๙๗๐	บาท

๔. เกณฑ์การให้ทุนอุดหนุนการวิจัย

๔.๑ มหาวิทยาลัยสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัยสำหรับโครงการวิจัยเดี่ยว โครงการละไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท และสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัยสำหรับชุดโครงการ ชุดโครงการละไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

๔.๒ กรณีการสนับสนุนการวิจัยเชิงพื้นที่สำหรับโครงการวิจัยเดี่ยว โครงการละไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท และสนับสนุนชุดโครงการละไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

๕. คุณสมบัติของผู้เสนอโครงการวิจัย

๕.๑ เป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พนักงานราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

๕.๒ ไม่เป็นผู้ที่อยู่ระหว่างลาศึกษาต่อ

๕.๓ ไม่เป็นหัวหน้าโครงการวิจัยซึ่งอยู่ระหว่างการได้รับทุนอุดหนุนจากแหล่งทุนของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

๖. การส่งข้อเสนอโครงการ

ผู้เสนอโครงการวิจัยจัดทำเอกสารแบบเสนอโครงการวิจัย จำนวน ๓ ชุด พร้อมแผ่นบันทึกข้อมูลแบบเสนอโครงการวิจัย จำนวน ๑ แผ่น และจัดส่งไปยังสำนักงานคณบดีที่เป็นหน่วยงานต้นสังกัดของหัวหน้าโครงการวิจัย ภายในกรอบเวลาที่คณะกำหนด โดยสามารถดาวน์โหลดแบบเสนอโครงการวิจัยได้ที่เว็บไซต์ ของสถาบันวิจัยและพัฒนา <http://rdi.bru.ac.th>

๗. การพิจารณาทุนอุดหนุนการวิจัย

ให้คณะกรรมการของแต่ละคณะดำเนินการพิจารณาข้อเสนอโครงการ และแจ้งผลการพิจารณามายังสถาบันวิจัยและพัฒนา ภายในวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ เพื่อจัดทำประกาศให้ทุน จัดทำสัญญาและดำเนินการตามเงื่อนไขแห่งสัญญาในลำดับต่อไป

อนึ่ง หากพิจารณาข้อเสนอโครงการไม่ทันตามกำหนด มหาวิทยาลัยจะให้สถาบันวิจัยและพัฒนาดำเนินการจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยในวงเงินที่เหลือทั้งหมดเองตามความเหมาะสม

๘. การรับทุนอุดหนุนการวิจัย

๘.๑ ผู้ที่ได้รับทุนจะต้องทำสัญญารับทุนอุดหนุนการวิจัยหลังจากได้รับทราบประกาศผลการพิจารณาจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยภายใน ด้วยเงินนอกงบประมาณ ประจำปี ๒๕๕๘

๘.๒ การรับเงินทุนอุดหนุนการวิจัย แบ่งจ่ายเป็น ๓ งวด คือ

งวดที่ ๑ เบิกเงินทุนอุดหนุนการวิจัย ร้อยละ ๕๐ ภายหลังจากทำสัญญาตามระเบียบว่าด้วยการรับทุนอุดหนุนการวิจัยเรียบร้อยแล้ว

งวดที่ ๒ เบิกเงินทุนอุดหนุนการวิจัย ร้อยละ ๓๐ เมื่อได้ส่งรายงานความก้าวหน้าตามแบบที่กำหนดและปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการวิจัย

งวดที่ ๓...

งวดที่ ๓ เบิกเงินทุนอุดหนุนการวิจัย ร้อยละ ๒๐ ตามเงื่อนไข ดังนี้

๑. ส่งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ (แบบไม่เย็บเล่ม) จำนวน ๓ เล่ม
๒. ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการติดตามประเมินผลงานวิจัย
๓. ส่งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ จำนวน ๕ เล่ม พร้อมด้วย บทความวิจัย

แผ่นบันทึกข้อมูลงานวิจัย หลักฐานแสดงการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ และแผ่นโปสเตอร์ จำนวน ๑ แผ่น

๘.๓ ในกรณีที่ผู้รับทุนอุดหนุนการวิจัยไม่สามารถดำเนินงานตามขั้นตอนที่เสนอให้แล้วเสร็จตามสัญญา ให้ทำบันทึกข้อความแจ้งต่อสถาบันวิจัยและพัฒนาทราบล่วงหน้าก่อนถึงวันครบกำหนดส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์อย่างน้อย ๓๐ วัน การต่อสัญญาให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการติดตามประเมินผลงานวิจัย

๙. รูปแบบรายงานวิจัย

รูปแบบรายงานความก้าวหน้า บทความวิจัย โปสเตอร์ และรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ ให้จัดทำตามแบบในเอกสารแนบท้ายประกาศ

๑๐. กรรมสิทธิ์และการเผยแพร่งานวิจัย

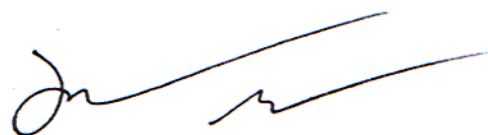
๑๐.๑ ครุภัณฑ์หรืออุปกรณ์ที่จัดซื้อโดยเงินทุนอุดหนุนการวิจัย (ถ้ามี) ให้ส่งมอบแก่สถาบันวิจัยและพัฒนา

๑๐.๒ การเผยแพร่รายงานวิจัย หรือสิ่งพิมพ์ต่อสาธารณะให้ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

๑๐.๓ องค์ความรู้ นวัตกรรม หรือผลิตภัณฑ์ที่ได้จากผลงานวิจัยให้ถือว่าเป็นสิทธิ์ระหว่างมหาวิทยาลัยและนักวิจัย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

(รองศาสตราจารย์มาลิณี จุโฑปะมา)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมประกาศการให้ทุนอุดหนุนงานวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘ (ฉบับที่ ๑)

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงประกาศการให้ทุนอุดหนุนงานวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๑ (๑) (๒) และ (๙) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย
ราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับความในข้อ ๑๔ ข้อ ๑๕ และข้อ ๑๖ แห่งระเบียบมหาวิทยาลัยราชภัฏ
บุรีรัมย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์การสนับสนุนทุนอุดหนุนงานวิจัย พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความใน ข้อ ๘.๒ แห่งประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เรื่อง การให้
ทุนอุดหนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ ๘.๒ การรับเงินทุนอุดหนุนการวิจัย แบ่งจ่ายเป็น ๓ งวด คือ

งวดที่ ๑ เบิกเงินทุนอุดหนุนงานวิจัย ร้อยละ ๕๐ ภายหลังจากทำสัญญาตาม
ระเบียบว่าด้วยการรับทุนอุดหนุนงานวิจัยเรียบร้อยแล้ว

งวดที่ ๒ เบิกเงินทุนอุดหนุนการวิจัย ร้อยละ ๔๐ เมื่อได้ส่งรายงานความก้าวหน้า
ตามแบบที่กำหนดและปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการวิจัย

งวดที่ ๓ เบิกเงินทุนอุดหนุนงานวิจัย ร้อยละ ๑๐ ตามเงื่อนไข ดังนี้

๑. ส่งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ (แบบไม่เย็บเล่ม) จำนวน ๓ เล่ม
๒. ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการติดตามประเมินผลงานวิจัย
๓. ส่งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ จำนวน ๕ เล่ม พร้อมด้วย บทความวิจัย
แผ่นบันทึกข้อมูลงานวิจัย และแผ่นโปสเตอร์ จำนวน ๑ แผ่น ”

ข้อ ๒ ประกาศนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

(รองศาสตราจารย์มาลิณี จุโฑปะมา)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตารางแสดง สรุปจำนวนนักวิจัยที่ร่วมโครงการทำทนายไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๑

ที่	รายการนำเสนอ	จำนวน	หมายเหตุ
๑	จำนวนผลงานวิจัยทั้งหมด	๑๗ โครงการ	
๒	จำนวนนักวิจัยร่วมโครงการทั้งหมด	๒๘ คน	(เป็นบุคลากรมหาวิทยาลัย)
	- นักวิจัยรุ่นเก่า	๑๐ คน	
	- นักวิจัยรุ่นใหม่	๑๘ คน	
๓	จำนวนผลงานวิจัยที่ได้ดำเนินการ Publication	๑๐ ผลงาน	(ระดับชาติ)
๔	จำนวนนักจัดการงานวิจัย(ร่วมโครงการ)	๗ คน	

ตารางที่ ๑ แสดงจำนวนผลงานวิจัยที่ร่วมโครงการทำทนายไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๑

ที่	ชื่อผลงานวิจัย	ชื่อนักวิจัย
๑	การวิเคราะห์และจัดทาสานข้อมูลดินภูเขาไฟ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อใช้ในการเกษตร	๑. นางสาววิริญญา สือออก ๒. นางสาวสุพัทธา แดงทับทิม
๒	การบูรณาการระบบสารสนเทศสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยววิถีจังหวัดบุรีรัมย์	๑. นางสาวอนงค์ ทองเรือง ๒. นายศราวุฒิ จันบัวลา ๓. นางกัญญา อภิศุกรกรกุล
๓	การพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการสินค้าเกษตรปลอดสารในจังหวัดบุรีรัมย์ ด้วยระบบการสื่อสารสองทางเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬา จังหวัดบุรีรัมย์	๑. นางสาวสายใจ ทันการ ๒. นางสาวอนงค์ ทองเรือง ๓. นางสาวปิติวรรณ ฝ่ายโคกสูง
๔	พฤติกรรมการท่องเที่ยวและความต้องการอาหารปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์	๑. นายผดุงชาติ ยงดี ๒. นายสมคิด สาลี ๓. นางจิรฐิพร นวนสาย
๕	การส่งเสริมการเพาะเลี้ยงเห็ด Milky (<i>Calocybe indica</i>) เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในเขตชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม	๑. นางสาวรัตนา เพ็งเพราะ ๒. นายสันธยา บุญรุ่ง ๓. นายศรัณย์ จำรัสสนสาร
๖	การศึกษาภาพรวมธุรกิจของฝากในจังหวัดบุรีรัมย์	๑. นางสาวจตุพร จันทรัมย์ ๒. นายกิตติกร ฮวดศรี ๓. นางสาวชนินาถ ทิพย์อักษร
๗	การพัฒนาผลิตภัณฑ์สบู่สมุนไพรยับยั้งเชื้อแบคทีเรียก่อโรคทางผิวหนังจากสารสกัดของผลต้นแปะ (<i>Vitex canescens</i> Kurz.) ที่พบในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ สำหรับเป็นสินค้าของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยว	๑. นางสาวเทพอัปสร แสนสุข ๒. นางสาวสุธีรา สุนทรารักษ์
๘	การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารสุขภาพเพื่อเพิ่มมูลค่าจากหม่อน สายพันธุ์บุรีรัมย์ ๖๐ และสมุนไพรใน จังหวัดบุรีรัมย์	๑. นายววัฒน์ พรหมเด่น ๒. นางสาวอรุณศรีมี แสงศิลา ๓. นายเทพพร โลมารักษ์

ที่	ชื่อผลงานวิจัย	ชื่อนักวิจัย
๙	การศึกษาองค์ประกอบพฤกษเคมีและฤทธิ์ทางชีวภาพของหม่อนสายพันธุ์บุรีรัมย์ ๖๐ และพืชสมุนไพรเพื่อคัดเลือกเป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพ	๑. นายวรวัฒน์ พรหมเด่น ๒. นางสาวอรุณรัศมี แสงศิลา ๓. นายเทพพร โลมารักษ์
๑๐	การพัฒนาผลิตภัณฑ์และแปรรูปอาหารสุขภาพด้วยเทคนิคไมเลคูลาร์แกสโตรโนมีจากผลหม่อนสายพันธุ์บุรีรัมย์ ๖๐	๑. นายเทพพร โลมารักษ์ ๒. นายวรวัฒน์ พรหมเด่น ๓. นางสาวอรุณรัศมี แสงศิลา
๑๑	รูปแบบการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อาหารพื้นถิ่น "ตำเปียงทรงเครื่อง" เพื่อสร้างความเข้มแข็งของ เศรษฐกิจชุมชนบ้านเสม็ด ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์	๑. นายอุทิศ ทาหอม ๒. นายสาราญ อูระตา ๓. นายคเนศ วงษา
๑๒	การพัฒนารับอาหารท้องถิ่นบ้านสนวน ตำบลสนวน อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์เพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์	๑. นางสาวธิดารัตน์ คิมกระโทก ๒. นางสาวพลอยไพลิน ศรีวิเศษ ๓. นางสาวชุลีกานต์ สายเนตร
๑๓	ระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์สถานประกอบการอาหารปลอดภัยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์	๑. นางสาวรพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์ ๒. นางสาวปิติวรรณ ฝ่ายโคกสูง
๑๔	การพัฒนาระบบสารสนเทศแบบมีส่วนร่วมเพื่อการสนับสนุนการวางแผนการผลิตเกษตรปลอดภัยในโครงการสืบสารเกษตรทฤษฎีใหม่ถวายเป็นพระราชกุศล อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์	๑. นายชูศักดิ์ ยาทองไชย ๒. นางวิไลรัตน์ ยาทองไชย ๓. นายณพพล เซวานกุล
๑๕	การพัฒนาผลิตภัณฑ์แต่งโม้ชุมชนโคกเมือง ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์	๑. นางธัญรัศม์ ยุทธสารเสนีย์ ๒. นางสาวแก้วมณี อุทัยรัมย์ ๓. นางสาวผกามาศ มูลวันดี
๑๖	การเพิ่มผลผลิตกลุ่มผู้ปลูกแต่งโม้ชุมชนบ้านโคกเมือง ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์	๑. นางสาวแก้วมณี อุทัยรัมย์ ๒. นางสาวผกามาศ มูลวันดี ๓. นางสาวสายฝน อุไร
๑๗	การประยุกต์ใช้เปลือกแต่งโม้เพิ่มมูลค่าทางการตลาดของกลุ่มผู้ปลูกแต่งโม้ชุมชนบ้านโคกเมือง ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์	๑. นางสาวทิพย์สุดา ทาสีดา ๒. นางสาวผกามาศ มูลวันดี

ตารางที่ ๒ แสดงจำนวนผลงานวิจัยได้ดำเนินการ Publication มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๑

ที่	ผลงานวิจัย	Publication
๑	การบูรณาการระบบสารสนเทศสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยววิถีจังหวัดบุรีรัมย์	การประกวดนวัตกรรมและผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๔-๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
๒	การส่งเสริมการเพาะเลี้ยงเห็ด Milky (<i>Calocybe indica</i>) เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในเขตชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม	การประกวดนวัตกรรมและผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๔-๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

๓	การพัฒนาผลิตภัณฑ์สบู่สมุนไพรยั้งเชื้อแบคทีเรียก่อโรคทางผิวหนังจากสารสกัดของผลต้นแปะ (<i>Vitex canescens</i> Kurz.) ที่พบในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ สำหรับเป็นสินค้าของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยว	การประกวดนวัตกรรมและผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๔-๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
๔	การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารสุขภาพเพื่อเพิ่มมูลค่าจากหม่อน สายพันธุ์บุรีรัมย์ ๖๐ และสมุนไพรใน จังหวัดบุรีรัมย์	การประกวดนวัตกรรมและผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๔-๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
๕	การศึกษาองค์ประกอบพฤกษเคมีและฤทธิ์ทางชีวภาพของหม่อนสายพันธุ์บุรีรัมย์ ๖๐ และพืชสมุนไพรเพื่อคัดเลือกเป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพ	การประกวดนวัตกรรมและผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๔-๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
๖	การพัฒนาผลิตภัณฑ์และแปรรูปอาหารสุขภาพด้วยเทคนิคไมเลคิวลาร์แกสโตรโนมีจากผลหม่อนสายพันธุ์บุรีรัมย์ ๖๐	การประกวดนวัตกรรมและผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๔-๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
๗	การพัฒนาผลิตภัณฑ์แต่งโมซัมชนโคกเมือง ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์	การประกวดนวัตกรรมและผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๔-๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
๘	รูปแบบการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อาหารพื้นถิ่น "ตำเปียงทรงเครื่อง" เพื่อสร้างความเข้มแข็งของ เศรษฐกิจชุมชนบ้านเสม็ด ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์	การประกวดนวัตกรรมและผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๔-๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
๙	การเพิ่มผลผลิตกลุ่มผู้ปลูกแต่งโมซัมชนบ้านโคกเมือง ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์	การประกวดนวัตกรรมและผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๔-๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
๑๐	การประยุกต์ใช้เปลือกแต่งโมเพิ่มมูลค่าทางการตลาดของกลุ่มผู้ปลูกแต่งโมชุมชนบ้านโคกเมือง ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์	การประกวดนวัตกรรมและผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๔-๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

หมายเหตุ : ข้อมูลเมื่อ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑

ตารางที่ ๓ แสดงจำนวนนักจัดการงานวิจัย (ร่วมโครงการ)

ที่	รายชื่อนักจัดการงานวิจัย	ตำแหน่ง
๑.	อาจารย์ ดร.พิสมัย ประชนันท์	ผู้ช่วยอธิการบดีฯ
๒.	อาจารย์ ดร.เชาวลิต สิมสว	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
๓.	อาจารย์บัญชา นวนสาย	รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
๔.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารินี ม้าแก้ว	รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
๕.	อาจารย์นัฐพล วงษ์รัมย์	รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
๖.	อาจารย์อุทุมพงษ์ เกศศรีพงษ์ศา	รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
๗.	นางธนกร จรูญรักษ์	หัวหน้าสำนักงานสถาบันวิจัยและพัฒนา

**สรุปการประชุมพิจารณารายงานความก้าวหน้าระยะ 6 เดือน โครงการวิจัยย่อย
ภายใต้โครงการ “การปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์”
ณ ห้องประชุมพุทธรักษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
วันพฤหัสบดีที่ 19 ตุลาคม 2560**

ที่มาของการประชุม

ตามที่มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากโครงการทำทายไทยฯ กลุ่มเรื่องนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาพื้นที่จาก สกว. มหาวิทยาลัยได้เลือกประเด็น "การปรับตัวด้านการเกษตรเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์" เป็นโจทย์หลักในการทำงานภายใต้โครงการวิจัยทำทายไทยฯ และได้มีการตั้งกลไกคณะกรรมการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานจังหวัด จัดกระบวนการระดมสมองร่วมกับภาคีในการกำหนดกรอบวิจัย จัดทำประกาศทุน ใน 4 กรอบประเด็น ดังนี้ 1) การพัฒนาเครือข่ายฐานข้อมูลเกษตรปลอดสารและอาหารปลอดภัย 2) การผลิตอาหารปลอดภัย 3) การพัฒนาการแปรรูปและการเพิ่มมูลค่าอาหารปลอดภัย 4) การเข้าถึงสินค้าและระบบการจัดจำหน่ายสินค้าอาหารปลอดภัย

สำหรับการประชุมในครั้งนี้เป็นพิจารณารายงานความก้าวหน้าระยะ 6 เดือนของโครงการวิจัยย่อย ประกอบด้วย โครงการเดี่ยวจำนวน 11 โครงการ และโครงการชุด จำนวน 2 โครงการ

ผู้เข้าร่วมการประชุม ประกอบด้วย

- ตัวแทนจากหน่วยงานในพื้นที่ ได้แก่ นายเศรษฐพร เบญจศรีรักษ์ ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้แทนจากสำนักงานเลขาผู้ว่าจังหวัดบุรีรัมย์ และผู้แทนจากสำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์
- ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ สกว. ได้แก่ ดร.กิตติ สัจจาวัฒนา ผอ.หน่วยบูรณาวิจัยและความร่วมมือเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่ นางสาวดวงพร ปานอุทัย และนางสาวมัทนา นันตา
- ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย กรรมการยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ 4 ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทางสังคม รศ.ดร.อดุลย์ อภินันท์ ดร.ปรีชา อุยตระกูล คุณเบญจมาศ ตีรมาศวนิช
- ผู้บริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัย ได้แก่ ดร.พิสมัย ประชานันท์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมท้องถิ่น อาจารย์ ดร.เชาวลิต สิมสวย ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์ และคณะนักวิจัย

การนำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัยย่อยและข้อเสนอแนะต่อโครงการ

ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อภาพรวมของโครงการ

- ภาพรวมของโครงการวิจัยนี้ประกอบไปด้วยงาน 2 ประเภท ประเภทแรก คือ งานลักษณะที่เน้นการทำความเข้าใจ กับโจทย์การประกอบการของกลุ่มก่อน ประเภทที่สอง คือ งานที่เน้น

เทคโนโลยี ซึ่งงานทั้งสองประเภทดังกล่าวมี ลักษณะที่ค่อนข้างแตกต่างกัน งานประเภทแรก เช่น เรื่องดำเปียง เรื่องแตงโม เรื่องตำรับอาหารท้องถิ่น จะพยายามเข้าไปทำความเข้าใจ ชุมชนและผู้ประกอบการก่อน ซึ่งหากพิจารณาตามกรอบแนวคิดของงาน ABC ก็คือ การมองเห็นตัวกลไกที่จะใช้งาน และเราเข้าใจว่าคนในพื้นที่ติดอะไร และเรากำลังพัฒนาความรู้ บางอย่างเพื่อเข้าไป คลายสิ่งที่พวกเขาติด ยิ่งสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจากชุมชนได้มาก เท่าไร ก็ยิ่งเป็นผลดี จะทำให้ปัญหาที่คนในพื้นที่ยังติดอยู่นั้น คลายได้เร็วขึ้น เพราะคนในพื้นที่มีความเข้าใจ ลักษณะเช่นนี้คือนัยยะของงานพื้นที่จริงๆ เพราะงานพื้นที่ ต้องจับกับตัว กลไกที่จะใช้งาน และเมื่อกลไกใช้งานเข้าใจตัวเอง จากมุมมองที่นักวิชาการมาช่วยคลี่ให้เห็น ก็จะเริ่มเกิดกระบวนการเรียนรู้จากแนวคิดของนักวิชาการ ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นการเสริมแรง เสริมอำนาจให้คนในพื้นที่รูปแบบหนึ่ง ขณะทำงานประเภทที่สอง คือ งานวิจัยที่เน้น เทคโนโลยี จะมีจุดอ่อนที่ว่า เมื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบออกมาได้แล้ว ใครจะเป็นผู้ผลิตต่อ กลไกการผลิตอยู่ที่ใด แม้ว่าผลงานต้นแบบจะดี แต่เงื่อนไขที่คนในพื้นที่จะนำไปผลิตต่ออาจ ไม่พร้อม

- ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อคิดเห็นโดยภาพรวม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อโครงการวิจัยทุกโครงการ โดย ผู้ทรงคุณวุฒิกล่าวถึง งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะที่เป็น ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ผู้วิจัยควรเชื่อมโยงงานวิจัยกับ ภาพใหญ่ของจังหวัด ในส่วนของจังหวัด บุรีรัมย์นั้นมีภาพใหญ่ที่มุ่งเน้นการพัฒนาไปสู่การเป็นจังหวัดเพื่อการกีฬา และเพื่อการ ท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงควรกำหนดตำแหน่งแห่งที่ของผลิตภัณฑ์บนพื้นฐานการพิจารณาว่า ผลิตภัณฑ์ที่โครงการวิจัยกำลังจะพัฒนานั้นสามารถตอบโจทย์การพัฒนาของจังหวัดได้ อย่างไร
- ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า โครงการวิจัยที่มุ่งเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาจ เริ่มต้นจากการหาที่มาที่ไป ของผลิตภัณฑ์ให้ชัดเจน โดยต้องระบุขนาดของปัญหาให้ได้ และ สะท้อนให้เห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่จะถูกพัฒนาขึ้นนี้ เข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร เช่น มีผลผลิตแตงโมจำนวนมาก แต่จำหน่ายไม่ได้ จึงต้องมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจาก ผลผลิตแตงโมนั้นๆ เป็นต้น
- วิธีการหนึ่งซึ่งง่าย และเป็นจุดเริ่มต้นที่ดี คือ การที่ผู้วิจัยเข้าไปค้นหากลุ่มที่ผลิตผลิตภัณฑ์ ประเภทนี้อยู่แล้ว และเป็น กลุ่มที่มีความเข้มแข็ง และผู้วิจัยเข้าไปเสริมศักยภาพการผลิตใน ส่วนที่ยังควรต้องได้รับการหนุนเสริม
- จากการนำเสนอของหลายโครงการ พบว่ายังมองเห็นไม่ชัดในเรื่องการทำงานร่วมกับ ภาคีที่นอกเหนือจากกลุ่ม ชุมชน เช่น ภาครัฐ ซึ่งหากการทำงานร่วมกันไม่เกิดขึ้น จะขาด กลไกในการสานงานในพื้นที่ต่ออย่างยั่งยืน
- ในกรณีที่เป็นโครงการชุด การเขียนรายงานควรเขียนให้เห็นความเชื่อมโยงของโครงการโดย ภาพรวม
- การทบทวนวรรณกรรมควรเลือกทบทวนให้เกี่ยวข้องกับโจทย์การวิจัย โดยพิจารณาจากคา หลัของโจทย์วิจัย และกรอบแนวคิด หากการสำรวจวรรณกรรมมีคุณภาพ ก็จะทำให้การทำ

วิจัยมีความคมชัด นอกจากนี้ ควรปรับการ เขียนในลักษณะวิเคราะห์และสังเคราะห์ มากกว่าที่จะเขียนบรรยายเพียงว่าได้พบข้อมูลอะไรบ้าง

- ในการทำงานวิจัยเชิงพื้นที่ สิ่งที่ขาดไม่ได้คือต้องวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) ใน โจทย์ที่เราทำ กล่าวคือ ต้องหาทุกฝ่ายที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย และการนำกลไก มาร่วมตั้งแต่แรกจะทำให้พวกเขาเข้าใจ และบางคนอาจเป็นนักวิจัยแบบไม่รู้ตัว งานวิจัยเชิง พื้นที่ จะเน้นเรื่องการวิจัยแบบมีส่วนร่วม และต้องตอบคำถามว่าจะทำอย่างไรให้คนที่เราไป ทำงานด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเกษตรกร เป็นกลุ่มที่มีความเชื่อมั่นและเข้าใจใน กระบวนการที่พวกเขาทำข้อมูลด้วย เพราะฉะนั้นการเก็บข้อมูลอย่างละเอียด และมีการคืน ข้อมูล มีกระบวนการที่จะเรียนรู้ร่วมกันอย่างใกล้ชิดก็จะช่วยพัฒนาศักยภาพของผู้ที่เข้ามามี ส่วนร่วมกับโครงการวิจัย

ข้อสรุปเพื่อการจัดการโครงการโดยภาพรวม

ขอให้หน่วยจัดการพิจารณานำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และแจ้งแก่คณะผู้วิจัย โครงการวิจัยย่อยเพื่อปรับแก้ และในส่วนของโครงการย่อยเรื่อง “พฤติกรรมกาต่องเที่ยวและความ ต้องการอาหารปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์” และ โครงการ “การพัฒนาระบบ สารสนเทศแบบมีส่วนร่วมเพื่อการสนับสนุนการวางแผนการผลิตเกษตรปลอดภัยในโครงการสืบสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ถวายเป็นหลวง ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์” ที่ สกว.และ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นให้จัดทำรายงานความก้าวหน้าระยะ 6 เดือนให้มีความสมบูรณ์ และให้ สถาบันวิจัยและพัฒนาส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินอีกครั้งนั้น ขอให้ทางสถาบันวิจัยและพัฒนาจัดส่งผล การประเมินดังกล่าวมาเพื่อให้ สกว. พิจารณาด้วย

1. การพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรยังเชื้อแบคทีเรียก่อโรคทางผิวหนังจากสารสกัดของผลต้น แปะ (Vitex canescens Kurz.) ที่พบในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ สำหรับเป็นสินค้าของที่ระลึกเพื่อ การท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรยังเชื้อแบคทีเรียก่อโรคทางผิวหนังจากสารสกัดของ ผลต้นแปะ (Vitex canescens Kurz.) ที่พบในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์
- 2) เพื่อศึกษาวิธีการตรวจสอบคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์สมุนไพรยังเชื้อแบคทีเรียก่อโรค ทางผิวหนังจากสารสกัดของผลต้นแปะ (Vitex canescens Kurz.) ที่พบในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้งทางด้านกายภาพ ด้านเคมี และด้านประสาทสัมผัส
- 3) เพื่อศึกษากระบวนการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์สมุนไพรยังเชื้อแบคทีเรียก่อ โรคทางผิวหนังจากสารสกัดของผลต้นแปะ (Vitex canescens Kurz.) ที่พบในเขตพื้นที่จังหวัด บุรีรัมย์ สำหรับเป็นสินค้าของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยว

4) เพื่อประเมินการยอมรับจากผู้บริโภคและความพึงพอใจของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านสมุนไพรและบรรพบุรุษของผลิตภัณฑ์สมุนไพรจากสารสกัดของผลต้นแปะ (*Vitex canescens* Kurz.)

5) เผยแพร่ข้อมูลการผลิตสมุนไพรจากสารสกัดของผลต้นแปะ (*Vitex canescens* Kurz.) โดยการจัดอบรมให้แก่ผู้สนใจ

ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อโครงการ

- การสร้างผลิตภัณฑ์ OTOP ขึ้นมาอีกหนึ่งตัว มันจะได้คุณค่าและมูลค่าสักขนาดไหน และสำหรับคนกลุ่มไหน
- เมื่อพิจารณาจากงานของกลุ่มที่ทำเรื่องธุรกิจของฝาก ภาพรวมธุรกิจของฝากของจังหวัดบุรีรัมย์ อันดับ 1 คือ เสื้อยืด ฟุตบอล อันดับ 2 ก็ยังเกี่ยวกับฟุตบอล สิ่งที่ยังพอติดกลุ่มก็คือ ผ้าไหมตีนแดง หากโครงการวิจัยจะไปผลิตสบู่ขึ้นมา จะไปติดกลุ่มไหน ทั้งนี้ ข้อควรระวังของงานประเภทนี้คือ ในช่วงการพัฒนาโครงการ อาจมี User แต่ก็เป็นกลุ่มที่ เล็กและจำกัดมาก นอกจากนี้ ปัจจุบันจะพบว่ามีการทำสบู่ OTOP เป็นจำนวนมาก การที่จะผลิตสบู่ขึ้นมาอีก จึง ต้องหา Position ทางการตลาดที่แตกต่าง ซึ่งในกรณีของ ใบแปะ ก็เป็นพืชที่มีในหลายจังหวัดใกล้เคียง จึงอาจจะเป็น ผลิตภัณฑ์ Signature ได้ยาก
- อาจพัฒนาให้เป็นสบู่สำหรับนักศึกษา เพื่อสร้างจุดเด่น และสอดคล้องกับภาพรวมการพัฒนาของจังหวัด

ข้อสรุปเพื่อการจัดการ

ขอให้ผู้วิจัยพิจารณาเรื่องผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยนี้ ซึ่งอาจจะเป็นกลุ่มที่จำกัด และพิจารณาเรื่องการหาจุดเด่นของผลิตภัณฑ์และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับภาพรวมการพัฒนาของจังหวัด

2. การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารสุขภาพเพื่อเพิ่มมูลค่าจากหม่อนสายพันธุ์บุรีรัมย์ 60 และสมุนไพรในจังหวัดบุรีรัมย์ (ชุดโครงการ)

ประกอบไปด้วย โครงการย่อยที่ 1 เรื่อง การศึกษาองค์ประกอบพฤกษเคมีและฤทธิ์ทางชีวภาพของหม่อนสายพันธุ์บุรีรัมย์ 60 และพืชสมุนไพรเพื่อคัดเลือกเป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพ และ โครงการย่อยที่ 2 เรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์และแปรรูปอาหารสุขภาพด้วยเทคนิคโมเลคิวลาร์แกสโครโนมีจากผลหม่อนสายพันธุ์บุรีรัมย์ 60

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบพฤกษเคมีและฤทธิ์ด้านอนุมูลอิสระจากสมุนไพรและผลหม่อนสายพันธุ์บุรีรัมย์ 60

2) เพื่อประเมินคุณสมบัติที่เหมาะสมของสมุนไพรต่างๆ ที่ จะนำไปพัฒนาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อาหาร

3) เพื่อหาวิธีการแปรรูปผลหม่อนให้เป็นอาหารสุขภาพที่มีรูปลักษณ์และเนื้อสัมผัสใหม่

ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อโครงการ

- แนวคิดที่ผู้วิจัยนำเสนอที่ดี คือเป็นการใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ ในการสื่อสารกับผู้บริโภค ซึ่งไม่ใช่เพียงการมองเรื่องของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ แต่เป็นการ สร้างคุณค่าและมูลค่า พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับประเด็นในการสื่อสารกับผู้บริโภคด้วย
- ชุดโครงการวิจัยนี้มีองค์ประกอบอยู่ 2 ส่วน คือ การศึกษาคุณสมบัติทางวิทยาศาสตร์ต่าง ๆ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นข้อดีที่โครงการวิจัยนี้ได้มุ่งเน้นเฉพาะในส่วนการพัฒนา เทคโนโลยีเท่านั้น แต่ยังมุ่งศึกษาเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วย โดยคณะผู้วิจัยได้ไปทำความเข้าใจร่วมกับร้านอาหารที่จะเป็นกลุ่มเป้าหมายด้วย
- ผู้ทรงคุณวุฒิมีคำถามว่า เมื่ออาหารถูกแปรรูปแล้ว คุณค่าทางสารอาหารจะเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่
- กลไกที่จะนำผลวิจัยไปใช้จริง น่าจะเป็นผู้ประกอบการอาหารมากกว่าผู้บริโภค
- จำเป็นต้องมีการทดสอบกับผู้ประกอบการร้านอาหารและอาจทดสอบกับนักศึกษาควบคู่ไปด้วย เพราะหากคนรุ่นใหม่เปิดรับ ผู้ประกอบการย่อมเห็นโอกาสทางการตลาด

ข้อสรุปเพื่อการจัดการ

ผู้วิจัยควรมีการทดสอบผลิตภัณฑ์กับผู้ประกอบการร้านอาหารและอาจทดสอบกับนักศึกษาควบคู่ไปด้วย ทั้งนี้เพราะนักศึกษาในฐานะตัวแทนของกลุ่มคนรุ่นใหม่ เป็นโอกาสทางการตลาดของผู้ประกอบการ

3. รูปแบบการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อาหารพื้นถิ่น “ตำเปียงทรงเครื่อง” เพื่อสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชนบ้านเสม็ด ตำบลหนองเต็ง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อศึกษาพัฒนาการวัฒนธรรมอาหารพื้นถิ่นตำเปียงทรงเครื่องของชุมชนบ้านเสม็ด ตำบลหนองเต็ง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์
- 2) เพื่อศึกษาองค์ความรู้การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อาหารพื้นถิ่น "ตำเปียงทรงเครื่อง" ของชุมชนบ้านเสม็ด ตำบลหนองเต็ง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์
- 3) เพื่อค้นหารูปแบบการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อาหารพื้นถิ่น "ตำเปียงทรงเครื่อง" เพื่อสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชนบ้านเสม็ด ตำบลหนองเต็ง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อโครงการ

- จุดดีของโครงการวิจัยนี้ คือได้มีการทบทวนบริบทการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของจังหวัดให้เห็นว่าจังหวัดบุรีรัมย์มีกลุ่มผลิตภัณฑ์ OTOP ไต่บ้าง ทั้งยังสามารถเห็นได้ถึงขนาดของปัญหาและทราบถึงช่องว่างการตลาด เพื่อให้ทราบว่าเราจะนำผลิตภัณฑ์ของเราเข้าไปเติมเต็มในจุดใดได้บ้าง ดังนั้น อัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์จะมีความชัดเจน การทบทวนบริบทลักษณะนี้จะส่งผลถึงการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มและชุมชน เมื่อมีการวิเคราะห์ศักยภาพจะสามารถ Position ลูกค้า ตลาด ตลอดจนการผลิต ซึ่งจะเชื่อมโยงไปสู่อีกมิติหนึ่งได้ เช่น การเชื่อมโยงไปสู่การลงทุนภาครัฐ ซึ่งสามารถขยายไปได้ถึงการลงทุนของรัฐบาล จังหวัดและกลุ่มจังหวัด โดยอาจเพิ่มเติมโดยการนำแนวคิดเรื่องห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) มาเป็นกรอบการวิเคราะห์ ก็จะทำให้ผู้วิจัยเห็นตั้งแต่ต้นทางการผลิต
- ทำกระบวนการทำงานได้ดี มีการทำงานกับพื้นที่ วางงานตามปัญหาที่พบ เป็นตัวอย่างการทำงานกับกลไกพื้นที่ที่ดี คือเข้าไปวิเคราะห์ว่าพื้นที่มีปัญหาอย่างไร ขาดอะไร อย่างไรก็ตามสิ่งที่ควรปรับปรุงคือการเขียนรายงาน ผู้วิจัยควรจัดหมวดหมู่การเขียนรายงาน และขยายความหมวดหมู่การวิเคราะห์ รวมทั้งเขียนถึงสถานการณ์เดิมของพื้นที่ว่าเป็นอย่างไร สิ่งที่นักวิจัยเข้าไปทำคืออะไร และเกิดผลการเปลี่ยนแปลงอย่างไร
- ผู้ทรงคุณวุฒิตั้งข้อสังเกตว่า ค่าเปียนั้นมีข้อจำกัดเรื่องปริมาณการผลิต ซึ่งหากค่าเปียนั้นได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวมาก ๆ จะเกิดปัญหว่าไม่สามารถผลิตได้อย่างเพียงพอ ซึ่งเมื่อมีความต้องการจากผู้บริโภคจำนวนมาก อาจเป็นโอกาสที่ทำให้คนจากพื้นที่อื่น ๆ หันมาผลิตค่าเปียนั้น ซึ่งก็จะทำให้ควบคุมคุณภาพได้ยาก ผู้วิจัยควรสร้างความเข้าใจเรื่องทางการตลาดเหล่านี้ให้กับชาวบ้านด้วย เพื่อที่จะมีภูมิคุ้มกันในการรับมือกับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต
- ในกรณีของค่าเปียนั้นเป็นการต่อยอดมาจากการอนุรักษ์ ดังนั้นจึงมีข้อจำกัดเรื่องการเก็บเกี่ยว ผู้วิจัยอาจวางแนวคิดในลักษณะที่ว่า จะพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ให้ได้คุณภาพมาตรฐานและคำนึงถึงฐานทรัพยากรด้วย เพราะฉะนั้นจะไม่ขยายขอบเขตใหญ่เกินไป ซึ่งผู้วิจัยควรทำความเข้าใจกับคนในพื้นที่ว่าแค่ไหนจึงจะพอดี ท้ายที่สุดน่าจะจะได้แผนธุรกิจที่ชาวบ้านจะหาขึ้นในแง่ของการประกอบการโดยที่คำนึงถึงตัวฐานทรัพยากร
- อาจ Position โครงการว่าจะสร้างมูลค่าจากฐานของทรัพยากรท้องถิ่นและภูมิปัญญา แต่จะไม่ละเลยเรื่องการอนุรักษ์ ดังนั้น จึงต้องมีกระบวนการหารือกับชาวบ้านว่าแผนธุรกิจที่สร้างความสมดุลระหว่างการสร้างมูลค่าและการอนุรักษ์จะเป็นอย่างไร

ข้อสรุปเพื่อการจัดการ

ผู้วิจัยควรเพิ่มเติมโดยการนำแนวคิดเรื่องห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) มาเป็นกรอบการวิเคราะห์ และปรับปรุงเรื่องการเขียนรายงาน โดยควรจัดหมวดหมู่การเขียนรายงาน และขยายความหมวดหมู่การวิเคราะห์ รวมทั้งเขียนถึงสถานการณ์เดิมของพื้นที่ว่าเป็นอย่างไร สิ่งที่นักวิจัยเข้าไปทำคืออะไร และเกิดผลการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

4. การพัฒนาตำรับอาหารท้องถิ่นบ้านสนวน ตำบลสนวน อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬา จังหวัดบุรีรัมย์

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับตำรับอาหารท้องถิ่นบ้านสนวน ต.สนวน อ.ห้วยราช จ.บุรีรัมย์
- 2) เพื่อศึกษาสรรพคุณของอาหารแต่ละชนิดให้มีความสอดคล้องกับการดูแลสุขภาพและสอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 3) เพื่อพัฒนาตำรับอาหารท้องถิ่นบ้านสนวน ต.สนวน อ.ห้วยราช จ.บุรีรัมย์ ได้อย่างเหมาะสม
- 4) เพื่อจัดทำคู่มือตำรับอาหารท้องถิ่นให้เป็นรูปเล่มเพื่อการถ่ายทอดในอนาคต

ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อโครงการ

- มีความก้าวหน้างานที่ดี ควรเพิ่มเติมเรื่อง Story ของตำรับอาหาร โดยอธิบายให้เห็นว่านั้นเป็นอาหารสุขภาพอย่างไร มีคุณสมบัติที่ดีอย่างไร เมื่อมีการปรุงแล้ว คุณค่าทางสารอาหารยังอยู่ครบหรือไม่อย่างไร เหมาะกับผู้บริโภคกลุ่มใด มุ่งเน้นการสื่อสารกับผู้บริโภค

ข้อสรุปเพื่อการจัดการ

ในรายงานความก้าวหน้าควรเพิ่มเติมการสื่อสารกับกลุ่มผู้บริโภค โดยอธิบายถึงคุณสมบัติที่ดีของตำรับในการเป็นอาหารเพื่อสุขภาพ

5. (ชุดโครงการ) การพัฒนาผลิตภัณฑ์แตงโมชุมชนโคกเมือง ตำบลจระเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ประกอบด้วยโครงการย่อยที่ 1 เรื่องการเพิ่มผลผลิตกลุ่มผู้ปลูกแตงโม ชุมชนบ้านโคกเมือง ตำบลจระเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ และโครงการย่อยที่ 2 เรื่องการประยุกต์ใช้เปลือกแตงโมเพิ่มมูลค่าทางการตลาดของกลุ่มผู้ปลูกแตงโมชุมชนบ้านโคกเมือง ตำบลจระเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อเพิ่มผลผลิตกลุ่มผู้ปลูกแตงโมชุมชนบ้านโคกเมือง ตำบลจระเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
- 2) เพื่อประยุกต์ใช้เปลือกแตงโมเพิ่มมูลค่าการตลาดของกลุ่มผู้ปลูกแตงโมชุมชนบ้านโคกเมือง ตำบลจระเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อโครงการ

- ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่คือการที่มีเปลือกแตงโมเหลือทิ้งจำนวนมาก แต่ในการพัฒนาโจทย์จนมาถึงขั้นตอนการดำเนินโครงการวิจัย คนในพื้นที่ยังคงเลือกที่จะทำข้าวแตงน้าแตงโม ซึ่งอาจจะทอนให้เห็นได้ว่า โจทย์ของผู้วิจัยยังไม่ตอบสนองความต้องการของคนในพื้นที่ หรืออีกทางหนึ่งอาจเป็นไปได้ว่าผู้วิจัยยังไม่ประสบความสำเร็จในการทำให้คนในพื้นที่เข้าใจได้ว่าสิ่งนี้คือโอกาสใหม่ กล่าวคือ ไม่สามารถทำให้ชาวบ้านคล้อยตามได้ว่า แทนที่จะต้องไปเสียค่าใช้จ่ายในการกำจัดเปลือกแตงโม จะเปลี่ยนให้กลายเป็นรายได้ได้ด้วยอะไร ดังนั้น ผู้วิจัยอาจต้องทำกระบวนการกับชุมชนเพิ่มขึ้น ทำความเข้าใจกับชุมชนให้มากขึ้น รวมถึงศึกษาทำความเข้าใจเงื่อนไขที่ทำให้คนในพื้นที่ยังคงอยากทำเรื่องเดิม โดยอาจเป็นเพราะ ชาวบ้านมีความคุ้นเคย มีความรู้อยู่แล้ว ตลอดจนมีอุปกรณ์และวัตถุดิบพร้อมอยู่แล้ว เป็นต้น
- ควรเขียนรายงานโดยอธิบายเห็นตั้งแตงานต้นทาง ในมิติของการไปเพิ่มความสามารถของเกษตรกรในการจัดการการผลิต เพิ่มผลผลิต และลดต้นทุน รวมถึงเรื่องการนำวัสดุเหลือใช้ คือ เปลือกแตงโมมาต่อยอด ตลอดจนการพัฒนาผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ก็จะทำให้เห็นภาพชัดเจนขึ้น ทั้งนี้ หัวหน้าชุดโครงการควรวางแผนทาง เพื่อให้โครงการย่อยสามารถเขียนตามได้ และเกิดความเชื่อมโยงกันทั้งชุดโครงการ
- ในส่วนที่กล่าวถึงเรื่องต้นทุนและกำไรนั้น หากจะช่วยเพิ่มพลังอำนาจให้กับกลุ่มเกษตรกร จะต้องให้รายละเอียดว่าต้นทุนที่ว่าเป็นตัวเลขกลม ๆ จริง ๆ แล้วมีที่มาจากอะไรบ้าง ทั้งนี้ ต้นทุนของผู้ผลิตแตงโมทั้ง 21 รายมีความแตกต่างกัน และในส่วนของประเด็นของต้นทุนก็แตกต่างกันด้วย ทั้งในแง่ของราคา พันธุ์ และการดูแลรักษา เรื่องของแรงงาน เรื่องของการเช่าที่ ดังนั้น หากมีกระบวนการสร้างเครื่องมือร่วมกัน มีกระบวนการที่จะเก็บข้อมูลร่วมกัน จะทำให้กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกแตงโมเข้าใจว่า หากต้องการลดต้นทุนจะต้องทำอย่างไร

ข้อสรุปเพื่อการจัดการ

หัวหน้าชุดโครงการควรวางแผนทางการเขียนรายงานสำหรับโครงการย่อยต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกันทั้งชุดโครงการ และควรเขียนรายงานโดยอธิบายเห็นตั้งแตงานต้นทาง ในมิติของการไปเพิ่มความสามารถของเกษตรกรในการจัดการการผลิต เพิ่มผลผลิต และลดต้นทุน รวมถึงเรื่องการนำวัสดุเหลือใช้ คือ เปลือกแตงโมมาต่อยอด ตลอดจนการพัฒนาผลิตภัณฑ์อื่น ๆ นอกจากนี้ ผู้วิจัยควรทำกระบวนการกับชุมชนเพิ่มขึ้น โดยทำความเข้าใจกับชุมชนให้เห็นโอกาสใหม่จากการดำเนินงานวิจัย รวมถึงศึกษาทำความเข้าใจเงื่อนไขที่ทำให้คนในพื้นที่ยังคงอยากทำเรื่องเดิม

6. พฤติกรรมการท่องเที่ยวและความต้องการอาหารปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์
- 2) ศึกษาความต้องการอาหารปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์

ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อโครงการ

- ยังไม่เห็นความก้าวหน้าชัดเจนในการดำเนินงาน ทั้งนี้โครงการวิจัยต้องตระหนักถึงคุณภาพของงานวิชาการเป็นลำดับแรก เนื่องจากมีผู้ที่ติดตามและรอใช้ข้อมูลของโครงการอยู่ หากข้อมูลที่นำเสนอออกไปไม่มีคุณภาพ ก็จะส่งผลให้เกิดข้อผิดพลาดในการตัดสินใจเชิงนโยบาย หรือการดำเนินงานต่าง ๆ ได้
- รายงานวิจัย 6 เดือน ของ สกว. จะต้องเป็นรายงานการวิจัย คล้ายกับรายงานฉบับสมบูรณ์ แต่เป็นความก้าวหน้าระยะ 6 เดือน เพราะฉะนั้นต้องมีความก้าวหน้า หาก 6 เดือนยังไม่มี ความก้าวหน้า สกว.จะไม่อนุมัติเงินงวดที่ 2
- นักวิจัยควรเชื่อมโยงการสำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับโจทย์เรื่องอาหารปลอดภัย จากตัวอย่างแบบสอบถามที่ผู้วิจัยนำเสนอ มีข้อเดียวที่ถามว่า นักท่องเที่ยวรับประทาน อาหารที่ใด ทั้งนี้ ตามปกติ การถามจะทำได้สองส่วน ส่วนแรก คือ ถามกับตัวนักท่องเที่ยว เช่น ตามปกติตระหนักถึงเรื่องอาหารปลอดภัยหรือไม่ อีกส่วนหนึ่ง คือ การสอบถามจาก ผู้ประกอบการ หรือผู้ที่จัดหาอาหาร เป็นต้น
- จังหวัดบุรีรัมย์เหมือนจะมีร้านอาหารจำนวนมาก แต่การเชื่อมโยงระหว่างแหล่งผู้ให้บริการ กับผู้บริโภคยังไม่ค่อยดี สิ่งที่เขาขาดคือระบบสารสนเทศที่จะช่วยเชื่อมต่อให้นักท่องเที่ยว สามารถเข้าถึงบริการพวกนี้ได้

ข้อสรุปเพื่อการจัดการ

ขอให้คณะนักวิจัยจัดทำรายงานความก้าวหน้าระยะ 6 เดือนให้มีความสมบูรณ์ และให้สถาบันวิจัยและพัฒนาส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินอีกครั้ง ทั้งนี้ขอให้ทางสถาบันวิจัยและพัฒนาจัดส่งผลการประเมินดังกล่าวมาเพื่อให้สกว. พิจารณาด้วย

7. การส่งเสริมการเพาะเลี้ยงเห็ด Milky (*Calocybe indica*) เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในเขตชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อเพาะเลี้ยงเส้นใยเห็ดมิลค์กีในระดับห้องปฏิบัติการเพื่อใช้เป็นหัวเชื้อในการเพาะเห็ดในระดับโรงเรือน
- 2) เพื่อศึกษาลักษณะสัณฐานวิทยาของเส้นใยเห็ดมิลค์กีในระดับห้องปฏิบัติการ
- 3) ระบุชนิดของเส้นใยเห็ดมิลค์กีโดยการเพิ่มปริมาณสารพันธุกรรม (5.8s rDNA) โดยใช้เทคนิคทางด้าน PCR
- 4) การผลิตก้อนเชื้อเห็ด และการเพาะเห็ดมิลค์กีในระดับโรงเรือน โดยใช้วัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร
- 5) ถ่ายทอดองค์ความรู้การอบรมเชิงปฏิบัติการในการเพาะเห็ดมิลค์กีให้กับเกษตรกรในเขตชุมชนบ้านโคกอาหงวน ต.จรเข้มาก อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์ และชุมชนใกล้เคียงที่สนใจ

ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อโครงการ

- ควรมุ่งเน้นไปที่เรื่องดินภูเขาไฟ เพราะเห็นนั้นปลูกในพื้นที่อื่น ๆ ก็ได้ แต่สิ่งที่จะทำให้เป็นจุดเด่นคือการปลูกในดินภูเขาไฟ
- ควรศึกษาเรื่องต้นทุนของวัสดุปลูกด้วย

ข้อสรุปเพื่อการจัดการ

ขอให้ผู้วิจัยพิจารณาเนื้อหางานวิจัยโดยมุ่งประเด็นไปที่เรื่องดินภูเขาไฟเป็นหลัก เพราะการเพาะปลูกเห็นนั้นสามารถปลูกในพื้นที่อื่น ๆ ได้ แต่การปลูกในดินภูเขาไฟนั้นสามารถนำเสนอเป็นจุดเด่นของพื้นที่ได้

8. การศึกษาภาพรวมธุรกิจของฝากในจังหวัดบุรีรัมย์

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) ศึกษาประเภทของสินค้าของฝากในเขตจังหวัดบุรีรัมย์
- 2) ศึกษามูลค่าของสินค้าของฝากในเขตจังหวัดบุรีรัมย์

ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อโครงการ

- ข้อดีคือนักวิจัยเขียน TOR ค่อนข้างชัด
- อาจนำข้อมูลบางส่วนที่มีอยู่แล้วมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับข้อมูลที่นักวิจัยไปสำรวจมา ก็จะทำให้เห็นทิศทางอะไรบางอย่าง
- ควรมีการแยกประเภทของฝาก ตลอดจนแยกประเภทตลาด และลักษณะเฉพาะของร้านขายของฝาก ซึ่งการจัดหมวดหมู่เหล่านี้จะทำให้ผู้วิจัยเห็นทิศทางบางอย่าง และนำไปสู่การวิเคราะห์วิพากษ์ได้ต่อไป
- ควรนิยามให้ชัดเจนว่า “ธุรกิจของฝาก” ในโครงการวิจัยนี้ หมายถึงอย่างไร
- ควรพิจารณาทบทวนเรื่องการเก็บข้อมูลแบบสำรวจในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้
 - การสุ่มนักท่องเที่ยวเป็นการสุ่มแบบใด
 - การสุ่มกลุ่มตัวอย่างต้องพิจารณาให้ดี เพราะจากงานมีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวบุรีรัมย์จำนวน 200 คน ในจำนวนนี้เป็นนักท่องเที่ยวจริงหรือไม่
 - นอกจากการทดสอบเครื่องมือแบบสอบถามกับผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ควรให้เข้ามาให้ความคิดเห็นด้วย
 - ควรอธิบายว่าเก็บข้อมูลช่วงใด เก็บข้อมูลบริเวณใด ใครเป็นผู้เก็บ (นักวิจัย หรือนักศึกษา)
 - หลังจากที่ได้เก็บข้อมูลได้สักระยะหนึ่งแล้วนั้น ผู้วิจัยได้มีการกำหนดกลุ่มไว้หรือไม่ว่าจะเก็บอาชีพต่าง ๆ ก็เปอร์เซ็นต์ หรือใช้การเก็บแบบสุ่ม เพราะที่เก็บข้อมูลมาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่มีกำลังซื้อในระยะต่อไป อาจต้องมีการปรับคำถามและกลุ่ม

ตัวอย่างที่ต้องไปสัมภาษณ์เพิ่ม เพราะมีหน่วยงานจำนวนมากรอใช้ประโยชน์จากงานวิจัยนี้ อย่างไรก็ตามข้อมูลที่สรุปมาเบื้องต้นนี้ยังไม่เพียงพอ และยังนำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้ อาจต้องไปทดสอบความเชื่อมั่นกับกลุ่มอื่น ๆ ก่อน

- ควรจำแนกภูมิหลังและประเภทนักท่องเที่ยวที่สุมมาด้วย เพราะนักท่องเที่ยวแต่ละคนต่างมีพฤติกรรมการบริโภคที่แตกต่างกัน มีกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบใด แล้วนำตัวแปรต่าง ๆ มาวิเคราะห์ร่วมกัน
- ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บมาด้วย ไม่ควรเก็บมาในลักษณะข้อมูลดิบ ควรสะท้อนให้เห็นนัยยะของข้อมูล
- มีข้อสงสัยเรื่องทีกล่าวว่าในช่วงของการมีการแข่งขันกีฬา ไม่มีผลต่อการจำหน่ายนั้นไม่เข้าใจว่าแปลว่าอะไร และผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคนแปลความหมายเหมือนกันหรือไม่ ทั้งนี้ ต้องมีหลักฐานประกอบ
- จากจุดอ่อนของข้อมูลที่เห็น สะท้อนว่าจำนวนร้านค้าที่ผู้วิจัยไปสอบถาม ไม่ใช่ตัวแทน ถ้ามองจากมุมผู้ซื้อ ถ้าผู้ซื้อนิยมซื้อสินค้าการแข่งขันกีฬา แต่ถ้ากลุ่มตัวอย่างของเราเป็นร้านขายผ้าพื้นเมือง ที่ไม่ได้ขายสินค้ากีฬา คำตอบที่ได้รับจึงเป็นการที่ในช่วงของการมีการแข่งขันกีฬา ไม่มีผลต่อการจำหน่ายสินค้าของฝาก
- แบบสอบถามที่มีตัวเลือกให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่งนั้น อาจทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์
- ควรศึกษาว่าคนในพื้นที่บุรีรัมย์ซื้ออะไร คนนอกพื้นที่บุรีรัมย์ซื้ออะไร มีความต้องการบริโภคสินค้าและบริการอย่างไร
- เรื่องมูลค่าสินค้าของฝาก ควรถามจากผู้ประกอบการ หากสอบถามจากนักท่องเที่ยวอาจไม่ได้ข้อมูลอะไร จังหวัดน่าจะต้องการมูลค่าของอุตสาหกรรมการผลิต อาจต้องไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติม ซึ่งหากมีตัวเลขอยู่ว่า สินค้าของฝากที่คนนิยมซื้อ 10 อันดับแรกคืออะไร ก็อาจใช้ข้อมูลตรงนั้นได้ ไม่ต้องเก็บหมดทุกอย่าง
- ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำให้ผู้วิจัยไปศึกษาตัวอย่างงานที่มีการเก็บข้อมูลแบบสอบถามในลักษณะนี้ เพื่อศึกษาประเด็นที่งานอื่น ๆ ใช้ในการตั้งคำถาม

ข้อสรุปเพื่อการจัดการ

ขอให้ผู้วิจัยระบุในรายงานให้ชัดเจนถึงเรื่องนิยามของธุรกิจของฝาก และจำแนกประเภทของฝาก ตลอดจนแยกประเภทตลาด รวมถึงลักษณะเฉพาะของร้านขายของฝาก นอกจากนี้ควรทบทวนเรื่องการเก็บข้อมูลแบบสำรวจในประเด็นต่าง ๆ ตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะ

9. การวิเคราะห์และจัดทำฐานข้อมูลดินภูเขาไฟ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อใช้ในการเกษตร

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อทำการสำรวจดินในพื้นที่ทางการเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ที่ใช้ดินภูเขาไฟในการเพาะปลูก

- 2) เพื่อวิเคราะห์หาความอุดมสมบูรณ์ของดินโดยทำการวิเคราะห์สมบัติทางกายภาพและสมบัติทางเคมีของดินภูเขาไฟและชุดดินอื่น ๆ
- 3) เพื่อจัดทำฐานข้อมูลดินภูเขาไฟและชุดดินอื่น ๆ ที่ใช้ทางการเกษตร

ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อโครงการ

- ควรทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ปฐพีวิทยา (Soil Science) อย่างละเอียด
- ควรเก็บข้อมูล Soil proportions ด้วย
- ผู้วิจัยอาจเชื่อมโยงดินภูเขาไฟกับโจทย์ของจังหวัด เช่น จังหวัดต้องการให้เกิดอาชีพใหม่ขึ้น จะเชื่อมโยงกับดินภูเขาไฟได้อย่างไร เช่น อาจเชื่อมโยงดินภูเขาไฟกับการปลูกพืช เชื่อมโยงกับแหล่งน้ำแร่ โดยไปค้นหาว่ามีแหล่งธารน้ำที่ใกล้บริเวณภูเขาไฟหรือไม่ คุณภาพน้ำเป็นอย่างไร หรือเชื่อมโยงกับแหล่งสัตว์ดึกดำบรรพ์ เพื่อเปิดแหล่งท่องเที่ยวใหม่ หรือสร้างกิจกรรมทางเศรษฐกิจใหม่ ผู้วิจัยอาจไปศึกษาว่าในพื้นที่ต่าง ๆ มีการเชื่อมโยงภูเขาไฟกับอะไรได้บ้าง โดยเฉพาะในพื้นที่ท่องเที่ยวที่มีภูเขาไฟนั้น เขาทำอะไรอย่างไรได้บ้าง และกลับมาพิจารณาว่าพื้นที่บุรีรัมย์สามารถทำได้หรือไม่อย่างไร
- ผู้วิจัยควรนำเสนอข้อมูลเปรียบเทียบประโยชน์ระหว่างดินภูเขาไฟและดินประเภทอื่น ๆ ในการนำมาใช้ประโยชน์ด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านที่เป็นบุคคลทั่วไปเข้าใจได้ถึงเรื่องคุณค่าของดินภูเขาไฟ

ข้อสรุปเพื่อการจัดการ

ผู้วิจัยควรทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ปฐพีวิทยา (Soil Science) อย่างละเอียด และศึกษาว่าในพื้นที่ต่าง ๆ มีการเชื่อมโยงภูเขาไฟกับอะไรได้บ้าง โดยเฉพาะในพื้นที่ท่องเที่ยวที่มีภูเขาไฟนั้น เขาทำอะไรอย่างไรได้บ้าง เช่น การสร้างอาชีพ สร้างรายได้เพิ่มเติม เพื่อที่จะนำกลับมาเชื่อมโยงกับพื้นที่บุรีรัมย์ว่าสามารถทำอะไรได้อย่างไรบ้าง นอกจากนี้ เพื่อให้ผู้อ่านรายงานวิจัยมีความเข้าใจเรื่องคุณค่าของดินภูเขาไฟ ผู้วิจัยควรนำเสนอข้อมูลเปรียบเทียบประโยชน์ระหว่างดินภูเขาไฟและดินประเภทอื่น ๆ ในการนำมาใช้ประโยชน์ด้านต่าง ๆ

10. การบูรณาการระบบสารสนเทศสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยววิถีพหุ จังหวัดบุรีรัมย์

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อพัฒนาระบบจัดการฐานข้อมูลในการเก็บข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผล จังหวัดบุรีรัมย์
- 2) เพื่อสร้างเครือข่ายเกษตรกรและพื้นที่ต้นแบบในการปลูกไม้ผลจังหวัดบุรีรัมย์
- 3) เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศในการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาดให้รองรับกับการท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์

ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อโครงการ

- มีกิจกรรมจำนวนมาก ต้องใช้เป้าหมายและกรอบการวิจัยเข้ามากำกับทิศทางการดำเนินงานกิจกรรม
- ผู้วิจัยกำลังพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ด้วย ไม่ใช่ระบบสารสนเทศเพื่อเก็บข้อมูลทั่วไปเพียงอย่างเดียว เพราะวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย คือ ระบบสารสนเทศเพื่อประชาสัมพันธ์และส่งเสริมตลาด ซึ่งต้องมีการตีความว่าขอบเขตเนื้อหาจะกว้างขวางมากน้อยเพียงไร หากไม่จำกัดขอบเขตให้ชัดเจน อาจทำให้ไม่สามารถดำเนินงานให้แล้วเสร็จได้
- งานวิจัยน่าจะเชื่อมโยงกับ 1) การอ่านภาพถ่ายดาวเทียมเพื่อตรวจสอบประเภทพืชที่มีการปลูกจริงในพื้นที่นั้น ๆ และ 2) เชื่อมโยงกับการ simulation model เพื่อคำนวณผลผลิตในฤดูกาลต่าง ๆ และมีการ Ground Check เพื่อตรวจสอบว่ามีการปลูกพืชชนิดนั้นๆจริง ๆ ทั้งนี้ หากผู้วิจัยจะให้เกษตรกรเข้ามารอกข้อมูลจริง ๆ ระบบควรมีแรงจูงใจบางอย่างให้เกษตรกรเข้ามารอกข้อมูล เช่น กำหนดให้ผู้ที่ยกรอกข้อมูลได้รับสิทธิประโยชน์ในการได้รับการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ
- ผู้วิจัยควรนำเสนอข้อมูลโดยลำดับให้เห็นกรอบงานอย่างชัดเจน กล่าวคือ จากการพิจารณารายงานความก้าวหน้าพบว่างานน่าจะมีด้วยกันสองมิติ มิติแรก คือ มิติคนใน นั่นคือ งานบูรณาการฐานข้อมูล และทำงานร่วมกับเกษตรกร เกษตรอำเภอ เพื่อให้ได้ผลผลิต แหล่งผลิต ซึ่งจะนำข้อมูลในส่วนนี้มาใช้สื่อสารกับคนนอก มิติที่สอง คือ มิติคนนอก ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่จะใช้แอปพลิเคชันนี้เป็นเครื่องมือ ซึ่งในมิตินี้ ผู้วิจัยควรกล่าวถึงให้ชัดเจนว่านักท่องเที่ยวต้องการข้อมูลแบบใด และ แอปพลิเคชันนี้จะนำเสนอข้อมูลแบบใดบ้าง

ข้อสรุปเพื่อการจัดการ

ผู้วิจัยควรเขียนในรายงานโดยลำดับให้เห็นกรอบงานที่ชัดเจนทั้งสองมิติ ได้แก่ มิติที่ทำเรื่องงานบูรณาการฐานข้อมูล และทำงานร่วมกับเกษตรกร เกษตรอำเภอ เพื่อให้ได้ผลผลิต แหล่งผลิต ซึ่งจะนำข้อมูลในส่วนนี้มาใช้สื่อสารกับคนนอก มิติที่สองคืองานพัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับนักท่องเที่ยว โดยผู้วิจัยควรกล่าวถึงให้ชัดเจนว่านักท่องเที่ยวต้องการข้อมูลแบบใด และแอปพลิเคชันนี้จะนำเสนอข้อมูลแบบใดบ้าง

11. การพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการสินค้าเกษตรปลอดสารในจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยระบบการสื่อสารสองทางเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬา

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อศึกษาศักยภาพการผลิตของผู้ประกอบการสินค้าเกษตรปลอดสารในจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์
- 2) เพื่อศึกษารูปแบบการสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการสินค้าเกษตรปลอดสารในจังหวัดบุรีรัมย์เพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์
- 3) เพื่อศึกษาการนำระบบการสื่อสารสองทางมาพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการสินค้าเกษตรปลอดสารในจังหวัดบุรีรัมย์เพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์

ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อโครงการ

- วัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ การทบทวนศักยภาพการผลิตของผู้ประกอบการเกษตรปลอดสารในจังหวัด ซึ่งการที่ผู้วิจัยไปพบผู้ประกอบการต่าง ๆ นั้น ถือเป็นกิจกรรม ผลการวิจัยของโครงการนี้ คือ ศักยภาพการผลิตของผู้ประกอบการสินค้าเกษตรเหล่านี้จำแนกได้เป็นกี่กลุ่ม เมื่อได้ข้อมูลศักยภาพการผลิตก็จะทำให้เห็นช่องว่าง ผู้วิจัยก็จะไปดำเนินการในวัตถุประสงค์ข้อสาม ที่เรียกว่าการสร้างเครือข่าย ซึ่งมันเป็นรูปแบบการสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการสินค้าเกษตรปลอดสาร ด้วยเครื่องมือที่เรียกว่าการสื่อสารสองทาง โดยผู้วิจัยอาจวัดผลการสร้างเครือข่ายด้วยจำนวนเครือข่ายที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งนี่คือวัตถุประสงค์ข้อสาม
- ในส่วนของวัตถุประสงค์ข้อสอง ผลที่จะวัดได้ คือ ผลของการสื่อสารระหว่างผู้ขายและผู้บริโภค ซึ่งจากงานวิจัยขณะนี้ยังไม่สอดคล้องกันระหว่างแนวคิดการวิจัยและการดำเนินกิจกรรม เช่น หน้า 45 ผู้วิจัยอธิบายว่ามุ่งเน้นการพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการสินค้าเกษตรปลอดสาร แต่กิจกรรมการดำเนินงาน คือ การปรับปรุงศูนย์เรียนรู้และสร้างเจตคติ ซึ่งไม่เชื่อมโยงกับการพัฒนาเครือข่าย หรือในหน้า 56 ผู้วิจัยต้องการมุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการเพื่อรองรับการท่องเที่ยว แต่ดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับผักปลอดสาร คำถามคือมีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับข้ออย่างไรกับวัตถุประสงค์การสร้างเครือข่าย เป็นต้น
- ในส่วนของนิยามระบบสื่อสารสองทาง ผู้วิจัยอธิบายในรายงานว่าเป็นเรื่องระหว่างผู้ผลิตและผู้ซื้อ แต่ในบทที่สามวิธีการทำงาน กลายเป็นการสื่อสารสองทางระหว่างนักวิจัย กับกลุ่มเกษตรกรเครือข่าย ขณะที่ในส่วนของข้อสรุปกลับกลายเป็นเรื่องแนวทางการพัฒนากลุ่มเกษตรกร ขอให้ผู้วิจัยกลับไปพิจารณาโจทย์อีกครั้งให้ชัดเจนว่านิยามไว้อย่างไร ต้องการเปลี่ยนแปลงอะไร และเก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงด้วย

ข้อสรุปเพื่อการจัดการ

ขอให้ผู้วิจัยทบทวนและปรับแก้ไขให้วัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดในการดำเนินงานวิจัย กิจกรรมการวิจัย ตลอดจนการวัดผลงานวิจัย มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน

12. ระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์สถานประกอบการอาหารปลอดภัยในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) ศึกษาพฤติกรรมและความต้องการใช้ข้อมูลสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการตัดสินใจการใช้บริการสถานประกอบการอาหารปลอดภัยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
- 2) จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์สถานประกอบการอาหารปลอดภัยเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาในเขต อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
- 3) จัดทำระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์สถานประกอบการอาหารปลอดภัยเพื่อรองรับเมืองท่องเที่ยวทางกีฬาในรูปแบบของ เว็บไซต์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อโครงการ

- ผู้ทรงคุณวุฒิได้สอบถามว่าเว็บที่จะจัดทำขึ้นนี้จะเปรียบเทียบกับเว็บที่มีการใช้งานอยู่เช่น “Wongnai” หรือไม่อย่างไร ซึ่งเว็บไซต์นี้จะต้องแตกต่างจากเว็บที่มีอยู่ โดยต้องทำภาพงานให้ชัด กล่าวคือ ผลผลิตงาน คือ เว็บไซต์ที่จะเป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบการในแง่ของการรองรับนักท่องเที่ยว โดยข้อมูลที่เรามีจะเติมเต็มในส่วนที่เว็บอื่นไม่มี ได้แก่ 1) ข้อมูลที่อัปเดตกว่า 2) มีเรื่องของมาตรฐานของร้านอาหารที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงาน 3) มีข้อมูลลงลึกไปถึงจำนวนโต๊ะที่จะสามารถรองรับได้ เพราะปกติเราไปค้นในเว็บต่าง ๆ จะไม่ค่อยบอกข้อมูลเหล่านี้ ทั้งนี้ พื้นที่บุรีรัมย์มีการจัดงานต่าง ๆ บ่อย การมีเว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลเหล่านี้จะมีผู้ใช้ประโยชน์ได้มาก
- ผู้วิจัยมีข้อมูลเรื่องปริมาณของวัตถุดิบที่ร้านอาหารจะใช้อยู่แล้ว อาจนำข้อมูลในส่วนนี้ไปต่อยอดการวิจัยได้ในโอกาสต่อไป ซึ่งจะทำให้ทราบได้ว่าร้านอาหารแต่ละร้านต้องการวัตถุดิบอะไร ซึ่งหากทราบในส่วนนี้จะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกร ทั้งนี้ อาจไม่สามารถต่อยอดงานดังกล่าวได้ในโครงการวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถเขียนเป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมได้
- มีจุดที่ผิติดสังเกตในแบบสอบถาม คือ ผู้วิจัยได้สะท้อนว่าคนตอบแบบสอบถาม ในกรณีของคนทั่วไปส่วนใหญ่อายุต่ำกว่า 30 ปี และมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท และรับประทานอาหารนอกบ้านเกือบทุกวัน คำถามคือ กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้คือกลุ่มคนที่ผู้ประกอบการร้านอาหารต้องการหรือไม่ ซึ่งหากนำข้อมูลดังกล่าวไปให้แก่ผู้ประกอบการ อาจทำให้การตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ ของผู้ประกอบการผิดพลาด เพราะกลุ่มเป้าหมายที่เก็บข้อมูลมาผิดตั้งแต่แรก
- ผู้วิจัยควรเริ่มต้นจากการเข้าไปเก็บข้อมูลจากชมรมผู้ประกอบการ ว่าผู้ประกอบการมีปัญหาอะไร และนักวิจัยต้องมาออกแบบว่าระบบข้อมูลชนิดใดที่จะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวได้
- ควรเก็บข้อมูลว่าคนที่มาร้านค้าของชมรมผู้ประกอบการ มีระดับรายได้ในระดับใด และเมื่อเก็บข้อมูลได้แล้ว ควรจำแนกไปตามประเภทของร้าน ช่วงเวลาที่คนมารับประทาน ราคาอาหาร ฯลฯ รวมถึงเก็บข้อมูลว่าร้านอาหารแต่ละประเภทมีการหมุนเวียนลูกค้าอย่างไรต่อมื้ออาหาร/ต่อวัน ต้องหมุนเวียนลูกค้าที่รอบจึงจะคุ้ม ผู้วิจัยจำเป็นต้องทำความเข้าใจปัญหาของผู้ประกอบการ แล้วจึงมาพิจารณาว่าข้อมูลใดที่จะเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาและช่วยให้ผู้ประกอบการมีจำนวนลูกค้าเพิ่มมากขึ้น

ข้อสรุปเพื่อการจัดการ

ขอให้ผู้วิจัยทบทวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ว่ากลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลมานั้น เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการร้านอาหารหรือไม่ และควรเก็บข้อมูลระดับรายได้ของลูกค้าของร้านค้าของชมรมผู้ประกอบการด้วย ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิได้เน้นย้ำให้ผู้วิจัยศึกษาและทำความเข้าใจปัญหาของผู้ประกอบการ แล้วจึงมาพิจารณาว่าข้อมูลใดที่จะเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาและช่วยทำให้ผู้ประกอบการมีจำนวนลูกค้าเพิ่มมากขึ้น

13. การพัฒนาระบบสารสนเทศแบบมีส่วนร่วมเพื่อการสนับสนุนการวางแผนการผลิตเกษตรปลอดภัยในโครงการสืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ถวายเป็นหลวง ตำบลหนองเต็ง อําเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อศึกษาบริบทชุมชนการปลูกผักปลอดภัยในโครงการสืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ถวายเป็นหลวง ต. หนองเต็ง อ.กะสัง จ.บุรีรัมย์
- 2) เพื่อออกแบบรูปแบบการมีส่วนร่วมในการใช้งานระบบสารสนเทศเพื่อวางแผนการผลิตเกษตรปลอดภัยในโครงการสืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ถวายเป็นหลวง ต. หนองเต็ง อ.กะสัง จ.บุรีรัมย์ของเกษตรกร
- 3) เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศแบบมีส่วนร่วมเพื่อสนับสนุนการวางแผนการผลิตเกษตรปลอดภัยในโครงการสืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ถวายเป็นหลวง ต. หนองเต็ง อ.กะสัง จ.บุรีรัมย์
- 4) เพื่อจัดทำสารสนเทศในการนำเสนอข้อมูลการวางแผนการผลิตพร้อมทั้งพยากรณ์ปริมาณผลผลิตทางการเกษตรในแต่ละช่วงเวลา ในโครงการสืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ถวายเป็นหลวง ต. หนองเต็ง อ.กะสัง จ.บุรีรัมย์

ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อโครงการ

- ในรายงานความก้าวหน้าไม่มีบทที่สี่ และในช่วงการนำเสนอไม่เห็นรายละเอียดที่ชัดเจนมากนัก จึงทำให้ไม่สามารถให้ข้อเสนอแนะได้มากนัก ทั้งนี้ ในการออกแบบโครงการวิจัยประเภทการพัฒนาระบบสารสนเทศ ควรพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ดังนี้
 - เป้าหมายชัดเจนว่าใครจะเป็นผู้ใช้ เพื่อที่จะพิจารณาได้ว่าการออกแบบเครื่องมือเหมาะสมกับผู้ใช้หรือไม่
 - เมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้วใครจะเป็นผู้ดำเนินการอัปเดตข้อมูลต่อ
 - ข้อมูลอะไรที่จะช่วยให้เกษตรกรวางแผนการผลิตเกษตรปลอดภัยได้ดีขึ้น
- ควรทบทวนว่าเครื่องมือสารสนเทศ เช่น แอปพลิเคชันต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่มีการใช้อยู่ในปัจจุบัน มีข้อจำกัดหรือจุดอ่อนอย่างไร ผู้วิจัยจึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาแอปพลิเคชันใหม่ขึ้นมา
- ข้อมูลที่จัดทำขึ้นนั้น หากเป็นข้อมูลเฉพาะผู้ผลิตในพื้นที่นั้นไม่เพียงพอ เพราะ ในการเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่ต้องอยู่ในโลกธุรกิจการเกษตร พวกเขาจะต้องขายของกับตลาด จึง

ต้องรู้ราคาตลาดโดยเปรียบเทียบ เพื่อให้สามารถ Position ได้ว่าควรจะต้องราคาอย่างไร ผู้ซื้อ
เป็นใคร

- ขอให้ผู้วิจัยจัดทำรายงานความก้าวหน้าให้มีข้อมูลครบถ้วน และให้สถาบันวิจัยและพัฒนาส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินอีกครั้งหนึ่ง

ข้อสรุปเพื่อการจัดการ

เนื่องจากรายงานความก้าวหน้าของผู้วิจัยไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ จึงขอให้ผู้วิจัยจัดทำรายงาน
ความก้าวหน้าให้มีข้อมูลครบถ้วน และให้สถาบันวิจัยและพัฒนาส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินอีกครั้ง
หนึ่ง ทั้งนี้ขอให้ทางสถาบันวิจัยและพัฒนาจัดส่งผลการประเมินดังกล่าวมาเพื่อให้ สกว. พิจารณาด้วย